

William Shakespeare

Shakspeare's dramatiska arbeten, öfversatta af Carl August Hagberg. Sjette bandet. Cymbeline. Kärt besvär förgäfves. Som ni behagar

Bokhandlaren C. W. K. Gleerups förlag, Lund 1861.

Information om upphovsrätt för detta verk, samt upplysningar om ur vilket bibliotek eller ur vilken samling det avfotograferade exemplaret är hämtat, finns hos Litteraturbanken:

<https://lb.se/författare/ShakespeareW/titlar/ShakspeareSjetteBandet/faksimil?om-boken>

Hämtad från Litteraturbanken.se:

<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb:lb516703-faksimil>

SHAKSPEARE'S
DRAMATISKA ARBETEN,

ÖFVERSATTA

AF

CARL AUGUST HAGBERG.

SJETTE BANDET.

CYMBELINE.

KÄRT BESVÄR FÖRGÄFVES.

SOM NI BEHAGAR.

LUND,
TRYCKT PÅ BOKHANDLAREN C. W. K. GLEERUPS FÖRLAG
UTI BERLINGSKA BOKTRYCKERIET,
1861.

CYMBELINE.

PERSONER:

CYMBELINE, konung af Britannien.	En fransk ädling, vän till Philario.
CLOTEN, drottningens son med förra giftet.	CAJUS LUCIUS, romersk fältherre.
LEONATUS POSTHUMUS, en ädling, gift med Imogen.	En romersk höfding. Två brittiska höfdingar.
BELARIUS, en landsförvist herre med det antagna namnet MORGAN.	PISANIO, tjenare hos Posthumus.
	CORNELIUS, en läkare.
	Två ädlingar.
	Två fängvaktare.
	Drottningen, Cymbelines gemål.
GUIDERICUS, } ARVIRAGUS, } Cymbelines söner med de antagna namnen POLYDOR och CADWALL; Belarii förmenta söner.	IMOGEN, Cymbelines dotter med förra giftet.
PHILARIO, vän till Posthumus, } JACHIMO, vän till Philario. } Italienare.	HELENA, Imogens kammarfru.
	Herrar, damer, romerska senatorer, tribuner, andar, en spåman, en holländsk och en spansk ädling, musikanter, officerare, soldater, budbärare och svit.

SKÅDEPLATSEN stundom i Britannien, stundom i Rom.

FÖRSTA AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Britannien. En trädgård bakom Cymbelines slott.

(Två ädlingar uppträda).

1 Ädl. Här ser man dyster ut; vårt blod ej mer
Naturen lyder än vårt hoffolk gör;
Som kungen blickar, blicka alla.

2 Ädl. Hvarför?

1 Ädl. Hans dotter och hans kungarikes arfving,
Som åt sin hustrus enda son han ärnat, —

En enka som han nyss har gift sig med —
 Har skänkt sig åt en bra, men fattig herre;
 De äro gifta; hennes man är biltog,
 Hon fångslad, allt är sorg i yttre måtto,
 Dock tror jag att vår konung känner smärtan
 I sjelfva hjertat.

2 *Ädl.* Ingen utom kungen?

1 *Ädl.* Jo, han som henne mist; desslikes modren,
 Som vill partiet. Ingen hofman dock, —
 Fast alla efter kungens blickar ställa
 Sitt anlets miner — som ej känner fröjd
 Åt hvad de knorra öfver.

2 *Ädl.* Hvarför det?

1 *Ädl.* Han som prinsessan miste är ett ting
 För dåligt för ett dåligt rykte; han
 Som henne har, jag menar: henne äktat, —
 Ack stackars karl! och därför biltog vorden —
 Är så förträfflig att, om ock man sökte
 Hans like genom hela vida världen,
 Så skulle städs dock något felas den
 Som blef med honom jemförd. Ja, jag tror,
 Att ingen man så fagert yttre parar
 Med inre värde.

2 *Ädl.* Högt ni sätter honom.

1 *Ädl.* Ej utom hans förtjensters gränser dock;
 Jag krymper snarare än spänner ut
 Hans värdes mått.

2 *Ädl.* Hvad är hans namn och börd?

1 *Ädl.* Jag känner ej hans rot. Sicilius
 Hans fader hette, som med ära stred
 Mot Rom i sällskap med Cassibelan,
 Men fick sin rang utaf Tenantius,
 Som utmärkt väl och lyckosamt han tjente;
 Så fick han sig sitt tillnamn Leonatus
 Och hade utom denna unga herrn
 Två andra söner, som i krigstid föllo
 Med svärd i handen; fadren, gammal vorden

Och mycket barnkär, sörjde så deröfver,
 Att han blef död. Hans ädla fru då gick
 Med honom som vi tala om och dog
 Då han blef född. Vår konung upptog gossen
 Och gaf åt honom namnet Posthumus,
 Gaf honom vård, lät honom blifva page
 Och lära all den kunskap som hans ålder
 Uppfatta kunde. Han emottog den,
 Som luften vi, så fort som den blef gifven.
 Hans vår gaf redan skörd; han blef vid hofvet,
 Hvad sällsynt är, högt älskad och beundrad,
 En förebild för ungdom, för de äldre
 En bildnings-spegel och för gamla män
 Ett barn som leder gubbar; för sin maka,
 För hvilken han är biltog — hennes värde
 Betygar hur hon skattade hans dygd;
 I hennes val man klarast läsa kan
 Hvad karl han är.

2 Ädl. På er beskrifning blott
 Jag ärar honom. Säg mig dock, är hon
 Vår konungs enda barn?

1 Ädl. Hans enda barn.
 Två söner hade han — gif akt, om saken
 Är värd att höra — tre år gammal var
 Den äldre, och den yngre låg i linda;
 De blefvo båda stulna från sin amma,
 Och ingen vet hvart de ha tagit vägen.

2 Ädl. Hur länge sedan är det?

1 Ädl. Tjugo år.

2 Ädl. Att kungabarn så kunna stjälas bort!
 Så illa vaktas! Och så dåligt sökas,
 Att spår ej hittas!

1 Ädl. Sällsamt må det vara
 Och nästan löjlig slik försumlighet;
 Dock är det sant, min herre.

2 Ädl. Ja, jag tror er.

1 *Ädl.* Nu nog om detta; Posthumus här kommer
Med drottningen och med prinsessan. (*De gå*).

ANDRA SCENEN.

Sammastädes.

(*Drottningen, POSTHUMUS och IMOGEN uppträda*).

Drottn. Nej, dotter, aldrig skall du finna mig —
Hvad vanligtvis stjufmödrar klandras för —
Ogin mot dig; du är min fånge, men
Din väktare skall gifva dig de nycklar
Som öppna fängselporten. — Posthumus,
Så snart jag kan den vreda kungen blidka,
Skall jag er talan föra; ännu rasar
I honom vredens eld; det vore väl
Ni lydde domen med det tålmod,
Som klokheten er råder till.

Posth. Ers höghet,

Jag reser af i dag.

Drottn. Ni känner faran. —

Jag går ett hvarf i parken, ömkande
En hämmad kärleks qual, fast kungen har
Föbudit er att tala med hvarandra. (*Går*).

Im. Hvad hycklad godhet! Huru fint den ormen
Kan kittla då hon sticks! — Min dyra make,
Visst räds jag för min far, men ej för något —
Med undantag utaf min helga pligt —
Som han kan göra mig i raseri;
Du måste gå, och jag skall stanna här
Ett stundligt föremål för vreda blickar
Och trött vid lifvet, om ej verlden gömde
Den skatt, som jag skall återse en gång.

Posth. Min drottning, herrskarinna, hulda maka,
Gråt icke mer, att man ej må med skäl
Misstänka mig för större svaghet än
En karl får visa! Jag förblifver evigt

Den trognaste bland män som svurit trohet.
 Till Rom jag flyr och till Philario;
 Han var min faders vän, jag känner honom
 Allenast genom bref. Skrif dit, min drottning,
 Och mina ögon skola dricka orden,
 Fast bläck är gjordt af galla.

(Drottningen kommer tillbaka).

Drottn. Skynda er!

Om kungen kommer hit, hvem vet hur tungt
 Hans onåd drabbar mig! — *(Afsides).*

Dock för jag honom

Åt detta håll; jemt lönar han min kränkning,
 För sänjans skull, då jag förtretar honom;
 Dyrt köper han min ondska.

(Går).

Posth. Toge vi

Så länge som vår lifstid räcker afsked,
 Så skulle dock skilsmässans smärta ökas.
 Farväl!

Im. Nej, dröj en stund! Om blott du for
 Uppå en lustridt ut, så vore dock
 Ett sådant afsked allt för kort. — Se der,
 Juvelen var min mors, tag mot den, hulde,
 Men göm den tills du friar till en annan,
 Då Imogen är död.

Posth. Hvad? Hvad? En annan? —

O himmel, gif mig endast den jag har
 Och hejda mig ifrån en annans famntag
 Med dödens band! — Sitt kvar, sitt kvar, du ring,

(Sätter ringen på fingret).

Så länge lif här fins! — Du hulda sköna,
 Liksom mot dig mitt arma sjelf jag bytte
 Till din oändliga förlust, så skall
 Jag äfvenledes uti dessa småting
 Utaf dig vinna. Bär för min skull detta;

Det är en kärlekskedja, jag den lägger
Uppå min sköna fånge.

(*Han binder ett armband om hennes arm*).

Im. Ack, J gudar!

När ses vi åter?

(*CYMBELINE kommer med svit*).

Posth. Ve! Der kommer kungen.

Cymb. Bort med dig, usling! Bort, utur min åsyn!
Om efter detta bud du tynger hofvet
Med din ovärdighet, så dör du; bort!
Du är förgift för mig.

Posth. Er skydde himlen,
Och signe alla goda som här stanna!
Jag går min väg.

(*Går*).

Im. Ej döden har en pina
Mer skarp än denna.

Cymb. Pligtförgätna kräk,
Du borde mig föryngra, men du lägger
En tyngd af år på mig.

Im. Jag ber ers höghet,
Kränk ej er sjelf med harmen; känslolös
Jag för er vrede är; en högre känsla
Betvingar all förskräckelse och pina.

Cymb. Förtappad? Utan lydnad?

Im. Utan hopp
Och till förtviflan bragt; förtappad således.

Cymb. Du kunde haft min drottning's enda son!

Im. Välsignadt, att jag slapp! Jag fick en örn
Och undgick gladan.

Cymb. Du har tagit dig
En tiggare och hade gjort min thron
Till låghets säte.

Im. Nej, förnyad glans
Jag snarare den gaf.

Cymb. Elända!

Im. Ni

Är skulden till att Posthumus jag älskar.
 Ni gjorde honom till min lek-kamrat;
 Han är en man den bästa qvinna värd
 Och har med sig mitt dubbla värde gäldat.

Cymb. Hvad? Är du från ditt vett?

Im.

Ja nästan, herre;

Må himlen hjälpa mig! Ack, om jag vore
 Fäherde-dotter och min Leonatus
 Vår granne fåraherdens son!

(*Drottningen kommer*).

Cymb. Förryckta! —

De hafva åter råkats; ej ni gjort
 Som jag befallt er. Bort med henne genast,
 Stäng henne in.

Drottn. Var lugn, jag ber er. — Tyst,
 Prinsessa dotter, tyst! — Ack, lemna oss,
 Min nådig herre; sök att muntra er
 Så godt ni kan.

Cymb. Nej, måtte hon i blodet
 Förtvina droppvis och, till ålders kommen,
 Af denna dårskap dö!

(*Går*).

Drottn. Fy! — Gif då efter!

(*PISANIO kommer*).

Här är er tjenare. — Hvad nytt, min vän?

Pis. Hans nåd, er son, drog svärdet mot min herre.

Drottn. Ha!

Der skedde väl ej skada?

Pis. Hade kunnat,

Om ej min herre mera lekt än fäktat
 Samt saknat hjälp af vreden; några herrar
 Dem skilde genast åt.

Drottn. Det fägnar mig.

Im. Er son, min faders vän, tar hans parti. —

Dra svärdet mot en biltog! — Tapper herre! —

O vore de i Afrika tillsammans

Och jag der med en synål för att sticka
Den vikande. — Du lemnade din herre?

Pis. På hans befallning; han ej tillät mig
Att följa sig till hamnen. Denna lista
På tjänster dem jag skulle göra er,
Om ni befaller, gaf han mig.

Drottn. Han städse
Dig troget tjenat; jag min heder vågar
Att framgent han det gör.

Pis. Ers höghet, tack!

Drottn. Kom, låt oss nu en liten stund spatsera.

Im. (*Till PISANIO*). Kom till mig om en liten stund
och språka.

Du bör åtminstone din herre se
Om bord på skeppet gå. Nu lemna mig. (*De gå*).

TREDJE SCENEN.

En offentlig plats.

(*CLOTEN och två ädlingar uppträda*).

1 Ädl. Min prins, jag skulle råda er att byta om skjorta; kampens häftighet har kommit er att ryka som ett offerdjur. Der luft strömmar ut, der strömmar luft in; ingen luft är så helsosam som den ni vädrar ut.

Clot. Om min skjorta vore blodig, så skulle ett ombyte — har jag sårat honom?

2 Ädl. (*Afsides*). Åh nej; icke en gång hans tålamod.

1 Ädl. Sårat honom? Hans kropp är ett genomskinnligt skelett, om han icke är sårad; den är en öppen körväg för stål, om han icke är sårad.

2 Ädl. (*Afsides*). Hans stål gjorde så som den som är skyldig pengar; det gick bakvägarna.

Clot. Den skurken ville icke hålla stånd mot mig.

2 Ädl. (*Afsides*). Nej, han flydde ideligen framåt, midt i synen på er.

1 Ädl. Hålla stånd mot er! Ni har sjelf mark tillräckligt, men han gaf er ännu mer, han rymde fältet.

2 Ädl. (*Afsides*). Så många tum som ni har oceaner. Narrar!

Clot. Jag skulle ha önskat, att de icke hade skiljt oss åt.

2 Ädl. (*Afsides*). Det skulle jag också ha önskat; tilldess du hade mätt hur lång en narr är då han ligger på marken.

Clot. Och att hon skall älska den karlen och ge mig korgen!

2 Ädl. (*Afsides*). Om det är synd att göra ett riktigt val, så är hon fördömd.

1 Ädl. Min prins, det har jag alltid sagt er, hennes skönhet och hennes hjerna gå icke jemna steg. Hon är en vacker bild, men jag har icke sett hennes förstånd reflektera sig stort.

2 Ädl. (*Afsides*). Hon skiner icke på narrar; reflektionen skulle skada henne.

Clot. Kom med mig på min kammare. Det borde ha skett en olycka!

2 Ädl. (*Afsides*). Det önskar icke jag. Såframt icke en åsna hade fallit, och det är just ingen stor olycka.

Clot. Vill ni gå med oss?

1 Ädl. Jag följer er, min prins.

Clot. Kom nu och låt oss gå tillsammans.

2 Ädl. Godt, min prins.

FJERDE SCENEN.

Ett rum i Cymbelines slott.

(*IMOGEN och PISANIO upptråda*).

Im. Ack om, vid hamnen fastväxt, du fick spörja
Hvartenda segel! Skref han bref till mig
Som jag ej fick, — det vore en förlust
Så stor som lifvets! Säg det sista ord
Han sade dig.

Pis. Det var: "mitt vif, min drottning!"

Im. Och svängde med sin näsduk?

Pis. Kysste den!

Im. Du känslolösa duk, mer säll än jag!

Och detta var då allt?

Pis. Nej, ty så länge

Han kunde låta mig med blick och öra
Urskilja sig, han stod på däckets qvar
Med näsduk, hatt och handske vinkande
Så godt som stormen i hans sinne kunde
För mig uttrycka huru trögt hans själ
Afseglade och huru fort hans skepp.

Im. Så liten som en sparf, ja ännu mindre
Han borde hafva blifvit, innan du
Höll upp att stirra.

Pis. Ja, det blef han också.

Im. Jag skulle hafva sprängt mitt ögas nerver
Med våldsamt stirrande, tills han i fjerran
Så liten blifvit som min synåls-udd,
Ja, smält ifrån en myggas spenslighet
Till idel luft; då skulle jag ha vändt
Mitt öga bort och gråtit. Säg mig nu,
När kunna vi från honom höra nytt?

Pis. Min fru, med nästa lägenhet helt säkert.

Im. Jag tog ej afsked, hade mycket godt
Att säga honom än; jag hann ej nämna,
Hur jag på vissa timmar skulle tänka
På honom så och så; ej heller taga
Af honom ed att ej Italiens qvinnor
Hans ära och min rätt förråda skulle;
Ej heller bjuda honom möta mig
I fromma böner klockan sex om morgon,
Vid middag och vid midnatt, ty i himlen
Jag vore då för honom; hann ej heller
Den afskedskyssen gifva, som jag fattat
I trenne troll-ord in, förrän min far,

Tyrannisk som en nordanstorm, kom in
Och afslet kärleks knoppar förr'n de blommat.

(*En hofdam kommer*).

Hofd. Ers höghet, drottningen ert sällskap önskar.

Im. Uträtta hvad jag har befallt dig göra. —

Jag går till drottningen.

Pis. Skall ske, min fru. (*De gå*).

FEMTE SCENEN.

Rom. I Philarios hus.

(*PHILARIO, JACHIMO, en Fransman, en Holländare och en Spanjor uppträda*).

Jach. Tro mig, min herre, jag har sett honom i Britannien; hans anscende var då i stigande, och man väntade att han skulle blifva så utmärkt som han sedan fått namn för att vara; men jag skulle då hafva kunnat se honom utan minsta beundran, om också katalogen på hans dygder hade varit hängd vid hans sida och jag hade läst den igenom, punkt för punkt.

Phil. Ni talar om en tid då han var mindre utrustad, än han nu är, med de gåfvor som göra honom både invärtes och utvärtes fullkomlig.

Fransm. Jag har sett honom i Frankrike; vi hade ganska många der som kunde se lika stindt emot solen som han.

Jach. Den omständighet att han gift sig med sin konungs dotter — hvarvid han snarare bör uppskattas efter hennes värde, än efter sitt eget — gör utan tvifvel att man upphöjer honom vida öfver förtjenst.

Fransm. Och hans landsflykt sedan!

Jach. Ja, och deras loftal, som å prinsessans vägnar begråta denna beklagliga skilsmässa, upphöja honom underbart; måhända endast för att befästa hennes omdöme, — hvilket annars ett lätt artilleri nog skulle nedskjuta — som

tagit en tiggare utan särdeles utmärkelse. Men hur kommer det till, att han skall bo hos er? Hur har ni blifvit bekanta?

Phil. Hans far och jag voro krigskamrater, och jag har mer än en gång haft fadren att tacka för ingenting mindre än mitt lif. (*POSTHUMUS kommer*). Här kommer Britten. Tag så emot honom, som det anstår män af er bildning att bemöta en främling af hans stånd. — Jag ber er allesamman, gör närmre bekantskap med denna herrn, hvilken jag rekommenderar hos er som en af mina ädla vänner. Huru värdig han är, vill jag låta tiden utvisa, heldre än att prisa honom i hans egen närvaro.

Fransm. Min herre, vi hafva gjort bekantskap i Orleans.

Posth. Sedan den tiden har jag stått i skuld hos er för tjenster, dem jag aldrig till fullo kan betala.

Fransm. Min herre, ni öfverskattar mina obetydliga vänskapstjenster; det var mig kärt, att jag kunde försona min landsman och er. Det hade varit skada, om ni hade kommit ihop med hvarandra med så dödliga afsigter som ni då hade båda två, och för en sak af så ringa betydhet.

Posth. Förlåt mig, jag var den tiden en ung resande, som heldre undvek att rätta mig efter hvad jag hörde, än lät leda mig i mina handlingar af andras erfarenhet; men, äfven efter mognare förstånd bedömdt, — ifall jag icke stöter med att säga att det blifvit mognare — var min tvist icke så helt och hållet obetydlig.

Fransm. Jo, allt för obetydlig för att behöfva afgöras med svärdet; i synnerhet af två sådana personer, som efter all sannolikhet skulle hafva dödat den ena den andra eller stupat båda.

Jach. Kan man utan ohöflighet fråga hvad tvisten gällde?

Fransm. Det tror jag visst. Det var en tvist inför allmänheten, som utan tvifvel kan tåla vid att omtalas. Den liknade mycket det samtalsämne som vi hade härom-

qvällen, då en och hvar af oss utbredde sig i beröm öfver sitt lands damer; denna herrn påstod då, — och ville försvara sin sak med sitt blod — att hans var skönare, dygdigare, klokare, kyskare, ståndaktigare och svårare att förföra än någon af våra förträffligaste damer i Frankrike.

Jach. Den damen lefver icke mer, eller också har denna herrn här vid lag ändrat åsigt.

Posth. Hon bibehåller ännu sin dygd, och jag min mening.

Jach. Ni får icke sätta henne så högt öfver våra i Italien.

Posth. Om jag blefve till den grad retad som jag blef i Frankrike, skulle jag icke låta pruta af det minsta för henne, ehuru väl jag kallar mig hennes tillbedjare, icke hennes älskare.

Jach. Så vacker och så god — en sorts hand-i-hand-jemförelse — hade varit något allt för vackert och allt för godt för en dam i Britannien. Om hon öfverträffar andra som jag har skådat, så mycket som er diamant der öfverglänsar många som jag sett, så kan jag icke annat tro än att hon öfverträffar många; men jag har ännu icke sett den dyrbaraste diamant som fins, ej heller ni det fullkomligaste fruntimmer.

Posth. Jag berömde henne efter som jag uppskattade henne; så gör jag också med min diamant.

Jach. Huru högt uppskattar ni den?

Posth. Högre än allt verdens goda.

Jach. Antingen är er oförlikneliga herrskarinna död, eller får hon stå tillbaka för en småsak.

Posth. Ni misstar er. Den ena kan säljas eller skänkas bort, om det funnes rikedom tillräcklig till köpet, eller fortjenst tillräcklig för gåfvan; den andra är icke till salu, den är endast en gudars gåfva.

Jach. Hvilken gudarna hafva gifvit er?

Posth. Hvilken jag, med deras nåd, skall behålla.

Jach. Hon må gerna sägas tillhöra er; men ni vet, "främmande gäss plaska i grannens dammar." Er ring kan

också stjälas ifrån er; på det viset är utaf edra två oskattbara ting det ena helt svagt, det andra tillfalligt. En listig tjuf eller en i den vägen förfaren hofman skulle kunna slå sig på att taga både den ena och den andra ifrån er.

Posth. Ert Italien äger ingen så fulländad hofman, att han skulle kunna betvinga min herrskarinnas ära, om ni också kallar henne svag i striden för densamma. Jag tviflar icke på att ni har ett stort förråd af tjufvar; det oakadt är jag icke rädd för min ring.

Phil. Låt oss nu afbryta, mina herrar!

Posth. Af hjertat gerna. Denna värde signor — jag tackar honom därför — behandlar mig icke alls som främling; han är genast bekant.

Jach. Med fem gånger så långt samtal skulle jag bana mig fram till er sköna herrskarinna, drifva henne tillbaka, ja tvinga henne att gifva sig, om jag endast hade tillfälle att göra bekantkap.

Posth. Nej, nej!

Jach. Jag håller vad om hälften af min förmögenhet emot er ring, och den insatsen torde vara mer än jemngod. Men jag håller mitt vad snarare emot er tillförsigt än emot hennes ära, och för att icke på något sätt derigenom förolämpa er, vågar jag försöket emot hvilken qvinna som helst i hela världen.

Posth. Ni bedrar er storligen i edra allt för djerfva förhoppningar, och ni skall utan tvifvel få den lön som ert försök förtjenar.

Jach. Hvad då?

Posth. Ett afslag; ehuruval ert försök, som ni kallar det, förtjenar mer: näpst, min herre.

Phil. Nog om detta, mina herrar; det kom för plötsligt; låt det dö som det blef födt, och — jag ber er — lär bättre känna hvarandra.

Jach. Jag skulle vilja våga min och min grannes förmögenhet på sanningen af hvad jag har sagt.

Posth. Hvilken dam skulle ni vilja göra till föremål för ert anfall?

Jach. Er, hvars ståndaktighet ni tror vara så orubblig. Jag håller tiotusen dukater emot er ring på att jag — om ni blott rekommenderar mig till det hof der er dam vistas och icke låter mig tala mer än ett par gånger med henne — skall föra tillbaka med mig hennes ära, hvilken ni inbillar er vara så väl förvarad.

Posth. Jag håller guld emot ert guld; min ring är mig så dyrbar som mitt finger; den är en del af detsamma.

Jach. Ni är älskare, och derföre är ni så försigtig. Om ni köpte qvinno-kött till en million qvintinet, så kunde ni dock icke akta det för förruttelse. Men jag ser, att ni har någon religion i er, då ni är så intagen af fruktan.

Posth. Detta är blott ert sätt att tala; ni tänker allvarligare, hoppas jag.

Jach. Jag är den som vet hvad jag säger och tilltror mig kunna utföra hvad jag sagt, det svär jag på.

Posth. Månne det? — Jag endast lånar er min diamant tills ni kommer tillbaka; — låt oss sätta upp skriftligt kontrakt. Min herrskarinna öfverträffar i dygd ofantligheten af edra ovärdiga tänkesätt. Jag utmanar er till detta vad; här är min ring.

Phil. Det får icke blifva något vad utaf.

Jach. Vid gudarna! vadet är redan gjordt. Om jag icke skaffar er tillräckliga bevis på att jag har njutit den dyrbaraste gunst som er älskarinna har i sitt våld, så äro mina tiotusen dukater edra; likaledes er diamant. Om jag blir afvisad och lemnar henne i samma ära som ni har litat på, så tillhör hon, er juvel, denna er juvel och mitt guld er, — förutsatt, att jag har er rekommendation till fritt tillträde.

Posth. Jag antager dessa villkor; låt oss sätta upp hufvudpunkterna: — en sak vill jag likväl förbehålla mig. Om ni gör ert försök emot henne och klart öfvertygar mig om att ni har segrat, så är jag icke längre er fiende; hon är icke värd att vi strida om henne. Men om hon förblifver oförförd och ni icke kan bevisa motsatsen, så skall ni för

edra onda tankar om henne och det anfall ni gjort på hennes ära stå mig till svars med ert svärd.

Jach. Er hand; uppgjordt! Allt det här skall lagligen uppsättas, och så genast till Britannien för att smida medan jernet är varmt. Jag skall anskaffa mitt guld samt låta skriftligen affatta vårt ömsesidiga vad.

Posth. Godt. (POSTHUMUS och JACHIMO gå).

Fransm. Tror ni, att detta kommer att gå för sig?

Phil. Signor Jachimo ger icke med sig. Kom, låt oss följa dem. (De gå).

SJETTE SCENEN.

Britannien. Ett rum i Cymbelines slott.

(Drottningen, CORNELIUS och hofdamer uppträda).

Drottn. Fort! Medan ännu daggen ligger kvar, Hopsamla dessa örter. Hvem har listan?

En hofd. Jag, nådig fru.

Drottn. Gå genast! (Hofdamerna gå).
Nå, herr doktor,

Ni har väl tagit med er elixiret?

Corn. Ja, nådig fru, det har jag gjort; här är det.

(Ger henne en liten flaska).

Men svara mig, ers nåd, — blif icke ond,

Mitt samvete ålägger mig den frågan —

Hvi har af mig ni kräft så starkt förgift,

Hvars verkan är ett jemnt aftynande,

Helt långsamt, dödligt dock?

Drottn. Jag undrar på

Att du mig frågar så; har jag ej varit

Din lärling länge? Har du icke lärt mig

Att sylta, parfymera, distillera?

Ja, så att kungen ofta har mig bedt

Om mina varor? Då så långt jag hunnit, —

Så framt du icke tror att jag är djefvulsk —

Bör jag ej vidga ut mitt kunskapsmått

På andra vägar? Jag vill pröfva kraften
 Af detta gift på kreatur, dem ej
 Vi anse hängning värda, — ej på menskor —
 För att dess styrka se och bruka motgift
 Emot dess verkan samt utforska så
 Dess art och egenskaper.

Corn. Eders höghet
 Förhårdar blott med slikt försök sitt hjerta;
 Dessutom är det både styggt och skadligt
 Att sådan verkan åse.

Drott. Bry dig icke.

(PISANIO kommer).

Drott. (*Afsides*). Se der en smickrar-skurk; på hon-
 nom först

Jag gör försöket. Han är för sin herre
 Och mot min son. — Nå väl, Pisanio! —
 Doktor, er tjenst för denna gång är slut,
 Nu får ni gå.

Corn. (*Afsides*). Min fru, ni är mig misstänkt,
 Men ingen skall ni skada.

Drott. (*Afsides*). Hör, ett ord!

Corn. (*Afsides*). Jag lider henne ej. Hon tror sig äga
 Ett långsamt, starkt förgift; jag känner henne
 Och anförtror ej åt en sådan ondskas
 En dylik afgrundsdryck. Det som hon fått
 Blott döfvar sinnena en liten tid;
 Nu pröfvar hon det visst på hund och katt
 Och sedan högre uppåt; ingen fara
 Dock fins uti den skendöd som det verkar;
 Lifsandarna blott domna för en stund,
 Men vakna dubbelt starka. Hon är dårad
 Utaf en falsk beskrifning; falsk mot henne,
 Jag är som ärligast.

Drott. (*Till CORNELIUS*). Ni skall bli kallad,
 När ni behöfs.

Corn. Jag ödmjukt går min väg. (*Går*).

Drottn. Hon gråter ännu? Tror du ej, att hon
 Skall sansa sig och släppa in förnuft
 Der dårskap nu regerar? Gör ditt bästa.
 När du mig säger att min son hon älskar,
 Skall du på ögonblicket bli så stor
 Som din husbonde är, ja större, ty
 Nu är hans lycka mållös och hans namn
 Med döden dras; han kan ej återvända
 Ej heller stanna der han är; att flytta
 Är blott att byta jemmer ut med jemmer,
 Och hvarje dag som kommer blott förstör
 En gårdags sträfvan. Hvad kan du dig vänta,
 Då du beror utaf en sak som ramlar
 Och ej kan byggas om, ej heller har
 En enda vän till stöd?

(Drottningen släpper flaskan; PISANIO tager upp den).

Der tar du upp

Du vet ej hvad, dock tag det för besväret;
 Jag sjelf det gjort; fem gånger har det räddat
 Vår konungs lif: jag känner intet medel
 Hjertstyrkande som detta. — Tag det, tag det!
 Det är blott början till än mera godt
 Som jag dig ärnar. Säg din herrskarinna
 Hur saken står — men af dig sjelf, förstås.
 Hvad lycka gör du ej! Betänk, att du
 Din fru behåller och min son dessutom
 Som skall dig hjälpa; kungen jag förmår
 Att dig befordra till hvadhelst du önskar;
 Dessutom är jag sjelf, som värfvat dig
 Till denna tjänst, i främsta rummet skyldig
 Att rikt dig löna. Kalla mina damer;
 Mins hvad jag sagt.

(PISANIO går).

En slug och styfsint karl,
 Orubbelig, sin herres advokat
 Och den som jemt påminner Imogen
 Om trohet mot sin make. Smakar han
 Det som jag honom gaf, blir hon totalt

Beröfvad talmän för sin älskare;
 Och om hon icke ändrar sitt humör,
 Så kan hon lita på att sjelf hon skall
 Det smaka snart.

(PISANIO *kommer tillbaka med hofdamerna*).

Se så; — rätt bra, rätt bra!

Bär in uti mitt rum violerna,
 Guldvifvorna och liljorna. — Farväl,
 Mins hvad jag sagt, Pisanio!

(*Drottningen och hofdamerna gå*).

Pis. Skall ske!

Men om min herre jag till spillo ger,
 Jag hänger mig; mer gör jag ej för er. (Går).

SJUNDE SCENEN.

Ett annat rum i slottet.

(IMOGEN *kommer in*).

Im. En fader hårdstint och en stjuvmor falsk,
 En narr som friar till en äkta hustru
 Hvars man är landsförvisad! — O, den mannen!
 Min smärtas krona! Och de jemna qvalen
 För hans skull! Om jag blifvit stulen bort
 Som mina bröder dock! Men högst eländigt
 Är ärorikt begär; ack, lycklig den,
 Hur låg som helst, som vinner måttlig önskan,
 Som kryddar lifvet! — Ve, hvem kommer der?

(PISANIO och JACHIMO *komma*).

Pis. Min fru, en ädling ifrån Rom här kommer
 Med bref ifrån min herre.

Jach. Bleknar ni?

Den värde Leonatus väl sig finner
 Och helsar ömt ers höghet. (*Han ger henne ett bref*).

Im. Tack, min herre!

Ni är mig högst välkommen.

Jach. (Afsides). Allt hennes yttre huru rikt och herrligt!
 Är hon begåfvad med en själ derefter,
 Är ensam hon en Phoenix och mitt vad
 Har jag förlorat. Djerfhet, ståt mig bi!
 Beväpna mig från topp till tå, du fräckhet!
 Jag annars får som Parthern fly och fäkta,
 Ja, fly på ögonblicket!

Im. (Läser). "Han är en högst utmärkt man, och jag
 är honom oändligt förbunden för hans godhet emot mig.
 Bemöt honom i lika grad uppmärksamt, som du värderar
 din trognaste Leonatus."

Så långt jag läser högt,
 Men är uti det innersta af hjertat
 Uppvärd af resten, tar det tacksamt mot. —
 Ni så välkommen är som jag i ord
 Kan säga det, och ni skall se att handling
 Mot orden svarar.

Jach. Tack, min sköna fru! —
 Hvad? Äro karlarna då tokiga?
 Ha de utaf naturen ögon fått
 Att skåda himlens hvalf och all den rikdom
 Som fins kring haf och land, och skilja mellan
 Eldkloten ofvan skyn och kiselkornen
 Som ligga strödda tusentals på stranden,
 Och kunna vi med dessa dyra speglar
 Ej skilja fult och skönt?

Im. Ni är förvånad?

Jach. Det rår ej ögat för; en apa, ställd
 Emellan tvenne slika qvinnor, mötte
 Med fjäs den ena och med grin den andra.
 Förståndet icke heller; fånen skulle
 I denna strid om skönhet blifva skarp
 Uti sin dom; begäret icke heller;
 Smuts, ställd i bredd med sådan himmelsk renhet,
 Nog tvunge lustan att sin tomhet utspy,
 Men retade ej hungern.

Im. Hvad går åt er?

Jach. Den öfverfyllda viljan, denna lystnad,
Som mättad är omätlig, denna tunna,
Som bräddfull är men läck, först slukar lammet,
Men hungtrar sedan efter spillningen.

Im. Hvad kommer åt er? Mår ni icke väl?

Jach. Jo ganska väl, jag tackar.

(*Till PISANTIO*).

Kära vän,

Sök upp min dräng der jag har lemnat honom;
Han främling är och tafatt.

Pis. Jag höll på

Att gå och helsa honom.

Im. Fortfar än

Min make att må väl? Är han vid helsan?

Jach. Fullkomligt.

Im. Är han vid godt humör? jag hoppas det.

Jach. Oändligt lustig; ingen främling der
Så glad och lustig är; man kallar honom
"Den rummel-Britten."

Im. Hemma var han böjd

För sorgsenhet och visste ofta icke
Hvi han det var.

Jach. Nej, sorgsen sågs han aldrig.

Han har uti sitt sällskap en Fransos,
En fin munsjör, som tyckes mycket älska
En gallisk flicka hemma; tjocka suckar
Han bolmar ut, i det den muntra Britten,
Er make, kiknar utaf skratt och ropar:
"O, spricka kan jag, då jag tänker på
Att den som vet, utaf historia,
Berättelser och egna gjorda rön,
Hvad qvinna är, ja, hvad hon måste vara,
Kan sucka bort sin frihet för att bli
En ständig träl!"

Im. Min make säger så?

Jach. Ja visst, med ögat fullt af löjets tårar.
Det riktigt kostligt var att höra honom

Fransosen håna; somliga dock äro
Rätt mycket till att klandra, det vet himlen.

Im. Ej han, det hoppas jag.

Jach. Ej han; dock borde

Han mera tacksamt möta himlens godhet.

Af honom är det mycket! Er, min fru,

Som tillhör honom -- mer än han förtjenat! --

Beklagar jag, på samma gång som ni

Min undran väcker.

Im. Hvad beklagar ni?

Jach. Två väsen hjertligt.

Im. Och är jag det ena?

Ni ser på mig; hvad är på mig förderfvadt

Som kräfver ömkan?

Jach. Sådant djupt elände!

Att gömma sig för solens sken och trifvas

Uti ett fångtorn vid en dank!

Im. Jag ber er,

Gif mera öppenhet åt edra svar

På mina frågor. Hvarför ömkar ni?

Jach. För det att andra

Åtnjuta, höll jag på att säga -- men

Det tillhör gudarna att straffa sådant,

Ej mig att derom tala.

Im. Något vet ni

Som rör mig nära, tycks det. Bästa herre, --

Då aning om ett ondt plär såra mer

Än vissheten derom, ty säker sak

Kan icke botas eller också botas

I rättan tid -- förtälj mig hvad det är

Som både sporrar er och hejdar er.

Jach. Om denna kind jag hade till att ge

Ett bad åt mina läppar; denna hand,

Hvars minsta tryckning tvingar djupt ur själen

En ed om evig trohet; detta anlet,

Som fångslar mina ögons vilda fart

På sig orubbligt, skulle jag -- hur nedrigt! --

Mot läppar, smutsiga som trapporna
 Till Capitolium, drägla? Trycka händer
 Förhärdade af stundlig falskhet? — Falskhet
 Är deras arbet — ; kika i ett öga
 Så glämnt som ett rökigt ljus, som närs
 Af talg som stinker? Billigt vore då,
 Att alla helvetsstraff på en gång mötte
 En sådan nedrighet!

Im. Jag räds min make
 Har glömt Britannien.

Jach. Och sig sjelf. Jag är
 Ej fallen för att gå med bud om detta
 Hans tigggarbyte, men er skönhet har
 Ifrån mitt samvets djup frammanat ordet
 På mina läppar.

Im. Mer vill jag ej höra.

Jach. Gudomliga! Er sak mitt hjerta slår
 Med qual, som gör mig sjuk. En dam så skön
 Och arfving till en thron fördubbla skulle
 Den största konungs värde! Paras hop
 Med skökor, hyrda för det underhåll
 Som ni består! Med pestbemängda slynor,
 Som, vinningslystna, leka med all krankhet
 Som fräter kroppen! Sådant äckligt byke,
 Som kunde gift förgifta! Hämnna er!
 Ni är ej annars född utaf en drottning,
 Ej värd ert höga stamträd!

Im. Hämnna mig?
 Hur skulle jag ta hämd? Är detta sant —
 Dock låter ej mitt hjerta narra sig
 Så lätt af mina öron — är det sant,
 Hur skulle jag ta hämd?

Jach. Jag skulle ligga
 Som en Dianas nymf i kylig bädd,
 Då han sig tumlar vildt med hvem som helst
 På er bekostnad, er till trots? Nej, hämnas!
 Mig sjelf jag helgar åt er ljufva fröjd,

Långt ädlare än han som skytt er bädd,
Och skall förblifva fästad vid er ömhet,
Tystlåten, trogen.

Im. Kom, Pisanio!

Jach. Låt mig min hyllning på er mun besegla!

Im. Bort, bort! Förbannelse åt mina öron,
Som dig ha hört! Var du en man af heder,
Du hade dygdens talan fört, men ej
En sådan syftning haft, så fräck, så nedrig!
En ädling kränker du, som är så fjerran
Från slika brott som du från heder fjerran,
Och frestar här ett vit, som afskyr dig
Och satan lika. — Kom, Pisanio! —
Min fader, konungen, skall underrättas
Om ditt försök, och om han kan fördraga
Att vid hans hof en näsvis främling köpslår
Som i ett romerskt bad och uppenbarar
För mig en djurisk lust, så är hans hof
Ej mycket värdt och intet alls hans dotter. —
Kom, kom, Pisanio!

Jach. Du sälla Leonatus, säger jag.
Den tillit, som din maka har till dig,
Förtjenar tro igen; din rena dygd
Af henne ökad tillit! — Lef välsignad!
En maka åt den bästa man, som nånsin
Ett land har kallat sin! Och ni, hans maka,
Blott för den bästa skapad! Ack, förlåt mig!
Jag ville endast pröfva om er tillit
Djupt rotad var, och skall er make skildra
På nytt så som han är. Han är en man
Af bästa seder, sådan helig trollkarl,
Att hela skaror han ikring sig samlar
Och vinner alla hjertan.

Im. Ni gör bot.

Jach. Bland män han sitter som en gud från himlen,
Och i hans later glänser fram en höghet
Som öfvermenschlig är. Blif icke vred,

Stormäktiga prinsessa, att jag vågat
 Med lögn på prof er sätta; detta har
 Blott ännu mer i dagen lagt er klokhet,
 Som valt en sådan ädel man som aldrig,
 Det vet ni, fela kan. Jag siktat er
 Af nit för honom; himlen har er skapat,
 Helt olik andra, agnfri. Ack, förlåt!

Im. Allt glömdt; min makt vid hofvet tillhör er.

Jach. Ödmjuklig tack! Jag hade nästan glömt
 Att om en liten ynnest bedja er,
 Som likväl vigtig är, enär den angår
 Er make: jag och flera ädla vänner
 I saken andel hafva.

Im. Säg, hvad är det?

Jach. Ett dussin Romare och er gemål —
 Vår vinges bästa fjäder — summor hoplagt
 Att köpa en present åt kejsaren;
 Det har jag, för de andra, gjort i Frankland.
 Det är en konstfull guld-servis, juveler
 Af rik och utsökt form, betydligt värde,
 Och jag, som främling, något ängslig är
 Hur bäst de må förvaras. Täckes ni
 Dem taga i ert skydd?

Im. Af hjertat gerna;

De skola, vid min heder, säkert aktas.
 Min man har del i dem — de skola gömmas
 Uti mitt sofrum.

Jach. Hos mitt folk de äro

Uti en kista. Jag mig frihet tar
 Att skicka den till er, för natten blott;
 Jag går ombord i morgon.

Im. Ack, nej, nej!

Jach. Jo, nådig fru; uppskjuter jag min resa,
 Så bryter jag mitt ord. Från Gallien
 Jag öfver hafvet for, för det jag lofvat
 Er helsa på.

Im. Jag tackar för er möda;
Men res dock ej i morgon!

Jach. Ack, jag måste!
Och därför täcktes ni, ifall ni helsar
Er make med ett bref, i qväll det göra.
Min tid har lupit ut och skyndas måste
Med gåfvans öfverlemnande.

Im. Jag skrifver.
Sänd hit er kista; den skall väl förvaras
Och ärligt återlemnas. Var välkommen! (De gå).

ANDRA AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

En gård utanföre CYMBELINES slott.

(CLOTEN och två ädlingar uppträda).

Clot. Har man nånsin sett en sådan otur! Snudda så nära förkäglan och ändå slå bom! Jag hade satt in hundra pund; och så skall en sådan sakramenskade drummel förebrå mig att jag svärjer! Likasom om jag lånade mina eder af honom och icke kunde spendera med dem efter behag!

1 Ädl. Hvad vann han på det? Ni har slagit honom ett hål i hufvudet med ert kägelklot.

2 Ädl. (Afsides). Om hans förstånd hade liknat den som slog honom, så hade det med ens tagit till flykten.

Clot. Om en förnäm herre har lust att svärja, så passsar det sig icke för någon närvarande att kapa utaf hans eder. Hä?

1 Ädl. Nej, min prins.

2 Ädl. (Afsides). Ej heller skära öronen af dem.

Clot. Sakramenskade hund! — Jag gifva honom upp-rättelse? Han skulle bara ha varit af mitt stånd!

2 Ädl. (Afsides). För att stånda som en narr.

Clot. Ingenting i verlden kan så förarga mig, — fan anfäkta! Om jag ändå icke vore så förnäm som jag är! Man törs icke slåss med mig för min moders, drottningens,

skull. Hvarenda trashank till narr kan få sitt lystmäte på slagsmål, men här skall jag gå fram och tillbaka som en tupp, den ingen vågar sig på.

2 *Ädl. (Afsides)*. Ni är både tupp och kapun på samua gång, och tuppkammen har ni på då ni gal.

Clot. Hvad säger du?

1 *Ädl.* Det passar sig icke, att ers höghet slåss med hvem som helst som ni förolämpar.

Clot. Nej, det vet jag; men det passar sig, att jag förolämpar dem som äro under mig.

2 *Ädl.* Ja, och det passar ingen ann' än ers höghet.

Clot. Det är ju det jag säger.

1 *Ädl.* Har ni hört talas om en utländning, som har kommit till hofvet i afton?

Clot. En utländning! Och jag vet icke utaf det! Det var kuriöst!

2 *Ädl. (Afsides)*. Han är sjelf en kuriös karl och vet icke utaf det.

1 *Ädl.* Det är en Italienare hitkommen, och man tror att han är en af Leonatus' vänner.

Clot. Leonatus! en landsförvisad kanalje! Och så är väl den andra också, hvemhelst han må vara. Hvem har berättat för er om denna utländningen?

1 *Ädl.* En af ers höghets pager.

Clot. Måntro det passar sig, att jag helsar på honom? Det ligger väl ingen förnedring deruti?

1 *Ädl.* Ni kan icke förnedra er, min prins.

Clot. Inte så lätt, skulle jag tro.

2 *Ädl. (Afsides)*. Ni är en erkänd narr; att bära er åt som en narr är derföre ingen förnedring.

Clot. Kom, jag vill helsa på den der Italienaren. Hvad jag i dag förlorat på kägelspel skall jag vinna utaf honom i qväll. Kom, låt oss gå.

2 *Ädl.* Jag följer er, min prins.

(CLOTEN och den första ädlingen gå).

Att sådan listig djefvul som hans mor

En sådan åsna födt! En qvinna som

Allt kufvar med sin klipskhet! Sonen kan
 Ej subtrahera två från aderton
 Och få sig sexton. Stackars kungadotter,
 Du hulda Imogen, hvad du får lida!
 En fader som regeras af sin stjuvmor,
 En mor som stundeligen smider ränker,
 En friare långt mer förhatlig än
 Din makes landsflykt samt den gräsliga
 Skilsmässa, som han ville ställa till.
 Befäste himmelen din äras murar
 Och stöde fast ditt goda hjertas tempel,
 På det att du din man må få tillbaka
 Samt detta rikets spira som hans maka!

(*Han går*).

ANDRA SCENEN.

En sängkammare. I ett hörn står en kista.

(*IMOGEN ligger i sängen och läser. En kammarfru*).

Im. Hvem der? Min Helena?

Kammarf. Ja; hvad behagas?

Im. Säg, hvad är klockan?

Kammarf. Nära tolf, prinsessa.

Im. Tre timmar har jag läst; mitt öga mattas.

Vik bladet der jag slutade; till sängs!

Tag icke ljuset bort, låt det få brinna,

Och kan du klockan fyra vakna upp,

Så väck mig. Sömnen mäktigt mig betvingar.

(*Kammarfrun går*).

I ert beskydd jag lemnar mig, o Gudar!

För elfvor och för nattens frestare

Bevaren mig och skydden!

(*Hon somnar. JACHIMO stiger upp ur kistan*).

Jach. Syrsan sjunger,

Och menskans sinnen, utaf mödor trötta,

Med sömn sig styrka. — Så Tarquinius

På tå sig smög, förrän han väckte upp

Den kyskhet som han kränkte. — Cytherea,
 Hur skönt du pryder bädden! Friska lilja,
 Och hvitare än linnet! Om jag tordes!
 En enda kyss! — Rubiner utan like,
 Hur ljuft de svälla! Hennes ande är det
 Som kryddar hela rummet. Ljusets låga
 Mot henne böjer sig; det titta vill
 Inunder hennes ögonlock och skåda
 De dolda bloss, dem dessa två gardiner
 Nu skymma undan. Hvitt och azur randadt
 Med äkta himmelsblått! — Dock, hvarför kom jag?
 Att se på kammarn; — allt jag skrifver upp: —
 På väggen dessa tafloer — der är fönstret —
 Så bädden prydd — tapeter med figurer —
 Hur de se ut och hvad de föreställa. —
 Ack, blott på hennes kropp ett födselmärke —
 Det skulle vittna mer än tusen saker
 I hennes bo — att öka listan med!
 Sömn, dödens apa, lägg dig tung på henne,
 Och blifve hennes känsel som en stenbilds
 Uti ett graf-chors sköt! — Kom med, kom med!

(Tager af henne ett armband).

Så lätt, som fordom gordisk knut var fast!
 Nu mitt! Det är ett yttre vittnesbörd,
 Så starkt som samvetet ett inre är,
 Och skall väl göra hennes make galen. —
 På hennes venstra bröst ett födselmärke,
 Femprickigt liksom purpurdropparna
 Uti guldvifvans kalk! Det är ett vittne
 Mer starkt än lag kan skaffa. Detta tecken
 Skall tvinga honom till att tro, att jag
 Har inbrottsstöld i hennes ära gjort.
 Tillräckligt nu! Hvi skrifva detta upp,
 Som är i minnet skrufvadt fast och nitadt?
 Hon läste på berättelsen om Tereus;
 Här bladet viket är, der Philomela
 Sig öfverlemnade. — Nu har jag nog.

Tillbaks i kistan nu och locket på!
 Fort, fort, ni nattens drakar! Gryning, öppna
 Korp-ögonen. Jag bäfvar just. Se här
 Är helvetet — en himlens engel der! *(Klockan slår).*
 Ett, två, tre. — Nu är tid!
(Han kryper in i kistan).

TREDJE SCENEN.

Ett förmak utanföre IMOGENS kammare.

(CLOTEN och två ädlingar uppträda).

1 Ädl. Ers höghet är den tålmodigaste karl då ni förlorar och den kallblodigaste som någonsin slagit essor-all.

Clot. Det måste göra en och hvar kall, att förlora.

1 Ädl. Men en och hvar är icke så tålmodig som ers höghet med sitt ädla sinnelag; ni är mest het och rasande då ni vinner.

Clot. Vinst gör hvem som helst modig. Om jag kunde få den der kollriga Imogen, så skulle jag ha pengar nog. Det är väl snart morgon, eller hur?

1 Ädl. Dag, ers höghet.

Clot. Det vore väl, om musiken ville komma; man har rådt mig att låta musicera för henne om morgnarna; man säger, att det skall göra verkan. *(Musikanter komma).* Se så, stäm nu! Om ni kan göra någon verkan på henne med edra fingrar, så är det bra; sedan ska' vi försöka hvad tungan förmår; hjälper ingendera, så låt henne vara, men jag släpper henne aldrig. Först ett förträffligt, väl hopkommet stycke, sedan en underbart ljuslig aria med beundransvärdt kosteliga ord till, — och så må hon fundera på saken.

Sång.

Hör lärkans sång vid himlens port
 Och Phoebus stiger opp;
 I daggig blomkalk vattnas fort
 Hans snabba fålars tropp;

Ringblomman mornar sig och slår
 Det gyldne ögat opp;
 Med allt hvad skönt i dagen går,
 Min hulda dam, stig opp!
 Stig opp, stig opp!

Clot. Se så, gå nu er väg. Om det här gör någon verkan, så skall jag så mycket mer ha er i åtanka för er musik; om det icke gör någon verkan, så ligger felet i hennes öron, som hvarken tagel eller tarmsträngar, ja icke en gång en kastrat-stämman kan taga reda på.

(*Musikanterna gå*).

(*CYMBELINE och drottningen uppträda*).

2 *Ädl.* Här kommer kungen.

Clot. Det var bra att jag var så sent uppe, ty det är orsaken till att jag är så tidigt uppe. Han kan icke annat än upptaga denna min artighet faderligt. Jag önskar ers majestät och min nådiga moder god morgon.

Cymb. Du väntar vid vår barska dotters dörr?
 Vill hon ej ut?

Clot. Jag har bestormat henne med musik, men hon värdigas icke derom taga någon kännedom.

Cymb. För ny är hennes älsklings landsförvisning,
 Hon än ej honom glömt; en längre tid
 Skall slita ut hans bild i hennes minne,
 Då är hon din.

Drottn. Du kungen är förbunden,
 Som genom alla medel söker främja
 Din sak hos henne; gör nu sjelf ditt bästa
 Med formligt frieri; begagna klokt
 Hvar läglig stund. Om hon dig afslag ger,
 Blif ifrigare blott, liksom du tvangs
 Af ren inspiration att tjena henne
 Så som du gör; lyd henne uti allt,
 Blott ej då hon befaller dig att gå,
 Var då förstockad.

Clot. Jag förstockad? Nej!

(*En budbärare kommer*).

Bud. Gesandter ifrån Rom; den ena är
En Cajus Lucius.

Cymb. En värdig man,
Fastän han kommer nu i elak afsigt;
Dock, skulden är ej hans; han må bemötas
Med all den heder man är sändarn skyldig;
Och att han fordom sjelf oss tjenester gjort
Må icke glömmas bort! — Vår kära son,
Då du har helsat på din älskarinna,
Följ drottningen och oss; hos Romaren
Är din person nödvändig. — Kom, min drottning!

(*CYMBELINE, drottningen, ädlingarna och budbäraren gå*).

Clot. Om hon är uppe, talar jag med henne;
Om ej, så må hon ligga still och drömma. —
Var god och öppna der! (*Knackar på dörren*).

Jag vet, att hon
Har sina damer kring sig. Tänk om jag
En smula skulle muta dem? Med guld
Tillträde köps; ja ofta. Guld förför
Dianas egen jagtbetjening, så
Att den sitt vildt mot tjufvens bakhåll drifver;
Guld dräper ärlig man och räddar tjufven,
Ja, hänger stundom både tjuf och ärlig;
Hvad kan det icke göra och förgöra?
Jag vill bland hennes damer skaffa mig
En advokat; sjelf fattar jag ej saken.
Var god och öppna der! (*Knackar på dörren*).

(*En kammarfru kommer*).

Kammarf. Hvem der? Hvem knackar?

Clot. En adelsman.

Kammarf. Ej mer än så?

Clot. Jo visst,

En adelskvinnas son.

Kammarf. Se, det är mer

Än mången, som så dyrt som ni betalar
Sin skräddare, kan säga. Hvad behagas?

Clot. Prinsessan sjelf; hon är väl färdig?

Kammarf. Ja,

Att stanna på sitt rum.

Clot. Der har ni guld.

Låt mig er goda mening köpa få.

Kammarf. Mitt goda rykte? Eller skall jag säga
Hvad godt om er jag mena kan? — Prinsessan —

(*IMOGEN kommer*).

Clot. God morgon, sköna syster; gif mig handen.

Im. God morgon, prins; med allt för stort besvär
Ni köper oro blott; min tack blir den,
Att säga er att jag är arm på tack,
Jag har ej råd.

Clot. Jag svär att jag er älskar.

Im. Att endast säga det, gör samma verkan;
Men svär ni jemt, blir er belöning jemt
Att jag ej aktar det.

Clot. Det är ej svar.

Im. Jag talar endast därför, att ej tystnad
Samtycke kallas må; förskona mig!
Hur öm ni också vara må mot mig,
Ohötlig skall jag likväl bli som nu;
En man så klok som ni ju borde lära
Att gifva med sig för tillrättavisning.

Clot. Synd är att i er tokighet er lemna;
Det vill jag ej.

Im. En narr är icke tokig.

Clot. Ni kallar mig för narr?

Im. Då jag är tokig.

Gif er till tåls, så är jag mer ej tokig;
Det botar båda två. Det smärtar mig,
Att jag skall så förglömma qvinnosed
Och hålla tal. Hör nu en gång för alla:
Jag, som mitt hjerta känner, här bedyrar

Sannfärdeligt — jag bryr mig icke om er
 Och är så långt från kärlek till min nästa,
 Att jag bekänner att jag hatar er;
 Jag såge helst, att sjelf ni märkte sådant,
 Då sluppe jag berömma mig deraf.

Clot. Ni syndar mot den lydnad, som ni skyller
 Er fader, kungen. Ty det äktenskap
 Ni påstår äga rum med denna usling —
 Ett nådehjon, från hofvets tallrikar
 Med afskrap matad, — är ej äktenskap;
 Och om det också tillåts lägre folk —
 Dock, hvem så låg som han? — att knyta själar --
 Af hvilka man ej annat vänta kan
 Än tiggare-ungar — med sjelfgjorda knutar,
 Så är ni dock från sådan frihet hindrad
 Som thronarfvinge och får ej besudla
 Er kronas glans med sådan usel slaf,
 En påklädd hyrlakej, en trafvarlapp,
 En bröd-dräng, knappast det.

Im. Skamlösa karl!

Om son till Zeus du vore och för öfrigt
 Ej mer än hvad du är, för låg du vore
 Till dräng åt honom; nog belönt du blefve,
 Ja afundsväckande, om du, värderad
 Som du och han förtjena, blefve utnämnd
 Till nattmans-dräng uti hans land och hatad
 För sådan stor befordran.

Clot. Pest på honom!

Im. Det värsta han kan råka ut för är
 Att blott bli nämnd af dig. Det sämsta plagg,
 Som rört hans kropp, mig mera dyrbart är
 Än alla dina hufvudhår, om ock
 De blefve män som du. — Pisanio!

(PISANIO kommer).

Clot. Hans plagg? Nå, fan —

Im. Gå straxt till Dorothea, kammarfrun --

Clot. Hans plagg!

Im. Jag slipper ej den narren; skrämnd
Jag är, dock mest förargad; — tillsäg henne
Att söka upp ett smycke, som helt visst
Har halkat från min arm; det var din herres.
Det fins ej kung så rik i denna verldsdel,
Att han af mig det köpa fick. Jag tror,
Att jag det såg i morse; säkert vet jag,
Att jag i aftons hade det på armen.
Jag kysste det; jag hoppas, att det ej
Har gått och sagt min man, att någon annan
Jag kysst än honom.

Pis. Nog det fins igen.

Im. Jag hoppas det; gå, sök. (PISANIO går).

Clot. Ni har mig skymfat:

Hans sämsta plagg?

Im. Så sade jag, min herre;

Om ni vill stämna mig, så kalla vittnen.

Clot. Det skall er far få veta.

Im. Och er mor;

Hon är så god, hon hör helt säkert gerna

Om mig det värsta. Åt ert sämsta lynne

Jag er rekommenderar.

(Hon går).

Clot. Hämnas skall jag; —

Hans sämsta plagg! — Nå, nå.

(Går).

FJERDE SCENEN.

Rom, i PHILARIOS hus.

(POSTHUMUS och PHILARIO uppträda).

Posth. Räds ej för det; blott jag så säker vore

Att vinna kungen, som jag litar på

Att hennes ära skall förblifva hennes!

Phil. Hvad sätt att vinna honom?

Posth.

Intet alls;

Jag bidar blott på andra tider, skälfter

I denna vinterfrost och önskar mig
 Mer varma dagar. Endast svagt er vänskap
 Jag gäldar, stadd emellan skräck och hopp;
 Om det slår felt, så dör jag skyldig mycket.

Phil. Er godhet och ert sällskap mer än fyllest
 Allt hvad jag gjort ha gäldat. Nu er kung
 Fått bud ifrån Augustus; Cajus Lucius
 Gör nog sin sak med kraft. Jag tror, att kungen
 Beviljar skatten, skickar resterna,
 Af skräck för våra Romare, hvars minne
 Än lefver färskt i Britters sorg.

Posth. Jag tror, —
 Fastän jag icke är, ej heller blir
 Politikus — att här blir krig utaf,
 Och ni skall förr få höra att den krigshär
 Som står i Gallien landstigit har
 Hos tappra Britter, än ni spörja skall
 Att någon slant betalad är. Vårt krigsfolk
 Är mer uppöfvadt, än då Julius Cæsar
 Log åt dess tafatthet, men fann dess mod
 Världt bistra blickar; deras disciplin,
 Med hjeltmod bemängd, skall visa den
 Som vill dem pröfva, att ett folk de äro
 Som följer med sin tid.

(JACHIMO kommer).

Phil. Se Jachimo!

Posth. Pilsnabba hjortar drogo er till land,
 Och alla vindar kysste edra segel
 Och gjorde skeppet lätt på fot.

Phil. Välkommen!

Posth. Jag hoppas, att det korta svar ni fick
 Påskyndade er återkomst.

Jach. Er hustru
 Är en utaf de skönaste jag sett.

Posth. Och bästa ock: må annars hennes skönhet
 Bak fönstersmygen locka falska hjertan
 Och vara falsk med dem.

Jach. Här har ni bref.

Posth. Godt innehåll jag hoppas.

Jach. Utan tvifvel.

Phil. Var Cajus Lucius vid Britters hof,
Då ni var der?

Jach. Han väntades just då,
Men var ej kommen än.

Posth. Än är allt godt. —
Säg, gnistrar denna ring som förr? Kanhända
Den är för mörk för er?

Jach. Om jag den mist,
Så har jag mist dess värde uti guld.
Jag skulle gerna resa dubbelt längre
För än en natt af sådan ljuflig korthet,
Som den jag njöt i Bretland. Min är ringen.

Posth. För svår juvelen är att komma åt.

Jach. Visst icke, då er hustru är så lätt.

Posth. Drif icke gäck med er förlust, min herre;
Jag hoppas, att ni vet att ej vi kunna
Förblifva vänner.

Jach. Jo, det måste vi,
Så framt ni håller ord; om jag ej bragt
Er hustrus ynnest med mig, medger jag
Att vi haft otaldt med hvarann; men nu
Förklarar jag, att jag är den som vunnit
Er ring och hennes ära, men ej skymfat
Er eller henne, då er båda två
Jag gjort till viljes.

Posth. Om ni kan bevisa
Att hennes gunst ni njutit, tillhör er
Min hand och ring; om icke, skall den smälek
Ni henne gjort förlora eller vinna
Min värja eller er; kanhända båda
Förutan ägare upphittas skola.

Jach. De klara vittnesbörd, som jag kan gifva,
Först skola tvinga er att tro, min herre;
Jag vill med ed bekräfta deras styrka.

Men tror helt visst att ni bespar mig eden,
Så snart ni ser att ni den ej behöfver.

Posth. Nå, fortfar.

Jach. För det första hennes sofrum —
Jag tillstår att jag der ej sof, men påstår
Att der jag fick hvad nog var vaka värdt —
Tapeter bar af silke och af silfver;
Der sågs Cleopatra, den stolta, möta
Sin Romare, och Cydnus svällde högt
Af båtars trängsel eller ock af stolthet:
En tafla så förträfflig och så rik,
Att konst och värde täflade i den.
Det var ett under, att så fint och noggrant
Och likväl lefvande —

Post. Det der slår in,
Men det har ni af mig förnummit eller
Af någon annan.

Jach. Fler omständigheter
Må styrka hvad jag sagt.

Posth. Det måste de,
Ty annars är ni ärelös.

Jach. Kaminen
På södra väggen står; der föreställes
Diana badande; jag aldrig sett
En bild så talande: bildhuggarn gått
I täflan med naturen, stum; han vann, —
Blott rörelsen och andedrägten feltes.

Posth. Det der kan ni ha snappat upp af andra,
Ty det är mycket omtaldt.

Jach. Rummets tak
Med gyldne cherubimer inlagdt är;
Brand-stöden voro tvenne Cupidoner —
Så när jag hade glömt dem — utaf silfver;
Halfslumrande på hvar sin ena fot
De stodo, nätt mot sina facklor stödda.

Posth. Och det var hennes ära! —
Låt vara att ni detta sett; — jag prisar

Ert goda minne, — men beskrifningen
På hvad ni sett i hennes rum ej vinner
Ert vad det minsta.

Jach. Blekna, om ni kan!
(*Tager fram armbandets*).

Låt mig blott lufta detta smycke; se! —
Nu är det åter borta; det skall viga
Vid er juvel: jag tager båda.

Posth. Zeus!

Låt än en gång mig se. Är det detsamma
Hon fick af mig?

Jach. Just det, tack vare henne!

Hon strök det från sin arm; jag tycker just
Jag henne skådar; hennes ljufva åtbörd
Var mera värd än gåfvan, men förhöjde
Dess värde dock. Hon gaf mig det och sade
Att kärt det varit.

Posth. Kanske ville hon

Mig sända det.

Jach. Hon skrifver så? Se åt.

Posth. O nej, nej! Det är sant; tag äfven denna.
(*Ger JACHIMO ringen*).

Den är en basilisk för mina ögon,
Den mördar med sin anblick. — Ingen ära
Der skönhet finnes! Ingen tro och heder
Der skenet lofvar sådant! Ingen kärlek
Der andra karlar finnas! Qvinnorna
Ej hålla mer på sina eder, än
De hålla på sin dygd, och det är fint.
Du gränslöst falska!

Phil. Lugna er, min herre,

Och tag er ring tillbaks; än är den er;
Kanhända har hon tappat det; hvem vet,
Om icke en af hennes damer, mutad,
Har stulit det från henne?

Posth. Mycket sant!

Så hoppas jag han fått det. -- Hit med ringen! —

Drag fram, hvad mer bevisar, något tecken
På hennes egen kropp; det här är stulet.

Jach. Vid Jupiter! Från hennes arm jag fick det.

Posth. Hör ni, han svär; han svär vid Jupiter.
Ja, det är sant; — tag ringen — sant! Nej, aldrig
Hon tappat det! Edsvuret folk och ärligt
Är hennes svit; — de tubbas af en främling
Att stjåla smycket? — Nej, han njutit henne;
Bevis på hennes köttslighet är detta, —
Så dyrt har hon sig namnet sköka köpt. —
Der, tag din lön; och alla helvets djetlar
Sig dele mellan er!

Phil. Var lugn, min herre;
Det här är ej tillräckligt starkt att tros
Af den som litat —

Posth. Intet mer om det;
Han har besofvit henne.

Jach. Om ni kräfver
Än fler bevis, — inunder hennes bröst,
Så värdt att tryckas, är en fläck rätt stolt
Af sådan ljuflig bostad. Vid mitt lif!
Jag kysste den och blef så genast hungrig
På ännu mer, fast jag var mätt. Ni mins väl
Den fläcken, herre?

Posth. Ja, och den bekräftar
En annan fläck som fyller helvetet,
Om också der ej finnes mer än den.

Jach. Vill mer ni höra?

Posth. Spar er räknekonst;
Uppräkna icke edra segrar; en gång
Och en million!

Jach. Jag svär.

Posth. Låt bli att svära.
Ni ljuger, om ni svär att ni ej gjort det;
Och jag dig mördar, om du nekar till
Att jag af dig fått horn.

Jach. Jag nekar intet.

Posth. Ack, om hon vore här! Hon slets i bitar!
 Jag går och gör det, ja, vid sjelfva hofvet
 För hennes faders ögon; -- något gör jag. — (*Går*).

Phil. Fullkomligt från besinning! -- Ni har vunnit.
 Kom, följom honom att den ilska hejda
 Han bär emot sig sjelf.

Jach. Af allt mitt hjerta. (*De gå*).

FEMTE SCENEN.

Ett annat rum i PHILARIOS hus.

(*POSTHUMUS uppträder*).

Posth. Kan folk ej skapas, utan att en kvinna
 Sin halfpart gör? Bastarder ä' vi alla;
 Och den högst vördnadsvärda man, som jag
 Min fader nämnde, var jag vet ej hvarest
 Då jag blef präglad; falsk den myntarn var,
 Som mig tillverkade. Min mor dock tycktes
 Sin tids Diana vara, liksom nu
 Mitt vif, den ojemförliga. — Hämd, hämd!
 Hon vägrade mig ofta laglig njutning
 Och bad om skoning med en rosig blygsel
 Så ljuf att åse, att den skulle uppvärt
 Den gamla Chronos sjelf: — jag trodde henne
 Så kysk som nyfälld snö — o, alla djeflar! —
 Den gula Jachimo, uppå en timma —
 Månn' det? — nej mindre — straxt — han talte knappast,
 Men röt liksom en ollon-galt, en tysk en,
 Sitt "uff!" och steg — och fann ej annat motstånd,
 Än der det skulle ta emot och hon
 Sig borde värjt. Ack, om jag kunde hitta
 Min qvinnopart i mig! Ty ingen retning
 Till synd hos mannen, jag bedyrar det,
 Som ej är qvinnans! Lögnen, märk det väl,
 Är qvinnans, smickret hennes, falskhet hennes,
 Skör-tankar hennes, hennes, hämdlust hennes;

Fåfånga, snålhet, konster, nycker, högfärd,
 Förtal, befångda lustar, vankelmod,
 All synd som nämnas kan och helvet känner
 Är hennes delvis eller helt och hållet,
 Nej, helt och hållet! Ty i sjelfva synden
 De stå ej fast, men byta ut den synd
 Som lefvat en minut emot en annan
 Som lefvat blott en half. Jag skrifver mot dem,
 Förbannar dem. — Dock, värsta hat och skam
 Dem straffar, om de få sin vilja fram:
 Ej sjelfva satan kan dem plåga värre. (De gå).

TREDJE AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Ett praktrum i CYMBELINES slott.

(*Från den ena sidan komma CYMBELINE, drottningen, CLOTEN och svit; från den andra CAJUS LUCIUS och hans svit*).

Cymb. Nå säg, hvad vill Augustus Cæsar oss?

Luc. Då Julius Cæsar — hvilkens minne än

I menskors ögon bor och skall för evigt
 Bli föremål för tungor och för öron —
 Uti Britannien var och tog det in,
 Utlofvade Cassibelan, din onkel, —
 Af Cæsars bifall ryktbar, icke mindre
 Än han med bragd förtjenat sjelf — för sig
 Och efterkommande åt Rom en skatt,
 Tretusen pund om året; sista gården
 Är obetalt.

Drottn. Och — för att döda undran —
 Skall så förbli.

Clot. Cæsarer får ni många,
 Men sådan Julius knappt. Britannien är
 En verld för sig; vi bära egna näsor
 Och ha ej lust att derfor skatta något.

Drottn. Den lägenhet de då för tiden hade

Att taga från oss ger oss tillstånd nu
 Att ta igen. -- Erinra er, min kung,
 Ert höga ättartal tillika med
 Vår ös naturkraft; en Neptuni park
 Den är, som står omgärdad med en spetsgård
 Af branta klippor samt af haf som brusar
 Och sand som icke bär en oväns fartyg,
 Men slukar dem till toppen. Cæsar gjorde
 En sorts eröfring här, men skröt ej dock
 Med kom och såg och vann; han blef med skam --
 Den första som han rönt -- två gånger slagen,
 Från våra stränder vräkt; hans stackars fartyg --
 Ett uselt lekverk -- kastade som äggskal
 Bland våra vreda böljors bränningar
 Och sprucko lika lätt mot våra klippor.
 Af fröjd deröfver lät Cassibelan,
 Den ärorike, som hardt nära tagit --
 Ombyteliga lycka! -- Cæsars svärd,
 Lusteldar brinna klart i staden Lud
 Och Britterna stoltsera med sitt mod.

Clot. Se så! Det blir icke någon skatt erlagd; vårt rike är starkare än det var på den tiden, och, som sagdt är, det fins inga sådana Cæsarer mer: en och annan af dem kan väl ha krokig näsa, men så styfva armar ingen.

Cymb. Son, låt din mor tala till punkt.

Clot. Vi hafva ännu många ibland oss, som kunna göra så dugtiga nappatag som Cassibelan; jag säger icke, att jag är en ibland dem, men en näfve har jag. -- Hvarför skatt? Hvarför skulle vi betala skatt? Om Cæsar kan skymma undan solen för oss med ett täcke, eller stoppa månen i sin ficka, så vilja vi betala honom skatt för ljus; i annat fall blir der ingen skatt utaf mer, min gunstig herre!

Cymb. Betänk, att till den tid,
 Då Rom med våld aftvang oss denna skatt,
 Vi voro fria. Cæsars ärelystnad --
 Så uppsväld, att den knappast kunde rymmas
 Uti en verldsdel -- lade på oss oket

Helt oförsynt. Att skaka det utaf
 Tillhör ett krigiskt folk; vi anse oss
 Ett sådant vara. Nu vi säge Cæsar:
 Vi stamma ned från den Malmutius,
 Som grundade vår lag — den Cæsars svärd
 För mycket stympat, men hvars kraft och frihet
 Skall ärligt vidmakthållas utaf oss,
 Om också Rom deröfver vredgadt blir —
 Malmutius som var den första Britten,
 Som satte på sin hjessa gyldne kronan
 Och kallade sig kung.

Luc. Det smärtar mig, o Cymbeline, att jag
 Augustus Cæsar nu förklara måste —
 Den Cæsar som fler kungar har i tjenst,
 Än du har drängar — för din fiende.
 Hör hvad jag säger: krig och undergång
 Förkunnar jag i Cæsars namn; hans vrede
 Kan du ej motstå. — Jag utmanat dig,
 Nu tackar jag för mig.

Cymb. Du är välkommen.
 Din Cæsar gaf mig riddarslag; min ungdom
 Ät honom egnats mest; han gaf mig ära,
 Vill nu han ta den åter, nödgas jag
 Med lif och blod den värna. Jag förnummit,
 Att nu Pannonier och Dalmatier äro
 För friheten i vapen; fegt det vore
 Af Britterna att ej exemplet följa;
 Men så skall Cæsar aldrig finna dem.

Luc. Låt handling tala.

Clot. Hans majestäthelsar er välkommen. Håll till
 godo hos oss en dag eller två eller längre. Om ni sedan
 vill söka oss på aunan fason, så skall ni finna oss i vårt
 saltvattens-bälte; kan ni köra oss ur det, så tillhör det
 er; om ni stupar i försöket, skola våra kråkor få så myc-
 ket mer till bästa, och dermed punkt.

Luc. Godt, min prins.

Cymb. Jag vet er herres vilja, och han min;
Nu är ej mer att säga än: välkommen! *(De gå).*

ANDRA SCENEN.

Ett annat rum i slottet.

(PISANIO uppträder med bref i handen).

Pis. Otrogen, hon? Hvi nämner ni då ej
Den skurk, som henne svärtat? — Leonatus!
Ack, herre, hvilken otäck pest har smittat
Ditt öra? Hvilken falsk italisk man,
Med lika giftig mun som hand, har dårat
Ditt alltför öppna öra? — Trolös? Nej!
Hon straffas för sin trohet och får utstå —
Gudinna mer än qvinna — prof, dem mången
Rätt dygdig ej uthärdade. — Ack, herre,
Din själ är lika låg mot hennes nu,
Som förr ditt stånd! — Jag skulle mörda henne
Till följd utaf den tro och ed och kärlek
Jag egnat dig? — Jag henne? — Hennes blod!
Om det är redlig tjänst, må aldrig jag
Tjänstvillig kallas! Huru ser jag ut,
Att jag må tyckas vara så omenskelig
Som denna gerning kräfver? *(Läser).* "Gör det; brefvet,
Som hon har fått, skall ge dig läglighet
På hennes eget bud." — Fördömda papper,
Så svart som bläcket der! Hjertlösa lapp,
Är du till detta dåd en hjelpare
Och ser så menlös ut? — Der kommer hon.

(IMOGEN uppträder).

Okunnig är jag i hvad han befallt mig.

Im. Hvad nytt, Pisanio?

Pis. Här är ett bref
Ifrån min herre, nådig fru.

Im. Din herre?

Han är ju också min? Från Leonatus?

Den astronom i sanning vore grundlärd,
 Som kände stjernor så som jag hans stil;
 Hans visste framtids öden. — Gode gudar,
 Låt hvad der skrifvet står bevittna kärlek
 Och helsa och belåtenhet — dock ej
 Med vår skilsmässa — den må smärta honom —
 Sorg helsosam kan vara; så är denna,
 Den styrker kärleken — belåtenhet,
 Blott ej med den! — Förlåt mig, goda vax —
 Hell er, J bin, som danat detta lås
 För kärleks hemligheter! Ålskande
 Och galdenärer önska icke lika;
 Fastän J kasten brottslingen i häkte,
 Förseglen J dock ung Cupidos bref! —
 Godt nytt, J gudar!

(Hon läser).

”Rättvisan och din faders vrede, om han skulle gripa mig inom sitt område, kunde icke vara så grymma emot mig, som du, älskvärdaste af alla varelser, om du icke ville återupplifva mig med dina blickar. Vet, att jag är i Cambrien, vid Milfords hamn. Gör nu hvad din kärlek vid denna underrättelse råder dig till. Härmed önskas dig all sällhet af honom, som förblifver sitt löfte trogen och städse tillväxer i kärlek, din

Leonatus Posthumus.”

Pisanio! En häst med vingar hit!
 Han är i Milfords hamn; läs nu, och säg
 Hur långt det är dithän. Om simpelt ärn'de
 Kan sträfva dit på veckan, hvi ej jag
 Dit ila på en dag? — Pisanio, —
 Som längtar liksom jag att se din herre —
 Som längtar, — låt mig pruta, — ej som jag —
 Men längtar dock — mer svagt — ack, ej som jag,
 Jag längtar gränslöst — säg, och säg mig fort —
 Ack, kärlekens förtrogna borde fylla
 Vårt öras gångar, så att hörseln qväfdes —
 Hur långt det är till detta kära Milford;
 Sä g också huru Wales så lyckligt blifvit

Att äga sådan hamn. Men, framför allt,
 Hur stjåla vi oss bort? Hur finna ursäkt
 För mellantiden, som går åt på resan
 Från hemmet och tillbaks igen? — Men först
 Hur komma hädan? Hvarför skall en ursäkt
 Bli framfödd, förr'n den aflad är? Om detta
 Vi tala sedan. Säg mig nu, jag ber,
 Hur många gånger tjugo mil vi rida
 Uppå en timma?

Pis. Tjugo mil om dagen
 Är nog för er och till och med för mycket.

Im. Hvad? Den som rider till sin afrättsplats
 Ej så kan söla. Vid kappridningar
 Jag hört att hästar lupit fortare
 Än sand i timglas. — Dock, det här är barnsligt; —
 Min kammarfru skall låtsa vara sjuk
 Och längta hem. Gå, skaffa mig en riddräkt,
 Ej bättre än som för en landtmans hustru
 Kan passa sig.

Pis. Betänk er dock, prinsessa. —

Im. Rakt fram jag ser, ej hit och dit, ej heller
 Hvad följa skall; der hvila tjocka moln,
 Dem jag ej genomskådar. Gå, jag ber,
 Gör som jag sagt; ej något annat namn
 På resa fins än detta: Milfords hamn.

(*De gå*).

TREDJE SCENEN.

Wales. En bergstrakt med en grotta.

(*BELARIUS, GUIDERIUS och ARVIRAGUS uppträda*).

Bel. För vacker dag att dväljas inom hus
 För den som har ett tak så lågt som vi!
 Böj ned er, gossar! Denna dörr er lär
 Tillbedja himmelen och kröker er
 Till helig morgonandakt. Kungars portar
 Så högt man hvälft, att jettar der stoltsera

Med fräck turban på hjessan, utan helsning
 Åt morgonsolen. — Hell, du fagra himmel!
 Vi, klippans folk, mot dig ej sturskas så
 Som rike man.

Guid. Hell, himmel!

Arv. Himmel, hell!

Bel. Till jagt på berget! Upp på klippan! Ni
 Har unga ben. Jag stannar här; betänken,
 Då J mig skåden liten som en kråka,
 Att platsen gör att man blir stor och liten,
 Och kommen så ihåg hvad jag berättat
 Om hof och prinsar och om krigets konster,
 Der tienst är tienst, ej efter som den görs,
 Men efter som den erkäns. Vet man det,
 Så drar man gagn af allting som man ser,
 Och ofta skall man finna, sig till tröst,
 Tordyfveln säkrare uti sitt skal
 Än starkt bevingad örn. O, detta lif
 Är ädlare än passa upp och snäsas,
 Bättre än göra intet för en strunt,
 Högre än gå i obetaladt siden.
 För sådant folk tar kränarn mössan af sig;
 Han gjort dem granna, men de stå i boken.
 Vårt lif det bästa är.

Guid. Erfarenheten

Har lärt er det. Vi stackars fjäderlösa
 Ur boet än ej flugit, veta ej
 Hur luften är derute. Bäst kanhända
 Är sådant lif, om lif i lugn är bäst,
 Bättre för er som har ett värre smakat
 Och för er stela ålder passande;
 För oss okunnighetens cell det är,
 En färd i säng, ett häkte, utur hvilket
 Ej galdenären vågar ta ett steg.

Arv. Hvad skola vi väl tala om, då vi
 Er ålder nått? Då regn och stormar piska
 En mörk December? Hur med prat fördrifva

I denna kalla håla timmarna
 Vid köld och frost? Vi hafva intet sett,
 Vi äro djur som räfven listiga
 Och krigiska som ulfven efter föda.
 Vår djerfhet är att jaga det som flyr,
 Vår bur vi göra till vårt chor, der vi
 Som fångna foglar fritt i häkte sjunga.

Bel. Ack, så ni talar!

Om blott ni kände stadens ockreri
 Och hade rönt det grundligt; hofvets konst,
 Så svår att öfverge som bibehålla,
 Och från hvars topp man måste falla ned,
 Om ej med ständig skräck på slipprig bana
 För fallet bäfva; krigets vedermöda,
 Ett id som endast tyckes söka faran
 För ärans skull — den dör då man den söker —
 Och ger oss lika ofta smädlig grafskrift
 Som bragders lön, ja mången gång förvärfvar
 Den tappre skam till tack och tvingar honom,
 Hvad värre är, att krusa för förtalet. —
 Ack, gossar, denna saga kan man läsa
 Uti mitt lefnadslopp. Min kropp är märkt
 Af Romarsvärd; mitt rykte var det bästa,
 Mig Cymbeline höll kär, och nämnde man
 En hjelte, var mitt namn ej mycket fjerran.
 Då var jag lik ett träd, hvars grenar böjdes
 Af frukters mängd, men på en enda natt
 Kom — nämn det hur ni vill — storm eller plundring
 Och skakade den mogna frukten ned,
 Ja sjelfva löfven; blott och bar jag stod
 För blåst och regn.

Guid. Hur opålitlig gunsten!

Bel. Mitt fel var endast — som jag ofta sagt er —
 Att tvenne skurkar, hvilkas mened gällde
 Mer än min rena ära, svuro på
 Att jag med Romarne i samråd var.
 Så blef jag biltog, och i tjugo år

Var denna skog och detta berg min värld,
 Der jag har lefvat i en ädel frihet
 Och gäldat himlen flera fromma skulder
 Än i min hela föregångna lefnad. —
 Dock, upp på bergen!
 Ej jägarspråk är detta. — Den som först
 Nedlägger vildt skall blifva festens herre,
 Utaf de andra två skall han betjenas;
 Vi frukta ej förgift, som har sitt hem
 I högan loft. — Jag möter er i dalen.

(GUIDERIUS och ARVIRAGUS gå).

Naturens gnistor har man svårt att gömma!
 Ej känna dessa barn sina kungabörd,
 Ej anar Cymbeline att än de lefva.
 De tro de äro mina; fast de fostrats
 I denna grotta der de kröka rygg,
 Så när dock deras hug palatsers tak;
 Naturen lär dem att i simpla värf
 Som prinsar föra sig och mycket bättre
 Än konst kan lära. Denna Polidor,
 Britanniens och kungens arfving, som
 Guiderius kallad blef af fadren — Zeus!
 Då jag ifrån min trefots-stol förtäljer
 Hvad bragder jag har gjort, hans ande flyger
 Midt in uti min saga; säger jag:
 ”Så föll min fiende, så satte jag
 Min fot uppå hans nacke,” rusar genast
 Hans fursteblood till kinderna, han svettras,
 Han spänner sina senor till en ställning
 Som målar mina ord. Den yngre, Cadwal, —
 Arviragus fordom — ger min talan lif
 Med lika åtbörd, visar ännu mer
 Sitt eget sinnelag. — Hör, jagten går! —
 O Cymbeline, Gud och mitt samvet känna
 Att orättvist du mig förvisat; därför
 Stal jag de två till tre års gamla barnen
 För att beröfva dig afkomma, som

Du plundrat mig på gods. Euriphile,
 Du gaf dem di, du hölls för deras mor,
 Och hvarje dag de hedra än din graf;
 Mig sjelf, Belarius, nu Morgan kallad,
 De hålla för sin far. — Hör, jagten går! (*Han går*).

FJERDE SCENEN.

I grannskapet af Milfords hamn.

(*IMOGEN och PISANIO uppträda*).

Im. Du sade mig, då vi från hästen stego,
 Att stället nära var; min mor ej nånsin
 Så längtade att se mig första gången,
 Som nu jag längtar dit. — Pisanio! Karl!
 Hvar är nu Posthumus? Hvad går väl åt dig,
 Att så du stirrar? Hvarför bröt den sucken
 Utur ditt bröst? En man, blott målad så,
 Ansåges för en varelse, förvirrad
 Till mer än mållöshet. Ack, visa dig
 I mindre uppskrämd skepnad, innan vanvett
 Mitt själslugn öfvervinner. Hvad står på?
 Hvi räcker du mig detta bref med blick
 Så föga mild? Är det en sommarnyhet,
 Så småle först; om den är vinterlig,
 Behåll den minen jemt. — Min makes handstil!
 Det giftfördömda Rom har svikit honom,
 Hårt är han ansatt. — Tala, karl; din tunga
 Förmildra kan den fasa, som mig dräpte,
 Om jag den läste.

Pis. Var så god och läs,
 Och ni skall se hur djupt jag, arme man,
 Af ödet är föraktad.

Im. (*Läser*). "Din herrskarinna, Pisanio, har vanärat
 min äkta säng; bevisen derpå ligga blödande i mig. Jag
 talar icke på grund af någon svag förmodan, men på grund
 af bevis så starkt som min sorg och så visst som jag vän-

tar hämd. Den rollen skall du, Pisanio, spela i mitt ställe, om din trohet icke är fläckad af hennes trohets-brott. Af dagatag henne med din egen hand; jag skall skaffa dig tillfälle dertill vid Milfords hamn. Jag har skrivit till henne för detta ändamål; är du nu rädd för att döda henne och gifva mig underrättelse om att det är gjordt, så är du hennes vanäras kopplare och desslikes mig otrogen.”

Pis. Hvi skulle jag mitt svärd väl draga? Brevet har redan henne dräpt. — Det är förtal,
Hvars egg är hvassare än svärd, hvars tunga
Förgiftar sjelfva Nilens kryp, hvars ande
På snabba vinden rider och beljager
Hvartenda världens hörn; kung, drottning, prins,
Matrona, mö, ja grafvens hemligheter
Ut af förtälets huggorm gripas an. —
Hur står det till, min fru?

Im. Falsk mot hans säng?
Hvad vill det säga? Ligga der och vaka
Och tänka blott på honom? Hela natten
I tårar bada? Och, när sömnen tynger,
Afbryta den med skrämselfdröm om honom
Och skrika så jag vaknar? Kallas sådant
Att vara falsk emot hans säng, säg ut!

Pis. Ack, goda fru!

Im. Jag falsk? Ditt samvet vittnar — Jachimo!
Då du för otrohet beskyllde honom,
Du liknade en skurk; nu tycker jag,
Att du ser dräglig ut. — En romersk vippstjert,
Hvars moder sminket var, har lockat honom;
Jag, arma, är urmodig klädning lik
Som, alltför dyrbar att i skåpet hängas,
Uppsprättad blir; — i stycken med mig! O,
Mäns löften äro kvinnors svikare!
Då du har svikit, make, skall man anse
Allt fagert skick som hölje blott åt ondskan,
Ej hemfödt der det växer, men begagnadt
Som lockmat för att fånga kvinnor.

Pis. Hör mig.

Im. Hvar hedersman blef på Æneas' tid,
För det att han var falsk, som falsk betraktad,
Och Sinons gråt i elakt rykte satte
Mång helig tår och drog barmhertigheten
Ifrån det mest sannfärdiga elände.
Så skall du lik en surdeg, Posthumus,
Besmitta alla män som äro rena;
Ärlig och öppen skall bli falsk och nedrig
Utaf ditt stora brott. — Var ärlig, du,
Fullgör din herres bud; beröm en smula
Min lydnad, då du råkar honom. Se!
Sjelf drar jag svärdet; tag det nu och drabba
Min kärleks oskuldsboning, detta hjerta.
Räds icke; det är tomt, der fins blott sorg:
Din herre är ej der; han var i sanning
Dess största skatt. Gör som han sagt, stöt till!
Måhända är i bättre sak du tapper,
Nu tycks du vara feg.

Pis. Bort, usla verktyg!

Gör ej min hand fördömd.

Im. Jag skall ju dö;

Och dödar du mig ej, så är du icke
Din herres tjenare. Mot sjelfmord fins
Ett så gudomligt lagbud, att det skrämmer
Min svaga hand. Nå väl, här är mitt hjerta;
Det ligger något framför det: — Tyst, tyst!
Jag önskar intet skydd; som skidan lydig! —
Hvad är det här? Den troгна makens bref
Till kätteri förvända! Bort med er,
Min tros förförare! Ej mer J skolen
Mitt hjerta täcka! Arma dårar så
Tro falska lärare; fast de bedragna
Skarpt känna sveket, är dock svikaren
Med värre qual behäftad.
Du, Posthumus, som retade mig till
Olydnad mot min konungsliga fader

Och lärde mig förakta frierier
 Af kungasöner, du skall framgent finna
 Att slikt ej är en vanlig handling, men
 En ytterst sällsynt; och det gör mig ondt
 Att tänka, när du blifvit mätt på henne
 Som nu dig retar, hur ditt minne skall
 Af mig bli plågadt. — Kära, skynda dig!
 Till slagtarn beder lammet: hvar är knifven?
 Du är för trög uti din herres ärn'den,
 Då äfven jag dem yrkar.

Pis. Nådig fru,

Jag ej en blund har sofvit, sedan jag
 Det värfvet fick.

Im. Stöt till och så till sängs!

Pis. Förr vakar jag mig blind.

Im. Hvi tog du då

Ett sådant värf emot? Hvi har du gäcket
 Så många mil förgäfves? Detta ställe?
 Mig sjelf och dig? Och våra hästars möda?
 En tid så gynnande? Ett hof förvirradt
 För det jag borta är, och dit jag aldrig
 Skall komma mer? Hvi har du gått så långt
 Och spänner icke bågen, då du har
 Ditt vildt i skotthåll?

Pis. Tid jag ville vinna

Och mista detta stygga värf. Jag har
 Emellertid tänkt ut en plan. — Min fru,
 Hör mig med lugn.

Im. Nå, tala nu dig trött;

Jag hört att jag en sköka är; mitt öra.
 Af lögnen träffadt, kan ej såras värre;
 Det är obotligt. Tala nu.

Pis. Min fru,

Ni lär ej vända om.

Im. Nej, det är troligt,

Då du mig här skall mörda.

Pis. Så ni talar!

Men vore jag så klok som ärlig, skulle
 Min plan nog lyckas. Utan tvifvel är
 Min herre groft bedragen.
 En skurk, en riktigt genomdrifven skurk,
 Har gjort er båda denna grymma smålek.

Im. En romersk sköka.

Pis. Nej, så sant jag lefver!
 Jag säger ni är död och skickar honom
 Ett blodigt tecken deruppå, ty så
 Han har befallt. Man saknar er vid hofvet,
 Och det bekräftar saken.

Im. Ack, min vän,
 Hvad ta mig till? Hvar vistas? Huru lefva?
 Och hvilken tröst i lifvet, då jag är
 Död för min man?

Pis. Vill ni tillbaks till hofvet. —

Im. Ej hof, ej fader! Intet mer besvär
 Med detta råa, dryga, dumma spånet,
 Den Cloten, hvars kurtis mig var så faslig
 Som en belägring!

Pis. Vill ni lemna hofvet,
 Så får ni lemna Britters land.

Im. Än se'n?
 Har blott Britannien sol? Fins dag och natt
 Hos Britter blott? I verdens stora bok
 Britannien är ett blad, men ej det hela;
 Ett svan-bo i en väldig dam. Det måtte
 Väl finnas menskor annorstäds än här?

Pis. Det gör mig mycken glädje, att ni tänker
 På andra trakter. Romarn Lucius,
 Gesandten, kommer hit till Milfords hamn
 I morgon. Kan ni nu ett sinne bära
 Så dunkelt som ert öde och beslöja
 Det som ej utan fara än kan visas
 Uti sin glans, så trampar ni en väg
 Med vacker utsigt, ja, kanhända nära
 Er Posthumus, åtminstone så nära

Att, om ni ock ej ser hans gerningar,
Ni dock af ryktet timvis kan få höra
Hur han betar sig.

Im. Ack, om det jag kunde!
Med fara — blott ej död — för blygsamheten
Jag vågar det.

Pis. Nå väl, se det är knuten.
Ni måste glömma qvinnan och förvandla
Befallandet i lydnad; rädsla, finhet —
De skönas tjenarinnor, eller bättre
Den sköna qvinnan sjelf — i dristigt mod;
Till stickord färdig, munvig, näsvis och
Så kitslig som en vessla; ja, ni måste
Förgäta edra kinders rika skatt
Och lemna den — ack, sådant stenhårdt hjerta,
Det kan ej hjälpas — åt en lysten Titan
Som kysser alla; glömma helt och hållet
Er nätta konst att kläda er, med hvilken
Ni Juno sjelf förtretat.

Im. Nå, var kort;
Jag märker hvad du menar och är redan
Till hälften karl.

Pis. Gör först er lik en sådan.
För sådant ändamål jag har i ordning
Uti min kappsäck rock och hatt och byxor
Och allt som tarivas. Om ni, utstyrd så
Och härmande så godt ni kan en yngling
Af samma ålder, presenterar er
För Lucius och söker tjenst och säger
Hvad ni är skicklig i, — det spör han nog,
Om han har öra för musik — så skall han
Helt säkert taga er med glädje mot;
Ty han är hederlig och, mer än det,
Högst from till sinnes. För hvad ni behöfver
Jag är tillräckligt rik; jag skall er hjälpa
Så nu som framgent.

Im. Du är all den tröst

Som himlen unnar mig. Jag ber dig, gå.
 Mer fins att tänka på, men låt oss göra
 Hvad tiden medger oss. För denna sak
 Jag låter värfva mig och för den ut
 Med furstligt mod. — Jag ber dig, gå din väg.

Pis. Nå väl, min fru; vi taga kort farväl,
 På det att icke jag, ifall jag saknas,
 Må blifva misstänkt för er flykt från hofvet.
 Se här en flaska; drottningen mig gaf den;
 Dess innehåll är dyrbart. Några droppar
 Er bota, om ni blifver sjösjuk eller
 På land opasslig. Gå i skuggan der
 Och rusta er till karl. -- Må gudarna
 Er leda till det bästa!

Im.

Amen! — Tack!

(*De gå*).

FEMTE SCENEN.

Ett rum i Cymbelines slott.

CYMBELINE, *drottningen*, CLOTEN, LUCIUS *och svit*).

Cymb. Och dermed slut. Farväl!

Luc.

Tack, store konung!

Min kejaare har skrivit; jag får resa.
 Det smärtar mig att nödgas kalla er
 Min herres fiende.

Cymb. Vårt folk hans ok
 Ej lida kan; och hvad oss sjelf beträffar,
 Att vara mindre mån om makt än de,
 Ej kungligt vore.

Luc. Gif mig nu, o konung,
 Igenom landet lejd till Milfords hamn. —
 All fröjd åt er, min höga fru, och er!

Cymb. Till detta värf man utvalt er, god' herrar;
 Försummen ej i något ärans bud. —
 Farväl, ni ädle man!

Luc.

Er hand, min prins.

Clot. Tag vänligt mot den; hädanefter skall Jag nyttja'n som er ovän.

Luc. Stridens utgång
Vet först hvad segrarn heter. Nu farväl!

Cymb. God' herrar, lemnen icke Lucius
Förrän på andra sidan Severn. — Lycka!

(LUCIUS går med svit).

Drottn. Han går med bister min; men oss det hedrar
Att hafva gifvit honom skäl dertill.

Clot. Så mycket bättre; våra tappra Britter
Nu få sin önskan uppfylld.

Cymb. Lucius
Har redan skrifvit till sin kejsare
Hur här står till. Vi måste därför snart
Ha rytteri't och vagnarna i ordning.
De troppar, som han re'n i Gallien har,
Snart kunna samlas; ifrån detta håll
Lär kriget komma.

Drottn. Sofva duger ej,
Vi måste rusta oss med kraft och skyndsamt.

Cymb. Vår väntan att det skulle gå så här
Har gjort oss redo. Men, min goda drottning,
Hvar är vår dotter? Ej hon visat sig
För Romaren, ej heller gifvit oss
Sin morgonhelsning än. Hon synes oss
Mer gjord af elakhet än barnslig lydnad;
Det ha vi märkt. — Låt kalla henne; vi
Ha varit allt för flata.

(En tjänare går).

Drottn. Nådig herre,
Alltsedan Posthumus förvistes, har hon
Indraget lefvat. Endast tiden kan
Ge läkedom åt sådant. Tala icke
För skarpt till henne: hon för bannor är
Så känslig, att ett ord är stryk för henne
Och stryk en plötslig död.

(Tjänaren kommer tillbaka).

Cymb. Hvar är hon, herre!
Hvad kan ursäkt hennes trotsighet?

Tjen. Stängd dörren är, och intet svar kan fås
Hur högljudt än vi knacka på och bullra.

Drott. Hon bad mig, då jag sist besökte henne,
Hos er ursäkt att hon höll sig inne;
Hon tvangs dertill utaf sin sjuklighet
Och kunde ej betala er den hyllning,
Som dagligen hon borde ge. Hon bad
Mig säga detta, men i hofvets hvimmel
Jag glömde bort det.

Cymb. Hennes dörr är stängd,
Hon syns ej till? Zeus gifve, att min fruktan
Befinnes utan grund! (*Han går*).

Drott. Följ kungen, son.

Clot. Den gamla tjenaren Pisanio
Jag ej på tvenne dagar sett.

Drott. Se efter. — (*CLOTEN går*).

Pisanio, mot Posthumus så trogen! —
Han har mitt gift. O, vore han försvunnen
För det han sväljt det, ty han tror det vara
En dyrbar läkdom! Men hvad henne angår,
Hvart har hon gått? Kanhända är hon gripen
Utaf förtviflan, eller har hon ilat
På kärleks vingar till sin Posthumus.
Vanära eller död hon gått till mötes;
Likmycket hvilket: efter hennes fall
Jag Britters krona disponera skall.

(*CLOTEN kommer tillbaka*). •

Nå väl, min son?

Clot. Ja, det är sant; hon rymt.
Gå, trösta konungen; han rasar; ingen
Törs nalkas honom.

Drott. Desto bättre; må
Med denna sorg han ned i grafven gå!

(*Drottningen går*).

Clot. Jag älskar och jag hatar henne; hon
 Är skön och kunglig, äger större tjuskraft
 Än qvinna, qvinnor, qvinkön. Utaf alla,
 Hon har det bästa; sammansatt af alla
 Hon sticker alla ut: jag älskar henne.
 Men att hon afskyr mig och slösar ynnest
 På Posthumus bevittnar sådan brist
 På bättre vett, att hela hennes värde
 Deraf fördunkladt blir, och därför vill jag
 Besluta mig att hata henne, ja
 Att hämna mig på henne. Ty då narrar —

(PISANIO *kommer*).

Hvem der? Hvad nu? Hvad har du för dig, slyngel?
 Kom hit! Du rara kopplare! Du skurk,
 Hvar är din fru? Fort, svara fort! ty annars
 Bär det åt fanders med dig.

Pis. Ack, min prins!

Clot. Hvar är din fru? Vid Zeus! Jag frågar icke
 Ännu en gång. Tystlåtna skurk, tag fram
 Din hemlighet ur hjertat, ty jag rifver
 Det annars ut och letar opp den sjelf.
 Är hon hos Posthumus, utur hvars skeppund
 Af nedrighet man ej kan smälta fram
 Ett qvintin redbart?

Pis. Ack, min gode prins,
 Hur kan hon det? När saknade man henne?
 Han är i Rom.

Clot. Hvar är hon, skurk? Kom närmare,
 Krumbugta icke; gif mig fullt besked,
 Hvar har hon blifvit af?

Pis. Ack, min högst-värde prins!

Clot. Högst-värde skurk!
 Hvar är prinsessan, säg? Och det med ens,
 I nästa ord! — "Ej mer om värde prins!" —
 Säg, eller skall din tystnad ögonblickligt
 Din dödsdöm bli och död!

Pis. Nå väl, ni ser

Af detta blad hur mycket mig är kunnigt
Om hennes flykt.

Clot. Låt se! Jag söker henne

Vid sjelfva kejsarns thron.

Pis. (Afsides). Dö, eller detta.

Hon är tillräckligt fjerran; hvad han läser
Gör honom stort besvär, ej henne fara.

Clot. Hur!

Pis. (Afsides). Nu skrifver jag till Posthumus och säger
Att hon är död. Ack vandra, Imogen,
Och vänd så hem igen förutan men!

Clot. Är brevet äkta?

Pis. Ja, så vidt jag vet.

Clot. Det är Posthumus' handstil, jag känner den. —
Hör, karl! Om du icke ville vara en skurk, utan tjena mig
troget och uträtta de ärenden, till hvilka jag skulle vilja
använda dig, med allvarligt nit — det vill säga uträtta
hvad skurkstreck som helst, som jag ber dig om, rättfram
och samvetsgrant, — så skulle jag tro att du vore en he-
derlig karl; då skulle du hvarken sakna mina medel till
ditt understöd eller min röst till din befordran.

Pis. Godt, min dyre prins.

Clot. Vill du tjena mig? Ty då du så tåligt och stånd-
aktigt har fästat dig vid den tiggaren Posthumus' skrala öde,
så kan du till följd af tacksamhetens lagar icke annat än
vara en trogen anhängare af mig. Vill du tjena mig?

Pis. Ja, det vill jag.

Clot. Gif mig din hand, här har du min pung. Har du
några af din förra herres kläder i ditt förvar?

Pis. Jag har hemma hos mig samma kläder som han
hade på sig då han tog afsked af min fru och herrskarinna.

Clot. Den första tjensten du gör mig är att hemta de
kläderna hit. Låt det bli din första tjänst; gå!

Pis. Straxt, min prins. (Går).

Clot. Möta dig vid Milfords hamn? — Jag glömde att
fråga honom en sak; det skall jag komma ihåg härnäst. —

Just der, du skurk Posthumus, skall jag mörda dig. — Om ändå kläderna vore komna! Hon sad' en gång, — det var så surt, att jag ännu känner uppstigningar deraf — att hon till och med satte högre värde på Posthumus' kläder än på min ädla och välborna person tillika med mina egenskapers pryddo. Med de kläderna på, skall jag taga henne med våld — först döda honom och det midt för hennes ögon; der skall hon se min tapperhet, och det skall bli en pina för hennes högfärd. Med honom liggande på marken, och när jag slutat mitt hånande liktal öfver hans döda kropp samt tillfredsställt min lusta — hvilket jag, som sagdt är, för att plåga henne skall verkställa med de kläderna på som hon så berömde — skall jag karbasa henne till hofs, ge henne en fot hem igen. Hon har föraktat mig af hjertans grund, och jag skall hämnas så att det är en lust åt det. (PISANIO *kommer tillbaka med kläderna*).

Är det de der kläderna?

Pis. Ja, min prins.

Clot. Hur längesedan är det hon gick till Milfords hamn?

Pis. Hon kan knappt vara der än.

Clot. Bär upp de der kläderna på min kammare; det är den andra saken som jag har befallt dig; den tredje är, att du skall vara frivilligt stum med hvad jag förehafver. Var endast tjenstvillig, så skall en god befordran komma af sig sjelf. — Min hämd är nu i Milford; ack, om jag hade vingar att följa den! — Kom, och var trogen.

(CLOTEN *går*).

Pis. Ett elakt råd! Ty, trogen emot dig, Jag blir ju falsk — slikt hände aldrig mig — Emot den trognaste. — Till Milford ila Och finn ej den du söker. — Hvila, hvila, Du himlens frid, på henne! — Narr, gå på! Besvär och trassel skall till lön du få.

(*Går*).

SJETTE SCENEN.

Utanför Belarii håla.

(IMOGEN kommer, klädd i karlkläder).

Im. Att vara karl är en besvärlig sak;
 Utmattad är jag; redan tvenne nätter
 Jag har på marken sofvit. Sjuk jag blefve,
 Om ej min föresats mig styrkte. — Milford,
 Då jag från bergets topp dig såg, du tycktes
 Helt nära vara! Zeus! Jag tror, att husrum
 För uslingen gå undan, sådana
 Der tröst han söker. Tvenne tiggare
 Mig sagt, att ej jag kunde vilse gå;
 Skall fattigt folk väl ljuga, då de hafva
 Så svårt att dragas med och veta sjelfva
 Att slikt en pröfning och ett straff dem är?
 Ej under! Knappt den rike talar sanning;
 Att synda uti öfverflöd är sämre
 Än lögn för nöds skull; falskhet sämre är
 Hos kungen än hos tiggarn. — Dyra make,
 Du sjelf är falsk; men när på dig jag tänker,
 Mig hungern flyr, fastän jag nyss höll på
 Att digna ned af svält. — Men hvad är detta?
 Här är en gångstig; till en vildes kula!
 Männ' ropa? Nej, jag törs ej ropa; hungern
 Inger dock mod, förr än den helt och hållet
 Naturen underkufvar. Öfverflöd
 Och fredstid gör pultroner; nöden städse
 Är djerfhets mor. — Hvem der? — Om här det fins
 Ett bildadt väsen, tala! Fins en vilde, —
 Tag eller gif! — Ej svar? Då går jag in;
 Bäst är att draga svärdet. Är min ovän
 Så rädd som jag för svärd, törs han ej se på't.
 J gode gudar, gif mig sådan ovän!

(Hon går in i hålan).

(BELARIUS, GUIDERIUS och ARVIRAGUS komma).

Bel. Du, Polidor, har jagat bäst och är Kalasets herre; jag och Cadwal skola Betjent och kock dig vara; så var uppgjordt. All flit och svett förtorkade och dog, Om intet dermed vunnas. Kom, vår matlust Skall krydda husmanskosten. Trötthet snarkar På hälleberg, när dåsig tröghet tycker Att dunbädd är för hård. — Frid vare dig, Du arma hydda som dig värnar sjelf!

Guid. Trött är jag med besked.

Arv. Och jag är svag Af arbete, men stark uti min matlust.

Guid. Kall mat i hålan fins; vi gnaga den, Tills villebrådet kokat.

Bel. (*Ser in i hålan*). Gå ej in! Om han ej åte af vår mat, jag trodde Att det en elfva var.

Guid. Hvad är på färde?

Bel. Vid Jupiter, en engel! Hvarom icke, Ett jordiskt underverk! Se der en guddom Ej äldre än en gosse.

(*IMOGEN kommer ut ur hålan*).

Im. Gode herrar, O, gören mig ej ondt! Förr'n jag gick in, Jag ropade på folk och trodde mig Få tigga eller köpa hvad jag tagit. Minsann jag stulit någonting! Ej heller Jag skulle gjort det, om jag hade funnit Guld strödt på golvet. Här är mynt för maten; Jag skulle hafva lemnat det på bordet, Så snart jag blifvit mätt, och gått min väg Med böner för mitt värdfolk.

Guid. Mynt, min gosse?

Arv. Förr må till skarn allt guld och silfver blifva! Mer är det icke värdt, om ej för dem Som se i skarn en Gud.

Im. Ni vredgas; vet,
Om ni mig dödar för mitt fel, att jag,
Ifall jag ej begått det, hade dött.

Bel. Hvart går din väg?

Im. Till Milfords hamn.

Bel. Du heter?

Im. Fidele. Jag en frände har, som reser
Till Rom och går ombord i Milfords hamn.
Dit skulle jag; af hunger nästan död,
Jag föll i denna synd.

Bel. Min vackra gosse,
Tro ej vi äro vildar; döm vårt sinne
Ej efter detta råa bo; välkommen!
Snart är det qväll. Du skall få bättre måltid
Förrän du går och tack om du den njuter. —
Välkommen honom!

Guid. Om du qvinna vore,
Jag friade till dig. I tukt och ära
Jag bjuder hvad jag ock har lust att gälda.

Arv. Min fröjd det blifva skall att han är karl;
Som bröder skall jag hålla honom kär; —
Och som man helsar länge saknad bror,
Så helsar jag ock dig: välkommen hjertligt!
Var munter, ty du är bland vänner.

Im. Vänner!
(*Afsides*). Ack, hvarför icke bröder? Vore de
Min faders söner, föll mitt eget värde
En smula ned och vägde mera jemnt
Med Posthumus.

Bel. Han tycks bekymrad vara.

Guid. Ack, att jag kunde hjälpa!

Arv. Eller jag;

Hvadhelst det vara må! Hvad nöd och fara
Det kostar ock, J gudar!

Bel. Hör ni, gossar!

(*De tala tyst med hvarandra*).

Im. De största herrar, som ej större hof

Än denna håla hade, som sig sjelfva
 Uppassade och hade dygd besegrad
 Af eget samvete, — föraktande
 En vankelmodig folkhops gunst — ej kunde
 Med dessa två sig mäta! Tillgift, gudar!
 Jag ville byta kön och bo hos dem,
 Då Leonatus blifvit falsk.

Bel. Se så!

Tillagom villebrådet. — Kom, min gosse,
 Trögt språkar hungrig gäst; när vi ha spizat,
 Vi skola höfligt om ditt öde spörja,
 Så vidt som du vill yppa det.

Guid. Kom in.

Arv. Ej natten är för ugglan så välkommen,
 Ej morgonen för lärkan.

Im. Tack!

Arv. Stig in. *(Alla gå).*

SJUNDE SCENEN.

Rom.

(Två senatorer och tribuner uppträda).

1 Sen. Det här är kejsarbriefvets innehåll:
 Att — när det lägre folket nu har dragit
 Emot Pannonier och Dalmatier,
 Och legionerna i Gallien
 För svaga äro till att föra kriget
 Mot Britterna — vi skola mana adeln
 Att sköta detta värfvet. Till pro-konsul
 Han Lucius gör och ger åt er, tribuner,
 En obegränsad fullmakt att i hast
 Uppsätta denna härsmacht. Lefve Cæsar!

1 Trib. Är Lucius dessa troppars höfding?

1 Sen. Ja.

Trib. Och är i Gallien?

1 Sen. Med de legioner

Som jag har nämnt och som förstärkas skola
 Med denna värfning. I er fullmakt står
 Hur mycket folk behöfs och vid hvad tid
 De skola bryta upp.

Trib. Vår pligt vi göra. *(Alla gå.)*

FJERDE AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Skog i grannskapet af bergshålan.

(CLOTEN uppträder.)

Clot. Jag är nära det ställe der de skulle mötas, så-framt Pisanios karta är pålitlig. Så bra hans kläder passa mig! Hvarföre skulle hans älskarinna, som är skapad af densamma som skapat skraddaren, icke likaledes passa mig? Så mycket mer — respekt till sägandes — som det heter att "qvinnan passar nog, bara man passar på." Och det är hvad jag nu skall visa att jag kan. Det måtte jag väl kunna säga så att jag sjelf hör det — ty det är ingen få-fänglighet af en karl och hans spegel att rådgöra med hvar-ann; i ens egen kammare, välförståendes — min kropps linier äro lika väl tecknade som hans; lika ung är jag, starkare är jag, står icke under honom i förmögenhet, går utanpå honom i lyckliga omständigheter; högre till bördan är jag, lika beundrad är jag i allmänna tjenste-affärer, och i den enskilda striden är jag mycket remarkablare: och ändå älskar det der envisa stycket honom mig till trots. Betänk- kom vår dödlighet! Posthumus, ditt hufvud, som nu sitter fast vid dina skuldror, skall inom timmen ned derifrån; din älskarinna tagas med våld, dina kläder skäras i stycken midt för dina ögon, och när allt detta är gjordt sparkar jag henne hem till sin far, som kanhända blir en smula förargad på mig för det att jag varit så hårdhänt; men min mor, som förstår sig på hans kapriser, skall förvandla alltihop mig till beröm. Min häst är bunden säkert. Ut, svärd, och till ett gräsligt ändamål! Lycka, bringa dem i mina hän-

der! Beskrifningen på deras mötes-plats slår fullkomligt in; karlen vågar icke bedraga mig. (Går).

ANDRA SCENEN.

Utanföre hålan.

(BELARIUS, GUIDERIUS, ARVIRAGUS och IMOGEN komma ut ur hålan).

Bel. (Till IMOGEN). Du mår ej väl; blif hemma. När vi jagat,
Vi komma hem till dig.

Arv. Blif hemma, broder!

Vi äro bröder ju?

Im. Så borde städse

Den ena menskan vara med den andra,
Men stoft och stoft, fastän af samma mull,
Ej samma värde ha. Jag är så sjuk.

Guid. Gå ni på jagt; jag stannar kvar hos honom.

Im. Så sjuk är jag väl ej, fast jag mår illa;
Ett bortskämdt stadsbarn är jag ej, som tror
Sig dö, förrän det sjuknat. Gå, jag ber;
Sköt edra sysslor; den som bryter vanan,
Han bryter allt. Sjuk är jag, men ert sällskap
Ej kan mig bota; sällskap är ej tröst
För osällskapligt folk; jag är ej dödssjuk,
Då jag kan derom tala. Skänk mig tillit;
Jag ingen ann' bestjåler än mig sjelf,
Och låt mig dö för sådan ringa stöld.

Guid. Jag älskar dig, det har jag sagt, så varmt,
Så gränslöst, som min far jag älskar.

Bel. Hvad?

Arv. Om sådant tal är synd, så delar jag
Min goda broders fel. Jag vet ej hvarför
Jag älskar denna yngling. Ni har sagt,
Att kärleks styrsel yrsel är. Om båren
För dörren stod och mig man sporde hvem

Här skulle dö, jag svarade på stund:

"Min far, ej denna yngling."

Bel. (Afsides). Ädla drift!

O, du naturens adel! Medfödd höghet!

Feg aflar feg, och usel usel. Kli

Och mjöl naturen alstrar: slaf och fri.

Jag är ej deras far; dock sällsamt är

Att mer än mig de hålla honom kär. —

Hon redan nio är.

Arv. Farväl, min bror!

Im. God jagt!

Arv. God helsa! — Låt oss gå, min far.

Im. (Afsides). Så goda menskor! Gud, hvad lögn jag hört!

"Enhvar är vilde som ej hofnan är."

Erfarenhet, o du mig annat lär!

Verldshafvet alstrar odjur; bäckar små

Med läckra fiskar i sitt sköte gå. —

Än är jag sjuk, svårt sjuk; — Pisanio,

Din dryck behöfs.

Guid. Jag kom ej långt med honom;

Han sade, att han ädling var, men osäll;

Oärligt kränkt, men likväl ärlig sjelf.

Arv. Så svarade han mig; jag skulle sedan

Få veta mera, sad' han.

Bel. Fort! Till skogs! —

Nu gå vi bort en stund; gå in och hvil.

Arv. Vi dröja icke länge.

Bel. Blif ej sjuk,

Ty du skall vara vår hushållerska.

Im. Sjuk eller frisk — förbunden är jag er.

Bel. Och skall så blifva städse. (IMOGEN går).

Hur betryckt

Den gossen är, så tycks han likväl vara

Af ädelt blod.

Arv. Hur englalikt han sjunger!

Guid. Hur snäll i köket! Rötter skar han nätt

Uti figurer, kryddade vår soppa
 Liksom han gjort sjuksoppa åt en Juno.

Arv. Med sucken ljuft han parar leendet,
 Liksom om sucken skulle sucka sjelf
 För det den ej var sådant leende
 Och leendet med sucken drifva gäck
 För det den flytt ett sådant gudatempel
 Att blanda sig med stormarna som äro
 De stackars sjömäns plåga.

Guid. I dem båda
 Ha sorg och tålmod med sina rotskott
 Förenat sig.

Arv. Väx, tålmod, och låt
 Det stygga fläderträdet sorg förtvina
 Och vinträdsskotten lossa ifrån sina!

Bel. Långt dagen lidit; kom! — Hvem der?

(CLOTEN kommer).

Clot.
 Ej finna de landsstrykarne; den skurken
 Mig gäckat; jag är matt.

Jag kan

Bel. Landsstrykarne?
 Kan oss han mena? Han mig tycks bekant;
 Det Cloten är. Jag fruktar svek. Jag har
 På många år ej honom sett, dock vet jag
 Att det är han. — Vi äro fogelfria,
 Bort, bort!

Guid. Han är blott en. — Min bror och ni
 Må se om fler der äro. Gå; låt mig
 Få sköta honom. (BELARIUS och ARVIRAGUS gå).

Clot. Hvad är ni för folk,
 Som flyr mig så? Kanhända vilda bergsbor?
 Slikt pack lär finnas här. — Hvad slaf är du?

Guid. Ej så pass slaf, att jag på namnet slaf
 Ej har ett rapp till svar.

Clot. Du är en skurk,
 En röfvere, en fridlös. Gif dig, tjuf!

Guid. Åt hvem? Åt dig? Hvad är du? Har ej jag
 En arm så styf som din? En barm så modig?
 I orden är du styfvare, ty jag
 Ej har min dolk i munnen; säg, hvem är du?
 Hvi skall jag gifva mig?

Clot. Du låga skurk,
 Du må väl känna mig på mina kläder!

Guid. Nej, usla kräk! Ej ens din skraddare,
 Som är din farfar; denna rock han gjort,
 Och rocken tyckes just ha skapat dig.

Clot. Du rara slyngel! Denna rocken har
 Min skraddare ej gjort.

Guid. Gå då och tacka
 Den man som gaf dig den. Du är en narr,
 Jag gitter dig ej slå.

Clot. Näsvisa tjuf,
 Hör blott mitt namn och darra!

Guid. Nå, -- ditt namn?

Clot. Cloten, du skurk!

Guid. Cloten, du dubbla skurk, ditt namn må vara:
 Jag rädes ej. Om spindel, orm och padda
 Det vore, blef jag kanske mera skräm.

Clot. Att ännu mer dig skrämma, ja förkrossa,
 Skall du få veta att jag är en son
 Till drottningen.

Guid. Beklagligt: ej du synes
 Så ädel som din börd.

Clot. Är du ej rädd?

Guid. Jag fruktar dem jag ärar: kloka menskor;
 Men narrar väcka skratt, ej fruktan.

Clot. Dö!
 När jag har dräpt dig med min egen hand,
 Skall jag förfölja dem som flydde nyss
 Och sätta på Luds portar edra hufvu'n.
 Du bergs-lurk, gif dig!

(*De gå ut fäktande.*)
 (BELARIUS och ARVIRAGUS komma).

Bel. Ingen syntes till.

Arv. Nej, ingen själ. Ni misstog er på honom.

Bel. Kanhända; ej på länge såg jag honom.

Men tiden har det minsta ej förändrat
Hans fordna drag. Han hackade på målet
Och frustade precis som han: — Åh ja,
Visst var det Cloten.

Arv. Här de stannade;

Min broder må väl vara honom vuxen:

Ni säger han är grym.

Bel. Knappt blifven karl

Han hade ej begrepp om skräck och fara,

Och dumhet gör ej sällan menniskor

Förfärliga för andra. — Se, din bror.

(GUIDERIUS kommer med CLOTENS hufvud).

Guid. Den Cloten var en narr, en omstjelpt pung;

Der fans ej mynt. En Hercules ej kunde

Hans hjerna knacka ut; han hade ingen.

Om jag ej detta gjort, den narren hade

Mitt hufvud burit så som hans jag bär.

Bel. Hvad har du gjort?

Guid. Det vet jag nog; jag har

Afhuggit Clotens hufvud, han som sjelf

Har sagt att han är son till drottningen.

Han kallade mig skurk och tjuf, och svor

Att han helt ensam skulle fånga oss

Och flytta våra hufvuden från kroppen —

Der, himlen vare tack, de sitta än —

Till Luds stadsportar.

Bel. Det är slut med oss!

Guid. Ack, mer än lifvet kunna vi ej mista;

Det ville han ju taga. Lagen ej

Beskyddar oss; hvi skulle då vi låta

En sådan dumdryg köttklump hota oss

Och vara sjelf så domare som bödel,

För det vi frukta lagen? Såg ni fler

Utaf hans sällskap?

Bel. Ej en enda själ
 Vi fingo syn på; likväl måste han
 Förnuftigtvis ha följe. Fast hans lynne
 Bestod af nyckers vexling blott, och det
 Från dåligt till ett sämre, kunde ej
 Ursinnighet och vanvett rasa så
 Att hit han ensam kommit; om vid hofvet
 Man sport att sådant folk som vi husera
 Bland bergen här och jaga fogelfria
 Och kunde lätt en manstark liga bli,
 Så kan han det ha hört och farit opp —
 Ty det är honom likt — och svurit på
 Att gripa oss, men troligt är det ej
 Att han är ensam här; det djerfs han icke,
 Ej heller får han det. Med skäl vi frukta,
 Att kroppen har en svans, som värre är
 Än hufvudet.

Arr. Må gudarna förordna
 Hvad öde skall bli vårt. I alla fall —
 Rätt har min broder gjort.

Bel. Jag har ej lust
 Till jagt i dag; Fideles sjukdom gjorde
 Min färd besvärlig.

Guid. Med hans eget svärd,
 Det han emot min strupe svängde, högg jag
 Hans hufvud af. Jag kastar det i viken
 Bak klippan här; det må till hafvet flyta
 Och säga fiskarna att han är Cloten,
 En drottning's son. Mer bryr jag mig ej om. (*Går*).

Bel. Jag räds, att det blir hämnadt. Polydor,
 Ack att du det ej gjort, fastän ditt mod
 Dig pryder skönt!

Arr. Jag ville sjelf ha gjort det,
 Om händen ock mig ensam skulle drabba!
 Jag broderligt dig älskar, Polydor,
 Afundas dig likväl, som mig beröfvat
 En sådan bragd. O, måtte hämd, som kräfver

Det största möjliga försvar, oss söka
Och ställa oss till svars!

Bel. Nå, — det är gjordt. —
Ej mer på jagt i dag! För roskull ej
Vi söka faran. Gå nu in i hålan;
Du och Fidele äro kockar. Jag
Vill vänta på den raska Polydor
Och föra honom genast till vår måltid.

Arv. Ack, stackars sjuka gosse! Mycket gerna
Jag går till dig. Att färga dina kinder, —
En socken full med Clotens åderlät jag
Och prisade likväl min mensklighet!

(*Går*).

Bel. O du gudinna, himmelska natur,
Hnr skönt du målar af dig sjelf i dessa
Två kungabarn! Så milda äro de
Som Zephyr då han flägtar under sippan,
Ej skakande dess knopp; och dock så vilda,
När kungablodet sjuder, som en stormvind
Som tager bergets tall vid hufvudet
Och böjer det mot dalen. Underbart,
Att drift som ej är synlig kan dem bilda
Till höghet som de icke lärt, till ära
Som ingen undervisat om, till finhet
Som de hos ingen annan sett, till mod
Som växer vildt i dem, men gifver skörd
Som om det varit sådt! — Dock undrar jag
Hvad Clotens hitkomst mände oss bebåda
Samt hvad hans död oss vållar.

(*GUIDERIUS kommer tillbaka*).

Guid. Hvar är Cadwal?
Jag skickat Clotens skalle ned åt strömmen
Som bud till modren. Kroppen är en gisslan
För återkomst. (*Högtidlig musik i bergshålan*).

Bel. Mitt sköna strängospel!
Hör, Polydor, det klingar! Men hvad orsak
Har Cadwal nu att sätta det i gång?
Hör!

Guid. Är han hemma?

Bel. Nyss han gick härifrån.

Guid. Hvad menar han? Alltse'n vår moders död

Det har ej talat. Allt högtidligt bör
Högtidlig orsak ha. Hvad är på färde?
Triumf för intet, gråt i oträngdt mål
Är ape-lustighet och barnsligt skrål.
Är Cadwal tokig?

(*ARVIRAGUS kommer och bär IMOGEN såsom död i sina armar*).

Bel. Se, der kommer han
Och bär i sina armar sorgens orsak,
Som han blef klandrad för.

Arv. Död fogeln är,
Den vi så kärligt skött. Jag ville heldre
Ett hopp från sexton år till sexti göra
Och byta ut min spring-kraft mot en krycka,
Än skåda detta.

Guid. Ljufva, sköna lilja!
Min bror ej bär dig hälften ens så väl,
Som sjelf du bar dig på din stängel.

Bel. Svårmod,
Hvem kunde nånsin grunda ut ditt djup
Och pejla stranden der din tröga farkost
Bäst kunde hamna? — Du välsignade,
Zeus vet hvad man du kunde hafva blifvit,
Men ack, ett herrligt barn, du dog af svårmod! —
Hur fann du honom?

Arv. Stel, som här ni ser:
Så leende, som om en fluga hade
I sömnen kittlat honom, icke så
Som om han hade lett åt dödens pil;
Hans högra kind uppå en kudde låg.

Guid. Och hvar?

Arv. På golfvet, armarna i kors;
Jag trodde att han sof, från mina fötter

Jag mina broddskor tog som alltför högljudd
Besvarade min gång.

Guid. Han sofver blott;

Om han är död, så blir hans graf en säng;
Hans graf omsväfvas skall af qvinno-alfer,
Och masken icke våga nalkas dit.

Arv. Med ljufsta blommor skall jag hela sommarn
I all min tid din dystra graf bekransa;
Du skall ej sakna blek guldvifva der,
Ditt anlets afbild; ej blåklockan heller,
Som liknar dina ådror; ännu mindre
Törnrosens blad, som — ej jag klandrar dem —
Så ljutlig andedrägt som du ej hafva.
Talgoxen skall med vänlig näbb dig bringa —
Ack, hur han skämmer ut de rika barn,
Som lemna sin fäder utan grafvård —
Allt detta och dessutom pelsvarm mossa,
Då blommor mer ej finnas, för att ge
Din kropp sitt vintertäcke.

Guid. Sluta nu,

Och nyttja icke qvinfolks-ord om det
Som allvar är. Låt oss begrafva honom
Och icke med beundran det fördröja
Som nu är pligt. — Till grafven!

Arv. Hvar är den?

Guid. Tätt vid Euriphile, vår mor.

Arv. Nå väl!

Och låt oss, Polydor, fast våra röster
Ha fått ett manligt dån, hans grafsång sjunga
Som förr vår moders; samma ton och ord,
Vi sätta endast in Fideles namn
I stället för Euriphiles.

Guid. Ack, Cadwal,

Jag kan ej sjunga; gråtande jag vill
Med dig framsäga den, ty missljud äro
I sorgeqväden mera skärande
Än presters lögn i tempel.

Arr. Nå, så tala.

Bel. En större sorg en mindre botar; Cloten
J hafven glömt. Han var en drottning's son,
Och fast han kom som ovän, minnens dock
Att han har fått sin del. Fast svag och väldig
Till samma stoft förruttna, gör dock vördnad,
Jordlifvets engel, skilnad uti rum
Åt hög och låg. Vår fiende var prins,
Och fast du tog hans lif som fiende,
Må dock som prins han jordas.

Guid. Hemta honom;
Thersites' kropp så god som Ajax' är,
Då båda dött.

Arr. Om ni vill hemta honom,
Så läsa vi vår grafsång. — Börja, broder!

(BELARIUS går).

Guid. Mot öster skall hans hufvud ligga, Cadwal;
Vår fader säger, att det så skall vara.

Arr. Ja, det är sant.

Guid. Nå, flytta honom.

Arr. Börja!

Sång.

Guid. Räds ej mer för solens glöd,
Ej för bistra vintersnön!
Du har lemnat jordens nöd,
Nått ditt hem och fått din lön:
Sven och mö med lockars gull
Måste bli till kolsvart mull.

Arr. Räds ej mer för kungars hat,
Ej tyranners hugg dig nå;
Sörj ej mer för rock och mat,
Starkt som ek är nu ett strå:
Kung och man af lärdom full
Måste bli till stoft och mull.

Guid. Räds ej mer för blixtrars sken,

Arr. Darra ej för thordöns knall;

- Guid.* Ej förtal dig vållar men,
Arv. Fröjd och sorg för dig är all.
Båda. All ungdoms skära hy och hull
 Skall bli som du till stoft och mull.
Guid. Ej trolldomskonster störe dig!
Arv. Ej hexors makt förgöre dig!
Guid. Må spöken ej förfära dig!
Arv. Ej skada komma nära dig!
Båda. Här din stilla hvila haf;
 Äran sväfve kring din graf!

(BELARIUS kommer med CLOTENS lik).

Guid. Nu är vår sorgfest slut; lägg honom ned.

Bel. Här äro några blommor — fler vid midnatt:

Bäst passa sig för grafven örter stänkta
 Med nattens svala dagg. — På deras anlet: —
 Ni blomstrat och ni vissnat; likaså
 Skall ock med denna blomsterskörd det gå.
 Kom, låt oss böja knä enhvar för sig.
 Af jord de kommit; dit de återvända,
 Här hafva deras fröjd och sorg en ända.

(BELARIUS, GUIDERIUS och ARVIRAGUS gå).

Im. (*I det hon vaknar*). Ack ja, till Milfords hamn!

Men hvar går vägen? —

Tack, tack! vid busken der? — Hur långt är kvar? —

Ack, herre Gud! — Sex hela mil ännu? —

Jag hela natten gått, nu vill jag sofva.

Men tyst! Ej någon sängkamrat! O himlar!

(*Hon får se liket*).

De blomstren äro lika himleus fröjder,
 Och mannen der, den blodiga, dess sorg. —
 Jag hoppas, att jag drömmer; nyss jag tyckte,
 Att kock jag var åt hederliga väsen
 Uti en grotta, men det är ej så;
 Det var en intets pil mot intet skjuten
 Och gjord af hjernans dunster. Sjelfva ögat
 Är stundom blindt, likt vårt förstånd. Ack j,

Jag darrar än af skräck; men fins det qvar
 En liten tår barmhertighet i himlen,
 Så liten som en tättings öga, gifven
 En stänk åt mig, J fruktansvärda gudar! —
 Än räcker drömmen; jag är riktigt vaken,
 Men har den både utom mig och inom:
 Jag ser ej blott i syne,
 Jag känner den. En menska utan hufvud! —
 Och klädd som Posthumus! Jag känner formen
 På detta ben; och detta är hans hand,
 Hans nätta Hermes-fot, hans Mavors-höft,
 Hans Herculs-armor, — men Zeus-anletet —
 I himlen mord? — Det felas ju. — Pisanio,
 Må alla de förbannelser
 Som galna Hecuba gaf Grekerna
 Med mina i förening drabba dig!
 Du har i samråd med den djefvuln Cloten
 Min make dräpt! — Må skrift och läsning aktas
 Som nidingsverk! — Pisanio, den skurken,
 Med falska bref — Pisanio, den skurken,
 Har från det skönsta fartyg här i verlden
 Stortoppen kapat! — Ack, min Posthumus!
 Hvar är ditt hufvud? Ack, hvar är det? Hvar?
 Hvi stack dig ej Pisanio i hjertat
 Och lät ditt hufvud bli? — Pisanio?
 Ja, han och Cloten, vinningslust och ilska
 Ha vållat detta mord! O, det är solklart!
 Hans dryck, den han så dyrbar kallade
 Och styrkande, har jag ej funnit den
 En sömndryck vara? Det bevisar saken:
 Det här ha Cloten och Pisanio gjort. —
 O, färga med ditt blod min bleka kind,
 Att vi så mycket mer må dem förfära
 Som här oss finna! O, min man, min man!

*(LUCIUS, en höfding, några officerare och en spåman
 uppträda).*

Höfd. De legioner som i Gallien lågo

Ha, efter er befallning, kommit öfver
 Och vänta här på er med edra skepp;
 De äro redo.

Luc. Nå, hvad nytt från Rom?

Höfd. Senaten bådat upp Italiens gränsfolk
 Och adelsmän, högst raska krigare
 Som nog tjenstgöra dugtigt, och de komma
 Anförda af den djerfva Jachimo,
 Siennas broder.

Luc. Och när väntas de?

Höfd. Med första medvind.

Luc. Denna snabbhet ger
 Oss vackert hopp. Låt mönstra våra troppar;
 Må höfdingarna det besörja. — Nå,
 Hvad har ni drömt, min vän, om detta krigståg?

Spåm. I natt ha gudarna en syn mig unnat: —
 Jag fastade och bad till dem om kunskap —
 Jag såg Zeus' fogel, Romas örn, som flög
 Från fuktig söder hit till vesterns trakter,
 Der han försvann i solglans. Det betyder —
 Så framt ej synd min siarkraft förlamat —
 Att Romas krigshär rår.

Luc. Dröm ofta så
 Och aldrig falskt. — Hvad är det der för stomme
 Förutan topp? Af spillrorna man ser
 Att huset varit herrligt. — Hvad? En page?
 Död eller sofvande? Nej, han är död;
 Ej gerna hos de döde man sig hyser,
 För bädd ihop med lik naturen ryser. —
 Låt se hans anlete?

Höfd. Han är vid lif.

Luc. Då kan han säga oss hvems kroppen är. —
 Förtälj ditt öde gosse, ty det tycks
 Förtjena efterfrågan. Hvem är denne,
 Som du till blodig kudde har? Af hvem
 Är, annorlunda än naturen gjort,
 Den ädla bilden ändrad? Hvilken andel

Har du i detta skeppsbrott? Säg mig hur
 Det har gått till? Hvar är det? Hvem är du?

Im. Ett intet är jag; det är mycket bättre
 Än vara det jag är. — Han var min herre,
 En mycket tapper Britt och mycket god;
 Nu ligger han af bergsbor mördad här.
 Det fins ej sådan mer. Om ock jag ginge
 Från Ost till Vest och ropade på herre,
 Fann många, alla goda, tjente troget, —
 Jag fann ej maken!

Luc. Ack, min goda gosse!
 Du rör mig icke mindre med din sorg,
 Än han der i sitt blod. Hvad heter han?

Im. Richard du Champ. (*Afsides*). Om jag ej skadar
 någon
 Med denna lögn, så hoppas jag att himlen,
 Fastän den åhör mig, dock mig förlåter. —
 Hvad säger ni?

Luc. Hvad heter du?

Im. Fidele.

Luc. Då gör du skäl för namnet; namnet passar
 Din trohet väl, och troheten ditt namn.
 Försök hos mig. Om ej din herre blir
 Så god som den du mist, så skall han dock
 Dig älska lika högt. Ett kejsarbrief,
 Framlemnadt af en konsul, kunde ej
 Mer än ditt eget värde dig befordra.
 Kom med mig.

Im. Jag skall följa er. Men först
 Med gudarnas tillåtelse jag gömmer
 Min herre undan flugorna, så djupt
 Som dessa stackars spadar kunna gräfva.
 Då jag med löf och blommor strött hans graf
 Och läst, så godt jag kan, etthundra böner
 I två omgångar, gråter jag och suckar,
 Och lemnar så hans tjänst och följer er,
 Om ni vill ha mig.

Luc. Ja, min goda gosse,
 Och snarare din far än herre bli. —
 God' vänner, denna gossen har oss lärt
 Hvad oss som männer höfves. Sökom ut
 Den skönast gräsbeklädda plan som fins,
 Och görom den med spjut och lans till graf.
 Lyft honom upp. — Då godt för honom ordas
 Af dig, mitt barn, skall han af krigsmän jordas. —
 Var glad, och torka tåren bort; ibland
 Från fall man lyftes högt af lyckans hand.

(*Alla gå*).

TREDJE SCENEN.

I Cymbelines slott.

(CYMBELINE, *ädlingar och PISANIO*).

Cymb. Gå, låt mig veta hur hon sig befinner.
 Sjuk öfver det att hennes son är borta,
 Vansinnig så att lifvet är i fara —
 Hur djupt med ens du sårat mig, o himmel!
 Min största huggnad, Imogen, sin kos!
 Min drottning på sin dödssäng i en tid
 Då gräsligt krig mig hotar! Cloten borta
 Då bäst han här behöfdes! Intet hopp
 Om tröst mig återstår. — Men du, din skurk,
 Som säkert visste när hon reste, men
 Nu gör dig till, — ur dig skall sanningen
 På pinbänk pressas ut.

Pis. Mitt lif är ert.
 Jag lägger det helt ödmjukt i er hand.
 Men om prinsessan vet jag ingenting,
 Ej hvar hon fins, ej hvi hon flytt, ej heller
 När hem hon ärnar sig. Jag ber ers höghet,
 Betrakta mig som trogen tjenare.

1 Ädl. Min dyre kung,
 Här var han samma dag hon sagnades,

Jag svarar för hans trohet och att han
 I allt en undersåtes pligt skall fylla.
 Hvad Cloten angår, — re'n han eftersökes
 Med all upptänklig flit, och utan tvifvel
 Skall han bli funnen.

Cymb. Det är svåra tider. —
 Du slipper denna gången; öfver dig
 Misstanken hvilar dock.

2 Ädl. Ers majestät,
 Roms legioner ha från Gallien
 Landstigning gjort tillika med förstärkning
 Af romersk adel, skickad af senaten.

Cymb. Ack, nu ett råd utaf min son och drottning!
 Jag står ej ut med detta.

1 Ädl. Gode konung,
 Er krigshär trotsa kan ett sådant anfall,
 Och komma fler så har ni råd för fler.
 Nu felas blott att låta tropparna,
 Som längta efter tjenst, få göra tjenst.

Cymb. Jag tackar er; kom med. Vi möta tiden
 Så som den söker oss. Vi frukta ej
 För ofärd från Italien, men sörja
 Åt det som händt oss här. — Kom, låt oss gå.

(CYMBELINE och ädlingarna gå).

Pis. Ej bref ifrån min herre sedan jag
 Till honom skref att Imogen var mördad;
 Besynnerligt! Ej heller från min fru,
 Som lofvade att ofta ge mig bud.
 Ej heller vet jag någonting om Cloten;
 Här står jag helt förvirrad. Endast himlen
 Kan hjälpa nu. Uti min otrohet
 Jag trogen är och ärlig i min falskhet.
 I detta krig skall spörjas om jag älskar
 Mitt fosterland, ja kungen sjelf skäll se det.
 Må tiden alla andra gåtor lösa,
 Båt sjunker ej för det man tvangs att ösa.

(Går).

FJERDE SCENEN.

Utanför bergshålan.

(BELARIUS, GUIDERIUS och ARVIRAGUS uppträda).

Guid. Det larmar rundt omkring oss.

Bel. Vikom undan!

Arv. Hvad fröjd i lifvet, fader, om det stänges
Från bragd och faror?

Guid. Ja, hvad hopp, om vi
Oss gömma? Romarne här dräpa oss
För det vi äro Britter, eller ta oss
Som vilda onaturliga rebeller
Samt kufva och slå ihjel oss sedan.

Bel. Än längre upp i bergen att få skydd!
Det duger ej att gå till kungens folk,
Ty nyheten om Clotens död — då vi
Ej äro kända eller mönstrade
I hären in — kan vålla oss förhör
Om hvar vi bott samt få oss att bekänna
Hvad vi ha gjort; en långsam död på pinbänk
Blir deraf följd.

Guid. Detta är en fruktan
Som icke höfves er i sådan tid,
Ej heller tillfredsställer oss.

Arv. Ej troligt
Att, när de höra Romas fålar gnägga,
Se brand vid brand och ha så blick som öra
Med ting så viktiga som dessa fyllda,
De skola bry sig om att forska efter
Hvar vi ha kommit från.

Bel. Ack, jag är känd
Af mången uti hären; många år —
Fast Cloten då var ung — ej plånat honom
Utur min hugkomst. Kungen är dessutom
Ej tjänst af mig, ej kärlek värd af er,
Som ej uppfostran fått hos biltog man,

Men endast slitit ondt; bedragna på
Den hyllning som utlofvades er vagga,
Ni blifvit sommarns brända hjon och vinterns
Frostbitna slafvar.

Guid. Bättre dö, än lefva
På sådant vis. Jag ber er, kom till hären;
Mig och min broder känner ingen; ni,
Så länge glömd och dertill gammal vorden,
Lär ej ransakad bli.

Arv. Vid solens ljus,
Jag måste dit! Jag har ju aldrig sett
En karl som dör! Knappt skådat annat blod
Än det af feqa harar, getter, rådjur,
Ej pröfvat hästrygg utom den som burit
En ryttare lik mig som aldrig haft
Sporrkringla på sin häl. — Jag blyges just
Att skåda på den helga solen, njuta
Dess strålvälsignelser och städse vara
En okänd stackare.

Guid. Vid Zeus, jag går!
Om ni välsignar mig och ger mig orlof,
Så är mig lifvet kärt; men vill ni ej,
Så drabbe romarsvärden mig till lön
För hvad jag gör.

Arv. Mig likaledes; amen!

Bel. Då ni så litet akta edra lif,
Hvi skulle jag väl vara rädd om mitt,
Som är så bräckligt? Gossar, kommen nu!
Om död för fosterlandet blir ert öde,
Skall också jag der ligga bland de döde. —

(Afsides).

De längta. Deras blod vill ut, det vill
Att man skall se att det hör prinsar till.

(Alla gå).

FEMTE AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Ett fält emellan det brittiska och det romerska lägret.

(*POSTHUMUS kommer med ett blodigt kläde*).

Posth. Ja, blodbestänkta kläde, jag dig gömmer,
 Ty så jag önskade dig färgadt se.
 J äkta män, om en och hvar af er
 Tog sådan utväg, huru mången skulle
 Ej mörda vif långt bättre än de sjelfva
 För ringa felsteg! — O, Pisanio!
 En god betjent ej lyder alla bud,
 Han följte blott hvad rätt är. Skulle du
 På mina synder hämnats, milda himmel,
 Så hade jag ej lefvat detta upp!
 Då hade du min ädla maka sparat
 Till ångrens värf och krossat mig, min usling,
 Mer värd din hämd. Ack, några ryckas bort
 Af er för småfel; det är kärleksfullt,
 Då synda de ej mera; andra få
 På synder hopa synder, värst de sista,
 Och njuta framgång, fruktade af alla.
 Dock, Imogen dig tillhör; ske din vilja,
 Och låt i lydnad mig min sällhet finna!
 Jag kommit hit med Romas ädlingar
 Och för att kämpa mot min makas rike.
 Att jag din drottning mördad, Britters land,
 Tillräckligt är; nu frid! Jag vill ej mer
 Dig gifva sår. Afhören därför tåligt
 Min föresats, J gudar! Här jag lägger
 Italiens kläder af och skyler mig
 I brittisk bonddrägt. Så jag fäktar mot
 Det folk, som hit jag följt; så vill jag dö
 För dig, min Imogen; för dig mitt lif
 Är död i hvarje puls-slag. Okänd så,
 Och hvarken hatad eller ömkad, trotsar
 Jag faran dristigt; så jag visa gitter,

Att mannens mod i kläderna ej sitter.
 O himmel, gif mig Leonaters kraft!
 Till världens blygd af mig det bruk begyns
 Att vara vida bättre än man syns.

(Går).

ANDRA SCENEN.

Sammastädes.

(Från ena sidan komma LUCIUS, JACHIMO och den romerska hären; från andra sidan den brittiska hären, i hvilken POSTHUMUS befinner sig som simpel soldat. De marschera öfver teatern och gå ut. Vapengny. JACHIMO och POSTHUMUS komma tillbaka fäktande. Den sednare besegrar och afväpnar JACHIMO och går sedan sin väg).

Jach. Den tunga syndaskulden i min barm
 Min kraft förtager. Jag en dam beljugit,
 Britanniens prinsessa; landets luft
 Förlamar mig till straff. Hur kunde annars
 En sådan lurk, naturens träl, mig kufva
 I min handtering? Ridderskap och adel
 På sådant vis mig endast vålla tadel.
 Om landets knapar öfverträffa denne
 Som han de våra, skall till slut man se
 Att vi knappt äro folk, men gudar de.

(Går).

(Striden fortfar; Britterna fly; CYMBELINE blir fången.
 BELARIUS, ARVIRAGUS och GUIDERIUS komma honom till hjälp).

Bel. Stå, stå! Vår plats är fördelaktig; passet
 Beväradt är; ej något kan oss rubba,
 Om ej vår usla feghet.

Guid. och Arv. Stå och fäkta!

(POSTHUMUS kommer och hjälper Britterna; de befria CYMBELINE och gå sin väg. LUCIUS, JACHIMO och IMOGEN komma).

Luc. Bort, bort ur trängseln, gosse; rädda dig.
Vän dräper vän; oordningen är sådan
Som vore kriget blindt.

Jach. De fingo hjelp.

Luc. Det tog en sällsam vändning. Låt oss snart
Förstärkning vinna eller fly. (*Alla gå*).

TREDJE SCENEN.

En annan del af valplatsen.

(*POSTHUMUS och en brittisk ädling uppträda*).

Ädl. Kom du från dem som höllo stånd?

Posth. Ja visst.

Och ni från dem som togo flykten?

Ädl. Ja.

Posth. Jag ej er klandrar; allt förloradt var;
Blott himlen kunde hjälpa. Kungen sjelf
Allt skydd beröfvad var, hans krigshär sprängd;
Man såg blott Britters ryggar, alla flydde
Igenom passet; modig fiende,
Med tungan räckt ur halsen utaf mordlust,
Fler offer hade än han hade knifvar,
Och slog till marken ned
Den ena lätt, den andra dödligt sårad,
Och många föllo utaf bara skräck.
Så dämdes passet utaf döda män,
Ryggsåradt folk och lefvande pultroner
Bestämda till att skämma sig till döds.

Ädl. Hvar fans det passet?

Posth. Tätt vid dagens valplats,

Med diken och med vall af torf försedt.
Der fattade en gammal krigsman posto,
En hedersman väl värd för denna bragd
Sin långa lefnad och sitt hvita skägg.
Han tvärs för passet ställde sig i bredd
Med tvenne gossar -- barn, mer passande

För landtligt kapp-lopp än för sådan slagtning,
 Med kinder värda flor, ja fagrare
 Än mången finhyllt kind som sig beslöjar —
 Och värjde vägen, skrek till dem som flydde:
 "En hjort på flykten dör, men ej en Britt;
 Åt helvetet hvarenda själ som flyr!
 Håll stånd, ty annars ä' vi Romare,
 Som ge er det, ni djur, som ni så djuriskt
 Nu skyggen för och kunnen undanslippa,
 Om barskt J sen er om; håll stånd!" — De tre —
 Tretusen hjeltar uti sjelfva verket,
 Ty tre som slåss en krigshär äro när
 De andra latas — med det ordet "stå" —
 Af passet gynnade och ännu mer
 Förtjusande igenom egen adel
 Som kunde hafva gjort till lans en slända —
 Förgyllde bleka kinder dels med blygsel
 Och dels med nyväckt mod. Nu vände några
 Som följt pultroners föredöme — o,
 En synd i krig och aldramest fördömlig
 Hos den som börjar — om och viste tänder
 Som lejon mot jagtpikarna. Då blef
 En hejd på jagten, återtåg, och så
 Tumult och vild förvirring. De som nyss
 Likt örnar huggit, flydde nu som dufvor;
 Nyss segrare, de kröpo nu som trälar:
 Men våra feqa kräk — brödsmulor lika
 Som skänka lif i nödens stund — så snart
 De märkt bakporten öppen stå på månet
 Ovaktadt hjerta, — himmel, hur de höggo
 De redan döda, döende, ja vänner,
 Det förra svallets rof! Hvarenda en
 Af tio, nyss af en på flykten drifna,
 Åt tjugo gifva döden. De som nyss
 Förr ville dö än hålla stånd nu blifvit
 Valplatsens fasa.

Ädl. Underbart, i sanning;
 Ett pass, två pojkar och en gammal gubbe.
Posth. Ack, undra ej på det! Ni snarare
 Är gjord att undra öfver andras bragder
 Än handla sjelf. Säg, vill ni ha ett rim,
 En rolighet att löpa med? Gif akt:
 Ett pass, två pojkar och en gubbe gå
 Bli landets räddning, Romarhären slå.

Ädl. Blif icke ond.

Posth. Så dumt jag icke lyktar!
 Jag är dens vän som för sin ovän flyktar;
 Ty gör han det som han är skapad till,
 Så lär han ej för vänners skull stå still.
 Ni kommer mig att rimma.

Ädl. Ni är ond. (Går).

Posth. Han går? Det var en ädling! Sjelf i fält,
 Det kräket frågar efter nytt från striden.
 Hur mången gaf i dag ej äran bort
 Blott för att rädda kroppen? Tog till flykten
 Och dog likväl? Jag, trollad hård af sorgen,
 Ej döden fann der jag hans suckar hörde,
 Ej heller kände till hans hugg. Hur sällsamt,
 Att sådant otäckt odjur döljer sig
 I svandunsbädd, friskt vin och söta ord
 Och har fler tjenare än oss som draga
 I krig hans klingor! Godt; jag skall väl finna'n;
 Ty då jag åter gynnar Romarne
 Och icke mer är Britt, har jag mig iklädt
 Min förra dräkt och vill ej fäkta mer,
 Men ge mig åt den sämsta slaf som vågar
 Min skuldra röra. Romarne här gjorde
 Ett väldigt blodbad; Britterna ej lära
 På hämd bli njugga. Hvart jag nu mig vänder,
 Skall jag väl falla uti dödens händer;
 Jag vårdar ej mitt lif, det må ta slut;
 För Imogen jag vill det andas ut.

(Två brittiska höfdingar komma med soldater).

1 Höfd. Tack vare himlen! Lucius är fången.
För englar anser man den gamla gubben
Med båda gossarna.

2 Höfd. Der var en fjerde
I simpla kläder, som höll stånd med dem.

1 Höfd. Så säger man; men alla ha försvunnit. —
Halt! Hvem är der?

Posth. En Romare, som ej
Stått maktlös här, om andra gjort som han.

2 Höfd. Tag honom fast, den hunden! Ej till Rom
En benstump återvända skall och säga
Hvad kråkor hackat på dem här. Han skryter,
Så det förslår; för honom af till kungen.

(CYMBELINE *uppträder med svit*; BELARIUS, GUIDERIUS, AR-
VIRAGUS *och romerska fångur. Höfdingarna föra fram*
POSTHUMUS *till CYMBELINE, som öfverlemnar honom åt*
en fångvaktare. Alla gå).

FJERDE SCENEN.

Ett fängelse.

(POSTHUMUS *och två fångvaktare*).

1 Fångv. Nu stjal er ingen; ni är tjudrad här.
Ät, om ni finner gräs.

2 Fångv. Ja, eller matlust. (Båda gå).

Posth. Välkommen, boja! Ty jag anser dig
Som väg till frihet; jag är säkrare
Än den som giktsjuk är och heldre vill
För evigt sucka så, än blifva botad
Af stora läkarn döden, som är nyckeln
Till dessa lås. Mitt samvete! Du är
Långt mer än mina ben och händer fjettradt.
J gode gudar, gen mig ångrens verktyg
Att dyrka upp den bojan med! Då är jag
För evigt fri. Månn' det är nog att sörja?
Så blidka barn en jordisk far, men himlen

Är nådigare. Skall jag ångra mig?
 Jag gör det bäst i jern, mer efterlångadt
 Än mig påtvingadt! För att er försona,
 Om det är största parten af min frihet,
 Utkräfven icke mer af mig än allt.
 J ären mildare än snåla menskor,
 Som af bankrutta gäldenärer taga
 En tredje-, sjetten- eller tiondel,
 På det att de igenom sådant afdrag
 Må repa sig: det är min önskan ej.
 I stället för min makas dyra lif
 Mottagen mitt; det är ju ock ett lif,
 Fast ej det är så dyrbart. Ni det präglat;
 Man väger icke man och man emellan
 Hvertenda mynt; om ock de äro lätta,
 Man tager dem likväl för bildens skull:
 Er bild jag är, dess heldre bör jag tagas.
 Nå väl, J stora makter, om J finnen
 Min räkning riktig, tagen detta lif
 Och plånen ut det tunga skuldregistret!

O Imogen, jag talar tyst till dig! *(Han somnar).*

(Högtidlig musik. Som andeuppenbarelse kommer SICILIUS LEONATUS, Posthumus' far, en gammal man i rustning; han leder vid handen en matrona, sin hustru och Posthumus' moder. Derefter komma de båda LEONATERNA, Posthumus' bröder, sårade och så som de fallit i striden. De ställa sig rundt ikring den sofvande Posthumus).

Sic. O dundergod, på stoftets barn
 Din vigg ej slunga ned,
 Men hota Mars, gör Juno spak
 När hon, af svartsjukt lynne vred,
 Bullrar och hämnas!
 Hvad har min stackars gosse gjort,
 Hvars blick jag aldrig såg?
 Jag döden ljöt, då han ännu
 I modersqveden låg.

Du borde — ty du kallas ju
 De faderlösas far —
 Ha tagit honom öm och huld
 I faderligt förvar.

Modr. Lucina halp mig ej; jag dog
 I barnsnöd, fann ej bot.
 Han skars utur mitt lif och togs
 Af fiender emot,
 Det qvidande kräket!

Sic. Åt honom, som åt fädren, gaf
 Naturen skönhets lån,
 Och verlden tjust i honom såg
 En bård Sicilii son.

1 Brodr. Och då han kom till mogna år,
 Hvar fans i Britters bygd
 Den man, som kunde täfla ens
 Med honom uti dygd
 Och få en rättvis Imogen
 Att ge sig kärleks skygd?

Modr. Hvi blef med äktenskap han hädd
 Och vräkt bland smärtors här
 Från Leonaters hus och hem
 Och från sin hjertanskär,
 Skön Imogen?

Sic. Och säg mig hvi en Jachimo,
 Italiens usling, fick
 Med svartsjuk villa smitta ned
 Hans ädla hug och blick,
 Så att som narr och gyckelverk
 För skurkars svek han gick?

2 Brodr. Thy komma far och mor och vi
 Från grafvens stilla frid;
 Vi som för fosterlandets sak
 Förspillt vårt lif i strid
 Och kämpat för Tenantii rätt
 Med bragd och manligt id.

- 1 *Brodr.* Med lika mod drog Posthumus
 För Cymbeline sin glaf;
 Men du, o Zeus, åt honom ej
 Förtjenstens krona gaf;
 Den blef förvandlad utaf dig
 I plågsam vandringsstaf.
- Sic.* Låt upp ditt fönster af kristall!
 Se hit; en tapper ätt
 Du icke mer behandla får
 På så tyranniskt sätt.
- Modr.* O Jupiter, vår son är from,
 Låt honom få sin rätt!
- Sic.* Kom fram ur marmorslottet; hjälp!
 Ty annars höjs vårt skri
 Upp till Olympens guda-råd
 Emot ditt tyranni.
- 2 *Brodr.* Hjelp, Jupiter, ty annars fly
 Till andra gudar vi!

(JUPITER stiger ned i dunder och blix, sittande på en örn;
 han slungar en åskvigg. Andarna falla på knä).

Jup. Bort, andeverldens småfolk, från min syn,
 Och tigen still! Hur vågen J att klaga
 Mot dunderaren, hvars vigg ur thordönsskyn
 Nedbraka kan, rebelliskt folk till aga.
 Bort, svaga skuggor; njuten tyst och stilla
 Er blomsterbädds elysiska behag,
 Och låt ej menskors öden er förvilla;
 De angå icke er: dem sköter jag.
 Jag agar den jag älskar; desto mer
 Blir lisan ljuflig. Hör mitt ord: i höjden
 Jag lyfta skall er son som vräktes ner;
 Han präfningsdag är slut, nu börjas fröjden.
 Hans födselstund belystes af min stjerna;
 Vigd blef han i mitt tempel. — Bort på stund! —
 Han återvinna skall sin hulda tärna
 Och lyckan växa skön ur ofärds grund.

Lägg denna taffla tätt invid hans barm;
 Dess skrift om höjden af min ynnest talar.
 Bort, bort! Håll inne med ert knot; min harm
 Ej annars med sitt hårda straff förhalar. —
 Upp, örn, till mina himlaklara salar! *(Han stiger upp).*

Sic. Han kom i thordön, och hans guddoms-ande
 Var svafvel-rök. Den helga örnens nedfart
 Oss hotade med krossning; himlafärden
 Är ljuf som vårt Elysium. Kungafogeln
 Nu plockar gudavingen, putsar näbben
 Som när hans Gud är nöjd.

Alla. Haf tack, o Zeus!

Sic. Nu sluter marmorhvalfvet sig, han går
 I strålpalatset in. — Bort! Det är bäst
 Att lyda punktligt lagen som han fäst.

(Andarna försvinna).

Posth. *(I det han vaknar).*

Sömn, du min farfar blef; du aflat har
 En far åt mig och skapat likaledes
 En mor och tvenne bröder. Men, o hån!
 Knappt födda fram, de gingo härifrån
 Då jag blef vaken. — Uslingar, som lita
 På furstars ynnest, drömma så som jag:
 De vakna, finna intet. — Männ' jag yrar?
 Rätt mången drömmer, att han intet får,
 Och det med rätta; likaväl han står
 I lycka upp till halsen. Så jag gör;
 Jag får en gyldne skatt, vet ej hvarför.
 Hvad elfvor spöka här? En bok? En herrlig!
 Var icke, som vår fina verld, en klädning
 Som bättre är än ägarn; låt ditt inre,
 Helt olikt våra hofmän, svara mot
 Hvad ytan lofvar.

(Han läser).

"Då en lejon-unge, sig sjelf okänd, utan sökande finner
 och blir omfamnad af en späd luft-gestalt; och när från en
 hög ceder grenar blifvit afhuggna, som, efter att i många
 år hafva varit döda, återigen upplifvas, förena sig med den

gamla stammen och växa friskt: då skall Posthumus sluta sitt lidande, Britannien blifva lyckligt och blomstra i frid och öfverflöd.”

Ännu en dröm? Kanhända sådant otyg

Som dårar pladdra? Båda eller intet.

Är det ej tanklöst tal, så är det dock

Ett tal som ej med tanke lösas kan.

Det vare hvad som helst; mitt lif det liknar,

För sympatiens skull jag vill det gömma.

(*Fångvaktaren kommer*).

Fångv. Nå, herre, är ni mogen för döden?

Posth. Till och med öfver-mogen; mogen är jag längesedan.

Fångv. Det är fråga om att hänga, ser ni; är ni mogen för det, så är ni väl solad.

Posth. Om jag således smakar åskådarne väl, så betalar anrättningen räkningen.

Fångv. En tung räkning för er, min vän. Men det bästa är, att ni hädanefter aldrig blir kräfd och aldrig behöfver vara rädd för krogräkningar, som merändels äro en sur sveda på en söt klåda. Ni kommer in matt utaf brist på föda, ni går ut raglande af för mycket dryckjom; ledsen öfver att ni har lagt ut för mycket och ledsen öfver att ni har lagt i er för mycket; pung och hjerna tomma båda två, hjernan så mycket tyngre för det att den är lätt, och pungen för lätt derföre att dess innehåll blifvit aftapadt. Ack, all denna motsägelse blir ni nu qvitt! — Hur barmhertigt är icke ett styfvers-rep! Det summerar ihop sinom tusende i en handvändning. Det fins intet bättre *debit* och *credit* än det; det qvitterar det förflutna, närvarande och tillkommande. Er hals är pennan, boken och kassan; och så kommer qvittenset.

Posth. Jag är nöjdare att dö, än du att lefva.

Fångv. Åh ja, den som sofver har ingen känning af tandvärken. Men den som skall åstad att sofva er sömn och har en mästerman till att hjälpa sig till sängs — jag

skulle tro, att han gerna skulle vilja byta plats med sin uppappare; ty ser ni, min vän, ni vet inte hvad väg ni skall gå.

Posth. Åh jo, det vet jag nog.

Fångv. Då har er död ögon i skallen; jag har aldrig sett honom målad så. Antingen får ni skaffa er till vägvisare någon som är mästare att åtaga sig den saken, eller får ni sjelf vara er egen mästare i en sak, om hvilken ni icke har den ringaste kännedom; riskera sedan att få springa och fråga och fråga, men hur resan aflupit, det lär ni icke komma tillbaka och berätta någon.

Posth. Hör du, karl, ingen saknar ögon att vägleda sig med på den stråt som jag skall gå, utom de som blunda och icke vilja begagna dem.

Fångv. Det vore knäfveln så löjligt, om ögonens rätta bruk bestode i att se vägen till blindhet. Blir man hängd, så lägger man ögonen ihop, det är säkert.

(En budbärare kommer).

Budb. Slå af honom bojorna; för er fånge till kungen.

Posth. Du bringar goda nyheter; — mig väntar friheten.

Fångv. Då vill jag bli hängd.

Posth. Då blir du friare än en fångvaktare; det fins inga bojor för de döda.

(POSTHUMUS går med budbäraren).

Fångv. Om någon skulle vilja gifta sig med en galge för att acla små vipp-galgar, kunde han aldrig vara hetare på gröten än den der. Men, så Romare som han är — större kanaler fins det som önska att få lefva, det säger jag på samvete; och ibland dem fins det också några, som dö emot sin vilja; så skulle jag sjelf göra, om jag vore en dito. Ack, om vi alla vore af ett sinnelag, och ett godt sinnelag! Då skulle det minsann bli brist på fångvaktare och galgar. Jag talar emot mitt eget interesse, men min önskan innebär i sig en befordran.

(Går).

FEMTE SCENEN.

CYMBELINES tält.

(CYMBELINE, BELARIUS, GUIDERIUS, ARVIRAGUS, PISANIO,
ädlingar, krigare och svit).

Cymb. Kom hit till mig, ni gudasända stöd
För denna thron. Det gör mig ondt, att ej
Den stackars knekten som så herrligt stred,
Hvars trasor skämde ut förgyllda pansar,
Hvars nakna bröst så godt som stålsköld var,
Tillrättakommit. Den skall lyckliggöras
Som finner honom, om vår nåd det mäktar.

Bel. Jag aldrig sett så ädelt raseri
Hos sådan simpel karl, så djerfva bragder
Hos en hvars skick ej annat lofvade
Än betlande och gnäll.

Cymb. Han hörs ej af?

Pis. Man honom sökt bland lefvande och döda,
Men intet spår.

Cymb. Jag är beklagligtvis
Arfvinge till hans lön; den ger jag nu
(*Till BELARIUS, GUIDERIUS och ARVIRAGUS*).

Åt er, Britanniens lefver, hjerta, hjerna;
Dess lif ni räddat. Nu är tid att fråga
Hvar ni ha kommit från. Berätta.

Bel. Herre,

Vi äro adelsmän från Cambrien;
Det vore hvarken blygsamt eller rätt
Att skryta med. Tillåt mig endast säga,
Att ärligt folk vi äro.

Cymb. Böjen knä
Och stigen upp som slagfälts-riddare.
Jag utser er att följa vår person
Och ger er rang som passar för ert stånd.

(*CORNELIUS och några hofdamer komma*).

Bekymrad uppsyn? Hvi så dystert helsa

Vår segerdag? Som Romare J blicken,
Men ej som brittiskt hoffolk.

Corn. Store konung,

Er fröjd jag måste störa med att säga
Att drottningen är död.

Cymb. Ett sådant budskap

Minst passar läkarn. Men, om ock man kan
Med läkedom förlänga lifvet, — döden
Dock griper sjelfva doktorn. — Huru dog hon?

Corn. I vanvett, gräseligt, likt hennes lif,

Som, grymt mot hela världen, ändades
Mest grymt mot henne. Hvad hon har bekänt
Skall jag berätta. Dessa damer kunna
Mig rätta, om jag felar, ty de sågo
Med våta blickar hennes slut.

Cymb. O tala!

Corn. Först tillstod hon, att aldrig hon er älskat;

Hon sökte höghet genom er, ej er,
Hon gifte sig med kronan och med rangen,
Bar hat till er.

Cymb. Slikt visste endast hon,

Och hade hon ej sagt det på sin dödssäng,
Jag hade icke trott det. — Nå —

Corn. Er dotter,

För hvilken hon så listigt hycklade
Uppriktig kärlek, var i hennes ögon
En skorpion, hvars lif — om hennes flykt
Ej hade det förhindrat — hon med gift
Gjort ända på.

Cymb. Ack, sådan slipad djefvul!

Hvem genomskådar qvinnan? Vet du mer?

Corn. Ja, mer och ännu värre. Hon åt er

Ett dödligt mineral beredt, som skulle
Minutvis tära på ert lif och tumvis
Förderfva er. Emellertid hon tänkte
Med tårar, skötsel, kyssar, vakande
Förblända er och uti sinom tid,

Då hon med sina knep fått öfverhand,
 Så ställa till att Cloten kronprins blef.
 Men då han nu försvann och allt slog fel,
 Förföll hon i ett skamlöst raseri,
 Bekände, Gud och menniskor till trots,
 Hvad hon tillämnat hade, ångrade
 Att hon sitt onda uppsåt ej fullbordat
 Och dog förtviflad.

Cymb. (*Till damerna*). Ni det hörde, damer?
1 Hofd. Ja, nådig herre.

Cymb. Mina ögon voro
 Ej skuld dertill; skön var hon. Mina öron
 Ej heller, ty de hörde hennes smicker;
 Ej heller hjertat, ty det trodde henne
 Den vara som hon syntes. Ej jag nändes
 Misstänka henne; — men, min Imogen!
 Att jag en dåre var, det må du säga:
 Du har det rönt. Må himlen hjälpa oss!
 (LUCIUS, JACHIMO, *spåmannen och flere romerska fångar*
komma med vakt; POSTHUMUS och IMOGEN i bakgrunden).
 Nu, Cajus, kräfver du ej skatt af oss;
 Den hafva Britterna tillintetgjort,
 Dock med förlust af många tappra män,
 Hvars fränder ha begärt att själarna
 Försonas må med deras blod som blifvit
 I slaget fångna. Jag beviljat det:
 Det är ert öde nu.

Luc. Betänk, o herre,
 Krigslyckans vexling. Segern tillföll er
 Igenom slump: om vår den hade blifvit,
 Ej hade vi kallblodigt hotat fångar
 Med dragen klinga. Men då himlen vill
 Att intet utom våra lif får gälla
 Som lösepenning, må det gå; — alltnog,
 En Romare med Romar-mod kan lida;
 Augustus lefver, mins det nog. Om mig
 Jag fyllest talat nu. En enda sak

Utber jag mig. Min page, en infödd Britt,
 Må han bli utlöst. Ingen herre haft
 En page, så god, tjenstaktig, oförtruten,
 Så mån om sina sysslor, trogen, flink,
 Så qvinligt ömsint. Må hans dygd förstärka
 Min förbön, den jag, knappast tror att ni
 Afböja kan. Han ingen Britt har skadat,
 Fastän han tjenat mig. Förskona honom
 Och spara intet annat blod, o konung!

Cymb. Jag skådat honom förr; jag kännes vid
 Hans anletsdrag. — Hör, gosse, i min ynnest
 Du blickat in dig, och du tillhör mig.
 Jag vet ej hvad som tvingar mig att säga:
 Lef, gosse, — tacka ej din herre — lef
 Och fordra hvad du vill af Cymbeline;
 Om mig och dig det anstår, får du det,
 Ja, om du ock bland fångarna begärde
 Den ädlaste.

Im. Jag tackar underdånigst.

Luc. Jag ber dig ej om förbön för mitt lif,
 Dock vet jag att du gör den.

Im. Nej, ack nej!

Om annat frågan är; jag ser en sak
 Mer svår för mig än döden. Goda herre,
 Ert lif får reda sig så godt det kan.

Luc. Den pojken hånar, gäckar, öfverger mig.
 Det händer snart, att deras glädje dör
 Som sätta tro till pojkar och till mör. —
 Hvi står han så bestört?

Cymb. Hvad vill du, gosse?

Jag mer och mer dig älskar; mer och mer
 Jag tänker på att göra dig till viljes.
 Du känner honom som du ser på? Tala;
 Är han din vän? Din slägting? Skall han lefva?

Im. Han är från Rom: ej mera slägt med mig,
 Än jag med er. Som er vasall jag är
 Er närmre dock.

Cymb. Hvi ser du så på honom?

Im. Det skall jag mellan fyra ögon säga,
Om ni täcks höra mig.

Cymb. Af allt mitt hjerta
Och högst uppmärksamt. Säg, hvad heter du?

Im. Fidele.

Cymb. Snälla gosse, du skall bli
Min page, och jag din herre. Tala fritt.

(CYMBELINE och IMOGEN tala tyst med hvarandra).

Bel. Har denna pilt ej uppstått från de döda?

Arv. Ett sandkorn ej det andra liknar så.

Den rosenkindade och snälla gossen,
Som dog och var Fidele — säg, hvad tror ni?

Guid. Densamme; död, nu lefvande.

Bel. Tyst, tyst!

Se bättre åt; han ser oss ej: den ena
Den andra likna kan. Om han det vore,
Så talte han med oss.

Guid. Han låg ju död.

Bel. Tyst, vänta!

Pis. (*Afsides*). Det min herrskarinna är;
Hon lefver! Nu må hända hvad som helst,
Godt eller ondt.

Cymb. Kom, ställ dig vid min sida
Och fråga högt. (*Till JACHIMO*).

Kom fram, min herre, svara
På denna gosses frågor fritt och öppet,
Ty annars, vid den höghet och dess nåd
Som är vår ära, skola bittra marter
Från lögnen sanning sälla. — Fråga nu.

Im. Jag ber, att denna herre måtte säga
Hvar han den ringen fått.

Posth. (*Afsides*). Hvad rör det honom?

Cymb. Den der juvelen på ert finger, — säg,
Hvar har ni fått den?

Jach. Du mig borde pina.
På det jag måtte lemna osagdt det

Som utsagdt skulle pina dig.

Cymb. Hvem? Mig?

Jach. Det gläder mig, att jag blir tvungen till
Att säga det som jag med qual förtiger.

Med svek jag ringen vunnit; Leonatus,
Den du i landsflykt dref, har burit den,
Och — hvilket ännu värre smärtar dig
Så väl som mig, — en bättre man ej lefver
Emellan sky och mark. Vill mer du höra?

Cymb. Ja, säg mig allt.

Jach. Den engeln Imogen —
Mitt hjerta gråter blod, min falska själ
Blir svåra qvald, då jag på henne tänker —
Förlåt, jag svimmar --

Cymb. Imogen, mitt barn!
Hvad vet du väl om henne? Hemta dig.

Lef heldre ut naturens högsta mått,
Än dö förr'n jag hört mer! Var karl och tala!

Jach. Der satt en gång -- osalig var den klockan
Som timman slog -- i Rom -- förbannadt huset

Der sådant skedde! -- vid en fest -- o hade
Vår mat der varit gift, åtminstone

Då jag den åt! -- den gode Posthumus --
Hvad säger jag? Han var för god att vara

Bland onda menskor, han den bästa var
Bland goda menskors urval -- allvarsam

Och hörde oss vårt hemlands sköna prisa
För skönhet, som förstummade det skryt

Som annars talte bäst; för växt, som gjorde
En smärt Minerva och en Venus lama,

De fagra gudabilderna; för själ,
En samling utaf all den dygd som mannen

Hos qvinnan älskar, och behag dessutom
Som är en giftas-metkrok för vårt öga --

Cymb. Jag står på glöd; till saken!

Jach. Allt för snart
Jag kommer dit; ni längtar efter sorgen. --

Vår Posthumus — en kung i kärlek, älskad
 Utaf en kungadotter — tog till orda
 Och började — men utan att förklena
 Dem vi berömt, och deri var han lugn
 Som dygden sjelf — en räkning af sin sköna.
 Då den var gjord af tungan och begåfvad
 Med lif och själ, befanns att allt vårt skryt
 Blott köksor gällde, eller att hans skildring
 Oss gjort till stumma narrar.

Cymb. Nå, till ämnet!

Jach. Er dotters dygd — der börjas det. Blott hon,
 Så sade han, var kyelig, men Diana
 I sina drömmar brunstig. Jag, min usling,
 Bestred hans loford och höll vad med honom —
 En summa guld mot denna ring, som han
 På fingret bar — att jag mig skulle skaffa
 Ett rum uti hans bädd och vinna ringen,
 Enär jag åtnjöt hennes ynnest. Han,
 En ädel riddare och lika säker
 På hennes dygd som jag faun henne trogen,
 Slog vad om denna ring och hade gjort det,
 Om ock den hade varit en rubin
 I Phoebi hjul; han tryggt det kunnat göra
 Om hela vagnens värde. Till Britannien
 Jag for i denna afsigt. Nog ni mins
 Mig här vid hofvet, der jag fick mig lära
 Utaf er kyska dotter skilnaden
 Emellan kär och skurk. Då så mitt hopp,
 Men ej min längtan, blifvit qväfdt, begynte
 Italienska hjernan smida ränker
 I detta tröga land, högst nedriga
 Men herrliga till gagnet. Med ett ord,
 Mitt svek gick för sig, och jag kom tillbaka
 Med sken-bevis tillräckliga att göra
 Den ädle Leonatus galen; djupt
 Jag sårade hans tro på hennes ära
 Med de och de bevisen; jag drog fram

Med målningar, tapeter, detta armband —
 Hur listigt vanns det ej! — ja till och med
 Ett födselmärke, så att han blef tvungen
 Att tro det hennes kyskhet blifvit bräckt,
 Och det af mig. — Och så — jag tycker just,
 Att nu jag honom ser —

Post. (*Träder fram*). Det gör du ock,
 Italienska djefvul! — Ve mig, dåre,
 Tjuf, mördare och allt som någonsin
 En skurk kan heta förr och nu och framgent!
 O, må en rättvis domare mig gifva
 Rep, knif, förgift! Du konung, leta fram
 Utsökta marter; det är jag som adlar
 De sämsta ting på jorden, derigenom
 Att jag än sämre är. Jag, Posthumus,
 Ditt barn har mördat; — som en skurk jag ljuger;
 Jag retat upp en mindre skurk än jag,
 En gudlös tjuf, att göra det. Hon var
 Ett dygdens tempel-chor, nej dygden sjelf.
 Vräk stenar, spott och gatsmunts öfver mig,
 Låt hetsa på mig alla stadens hundar;
 Hvarenda skurk må beta Posthumus,
 Och andra skurkstreck gälla ingenting!
 O Imogen, mitt lif, mitt vif, min drottning!
 O Imogen, Imogen!

Im. Ack tyst, min herre. Hör —

Post. Männ' här det ges
 Ett skådespel? Du oförskämda page,
 Der ligge nu din roll!

(*Han slår henne; hon faller*).

Pis. Hjelp, hjelp, god' herrar,
 Vår herrskarinna! Ack, herr Posthumus,
 Nu först ni dödat Imogen. — Hjelp, hjelp!
 Min nådig fru?

Cymb. Går verlden rundtikring?

Posth. Jag tror jag yrar.

Pis. Vakna upp, min fru!

Cymb. Om så det är, vill himlen krossa mig
Med fröjd till döds.

Pis. Hur mår min herrskarinna?

Im. Bort ur min åsyn, fasansvärda karl!
Du gaf mig gift. Bort, bort, och andas ej
Der furstar äro!

Cymb. Imogens är rösten.

Pis. Prinsessa!

Må himlen eld och svafvel på mig regna,
Om ej jag trodde att den dryck jag gaf er
Var helsosam! Jag fick den af er mor.

Cymb. Än mera nytt?

Im. Det var förgift.

Corn.

O gudar!

Ett glömde jag som drottningen bekände;
Din oskuld det bevisar. "Om Pisanio
Har," sad' hon, "gifvit Imogen den dryck
Som jag till läkdom henne skänkt, så är hon
Trakterad så som man trakterar råttor."

Cymb. Hur hänger det ihop?

Corn.

Jo, drottningen

Rätt ofta bad mig att för hennes räkning
Förgift bereda. Sin vettgirighet
Hon skyllde städse på och ville döda
Blott simpla kreatur som katt och hund.
Jag fruktade, att hennes afsigt var
På större faror riktad, och beredde
En dryck, som nedsväljd genast hämmade
Lifsandarna; naturens alla krafter
Dock vakna upp igen och innan kort
Till vanlig tjänst. — Har ni den tagit in?

Im. Ja visst, ty jag var död.

Bel.

Se, derutaf

Kom villan, gossar.

Guid. Ja, det är Fidele.

Im. Hvi stötte du ditt äkta vif ifrån dig?

Tänk, att du står uppå en brant, och stöt
 Mig ner igen! *(Hon omfamnar POSTHUMUS).*

Posth. Häng här som frukt, min själ,
 Tills trädet dör!

Cymb. Hvad nu, mitt kött, mitt barn,
 Skall jag på detta mållös stå och stirra?

Du talar ej till mig?

Im. *(Knäböjer för honom).* Välsigna mig!

Bel. Fastän ni denna yngling älskade,
 Kan jag ej klandra er; ni hade skäl
 Att göra det.

Cymb. Må dessa tårar blifva
 Vigvatten öfver dig! Ack, Imogen,
 Din mor är död!

Im. Det gör mig ondt, min far.

Cymb. Ack, hon var elak; hennes skuld det är,
 Att nu så här vi råkas; hennes son
 Försvunnit, hur och hvart vet ingen.

Pis. Nu

Från skräcken fri, jag talar sant. Prins Cloten
 Kom, då min fru försvunnit, straxt till mig
 Med draget svärd. Han fragdade och svor
 Att, om jag icke sade hvart hon gått,
 Jag skulle dö på fläck. Uti min ficka
 Jag hade lyckligtvis ifrån min herre
 Ett diktadt bref, som föranledde honom
 Att söka henne uti Milfords bergstrakt.
 Dit för han rasvill i min herres kläder,
 Dem han mig aftvang, och i okyskt uppsåt,
 Bekräftande med ed att han min fru
 Vanära skulle. Hur det gått med honom
 Mig okänt är.

Guid. Låt mig berätta slutet:
 Der drap jag honom.

Cymb. Himlen det förbjude!
 Ogera ser jag dina tappra dåd
 Aftvinga hårda domslut från min mun;

Jag ber dig, tappra yngling, tag tillbaka
Hvad du har sagt.

Guid. Jag både sagt och gjort det.

Cymb. Han var en prins.

Guid. En mycket vettlös prins;

Alls icke furstligt var hans grofva ovett:

Han retade mig så med ord, att jag

Åt hafvet bjudit trots, om så det vrålat.

Jag högg hans hufvud af; det fägnar mig,

Att icke han står här och er berättar

Om mig detsamma.

Cymb. Öfver dig jag sørjer;

Din egen mun dig dömt, ditt straff du lide;

Du måste dö.

Im. Det hufvudlösa liket

Tog jag för Leonatus.

Cymb. Bind förbrytarn

Och bort med honom genast!

Bel. Håll, herr kung!

Den här är bättre än den man han drap

Och till sin härkomst fullt så god som du.

För din skull flera hugg han tagit mot,

Än hela skaror Clotens hade vågat. —

Släpp nu hans armar; ej för band och bojor

De äro gjorda.

Cymb. Hvad, du gamla krigsman?

Du vill din lön, som ännu inestår,

Förlora med att reta upp min vrede?

Hvad säger du? Så god som jag till härkomst?

Arv. Det är för mycket sagdt.

Cymb. Han dör därför.

Bel. Vi dö väl alla tre; men jag skall visa,

Att två utaf oss äro så förnäma

Som jag har sagt om honom. — Kära söner,

En sak jag måste yppa nu, som är

För mig rätt farlig, lycklig dock för er.

Arv. Din fara dele vi.

Guid. Vår lycka du.

Bel. Välan! — O kung, du haft en undersåte
Belarius nämnd.

Cymb. Hvad nu? Den nidingen
Blef landsförvisad.

Bel. Han det är som har
Till denna ålder nått; — ja, landsförvisad,
Men niding aldrig.

Cymb. För den karlen bort,
En verld ej räddar honom.

Bel. Ej så hett!
Betala först för dina söners skötsel;
Och lägg beslag på alltihop, så snart
Jag burit upp det.

Cymb. Mina söners skötsel?

Bel. Jag är för plump och djerf. — Jag böjer knä
Och står ej upp, förr'n mina söner adlats;
Spar sedan ej den gamle. Store konung,
Ej mina äro dessa unga herrar,
Som kalla mig för far och sig för söner;
De äro edra länders frukt, min kung,
Och blod af edert blod.

Cymb. Blod af mitt blod?

Bel. Så visst som du din fars. Jag, gamle Morgan,
Är den Belarius som ni gjorde biltog.
Er vilja var mitt enda brott; mitt straff
Mitt högförräderi, och hvad jag led
Mitt enda fel. De ädla prinsarna —
Ty prinsar äro de — jag fostrat upp
I tjugo år. De hafva lärt sig allt
Som jag dem mäktat lära; sjelf ni känner
Hvad kunskapsmått jag hade. Deras amma,
Euriphile, som jag för stöldens skull
Till äkta tog, stal bort dem när jag blifvit
En biltog man. Jag tubbade dertill,
Då jag på förhand lidit straff för det
Som då jag gjorde. Tuktad för min trohet,

Jag blef förrädare. Ju mer ni kände
 Förlustens qual, dess mer fick jag min afsigt
 Med stölden tillfredsställd. Men, nådig herre,
 Här har ni edra söner; jag förlorar
 Två af de bästa följes-män i verlden.
 Må detta himlahvalfs välsignelser
 Som dagg på dem nedfalla! De förtjena
 Att pryda himmelen som stjernebilder.

Cymb. Ditt tal af gråt ledsagas; hvad ni tre
 Som krigsmän gjort är mera underbart
 Än denna saga. Söner har jag mist,
 Men är det dessa, kan jag mig ej önska
 Två bättre söner.

Bel. Gif er nu till tåls. —
 Den ynglingen, som Polidor jag kallar,
 Är er Guiderius, min höge konung;
 Den andre, Cadwal, är Arviragus,
 Er yngre son. Uti en kostbar mantel,
 Förfärdigad af drottningen hans mor,
 Han insvept var; till yttermera visso
 Jag kan framvisa den.

Cymb. Guiderius hade
 En fläck på halsen lik en blodig stjerna;
 Det var ett sällsamt märke.

Bel. Det är han;
 Det födselmärket har han ännu qvar.
 En vis natur åt honom skänkte det
 Till kännemärke nu.

Cymb. Ack, är jag mor
 Till trillingar? Så glad åt sin förlossning
 Var ingen mor. Välsignelse på er,
 Som efter sådan störtning ur er bana
 Nu herrskan der igen! O Imogen,
 Du har gått miste om ett kungarike!

Im. O nej, min far; jag vunnit tvenne verldar. —
 Ack, kära bröder, nu vi råkats ju!
 Säg aldrig mer, att jag ej talar sannast:

Ni kallade mig bror, jag var blott syster;
Jag kallade er bröder: det slog in.

Cymb. Ni sett hvarannan förr?

Arr.

Ja, nådig herre.

Guid. Och älskade hvarann på stund; det fortfor,
Till dess vi trodde att hon hade dött.

Corn. Af drycken som hon fick.

Cymb.

Hvad sällsam instinkt!

När får jag höra allt? Det var för kort;

Berättelsen med sina många grenar

Bör ännu rikligare redas ut.

Hvar har du lefvat, Imogen, och hur?

När tog du tienst hos denna Romaren?

Hur fann du bröderna? Hur skildes ni?

Hvi flydde du från hofvet? Och hvarthän?

Allt det och edra skäl, ni tre, att gå

I denna kamp samt mycket, mycket mer

Med alla biomständigheters vexling

Jag vill ha reda på, men tid och ställe

Ej egna sig för slika långa spörsmål.

Se, Posthumus hos Imogen nu ankrar,

Och hon, liksom en kornblix, kastar ögat

På honom, sina bröder, mig, sin make

Och träffar alla med en fröjd som ger

Sitt återsken från alla. — Låt oss gå

Och fylla med rökoffer helgedomen. —

Du är min broder, och du blir det städse.

Im. Ni är min fader ock; ni hjälpt mig fram
Till denna glädjetid.

Cymb.

Vi fröjdas alla,

Men ej de fångna; må de också glädjas,

Vår fröjd de skola dela.

Im.

Goda herre,

Nu vill jag hjälpa er.

Luc.

Blif lycklig, ni!

Cymb. Den tappra krigarn, som kom bort för oss,

Skönt skulle hafva passat här och prydt
En kungs tacksägelse.

Posth. Jag är den krigarn
Som, fattigt klädd, med dessa tre höll stånd;
Min drägt jag hade lämpat efter målet
Som då jag eftersökte. — Jachimo,
Bekräfta hvad jag sagt; för mina fötter
Du låg, och jag dig kunde hafva dödat.

Jach. (Knäböjer). Jag ligger än en gång för edra fötter;
Mitt tunga samvet böjer nu mitt knä,
Liksom er styrka gjorde. Tag mitt lif,
Som jag förverkat förr; men först er ring
Och detta armband ägdt af en prinsessa,
Den ädlaste som nånsin svurit tro.

Posth. Böj icke knä för mig; att er förskona
Är all den makt jag äger öfver er;
Min enda hämd är tillgift; lef och handla
Mot andra bättre.

Cymb. Ädelt dömdt! Jag skall
Utaf min svärson lära ädelmod.
Förlåtelse åt alla!

Arv. Ni oss hjälpte,
Som hade verkligen vår bror ni varit;
Det fröjdar oss, att ni det är.

Posth. J prinsar,
Er tjenare jag är. — Ni Romas ädling,
För hit er spåman. I en dröm jag tyckte,
Att store Zeus, på örnen ridande,
Sig visade för mig bland flera skuggor
Af mina fränder. Då jag vaknade,
Jag detta papper fann uppå mitt bröst;
Dess innehåll så dunkelt är, att jag
Det ej begripa kan. Låt honom visa
Sin skicklighet uti dess tydande.

Luc. Philarmonus —

Spåm. Här är jag.

Luc.

Läs och tyd.

Spåm. (Läser). "Då en lejon-unge, sig sjelf okänd, utan sökande finner och blir omfamnad af en spåd luft-gestalt; och när från en hög ceder grenar blifvit afluggna, som, efter att i många år hafva varit döda, återigen upplifvas, förena sig med den gamla stammen och växa friskt: då skall Posthumus sluta sitt lidande, Britannien blifva lyckligt och blomstra i frid och öfverflöd."

Du, Leonatus, lejon-ungen är,
Ty namnet *Leo-natus*, rätt förklaradt,
Betyder hvarken mindre eller mer. *(Till CYMBELINE).*

Den späda luftgestalten är din dotter,
Som *mollis* äär nämns; men *mollis* äär
Är *mulier*, och samma *mulier* *(Till POSTHUMUS).*

Är denna trogna maka som helt nyss,
I enlighet med hvad oraklet sagt,
Ej känd, ej sökt af er, med luftigt famntag
Sig gaf tillkänna här.

Cymb. Det låter rimligt.

Spåm. Den höga cedern, konung Cymbeline,
Är du; och de afluggna grenarna
De tvenne sönerna, som stulos bort
Och länge troddes döda, tills de nu
Fått lif på nytt och sig igen förenat
Med kunga-cederns stam, hvars telningar
Ge frid och öfverflöd åt Britters land.

Cymb. Nå väl!

Med frid vi börja. — Cajus Lucius,
Fastän vi segrat, hylla vi dock Cæsar
Och Romas välde, lofva er att gälda
Vår skatt som vanligt, hvarifrån vår drottning
Som alltid elak var afrådde oss.
På henne och på hennes son har himlen
Rättfärdigt lagt sin tunga hand.

Spåm. Af höga gudars händer stämnes upp
En fridens harmoni. Den syn, som jag
För Lucius nämnde innan slagtingen,
Som ännu knappt har kallnat, börjad var,

Är nu fullbordad. Romas örn, som flög
Med starka vingslag ifrån syd till vest,
Allt mindre blef och mindre tills i solglans
Den sist försvann. Det tyder jag på Cæsar,
Vår kejsar-örn, som nu skall vänskap knyta
Med Cymbeline, den strålande, som lyser
I dessa vesterns trakter.

Cymb.

Prisom himlen!

Må offerrök från våra tempel hvirfla
Till gudars hem! Förkunnom denna fred
För allt vårt folk. Nu framåt! Vänligt fladdre
En romersk och en brittisk fana nu
Bredvid hvarann: så gå vi genom Lud
Och låte i den store Jovis tempel
Vår frid afslutas och med fest beseglas.
Begynn timer tåget. — Aldrig slöts en strid,
Förr'n blodig hand blef tvådd, med sådan frid.

(*Alla gå*).

KÄRT BESVÄR FÖRGÄFVES.

PERSONER:

FERDINAND, konung af Navarra.	HOLOFERNES, en skolmästare.
BIRON,	SKALLE, en bonde.
LONGAVILLE, { herrar i konun-	MAL, page hos Adriano de Ar-
DUMAIN, { gens svit.	mado.
BOYET, } herrar i prinsessans af	En skogvaktare.
MERCADE, } Frankrike svit.	Prinsessan af Frankrike.
DON ADRIANO DE ARMADO, en	ROSALINA, { prinsessans hof-
Spanjor.	MARIA, { fröknar.
NATHANAEL, en landtprest.	CATHARINA, {
DUMM, en konstabel.	JACQUETTE, en bondflicka.

Herrar och damer som uppvakta konungen och prinsessan.

SCENEN i Navarra.

FÖRSTA AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Navarra. En park utanföre kungliga slottet.

(Konungen, BIRON, LONGAVILLE och DUMAIN uppträda).

Kon. Må ryktet, sökt af alla här i lifvet,
I skrift på våra marmorgrafvar lefva
Och då oss pryda när oss döden vanprydt,
Om glusk och filfras-hungrig tid till trots
Vårt sträfvande i detta lif kan köpa
Den ära, som förslöar dödens lia
Och oss till barn af evigheten gör. —
Derför, J tappre, — tappre ären J,
Som kämpen mot er egen lidelse
Och hela världens bålde här af lustar —
Består vårt sista bud i all sin kraft:

Navarra blir ett verdens underverk,
 Dess hof ett litet universitet
 Åt stilla lugn och lefnadsvisdom egnadt.
 Ni tre, Biron, Dumain och Longaville,
 Ha svurit på att trenne år med mig
 Likt skolkamrater lefva trogna lagen,
 Som står på detta papper tecknad upp.
 Er ed är gången; skrifven namnen under,
 På det att den som sviker minsta regel
 Med egen hand må slå sin ära ned.
 Skrif nu, om samma kraft i er är spord
 Som lockade till ed, — men håll ert ord.

Long. Tag hit, det gäller blott en tre års fasta;
 Om kroppen sliter ondt, kalasar själen.
 Fet buk har mager hjerna; kräslighet
 Gör magen trind, men själen — den blir bet.

(Skrifver under).

Dum. Min prins, Dumain vill späka sin lekamen;
 Han lemnar verdens grofva sinlighet
 Åt denna grofva verdens usla trälar.
 För kärlek, ståt och rikdom är jag död
 Och söker i filosofin mitt stöd.

(Skrifver under).

Bir. Jag kan ej med de andra stämma in
 I annat än i hvad jag redan svurit,
 Det är att här studera trenne år.
 Men andra stränga reglor äro gifna:
 "Att ej på denna tid få se en qvinna,"
 Det hoppas jag ej står i reglementet.
 "En gång i veckan ej en bit få smaka
 Och blott en enda rätt om dagen få,"
 Det hoppas jag ej står i reglementet.
 "Att sofva trenne timmar blott om natten
 Och ej på hela dagen nicka till," —
 Då van jag är att sofva snällt om natten
 Och göra halfva dagen natten lik —
 Det hoppas jag ej står i reglementet.

Nej tack, det är för svårt, och dermed basta:

Ej flickor se, studera, vaka, fasta!

Kon. Ni gått er ed att låta detta gå.

Bir. Förlåt mig, gode prins, det var ej så;

Att tre års tid studera här med er,

Det har jag svurit på, men icke mer.

Long. Ni svor på det och på det andra med.

Bir. Ja, svor på skämt vid ja och nej min ed.

Hvad tjena studier till? Det vill jag veta.

Kon. Vi lära hvad vi annars ej få veta.

Bir. Ha! ting som icke äro alldags-rön?

Kon. Ja, det är forsknings gudalika lön.

Bir. Nå väl, på sådan forskning jag mig slår,

Och lär mig det som icke läras får;

Utforskar hvar mig läcker mat bestås,

Då fasta hör till ordningen för dagen;

Studerar på hvar vackra flickor fås,

Då rön med flickor strida emot lagen;

Och lär mig, då jag bister ed har gått,

Har ed må brytas utan löftesbrott.

Om det är forsknings vinst, och så det är,

Hvad man ej kunde förr man då sig lär!

Jag strax är med, om ni på sådant svär.

Kon. Nej, sådant hindrar studiernas fart

Och drar vår håg till fåfång lusta snart.

Bir. All lust är fåfång, aldramest den lust

Som köps med pust och ändar sig med pust.

Man hänger öfver luntorna och stirrar

I samnings eld, tills sanning, utan krus,

På sjelfva grubblarn ögonen förvirrar

Och ljus, som söker ljus, blir utan ljus.

Så, förr'n du sett hvar ljuset står att finna,

Ditt ögas ljus har fått en dunkel hinna.

Nej, heldre låta ögat ha sin fågnad

Och se sig blindt på vackra ögonpar!

Det skadar ej; i deras ljufva hägnad

Tillräcklig eld till tändning än är kvar.

All visdom liknar solens klara skifva,
 Den sticker med sin stråle forskarns blick;
 Bokmalen kunde gerna låta blifva,
 Citater var dock all den vinst han fick.
 Den stjernors gudfar här på jord, som sätter
 På stjernor namn när himlen strålar rikt,
 Ej mera nytta har af ljusa nätter
 Än den som går och icke känner slikt.
 Förmycket veta osar smått af sladder
 Och ge ett namn, det kan hvarenda fadder.

Kon. Hur lärdt mot lärdom polemik han väcker!

Dum. På språng till Pinden sjelf, han andra stäcker.

Long. Han rensar korn, men ogräs ej han räcker.

Bir. När våren kommer, gåsen gässling kläcker.

Dum. Hvad hör det hit?

Bir. Sin riktighet det har.

Dum. Reson det saknar.

Bir. Rimmet står dock kvar.

Long. Biron är lik en frostnatt, som af hat

Förderfvar vårens sköna barn, de späda.

Bir. Ja; — sommarn qväfve dock sitt högfärdsprat.

Tills näktergalen orsak fått att qväda.

Man fröjdas ej åt barn i otid födt;

Jag väntar ingen rosenknopp om julen

Och ser ej gerna rosig majdag kulen;

Allt har sin tid, som ej får vara stulen.

Det är för sent för er att ta till bok;

Hvem klifver öfver tak, om ej en tok?

Kon. Farväl, Biron, du hemförlofvad är.

Bir. Nej, gode prins, jag lofvat stanna här.

Om ock för barbari jag ordat mer

Än ni för engeln vetenskap kan orda,

Jag likväl ej min ed till spillo ger,

Men vill min tre års späkning strängt fullborda.

Tag hit ert papper; hvad der ock må stå, —

Har strängt som helst — jag skrifver ändå på.

Kon. Hur väl att ej du vill med skammen gå!

Bir. (*Läser*). "Item, att ingen qvinna får komma vårt hof på en mil när." -- Är det kungjordt?

Long. För fyra dagar sedan.

Bir. Hvad straff är stadgadt, om hon gör det? (*Läser*). "Vid tungans förlust." Hvem har hittat på det?

Long. Jag sjelf har skrifvit det.

Bir. Och hvarför det, hans herrlighet?

Long. Då bli de skrämde af vår bisterhet.

Bir. Den lagen strider mot all höflighet. -- (*Läser*).

Item, om någon beträdes med att tala med en qvinna på dessa tre åren, så är han förfallen till all den offentliga smälek som det öfriga hofvet är i stånd att hitta på åt honom."

Den stadgan bryter ni väl sjelf, min kung;

Ni vet, att franska kungen till Navarra

En jungfru skickat, stolt och skön och ung --

Sin egen dotter -- låt er icke narra.

Hon kommer för att språka om Guenne

Till fördel för sin gamla far, den kranke;

Den sköna får då vända om igen,

Så framt ej stadgan är bankrutt på tanke.

Kon. Det har jag glömt; nu vet jag icke råd.

Bir. Så skjuter lärdom ofta bom, ers nåd;

Den grubblar så på sina egna funder,

Att till hvad nödigt är den ej har stunder,

Och då den vunnit hvad den önskat mest,

Så står den der som ryttarn utan häst.

Kon. Den stadgan få vi göra om, minsann;

Hon skall vid hofvet bo; -- det går ej an.

Bir. På dessa åren många tusen gånger

Vi skola se att mycket ej går an;

På slika eder följer oftast ånger,

Ty sina lidelser har hvarje man. --

Nu vill jag skrifva under utan hinder,

Men den som bryter minsta prick här står,

Han med en evig smälek sig förbinder.

För mig som andra frestelsen är svår,

Dock hoppas jag, fastän jag krusat har,
Den sista bli som står laglydig kvar. —
Men få vi ingenting som oss förlustar?

Kon. Jo visst! Ni vet, att här vid hofvet rustar
En vidtberest Spanjor, en riktig sprätt,
Som känner hela världens fina sätt
Och har med fraser hjernan späckad tätt,
En man, förtjusad utan hof och mått
Åt egen tungas ljufva melodier,
Kruserlig herre, vald af ondt och godt
Till skiljoman vid små trakasserier.
Den muntra herrn, Armado heter han,
Skall när vi ledigt ha gå på med dunder
I stora ord om mången riddersman —
Från Spanien allt, — som varit världens under.
Visst icke vill på er jag honom truga,
Men roligt är att höra honom ljuga,
Till speleman åt oss han väl må duga.

Bir. Armado är en man af goda tonen,
Spritt-språngande nymodig till fasonen.

Long. Vår fröjd skall bli med honom och med Skalle,
Ej tiden långsam då oss förefalle.

(DUMM och SKALLE komma; den förre med ett bref i
handen).

Dumm. Hvilken är hertigens egen person?

Bir. Den här, min gosse; hvad vill du?

Dumm. Jag sjelf reprehenderar hans egen person, ty
jag är hans höghets konstabel; men jag skulle gerna vilja
se hans egen person i kött och blod.

Bir. Denne är det.

Dumm. Signor Arma— Arma— rekommenderar er. Det
är ett skälmstycke på färde. Det här brefvet skall säga
er mer.

Skalle. Innehållet derutaf komprometterar likasom mig.

Kon. Ett bref ifrån den stätelige Armado.

Bir. Hur litet innehåll det också är deruti, så hoppas
jag dock till Gud på stora ord.

Long. Stor i orden, liten på jorden. — Gud gifve oss fålamod!

Bir. Att höra eller slippa höra?

Long. Att höra makligt och skratta måttligt, eller slippa bådadera.

Bir. Godt, min herre; det må bli allt eftersom stylen förnår ge en liten styl åt vår munterhet.

Skalle. Innehållet rör mig så vidt som det rör Jacqueline. Jag vill bara säga det, att jag blef gripen på bar gerning.

Bir. Hur bar du dig då åt?

Skalle. Jo, det bar så till som följer: jag satt med henne på ett säte; der fick man se oss: då satte hon af i parken och jag efter, och der knep man oss; det var sättet, sätet och följd. Jag bara klappade henne litet der på sätet, och det var bar gerning, och satt gjorde vi på ett säte.

Bir. Nå följd?

Skalle. Den lär väl ha stryk till följd. Gud bevare rättvisan!

Kon. Vill ni höra det här brevet med uppmärksamhet?

Bir. Vi skola lyssna som till en profet.

Skalle. Ja, feta saker tycker alltid den köttsligt sinnade menniskan om.

Kon. (*Läser*). "Store ståthållare, firmamentets vice-regent, Navarras allenastyrande sjelfherrskare, min själs jor-diska Gud och min kropps lifnärande patron," —

Skalle. Ännu intet ord om Skalle!

Kon. "Så är det," —

Skalle. Så kan det vara; men om han säger att det är så der, så är han sjelf så der hvad sannfärdigheten be-träffar.

Kon. Fred!

Skalle. — Vare mig och en hvar som inte törs slåss.

Kon. Ej ett ord!

Skalle. — Om annat folks hemligheter, det anhåller jag om.

Kon. (*Läser*). "Så är det: belägrad utaf den dunkel-

färgade melankolien, rekommenderade jag mitt svartbeklämda humör åt den helsobefordrande läkaren, din helsosamma friska luft, och, så sant jag är en adelsman, beslöt jag att spatsera. När skedde det? Inemot den sjettem timman, då kreaturen som bäst beta, foglarna som bäst picka och menniskan sätter sig ned att intaga det födoämne som kallas aftonvard. Så mycket hvad tiden när beträffar. Nu till grunden på hvilken, på hvilken jag vandrade, menar jag; den är kallad din park. Ytterligare, hvad platsen hvar beträffar, hvar jag stötte på den otuktiga och högst otillständiga tilldragelse, som drar ur min snöhvita penna det kolsvarta bläck som du här tar i ögonsigte, betraktar, skådar och ser. Dock, hvad platsen hvar beträffar: den ligger nord-nord-ost till ost från det vestliga hörnet af din kuriöst-inslingrade trädgård. Der såg jag din lågsinnade herde, din munterhets usla ansjovis" —

Skalle. Mig!

Kon. (Läser). "Den der obildade fåvitska själen," —

Skalle. Mig!

Kon. "Den der dumma slyngeln" —

Skalle. Jemt och samt mig!

Kon. "Som, om jag mins rätt, heter Skalle," —

Skalle. Mig och ingen annan!

Kon. "Säll och sällskapande, tvärs emot din fastställda, proklamerade kungörelse och återhållsamhetslag, med — med — o med — men det ryser i mig att säga hvarmed."

Skalle. Ett qvinfolk.

Kon. "Med ett barn af allas vår mor Eva, en hon, eller, begripligare för ditt ljufva förstånd, en flicka. Honom sänder jag dig nu — så som min evigt estimerade pligt anmanar mig — för att undfå sitt välförtjenta straff förmedelst din ljufva nådes rättstjenare Anton Dumm, en man af godt rykte, uppförande, förhållande och anscende."

Dumm. Det är jag, det, med förlof; jag är Anton Dumm.

Kon. "Hvad Jacquette beträffar, — så är det svagare käril kalladt, som jag ertappade med den besagda bonden

— jag förvarar henne såsom din vredes käril och skall på den minsta vink af ditt ljufva tillkännagifvande öfverlemna henne i rättvisans händer. Din, med möjligaste, tropligtigaste hjert-bränna och tjensteifvers hetta,

Don Adriano de Armado.”

Bir. Detta var icke så bra som jag väntade mig, men likväl det bästa jag nånsin hört.

Kon. Ja, det bästa af det sämsta. — Men hvad säger du om det här, min gosse?

Skalle. På qvinfolket bekänner jag —

Kon. Har du hört kungörelsen?

Skalle. Mycket har jag hört om den, men litet har jag gifvit akt derpå, det bekänner jag.

Kon. Den stadgade ett års fängelse för den som blef ertappad med ett qvinfolk.

Skalle. Det har jag icke blifvit, herre; det var med en mamsell.

Kon. Godt, det stod också mamsell i kungörelsen.

Skalle. Det var inte någon mamsell heller, nådig herre; hon var jungfru.

Kon. Också det stod i kungörelsen: jungfru.

Skalle. Om saken tar den vändningen, förnekar jag hennes jungfrudom; jag blef ertappad med en flicka.

Kon. Flickan hjälper dig icke stort här vid lag.

Skalle. Med ett och annat kan väl flickan hjälpa mig, skulle jag tro.

Kon. Hör nu din dom: du skall fasta en vecka vid vatten och bröd.

Skalle. Heldre ville jag bedja en månad vid lamstek och köttsoffa.

Kon. Och Don Armado skall bevaka dig.

Biron, antvarda honom åt Spanjoren.

Nu till de värf, som vi oss föresatt

Och svurit på så dyrt med ja och amen.

Biron. Mitt hufvud vågar jag mot hvar mans hatt — För denna ed man nog får stå med skammen. —

Kom nu, min gosse! —

Skalle. Jag lider för sanningens skull, herre: ty riktigt sant är det, att jag blef ertappad med Jacqueline, och Jacqueline är en riktig kofsa. Välkommen därför, du sällhetens bittra kalk! — Kors och anfäktelse skola väl en dag återigen le emot mig; till dess, sitt ner, bekymmer! —
(*De gå*).

ANDRA SCENEN.

Sammastädes.

(*ARMADO och MAL uppträda*).

Arm. Hvad ser det ut att bli, när en högsinnad man blir svårmodig?

Mal. Det ser rasande troligt ut, att han kommer att bli melankolisk, herre.

Arm. Melankoli och svårmod äro ju en och samma sak, din lilla satunge.

Mal. Nej, du min herre och Gud, herre!

Arm. Hur gör du skilnad på melankoli och svårmod, veka yngling?

Mal. Genom en lättfattlig demonstration om deras verkningar, min styfva signor.

Arm. Hvarför styfva signor? Hvarför styfva signor?

Mal. Hvarför veka yngling? Hvarför veka yngling?

Arm. Jag sade "veka yngling" såsom ett passande epitet, inträffande på dina unga dagar, dem vi med rätta kalla veka.

Mal. Och jag, "styfva signor," såsom en träffande benämning på edra gamla dagar, dem vi med rätta kalla styfva.

Arm. Finurligt och snällt!

Mal. Hvad menar ni, herre? Är jag finurlig och mitt tal snällt, eller jag snäll och mitt tal finurligt?

Arm. Du är finurlig, för det du är liten.

Mal. Litet finurlig, för det jag är liten. Hvarföre snäll?

Arm. Snäll, för det att du är qvick.

Mal. Säger ni det till mitt beröm, herre?

Arm. Till ditt välförtjenta beröm.

Mal. Jag kan berömma en ål med samma beröm.

Arm. Hvad? Är en ål sinnrik?

Mal. "Qvick som en ål," heter det.

Arm. Jag säger, att du är qvick i dina svar; du hetar upp mitt blod —

Mal. Nu har jag fått mitt svar, herre.

Arm. Jag trifs icke med att man gör sig så der styfver emot mig.

Mal. (*Afsides*). Omvändt förhållande: det trifs aldrig en styfver hos honom.

Arm. Jag har lofvat att studera tre år med hertigen.

Mal. Det kan ni göra på en timma, herre.

Arm. Omöjligt!

Mal. Hur mycket är en gång tre?

Arm. Jag är en dålig räkenmästare; räkna anstår en kypare-själ.

Mal. Ni är kavaljer och kan raffla.

Arm. Jag tillstår bådadera; det är just fernissan på en fulländad verldsman.

Mal. Då vet ni väl också huru mycket den stora summan dus-ess belöper sig till?

Arm. Den belöper sig till ett mer än två.

Mal. Och det brukar simpelt folk kalla tre.

Arm. Riktigt.

Mal. Nå, var det ett så mödosamt studium, det? Nu har ni studerat tre innan ni hunnit tre gånger blinka, och huru lätt det är att lägga ordet år till ordet tre och studera tre år i två ord, det kan en konstridare-häst lära er.

Arm. En vacker figur!

Mal. (*Afsides*). Som gör er till en nolla.

Arm. Ytterligare vill jag bekänna att jag är kär, och lika simpelt som det är för en soldat att vara kär, lika kär är jag i en simpel slyna. Om jag kunde befria mig från så gudlösa funderingar med att draga mitt svärd emot lidelsens anfäktelser, så skulle jag taga begäret till fånga

och utvexla det till en fransysk hofman emot en spritt ny kompliment. Jag tycker det är skam att sucka, jag tycker jag borde afsvärja Cupido. Trösta mig, gosse. Hvilka stora män hafva varit kära?

Mal. Hercules, herre.

Arm. Ljufvaste Hercules! Fler exempel, kära gosse, fler exempel! Men, kära barn, det skall vara karlar som haft godt rykte om sig och burit sig dugtigt åt.

Mal. Simson, herre; det var en karl som bar sig dugtigt åt, bar dugtiga tag, ty han bar stadsportarna på ryggen liksom en dragare; och han var kär.

Arm. Du knubbiga Simson! Starklemmade Simson! Jag öfverträffar dig i fäktning lika mycket som du öfverträffade mig i att bära portar. Jag är också kär. Hvem var Simsons käreäta, min kära Mal?

Mal. En qvinna, herre.

Arm. Af hvad temperament?

Mal. Af alla fyra, eller tre, eller två, eller ett af de fyra.

Arm. Sä g mig uttryckligen af hvad temperament hon var.

Mal. Af det sjögröna, herre.

Arm. Är det ett af de fyra temperamenterna?

Mal. Så står det i mina böcker, herre! det skall vara det bästa af dem allihop.

Arm. Ja, grönt är de älskandes färg; men att ha en käreäta af den färgen, det tycker jag Simson icke hade stort skäl till. Han tyckte säkert om henne för det att hon var så förständig.

Mal. Så var det, herre, ty hon hade ett grönskande förstånd.

Arm. Min käreäta är skär och hvit och röd.

Mal. Mycket oskära tankar äro maskerade under sådana färger.

Arm. Förklara, förklara din mening, väluppfostrade barn.

Mal. Min faders qvickhet och min moders tunga, hjälpen mig nu!

Arm. Ett intressant utrop af ett barn; mycket nått och patetiskt.

Mal. Om hvit och röd en flicka är,
Så är hon smått förklädd,
Ty rodnad väcks vid små begär
Och blekhet, blir hon rädd.
Om ondt hon gjort, om skrämnd hon var
Man ej så lätt då ser,
Ty rödt och hvitt stå alltid qvar
Hur helst hon sig betar.

Ett farligt rim emot rödt och hvitt, herre.

Arm. Fins det icke en ballad om kungen och tigger-
skan, min gosse?

Mal. För ett par tre menniskoåldrar sedan försyndade
sig verlden verkligen med en sådan ballad, men jag tror
att den numera icke fins till, eller, om den skulle finnas,
att hvarken texten eller melodien duger.

Arm. Jag vill låta göra en ny bearbetning af det äm-
net, på det att jag måtte kunna rättfärdiga min öfverträ-
delse med någon mäktig föregångares exempel. Hör du,
gosse, jag älskar den landtflickan, som jag ertappade i par-
ken med det der förnuftsbegåfvade kreaturet Skalle. Hon
förtjenar nog —

Mal. (*Afsides*). Att slita ris, och det oaktdadt en bättre
älskare än min herre.

Arm. Sjung, gosse, mitt lynne blir svårmodigt af kärlek.

Mal. (*Afsides*). Högst kuriöst, då han älskar en lätt-
färdig flicka.

Arm. Sjung, säger jag.

Mal. Vänta tills det här sällskapet har gått sin väg.

(DUMM, SKALLE och JACQUETTE *uppträda*).

Dumm. Herre, hertigens vilja är, att ni tar Skalle i för-
var; ni får icke tillstädja honom några nöjen, men icke
heller göra honom något ondt; men fasta skall han tre da-
gar i veckan. Den här mamsellen skall följa med mig till
parken, hon skall bli de ja. Farväl!

Arm. Jag förräder mig med min rodnad. — Flicka! —

Jacq. Karl!

Arm. Jag vill helsa på dig i mjölkammaren.

Jacq. Sällan!

Arm. Ja, jag vet hvar den är belägen.

Jacq. Herre jemini, så sluger han är!

Arm. Jag skall förtälja dig underverk.

Jacq. Så man ser ut i synen!

Arm. Jag älskar dig.

Jacq. Det har man hört en gång förr.

Arm. Och så farväl!

Jacq. Vackert väder på resan!

Dumm. Kom, Jacqueline, kom.

(DUMM och JACQUETTE gå).

Arm. Skurk, du skall fasta för dina förbrytelser, innan du får förlåtelse.

Skalle. Godt, herre; skall jag fasta, så hoppas jag att jag skall göra det med magen full.

Arm. Du skall bli groft bestraffad.

Skalle. Då är jag er mer förbunden än ert tjänstefolk, ty deras lön är fin.

Arm. Bort med den skurken! Stäng in honom!

Mal. Kom, du syndapalt, kom!

Skalle. Sätt mig inte i kurrar, herre; det kurrar i magen på mig, jag vill vara lös och ledig.

Mal. Lös och ledig, du kurre? Nej i kurrar med dig!

Skalle. Godt, om jag någonsin får se de förtviflans glada dagar som jag har sett, så skola somliga få se —

Mal. Hvad skola somliga få se?

Skalle. Ingenting, herr Mal, utom hvad de se på. Det passar sig icke för fångar att vara stumma i sitt tal, och därför tiger jag. Gudskelof att jag icke har mer tålmod än annat folk, och därför kan jag vara lugn.

(MAL och SKALLE gå).

Arm. Jag dyrkar till och med jorden — som är låg — der hennes sko — som är lägre — förd af hennes fot — som är lägst — trampar. Jag blir menedare, — hvil-

ket är ett stort bevis på falskhet — om jag älskar, och huru kan det vara äkta kärlek, som börjar med falskhet? Kärleken är en tomtgubbe, kärleken är en djefvul, det fins ingen ond engel utom kärleken. Ändock blef Simson så frestad, och han hade en utomordentelig styrka; ändock blef Salomo så förförd, och han hade ett mycket godt förstånd. Cupidos pil är för stark för Hercules' klubba, och derföre mycket, mycket öfverlägsen en spansk klinga. Hvarken prim eller sekund hjelpa mig här vid lag, en *passado* frågar han icke efter, och en *duello* bryr han sig icke om. Hans förnedring är att kallas pojke, men hans upphøjelse är att underkufva män. Farväl, tapperhet! — Rosta, klinga! — Tig, trumma! Ty er beherrskare är förälskad, ja, han älskar. Hvar du må finnas, du rimmens extempore-rande gud, så hjelp mig, ty jag blir utan tvifvel sonettist. Hitta på något, du qvickhet! Skrif, du penna! Jag känner på mig att jag är karl för hela volumer i folio.

(*Han går*).

ANDRA AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Parken utanföre slottet. Tält synas på afstånd.

(*Prinsessan af Frankrike, ROSALINA, MARIA, CATHARINA, BOYET, hofherrar och svit uppträda*).

Boyet. Nu fram med allt ert fina vett, prinsessa. Betänk hvem konungen, er far, har skickat, Till hvem han skickar, och hvad budet gäller. Ni, som af hela verlden är beundrad, Skall gå till tals med den som ensam ärft Hvarenda egenskap som prydt en man, Navarras kung: det gäller icke mindre Än ett Guienne, en hemgift för en drottning. Så gifmild nu på dyrbar tjusning var, Som skaparn då han tjusning dyrbar gjorde, I det han hela verlden lät försmäkta Och slösade sin rikedom på er.

Prinsess. Hur arm min skönhet också är, Boyet,
 Behöfver den dock ej berömmets smink.
 Med kännarblick allena skönhet köps,
 Den skrikes icke ut på torg till salu.
 Så stolt är icke jag af ert beröm,
 Som lysten ni att lysa med er qvickhet
 Och få beröm för det ni mig berömmar.
 Men nu, Boyet, åt manaren en maning:
 Ni vet, att ryktet som ej tiga kan
 Har utspridt, att Navarra gjort ett löfte
 Att mödosamt i trenne år studera
 Och ingen qvinna ta vid hofvet mot.
 Det tyckes därför oss nödvändigt vara
 Att, innan vi hans stängda portar nalkas,
 Hans vilja höra. Uti detta värf
 Vi hafva utvalt er förtröstansfullt
 Att vara kraftig taleman för oss.
 Säg honom, att den franska kungens dotter
 I viktigt värf, som kräfver skyndsamt svar,
 Begär personligt samtal med hans höghet.
 Gå, skynda. Mellertid afbida vi
 Hans majestäts beslut med ödmjukt sinne.

Boyet. Stolt af ert uppdrag, nöjd jag är att gå.

Prinsess. Och stolthet är ett nöje. Icke så? —
 Men hvilka äro då de ordensbröder,
 Som sällat sig till denna fromma prins?

1 Hofh. En heter Longaville.

Prinsess. (*Till (MARIA).*) Du känner honom?

Mar. Jag känner honom. På en bröllopsfest
 Då Jacob Faulconbridge sin sköna dotter
 Åt grefve Perigord till äkta gaf,
 I Normandie, jag Longaville har sett.
 Han prisas som en man af stora gåfvor,
 I konster skicklig, ärorik i vapen
 Och säll i allt hvad han sig företager.
 Den enda fläcken på hans dygders glans —
 Om nånsin dygdens glans kan ha en fläck —

Skarp qvickhet är, förent med trubbig vilja.

Hans qvickhet biter hvasst; hans vilja vill

Ej skona någon som han kommer åt.

Prinsess. En lustig herre som spektakel gör?

Mar. Så säga de som känna hans humör.

Prinsess. En sådan qvickhet flammnar upp och dör. —

De öfriga?

Cath. Dumain, en ung och väluppfostrad herre

Och kär för en och hvar som älskar dygd.

Han kraft att såra har, men sårar ingen,

Ty qvickhet nog han har att fulhet pryda

Och skönhet nog att utan qvickhet tjusa.

Jag honom såg hos hertig Alençon,

Och allt för ringa denna skildring är

Emot det höga värde som jag såg.

Ros. En tredje utaf dessa lärdomssvenner

Var också der; Biron han kallades,

Om rätt jag mins. Med lustigare karl,

Dock inom gränserna af höfviskt skämt,

Jag aldrig nånsin pratat bort en timma.

Hans öga jemt gaf näring åt hans qvickhet,

Ty hvad det ena såg det tog den andra

Och vände genast uti muntert skämt

Så fint och artigt formadt af hans tunga,

Skarpsinnighetens sköna tolkerska,

Att gubbar stilla på hans skämtan lyddes

Och ynglingar förtrollades af tjusning,

Så ljuft och så bevingadt var hans tal.

Prinsess. Gud hjälp er flickor! Kära allesamman,

Då en och hvar af er utsmyckar sin

Med sådan herrlig praktskrud af beröm?

(BOYET kommer tillbaka).

Mar. Se der Boyet.

Prinsess. Hur tog han er emot?

Boyet. Navarra vet, att hit ers höghet kommit,

Och var med alla sina ordensbröder

Beredd att möta er förr'n dit jag kom.
 Så mycket har jag hört, att förr han vill
 På öppna fältet låta er kampera,
 Som om ni kommit att hans hof belägra.
 Än söka från sin ed frikallelse
 Och släppa in er i sitt öde slott.
 Navarra kommer här.

(Konungen, LONGAVILLE, BIRON och DUMAIN uppträde).

Kon. Välkommen hit till hofvet, sköna dam!

Prinsess. Skön ger jag er tillbaka igen, och välkomst
 har jag ännu icke fått. Taket vid detta hof är för högt
 för att vara ert, och ett välkommen på öppna fältet för
 lågt för mig.

Kon. Ni skall välkommen vara vid mitt hof.

Prinsess. Jag vare då välkommen; för mig dit.

Kon. Stolts jungfru, jag har svurit —

Prinsess. Helga jungfru

Statt honom bi, den herrn, han bryter eden.

Kon. Med vett och vilja ej, min sköna dam.

Prinsess. Jo, just med vett och vilja, ej med annat.

Kon. Ers höghet är okunnig om min ed.

Prinsess. Om sjelf ni vore det, ni vore klok:

Nu är er klokskap pur okunnighet.

Jag hör, att ni allt värdskap har försvurit:

Det är en dödssynd att den eden hålla,

Och synd att bryta den.

Förlåt mig dock, jag är för djerf och hastig:

Ej höfves mig att lära läraren.

Ni täcktes läsa skälet till min ankomst

Och genast mig förkunna ert beslut.

(Ger konungen ett papper).

Kon. Det är ej sagdt, att genast jag kan svara.

Prinsess. Ju förr ni svarar, förr ni ser mig fara:

Ni bryter eden, om jag här får vara.

Br. Har jag med er ej dansat uti Brabant?

Ros. Har jag med er ej dansat uti Brabant?

Bir. Det har ni gjort.

Ros. Hur öfverflödigt då

Att fråga mig!

Bir. Ni får så het ej vara.

Ros. Er egen skuld; ni sporrat mig med frågan.

Bir. Er qvickhet sprängs, om så ni rider sperr.

Ros. Ej förr'n den lemnat ryttarn i ett kärr.

Bir. Hvad ha vi nu för timma?

Ros. Jo den då narrar stimma.

Bir. Åt vackra masker lycka —

Ros. Om vacker kind de trycka.

Bir. Att friare sig få!

Ros. Blott icke er, se så!

Bir. Nej, jag min väg vill gå.

Kon. Er far, prinsessa, omförmäler här

Betalningen af hundratusen kronor,

Som endast hälften är utaf den summa

Som till hans krig utaf min far försträcktes.

Men antag, att er fader eller jag --

Hvad aldrig skett -- den summan tagit mot,

Så återstå dock hundratusen kronor,

Till säkerhet för hvilka man oss gifvit

En del utaf Guienne, ehuru väl

Den ej är värd en sådan summa pengar.

Om nu er fader kungen vill betala

Den ena hälften blott som återstår,

Så vilja vi afsäga oss Guienne

Och vara vänner med hans majestät.

Men dertill tycks han icke vara hågad,

Ty här begär han återgåldandet

Af hundratusen kronor, talar icke,

På grund af samma summas inbetalning,

Om sina rättigheter till Guienne,

Det mycket gerna vi oss såge qvitt

Och toge heldre hundratusen kronor

Än ert Guienne som så utarmadt är.

Om ej hans kraf så fjerran vore skildt

Från billig eftergift, så skulle ni
 En mer än billig eftergift, prinsessa,
 Ut i mitt hjerta finna för er skönhet
 Och återvända nöjd till Frankrike.

Prinsess. Ni gör min fader kungen mycket orätt
 Och orätt mot ert eget goda namn,
 Då ej ni tillstå vill att ni har fått
 En summa som så ärligt blifvit gäldad.

Kon. Det har jag aldrig sport. Bevisa det,
 Så vill jag återgälda summan eller
 Afsäga mig Guienne till er.

Prinsess. Håll ord.
 Boyet, ni kan ju förete qvittenser
 Utfärdade af embetsmän som tjente
 Hans fader, konung Carl?

Kon. Dem vill jag se.

Boyet. Paketet har ej kommit fram, i hvilket
 Så detta dokument som andra ligga;
 I morgon allt skall förevisas er.

Kon. Det är tillfyllest. Få vi se dem blott,
 Så skall hvad billigt är jag aldrig neka.
 Mottag emellertid en sådan välkomst,
 Som heder utan brott mot heder kan
 Erbjudas edert fursteliga värde.
 Ni får min dörr ej nalkas, sköna dam:
 Men ute här ni så mottagas skall,
 Att ni skall tro er bo uti mitt hjerta,
 Fastän jag nekat taga mot er hemma.
 Er godhet mig ursäkte. Nu farväl,
 I morgon skall jag åter er besöka.

Prinsess. Välsigne frid och fröjd ers majestät!

Kon. Er egen önskan följe edra fjät!

(Konungen går med sin svit).

Bir. Min sköna fröken, åt mitt eget hjerta
 Jag hågad är att er rekommendera.

Ros. Ja, säg att jag rekommenderar mig; —
 Jag hade lust att se hur det ser ut.

Bir. Ack, om ni hörde hur det suckar!

Ros. Då är det sjukt, det toket?

Bir. Ja, hjertans sjukt.

Ros. Då bör ni slå åder.

Bir. Till sådant ni råder?

Ros. Till punkt och till prick!

Bir. Med ert öga då stick.

Ros. *Non point!* Med en knif.

Bir. Gud bevare ditt lif!

Ros. Och från lefverne ditt!

Bir. Nu äro vi qvitt. (*Han drager sig tillbaka*).

Dum. Säg denna damens namn, min herre; var så god.

Boyet. Hon heter Rosalina, af Alençoners blod.

Dum. Hon mycket vacker är; farväl, min herre.

(*Går*).

Long. Förlåt, hvem är den hvita? — Jag frågar utan krus.

Boyet. Helt visst en qvinna, herre, om hon blir sedd vid ljus.

Long. Vid ljus i ljusan låga! — Men hennes namn, jag ber.

Boyet. Det kan ni icke få, hon har blott ett, ej fler.

Long. Hvems dotter är hon, herre?

Boyet. Sin moders lär hon vara.

Long. Nej hör man bara!

Boyet. Blif ej så het, min vän;

Hon är en Faulconbridge.

Long. Nu är jag god igen.

Det är en vacker flicka.

Boyet. Så kan sig stundom skicka.

(*LONGAVILLE går*).

Bir. Hvad heter hon der med hufva?

Boyet. Catharina den ljufva.

Bir. Är hon gift eller ej?

Boyet. Som det faller sig.

Bir. Välkommen, min herre; farväl jag er ger.

Boyet. Farväl är för mig, välkommen för er.

(BIRON går).

Mar. Den siste var Biron, hvars munterhet är spord;
Hvartenda hans ord är ett skämt.

Boyet. Hvartenda hans skämt
blott ett ord.

Prinsess. Ni gjorde rätt som så tog fatt på hvart hans
ord.

Boyet. Jag var så rask att äntra, som han att gå om
bord.

Mar. Två tappra skator båda!

Boyet. Nej skutor, vackra
flicka.

Jag skata? Låt mig då på dina läppar picka.

Mar. Jag skulle vara bete? Männ' ditåt skämtet går?

Boyet. Ack, gif mig litet bete! (Vill kyssa henne).

Mar. O nej, mitt söta får.

Min mun är ingen fälad, fast grinden öppen står.

Boyet. Hvem tillhör den?

Mar. Jag sjelf och lyckan om den
rår.

Prinsess. Qvickt folk vill gerna gnabbas, men här bör
gnabbet sluta.

Navarra och hans bok-folk ni heldre då må skjuta
Med qvickhets skarpa pilar och ej på skotten pruta.

Boyet. Om min uppmärksamhet, som ganska sällan
klickar,

På hjertats stumma språk förklädt i ömma blickar

Ej orätt sett, så har Navarra kärt besvär —

Prinsess. Hur då?

Boyet. På älskarspråk det heter: han är kär.

Prinsess. Ert skäl?

Boyet. Jo, hela mannens väsen till ögat tog sin flygt
Och genom trängtans dimmor småkikade så skyggt.

Hans hjerta likt agaten, graverad med er bild,

Var stolt utaf sin prägel och gjorde blicken vild.

Hans mun ej ville tala, den endast ville se

Och var ej sen att genast till ögat sig bege,
 Dit alla sinnen lupo den ljufva fröjd att röna
 Hur skönt det känns att skåda den skönaste bland sköna.
 De bo der som juveler uti kristallen klara,
 Blott prinsar kunna köpa en sådan herrlig vara,
 De se hur diamanten i glaset strålar fri
 Och vinka till sig säljarn i det han går förbi. —
 Utaf gudomlig fågning Navarra så var rusad,
 Att en och hvar försorde hur grymt han var förtjusad.
 Jag skänker er Guienne och allt som kräfdes nyss,
 Om blott ni honom skänker en liten, liten kyss.

Prinsess. Kom med mig in i tältet; Boyet är just beredd —

Boyet. Att vara tolk åt flamman, som i hans blick blef sedd.

Jag endast gjort hans öga till mun som fyllest duger
 Och gifvit den en tunga — jag vet, att den ej ljuger.

Prinsess. Du är ej lätt att narra, på kärlek är du sluger.

Mar. Han är Cupidos morfar, hans barnbarn squallrat har.

Ros. Sin mor då Venus liknar, ty ful är hennes far.

Boyet. Nej hör, ni tokor!

Mar.

Nej.

Boyet.

Kan ni ej heller se?

Ros. Jo, vägen hem.

Boyet.

Med er må hin i språk sig ge.
 (De gå).

ANDRA SCENEN.

Sammastädes.

(ARMADO och MAL uppträda).

Arm. Drilla, min gosse; försätt mitt hörsel-sinne i affekt. (MAL sjunger). En ljuf visa! — Gå, du späda ungdom, tag denna nyckel, gif bonden lössläppning, för honom

skyndsammeligast hit, jag behöfver honom för ett bref till min älskade.

Mal. Tänker ni vinna er älskade med fransyska driller.

Arm. Hvad menar du? Drilla på fransyska?

Mal. Nej, min oförliknelige herre; men låt en ton skutta från tungspetsen, drilla benen derefter och himla er så det ser rörande ut; sucka en not och sjung ut en annan: den ena gången genom strupen, som om ni sväljde kärlek, då ni sjunger om kärlek; den andra gången genom näsan, som om ni snusade kärlek, då det doftar kärlek; sätt hatten öfver edra ögons butik likasom ett utbygge, lägg armarna korsvis öfver er tunna lif-tröja, eller stoppa händerna i fickan som en figur på en gammal målning. Men ni får icke hålla för länge på samma ton, utan vips i farten igen! Sådant är oförlikneligt, sådant är hjertrörande, sådant kniper motsträfviga flick-ungar, som väl skulle låta knipa sig ändå, sådant gör den till en notabilitet, — annotera det — som riktigt förstår sig på att ta sitt folk på det ömma.

Arm. Hvarmed har du köpt dig denna erfarenhet?

Mal. Med slanten iakt-tagelse.

Arm. Men ack, men ack! —

Mal. "Vår käpphäst är ju glömd!"

Arm. Kallar du min älskade för käpphäst?

Mal. Nej, herre; käpphästen är en sprakfåle, men er älskade troligtvis riktigt inriden. Men har ni glömt er älskade?

Arm. I det närmaste.

Mal. Försumliga student! Lär henne utantill.

Arm. Jag älskar henne både utantill och inntantill.

Mal. Och från och till; allt det kan jag bevisa.

Arm. Hvad kan du bevisa?

Mal. Att jag är en karl, om jag får lefva, och det både utantill och inntantill och från och till på ögonblicket. Ni älskar henne utantill för det att ni inte kommer åt henne inntantill, och ni älskar henne inntantill för det att ni får lof att hålla er utantill, och ni älskar henne från och till för det att ni riktigt är ifrån er för det ni icke kan komma till henne.

Arm. Alla dessa tre saker passa på mig.

Mal. Och ändå flere trä-saker, om man applicerar dem rätt.

Arm. Skaffa hit bonden, han skall bära fram ett bref åt mig.

Mal. En sympatetisk ambassad! En häst ambassadör för en åsna!

Arm. Ha! Hvad säger du?

Mal. Jo, herre, ni får lof att skicka den åsnan till häst, ty han är så trög i gången. Men jag går.

Arm. Det är inte lång väg dit; skynda dig.

Mal. Så fort som bly, herre.

Arm. Din mening, lilla snulle?

Är icke bly en tung och mycket trög metall?

Mal. *Minime*, min ädle herre; i intet fall.

Arm. Jo, bly är trögt.

Mal. Ej det ni säga skall.

Ej bly är trögt som går utur gevär med knall.

Arm. Ljuf lukt af retorik!

Jag är då ett gevär och kulan, det är han.

Jag skjuter dig af på bonden.

Mal. Puff, strax ni lade an!

(*Springer*).

Arm. En högst skarpsinnig ungdom och fri och flink och qvick!

Förlåt, att midt i synen, o himmel, min suck du fick!

Min tapperhet har vikit för svårmod i min blick. —

Min härold kommer.

(*MAL kommer tillbaka med SKALLE*).

Mal. Ett under! Se en Skalle som skrubbat har sitt ben.

Arm. En *enigma*! Nå *l'envoy*! Med lösning var ej sen.

Skalle. Inga langvåamanger, inga lösande medel, inga salfvor alls! Ett groblad, herre, ett simpelt groblad, ingen salfva alls! Bara ett groblad.

Arm. Vid dygden! du framtvingar skratt; din enfaldiga tanke sätter mig i humör. Mina lungors svällande reta mig till ett leende löje. Förlåten mig, mina stjernor!

Tar den obetänksamma karlen salfva för *l'envoy* och ordet *l'envoy* för salfva?

Mal. Tar den vise saken annorlunda? Är icke *l'envoy* en salfvelse?

Arm. Nej, page, det är en sorts diskurs, en liten epilog, som säger hvad i dunkelt tal för andemening låg.

Här har du ett exempel:

En räf, en varg och ett fjäderfä,

De trätte, ty de voro blott tre.

Det är moralen, nu kommer *l'envoy*.

Mal. Jag skall lägga till en *l'envoy*; repa opp moralen än en gång.

Arm. En räf, en varg och ett fjäderfä,

De trätte, ty de voro blott tre.

Mal. Men träta och tre-tal lät sig styra,

Då gåsen kom; då blef det fyra.

Nu vill jag börja med en moral, kom ni efter med min *l'envoy*.

En räf, en varg och ett fjäderfä,

De trätte, ty de voro blott tre.

Arm. Men träta och tre-tal lät sig styra,

Då gåsen kom; då blef det fyra.

Mal. En förträfflig *l'envoy*, som slutas med en gås! Hvad kan ni bättre begära?

Skalle. Der fick han sig en glosa, en gås, gif akt på det.

Ni bör ej ångra köpet, om gåsen blott är fet. —

En klippare till pojke och fiffig, det förstås;

Hvad är en väl-född *l'envoy*? Det är en väl-gödd gås.

Arm. Hur kom det här å bane? Säg ut och var ej sen.

Mal. Jag sade er, att Skalle sig skrubbat på sitt ben.

Då ropade ni på *l'envoy*.

Skalle. Ja visst, och jag på groblad, så står det till med saken;

Då kom den feta gåsen, en *l'envoy*, såg ni maken?

Och så blef marknaden slut.

Arm. Men säg mig, hur kan en skalle få ett skrubbadt ben?

Mal. Det kan jag kän-barligen visa.

Skalle. Det är en sak som du inte känner, *Mal.* Jag vill säga denna *l'envoy*:

Jag, *Skalle*, sprang ur huset mig sjelf till mycken men Och stupade på tröskeln och skrubbade mitt ben.

Arm. Vi vilja icke vidare röra vid den materien.

Skalle. Nej, det skall icke vara bra röra vid ben-materie.

Arm. *Skalle*, jag vill liberalisera dig.

Skalle. Vill ni skaffa mig en liberal *Lisa*? Det der stö-ter en smula på *l'envoy*, på gås.

Arm. Vid min ljufva själ, min mening är att försätta dig i frihet, liberera din person; du har varit inmurad, inspärriad, instoppad, trängd —

Skalle. Riktigt, riktigt; och nu vill ni bli mitt laxativ och släppa mig lös.

Arm. Jag skänker dig friheten, förlossar dig ur häktet och ålägger dig i dess ställe intet annat än detta: bär detta handbref till bond-flickan *Jacquette*. Här är remuneration: (*Ger honom penningar*) ty det bästa stödet för min ära är att understöda mina underhafvande. *Mal*, följ mig.

(*Han går*).

Mal. Ja, som en eftersats. Herr *Skalle*, ömt farväl!

Skalle. Mitt lilla sockergryn! Min söta *Jude*-själ!

Nu vill jag se på hans remuneration. Remuneration! Ack, det är den latinska benämningen på tre öre, en tre-öres-remuneration. "Hvad kostar segelgarnet?" — "En styfver." — "Nej, jag vill ge er en remuneration." Det låter något, det. — Remuneration! Det låter mycket bättre än en fransk krona. Jag vill hvarken köpa eller sälja utan det ordet.

(*BIRON kommer*).

Bir. Ack se min vän *Skalle*! Bra att jag träffade dig.

Skalle. Ack, herre, var så god och säg mig hur långt stycke rödt band man kan köpa för en remuneration.

Bir. Hvad är en remuneration?

Skalle. Det är tre öre, vet jag.

Bir. Nå, då får du för tre öre band.

Skalle. Jag tackar ers nåd. Gud vare med er!

Bir. Nej stanna, karl, ty jag behöfver dig.

Om du min gunst vill vinna, kära vän,

Så gör en sak som jag dig beder om.

Skalle. När vill ni ha den gjord, min herre?

Bir. I eftermiddag.

Skalle. Godt, det skall bli uträttadt. Farväl!

Bir. Du vet ju inte hvad det är.

Skalle. Det får jag nog veta, när det är gjordt.

Bir. Du skall väl veta först hvad du skall göra, slyngel!

Skalle. Jag skall komma till hans nåd i morgon bittid'.

Bir. I eftermiddag skall det ske. Hör på,

Det är blott detta:

Prinsessan kommer hit på jagt i parken,

I hennes följe är en ädel dam.

Om ljuft du hör, så hör du hennes namn,

Hon Rosalina nämns. Sök rätt på henne,

Gif hennes hvita hand den här biljetten

Som är förseglad. Der är din *douceur*.

(*Ger honom pengar*).

Skalle. Dusör, — ack söta dusör! Bättre än remuneration, elfva öre bättre. Sötaste dusör! — Jag skall uträtta det, herre, så säkert som prent. Dusör! Remuneration!

(*Går*).

Bir. Och jag förälskad, kan man tänka, jag,

Som alltid var en gissel åt Cupido,

En riktig skräck för alla trånads-suckar,

En bister kritikus, en nattlig brandvakt,

En skolpedant emot den arma gossen

Som bårdare än någon dödlig är!

Den blinda, griniga, besatta pojken,

Lillgamla lillpytts-jetten Don Cupido,

Sonettregenten, herrn af vridna händer,

Den smorda konungen af ack och ve,

Storfursten öfver lättingar och tross,

Byxlucke-kungen, stubb-sjelfherrskaren

Och korfvarnas och paltarnas sultan —
 Ack, du mitt lilla hjerta, skall jag bli
 Hans adjutant och släpa på hans fana?
 Kär? Jag? Jag gå och fria till en qvinna?
 En qvinna, som är lik ett ur från Tyskland,
 Som jemt behöfver jemkas der och hvar
 Och aldrig riktigt går, om ej det tummas
 Och tummas ideligen tum för tum? —
 Och bli menedare, det är det sämsta,
 För hennes skull som bland de tre är sämst!
 En ljuslett tös med sammetsögonbryn
 Och tvenne pepparkorn i ögons ställe,
 En tös som säkert gjorde gerningen,
 Om också sjelfva Argus stod på vakt.
 För henne sucka! Och för henne vaka!
 För henne bedja! — Ha, det är ett straff,
 Som Amor pålagt mig för mitt förakt
 Emot hans stora, fasligt lilla makt!
 Godt, jag vill pusta, sucka, lipa, grina;
 Den ena älskar frun, den andra Stina. (Går).

TREDJE AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

I parken.

(*Prinsessan*, ROSALINA, MARIA, CATHARINA, BOYET, *sviten*
 och en *skogvaktare uppträda*).

Prinsess. Männ' det var kungen, som mot klippans brant
 Så häftigt sporrade sin häst i fyrsprång?

Boy. Jag vet ej; tror dock ej, att det var han.

Prinsess. Hvemhelst det var, högt sträfvade hans ande. —
 I dag, god' herrar, få vi vårt besked
 Och resa hem till Frankrike om Lördag. —

Min vän skogvaktare, hvar är det snår,
 Der jag skall stå som mördare på lur?

Skogv. Helt nära här vid denna dungens brädd,
 Ett håll der ni kan göra sköna skott.

Prinsess. Tack, skönhet! Skön jag är som gör mitt skott,
Och därför talar du om sköna skott.

Skogv. Förlåt, min fru, jag menade ej så!

Prinsess. Hvad nu? Du ångrar att du smickrat då?
Ack, korta fröjd! Ej skön? Det kostar på!

Skogv. Jo skön! —

Prinsess. Låt bli att sminka mig, jag ber!
Der skönhet felas, smickret glans ej ger.
Du talar sanning, spegel; tag din lön,
Åt fula ord bör lönen vara skön.

(*Ger honom penningar.*)

Skogv. Som skönast bland de sköna er man helsar.

Prinsess. Nej se hur penningen min skönhet frälsar!
Hvad skönhetskätteri på denna jord!
Ful gifvarhand blir strax till skönhet gjord. —
Min båge hit! — Nu mildhet går att mörda,
Och träffar den, så får den tadel skörda.
Så här jag säga vill: jag är för from,
Jag näns ej såra, därför sköt jag bom;
Men sårar jag, nå väl, — min skjutförmåga
Jag ville visa, icke djuren plåga.
Så går det till; den ärelystnad fått
Sig ofta skyldig gör till grofva brott,
Då vi för ryktets yttre prydnad svärta
Det innersta utaf ett ömsint hjerta;
Så tycker också jag, att det är stort
Att döda kräk, som intet ondt mig gjort.

Boyen. Är det ock ej för hederns skull som qvinnor
Bli sina herrar männers herrskarinnor?

Prinsess. För hedern blott. Och prisad hvarje qvinna
Som rätt förstår sin man att öfvervinna!

(*SKALLE kommer.*)

Prinsess. Här kommer en medlem af republiken.

Skalle. God afton, vackert! Om förlåtelse, hvem är hufvud-
vulldamen?

Prinsess. Det kan du se på de öfriga, som inga hufvuden ha, min vän.

Skalle. Hvem är den största damen, den högsta?

Prinsess. Den tjockaste och längsta.

Skalle. Den tjockaste och längsta! Ja väl, ty sant är sant. Om ni så spenslig vore som mitt förstånd är skralt, Ej dessa jungfrurs skärp då vore er för smalt.

Prinsess. Hvad vill ni, karl? Hvad vill ni?

Skalle. Ett bref från lord Biron till fröken Rosalina!

Prinsess. Tag hit, tag hit! Han räknas bland goda vänner mina.

Brefbärare, gå undan. — Boyet skall skära för, Fort, knifven uti steken!

Boyet. Det är just mitt humör. —

Det brefvet har gått galet, det tillhör ingen här, Det är Jacquesettes.

Prinsess. Må vara, men jag nyfiken är.

Bryt nacken utaf lacket. Gif akt! Hvad står det der?

Boyet. (Läser) "Vid himmelen, att du är skön är högst ovedersägligt, sant att du är fager, sanningen sjelf att du är älskelig! O du, skönare än skön, fagrare än fager, sannare än sanningen sjelf, haf förbarmande med din heroiska vasall! Den storsinnade och stormäktigste konung Cophetua kastade sitt öga på den vådeliga och konstaterade tiggerskan Zenelophon; och högstdensamme var det som sade, och det med rätta: *vemi, vidi, vici*, det är uttolkad på folkspråket — usla och dunkla folkspråk! — *videlicet*: han kom, såg och rådde. Han kom, ett; såg, två; rådde, tre. Hvem kom? kungen; hvarföre kom han? för att se; hvarför såg han? för att kunna rå. Till hvem kom han? till tiggerskan; hvem såg han? tiggerskan; hvem rådde han? tiggerskan. Resultatet är seger; på hvems sida? på kungens; fångenskapen lönar sig; på hvems sida? på tiggerskans. Katastrofen är ett bröllop; på hvems sida? på kungens? — Nej, på bådas i en och en i båda. Jag är konungen, ty så fordrar liknelsen; du är tiggerskan, ty så vittnar din låghet. Skall jag kräfva din kärlek? det kunde jag; skall

jag tilltvinga mig din kärlek? det torde jag; skall jag bedja om din kärlek? det vill jag. Hvad får du i stället för lumpor? fina strumpor; i stället för skräp? bära släp; i stället för dig? mig. Sålunda, i afvaktande af din replik, profanerar jag mina läppar på din fot, mina ögon på ditt konterfej och mitt hjerta på ditt litet-hvar-stans.

Din med innerligaste tjenstenits betygande

Don Adriano de Armado."

"Så hör du ett nemäiskt lejon vråla

Mot dig, o lam, som uppväckt hans begär;

Böj knä och lär dig herrskarns nycker tåla,

Så bits han kanske ej, men leker kär.

Men stretar du och ingen sig förbarmar,

Då blir du föda åt hans glupska tarmar."

Prinsess. Hvad fjäderbusk är detta, hvad väder-tupp på taken,

Som skrifvit sådant bref? Nej, har man hört på maken!

Boyet. Om jag mig drar till minnes, så känner jag stylen.

Prinsess. Den kännes lika kraftigt som sylen och prylen.

Boyet. Det är Spanjorn Armado, en narr af prima sort.

Som drifver här vid hofvet bokmalars ledsnad bort.

Prinsess. Hör, karl, hvem gaf dig brefvet, som du till oss har bragt?

Skalle. Det gjorde ju mylord, det har jag redan sagt.

Prinsess. Till hvilken var det stäldt?

Skalle. Ifrån mylord till fröken.

Prinsess. Hvad menar du för lord, hvad menar du för fröken?

Skalle. Från lord Biron, en lord som räknas bland de mina,

Till franska fröken här, som kallas Rosalina.

Prinsess. Min vän, du har gått vilse. — God' herrar, låt oss gå.

Tag detta brefvet, flicka; ditt kommer nog ändå.

(*Prinsessan går med sin scit*).

Boyet. Hvem skjuter nu?

Ros. Vill ni på saken ha besked?

Boyet. Ja, engel!

Ros. Den som har en pil att komma med. —

Bra pareradt!

Boyet. Prinsessan skjuter horn-djur, men får du man
en dag,

Så lär det ej bli missväxt på hjorthorn der vid lag.

Parera nu! —

Ros. Nu är det jag som skjuter.

Boyet. På hvilken tar ni korn?

Ros. På er naturligtvis; ni har så vackra horn.

Parera nu!

Mar. Tag er i akt, Boyet, hon skjuter er för pannan!

Boyet. Men hon fick skottet lägre, just hon och ingen
annan.

Ros. Skall jag rycka fram emot dig med ett gammalt
rim, som redan var karl då kung Pepin af Frankrike var
liten pojke, hvad träffen beträffar?

Boyet. Ja, om jag får svara dig med ett lika så gam-
malt, som var stora menniskan då drottning Ginevra af
Britannien var liten flicka, hvad träffen beträffar.

Ros. (*Sjunger*). Du kan ej träffa, träffa, träffa,
Du kan ej träffa, min goda man.

Boyet. Kan inte jag, kan inte jag, min sköna,
Kan inte jag, så kan en ann'.

(ROSALINA och CATHARINA gå).

Skalle. Det der var riktigt lustigt, det gick ihop så bra.

Mar. Förträffligt skjutet! Båda i fläcken skottet ha.

Boyet. Ja fläck på fläck, min fröken. Der skottet tar,
blir glugg;

För bättre minnes skull i gluggen sätt en plugg.

Mar. Der sköt ni bom, min herre! ni är en smula
drumlig.

Skalle. Låt honom komma närmre, så är han ej så
fumlig.

Boyet. Ni hjälper mig nog tillrätta, om jag befins för-
sumlig.

Skalle. Då vinner hon partiet, men pluggen stryker med.

Mar. Fy, fy, så styggt han talar! Hvad han kan vara led!

Skalle. Hon är för styf och skottfri; här får ni lof att smuggla.

Boyet. Då kan jag fastna för'et. — Farväl, min lilla uggla! (BOYET och MARIA gå).

Skalle. Minsann en riktig drummel, ett nöt så det förslår! —

Men jag och damerna, vi luggade hans hår.

Så knäfla nätta infall! Hur skönt med plumpiteter,

När de från tungan halka som bara rariteter!

Den der signor Armado — han är just nummer ett!

Hur styf med sin solfjäder han vandrar som ett spett!

Hur fint han ger en slängkyss! Hur nätt han ger sig fan! —

Och pagen, qvickhetsloppan, vid djerfva satser van —

Vid himlen, der man släpper'n, det är ej lätt att ta'n!

(De gå).

ANDRA SCENEN.

Sammastädes.

(DUMM, HOLOFERNES och sir NATHANAEL uppträda).

Nath. En högvördig jagt, i sanning, och verkställd efter ett godt samvetes vittnesbörd.

Hol. Hjorten var, som ni vet, i *sanguis*, — blod, mogen som en astrakan, som är hängandes i örat på *coelum*, — luften, fästet, himmelen och nu fallandes som en surkart midt i synen på *terra*, — marken, landet, jorden.

Nath. I sanning, herr Holofernes, ni varierar edra epitetter ljufligen alldeles som en skriftlärd. Men jag försäkrar er, att det var en råbock af första horngrödan.

Hol. Herr Nathanael, *vix crediderim*.

Dumm. Det var icke något visk-rideri, det var en spets-hjort.

Hol. Hvilken barbarisk intimation! Och likväl en sorts insinuation, likasom det vore *in via*, på goda vägar till explication. *Facere* likasom en replikation. eller snarare *osten-*

tare, visa, likasom sin inklinaton — i kraft af sin odres-serade, opolerade, ohyfsade, ohyflade, oborstade, eller snarare ostuderade, eller snar-snarare okonstaterade, fason — att yt-terligare inskjuta mitt *vix crediderim* i stället för ett ville-bråd.

Dumm. Jag sad', att det inte var något visk-rideri, utan en spets-hjort.

Hol. Uppkokad enfald, *bis coctus!* O du *monstrum* okunnighet, huru vanskaplig ser du icke ut!

Nath. Herre, han har aldrig hemtat näring af de läc-kerbitar som fostrats i böcker, han har aldrig, så till sä-gandes, ätit papper eller druckit bläck; hans förståndsför-mögenheter äro icke fulländade, han är bara ett kreatur som bara har sina känslor i de gröfre organerna. Och så-dana ofruktsamma plantor äro framsatta för oss, på det att vi skola tacksamma vara — som vi också äro, vi, som hafva smak och känsla, — för sådana gåfvor som i oss bära frukter mera rara.

Mig stode lika illa an att vara narr och tok,
Som denna drummeln att bli slug och läsa i en bok.

Dock, *omne bene*, säger jag; jag tror som gamla far:

"Det mången fins som väder tål, men vinden ej fördrar."

Dumm. Ni ä' två lärda karlar; här har ni en gåta:

Hvem var en månad gammal re'n då Cain knappt kunde gå,
Och har ej ännu hunnit bli fem veckor? — Gissa på!

Hol. *Dictyma*, min kära *Dumm*; *Dictyma*, min kära *Dumm*.

Dumm. Hvad är Dick Tynna för slag?

Nath. En titel åt *Luna*, *Phæbe*, månen.

Hol. En månad gammal månen var då Adam ej äldre var,
Men hann ej bli fem veckor ens då han var hundra års karl.
Allusionen förlorar ingenting på utbytet.

Dumm. Det är alldeles riktigt: kollusionen förlorar in-
genting på utbytet.

Hol. Gud styrke din kapacitet! Jag säger: allusio-
nen förlorar ingenting på utbytet.

Dumm. Och jag säger kollusionen förlorar ingenting på

utbytet, ty månen blir aldrig äldre än en månad. Dessutom står jag vid hvad jag har sagt, att det var en spets-hjort, som prinsessan sköt.

Hol. Herr Nathanael, vill ni höra ett extemporeradt epitafium öfver villebrådets död? För att lämpa mig efter denna enfaldiges fattningsgåfva, har jag kallat det villebråd, som prinsessan sköt, för en spets-hjort.

Nath. *Perge*, kära herr Holofernes, *perge*, bara ni täckes inställa ekivokerna.

Hol. Jag vill slå mig en smula på alliterationer, ty de äro ett bevis på att man författar med lätthet.

Den sköna stod och sköt så snällt en söt och smalbent
spets-hjort,

Och svåra spetsad stalp den straxt för skarpa pil-spets-stöten.
Med hi och hej och hojt och hut åt hundarna som hets gjort
Vår spets-hjort blef till kronhjort krönt, ty krönt var den
som sköt'en.

En smäll gör gnäll ell' andra L; prinsessan hon var snäll,
Vid hennes bågsträngs smäll det föll ej en men femti: (L)
Och läggs ett L till detta L föll hundra för en smäll.

Nath. En bra stor talang!

Dumm. Han klår sig också bra i hufvudet, när han
langar fram sitt tal.

Hol. Det är bara en gåfva som är mig förlänad, — mycket simpel, mycket simpel; en tokrolig, extravagant ande, full af former, figurer, gestalter, objekter, idéer, förnimmelser, motioner, revolutioner. De äro allade i minnets moderlif, fostrade i skötet på *pia mater* och frambragta i ljuset vid tillfällets mogenhet. Men gåfvan är en god gåfva hos dem i hvilka den är skarp, och jag är tacksam för densamma.

Nath. Min herre, jag prisar Gud som beskärt oss er, och det må också mina socknebor göra, ty deras söner njuta god upptuktelse af er, och deras döttrar förkofra sig rundeligen under er; ni är ett dugtigt *membrum* i samhället.

Hol. *Mehercle*, om deras söner hafva *ingenium*, så skola de icke sakna instruktion, och om det tar något godt på

deras döttrar, så skall jag nog göra mitt bästa. Dock, *viri sapit, qui pauca loquitur*. En själ i *femininum* helsar oss.

(JACQUETTE och SKALLE komma).

Jacq. God morgon, herr komminister!

Hol. Herr komminister, — *quasi* ko-minister. Hvem är då ox-minister?

Skalle. Jo, herr skolmästare, den som mest liknar ett oxhufvud.

Hol. Ministrera ett oxhufvud! En god snilleblixt från en jord-torfva, eld nog för en kiselsten, perla nog för ett svin. Rätt snällt, rätt bra!

Jacq. Kära herr komminister, var så god och läs det här brefvet åt mig. Skalle har gifvit mig det ifrån Don Armadio. Jag ber er, läs det.

Hol. *Fauste, precor gelida quando pecus omne sub umbra Ruminat*, — och så vidare. Ack, du goda, gamla Mantuanus! Jag kan säga om dig som den resande sad' om Venedig:

— *Vinegia, Vinegia,*

Chi non te vede, ei non te pregia.

Gamla Mantuanus! gamla Mantuanus! Den som icke förstår dig, älskar dig icke. — *Ut, re, sol, la, mi, fa.* — Om förlåtelse, min herre, hvad står det i brefvet? Eller snarare som Horatius säger i sin — hvad tusan, är det vers?

Nath. Ja, min herre, mycket lärd vers.

Hol. Låt mig höra en strof, en stanz, en vers; *lege, domine.*

Nath. (*Läser*). Om kärlek mened väckt, hur kan jag kärlek svära?

Ack, trohet dör, om ej den skönhet aktar på.
Sjelf ärelös mot mig, mot dig jag håller ära;
En själ så fast som ek du böjer som ett strå.
Sin bok ger lärdom bort, den läser i ditt öga,
Der alla fröjder bo som vitterhet beskär;
Om ej man känner dig, all kunskap batar föga;
Den bäst dig prisa kan, bland alla lärdast är,

Men den är dum som ej i dig ser verdens under —
 Min stolthet är, att jag är på beundran rik —
 Din blick är Jofurs blix, din röst hans åskedunder,
 Som, då du ej är vred, bli glans och ljuf musik.
 Du himmelska, förlåt, att jag med jordisk tunga
 Har vågat mig åstad en himmels lof att sjunga!

Hol. Ni hittar icke apostroferna, och därför förfelar ni accenten. Låt mig få genomögna denna *canzonetta*. Här är endast stafvelsemåttet observeradt, men elegansen, lättheten, poesiens gyldene slutfall — *caret*. Ovidius Naso, det var en karl! Och hvarföre just Naso? Jo, för det att han hade en så fin *nasus* på fantasiens balsamdoftande blomster, inventionens krumbugter. — *Imitari* är ingenting: *imitari* kan en hund sin herre, en apa sin väktare, en dresserad häst sin ryttare. Men, *damosella* jungfru, är detta stäldt till er?

Jacq. Ja, herre, från en munsjör Biron, en af den utländska drottningens hofherrar.

Hol. Jag vill taga utanskriften i ögonsigte. "Till den aldraskönaste fröken Rosalinas snöhvita hand." Jag vill kasta ännu en blick på brefvets innehåll, för att finna benämningen på det subjekt som skrivit till den person, som det är skrivet till.

"Välborna frökens ödmjukaste, tjenstvilligaste
 Biron."

Herr Nathanael, den här Biron är en af konungens ordensbröder, och här har han affärdat ett bref till en sällskapsdam hos den utländska drottningen, som *accidentaliter* eller förmedelst *progressionem* kommit vilse. Trippa åstad, min lilla vän, och lemna detta bref i konungens konungliga hand; det kan vara storliga viktigt. Spill icke tiden med att niga. Jag absolverar dig din pligt. *Adio*.

Jacq. Kära Skalle, följ med mig. — Gud signe er, herre.
Skalle. Se så, min flicka.

(SKALLE och JACQUETTE gå).

Nath. Herre, ni har gjort detta i Herrans fruktan, mycket samvetsgrant; och som en viss kyrkofader säger —

Hol. Herre, tala icke om kyrkofäder — jag tycker icke om siratliga sirater. Men, för att återkomma till verserna; tyckte ni om dem, herr Nathanael?

Nath. Utomordentligt, hvad stilen beträffar.

Hol. Jag spisar middag i dag hos en far till en af mina lärjungar, hvarest, om det behagar er att före måltiden gratificera bordet med ett *gratias*, jag vill, i kraft af mitt *privilegio* hos besagda barns eller lärjunges föräldrar, åtaga mig ert *benvenuto*. Dersammastädes vill jag bevisa, att de der verserna äro mycket olärda och hvarken hafva *saporem* af poesi, qvickhet eller inventiou. Jag anhåller om ert sällskap.

Nath. Och jag tackar er. Ty sällskap — säger skriften — är lifvets lycksalighet.

Hol. Sannerliga, derutinnan har skriften ovedersägliga rätt. — (*Till DUMM*). Min vän, jag bjuder er också, ni får ingalunda säga nej; *pauca verba*. Kom; herrskapet håller nu på med sin jagt, och vi vilja gå till vår vederqvickelse. (*De gå*).

FJERDE AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Parken.

(*BIRON uppträder med ett papper i handen*).

Bir. Konungen jagar villebrådet, jag hetsar mig sjelf. De sätta nät för beckasin, och jag är fast för en liten beckkusin. Beck, det smetar af sig. Smetar af sig? Ett fult ord! Godt; "sätt dig ned, sorg," ty så sägs det att narren sad', och så säger jag, och jag är narren. Väl bevisadt, qvickhet! Vid Gud, den der kärleken är lika tokig som Ajax, den dödar får, den dödar mig; jag är ett får. Ännu en gång väl bevisadt å min sida! Jag vill icke älska; om jag det gör, så häng mig; nej, jag vill icke. Ack, men hennes öga! Vid dagens ljus, jag skulle icke älska henne, om det icke vore för hennes ögas skull, hennes två ögon menar jag. Se så, jag gör ingenting annat här i verlden än

ljuger och ljuger i min hals. Vid himlen, jag älskar, och det har lärt mig att rimma och att vara melankolisk, och här är ett stycke af mitt rim och här min melankoli. En af mina sonetter har hon redan; en tok bar fram den, en narr skickade den, och fröken bar den. Ljufva tok, ljufvare narr, ljufvaste fröken! Det vore just ett puts minsann, om de andra tre vore illa deran. Här kommer en med ett papper. Gud gifve, att han måtte sucka!

(Kliffer upp i ett träd. Konungen kommer in med ett papper i handen).

Kon. Ve mig!

Bir. (Afsides). Träffad, vid himlen! Gå på, söta Cupido; du har med din fogel-pil gifvit honom en knuff under venstra bröstet. Aha, karamell-deviser!

Kon. (Läser). Så ljuflig kyss ej gyldne solen ger

Åt kylig arladagg på rosenknoppar,

Som dina blickar då de stråla ner

På daggen som från mina kinder droppar.

Ej skimrar silfvermånen fullt så klar

Ur skär kristall, som fram ur djupet qväller,

Som mot min gråt din bild, ditt ögonpar;

Du strålar klart i hvarje tår jag fäller.

Hvarenda tår till segervagn du har,

Der öfver mina qual du triumferar;

På mina tårars ström ditt rykte far:

Ack se hur smärtans flod sig jemt förmerar!

Men älska ej dig sjelf; som spegel då

Jag evigt framför dig får gråta så;

Du verldens drottning, hvad behag du äger

Ej tanke tänker ens, ej tunga säger.

Hur får hon se min sorg? Jag släpper bladet.

Du skog, beskugga dårskap. — Hvilken kommer?

(Konungen gömmer sig).

(LONGAVILLE kommer med ett papper i handen).

Hvad, Longaville? Och läsande? Jag lyss.

Bir. (Afsides). En narr fullt ut så stor som du var nyss!

Long. O ve, jag svurit falskt!

Bir. (*Afsides*). Han bär sitt papper

Liksom menedarn som vid påleu står.

Kon. (*Afsides*). Förälskad? Ljufligt sällskap i min skam!

Bir. (*Afsides*). Till fyllbult raglar fyllbyllt gerna fram.

Long. Är jag den första som har svurit så?

Bir. (*Afsides*). Jag kunde lätt dig trösta; här fins det redan två;

Men blir du vår triumvir -- på Amors galgebacke

Vi tre, vi sätta repet kring redlighetens nacke.

Long. Ack, dessa verser röra ej tillfyllest!

Maria! Engel! All min fröjd och hyllest! —

Jag skrifver prosa, vill ej orden fångsla.

Bir. (*Afsides*). På Amors byxor rimmet är en hängsla, Låt den få sitta kvar!

Long. Det här blir bra. (*Läser*).

Har ej ditt ögas retorik, den klara,

Mot hvilkens skärpa verlden ej består,

Mitt hjerta bragt i denna meneds fara?

Det gällde dig — då är ej synden svår.

Jag afsvor qvinnan; men det kan bevisas,

Gudinna, att ej då jag afsvor dig;

Min ed var jordisk, du bör himmelsk prisas,

Din nåd förtager hvarje synd i mig.

En ed är blott en flägt, en flägt är dimma;

Du sol, som skiner på min jord så blidt,

Från dig är denna dim-ed blott en strimma,

Och blef den bruten är ej felet mitt.

Låt vara att jag bröt den; den är vis,

Som bryter ed, men vinner paradis.

Bir. (*Afsides*). Det der är köttslig lusta, purt, purt afgnderi,

Som dyrkar sådan höna med kärleks-raseri.

Gud hjelpe oss tillrätta! På tok med oss det är.

Long. Hvem skickar jag med detta? — Men tyst, hvem kommer der!

(*Han gömmer sig; DUMAIN kommer.*)

Bir. (*Afsides*). De leka kurra gömma som små barn-
ungar här.

Jag sitter som en halfgud i skyn och reviderar
Den arma syndarskaran, som nedanför huserar.
Fler säckar hit till qvarnen? Nå, har jag maken sett!
Dumain förvandlad! Fyra talg-oxar på ett spett!

Dum. Gudomeliga Karin!

Bir. (*Afsides*). Profanaste bland narrar!

Dum. Vid himlen! dödligt öga i henne ser ett under.

Bir. (*Afsides*). Vid jorden! kroppslig är hon; det der
var lögn och plunder.

Dum. Långt gulare än ambra är hennes ambra-hår.

Bir. (*Afsides*). En korp så gul som ambra är något
som förslår.

Dum. Så smärt som cedern!

Bir. (*Afsides*). Sakta! den ena skuldran drager

Ett litet lass, en mage.

Dum. Hon är som dagen dagen fager!

Bir. (*Afsides*). Som vissa dagar säkert. Ej sol skall
skina då.

Dum. Ack, vunne jag min önskan!

Long. (*Afsides*). Ack, kunde min jag få!

Kon. (*Afsides*). Och jag min önskan också, min herre.

Bir. (*Afsides*). Ja och amen,

Och jag hvad jag mig önskar; då stå vi ej med skammen.

Dum. Jag ville henne glömma, men som en feberglöd

Uti mitt blod hon herrskar; jag kan ej för min död.

Bir. (*Afsides*). En feber i ditt blod? — Nåväl, slå
ådern opp,

Så har du — ack hur skönt! — din sköna i en kopp.

Dum. Jag än en gång vill läsa det ode som jag skrifvit.

Bir. (*Afsides*). Jag än en gång vill höra hur kärleks-
tok han blifvit.

Dum. (*Läser*). Ack, i Maj, i kärleks månad,
Älskarn såg med vemodstrånad
Hur en ros med fager kind

Gungade för yster vind.
 I dess sammetskrona lopp
 Zephyr osedd ner och opp;
 Ålskarn fällde tårar klara,
 Ville gerna Zephyr vara.
 "Zephyr," sad' han, "kysst din kind.
 Den som vore himlens vind!
 Ack, hur ljuft än bladen locka,
 Ed jag gjort att dig ej plocka.
 Ed, från yngling gack din kos!
 Yngling plockar gerna ros.
 Säg ej, att jag dig bedröfvat,
 Då för dig jag mened öfvat.
 Sjelfva Zeus i dödlig skrud
 Ville hafva dig till brud,
 Svärja på, för dig att vinna,
 Juno vore en negrinna."

Det här och kärleksvisor utan tal
 Jag skicka vill som prof på mina qual.
 Om kungen och Biron och Longaville
 Så kära vore! Två tre tokar till
 Nog toge från min panna meneds fläck,
 Ty bland kamrater syns ej enskild gäck.

Long. (Framträder). Dumain, din kärlek röjer elakt
 hjerta,

Då du vill sällskap ha i kärleks smärta.
 Du blekna må; men rodna skulle jag,
 Om öfverraskad så jag blef en dag.

Kon. (Framträder). Ja, rodna du och skammen på
 dig hvälf!

Du bannar strängt, men syndar dubbelt sjelf.
 Du älskar ej Maria? Longaville
 För henne aldrig slog sonettens drill?
 Ej heller lade armarna i kors
 På bröstet för att dämna blodets fors?
 I detta snår jag ställde mig att skåda
 Och såg er båda, rodnade för båda,

Afhörde synda-rim och såg fasonen,
 På hvilken suckars rök steg från passionen.
 Den ena ropte "Zeus," den andra "ack;"
 Här "blickars eld," der "lockars gyllen-lack."

(Till LONGAVILLE).

Du för en mened ville himlen vinna.

(Till DUMAIN).

Du skapa Juno om till en negrinna.
 Hvad lär Biron väl säga, då han hör
 Hur kärlek er till löftesbrott förför?
 Hur gäckas öfver er och triumfera,
 Sin qvickhet slösa, hoppa, jubilera?
 För hela världens guld jag ville ej,
 Att han med sådant mig besloge; nej!

Bir. (Stiger ned ur trädet). På skrymtarn faller nu
 min gissel tung;

Jag beder dig, förlåt mig det, min kung!
 Hvi banna dessa maskar, goda själ,
 Du är så kär som de, det vet du väl?
 Din blick är ingen vagn? En viss prinsessa
 Ej speglas i din gråt, då qval dig pressa?
 En mened -- fy! Ej sådan bet du sätter,
 Och blott rimsmidarn diktar ju sonetter.
 Säg, blygs du ej? Och blygens J ej alla,
 Ja, alla tre att så i garnet falla?
 Du såg hans grand, han ditt; hos alla tre
 Jag nu den äran har att bjelken se.
 O, hvilket narrspektakel utan ände
 Med suckar, pustar, jemmer och elände!
 O ve, hur tålig satt jag ej och trygg
 Och såg en kung förvandlad till en mygg!
 Såg Hercules gå kring och piska snurra
 Och Salomo på nyckel-harpa surra
 Och Nestor spela kronvägg mot ett plank
 Och dyster Timon skratta och slå dank.
 Hvar sitta dina qval, Dumain? Bekänn!
 Hvar sitta dina, Longaville, min vän?

Och hvar min kungs? I hjertat allesamman. —
Tag hit ett ljus!

Kon. För bitter är din gamman.

En hvar af oss är då förrådd af dig?

Bir. Nej, jag af er, men icke ni af mig,

Jag hedersman som ej den synden fål

Att bryta ed, men trogen är som stål.

Jag är förrådd, då jag har sällskap haft

Med flyktigt folk, beröfvadt viljans kraft.

När skref jag rim? När bröt jag nånsin ut

I gråt för Greta, spillde en minut

På krås och krus? När hörde man mig sjunga

Om hand och fot, om näsa, mun och tunga,

Om midja, vidja, arm och barm och panna,

Om ben och vad? —

(*Vill gå*).

Kon. Hvart bär det af? Nej, stanna.

Männ' ärlig man, männ' tjuf så galopperar?

Bir. Jag flyr den ort, der kärleken regerar.

(*JACQUETTE och SKALLE komma*).

Jacq. Gud signe konungen!

Kon. Hvad har du der?

Skalle. Ett stycke uppror.

Kon. Hvad gör uppror här?

Skalle. Platt intet.

Kon. Platt? Om ock det vore trindt,

Så skola du och uppror spatsera hem gesvindt.

Jacq. Jag ber ers höga nåde, låt icke brevet fara!

Vår prest tog illa vid sig, ett uppror lär det vara.

Kon. Biron, läs brevet. — Säg, hvar fick du det ifrån?

Jacq. Jag fick det utaf Skalle.

Kon. Hvar fick du det ifrån?

Skalle. Af Dån Andramadio, Dån Andramadio.

Kon. (*Till BIRON, som rifver sönder brevet*).

Hvad nu? Hvad går det åt dig? Du vill väl ej förstöra't?

Bir. Pur strunt, min nådig herre! Det är ej värdt att röra't.

Long. Nej se hur han är upprörd, och därför låt oss höra't.

Dum. (*Plockar upp bitarna*). Det har Biron ju skrivit; här står hans namn att läsa.

Bir. (*Till SKALLE*). Säg, är du född, du lymmel, att så besatt mig snäsa? ---

Min synd jag vill bekänna, jag sjelf vill ge mig an.

Kon. Hur då?

Bir. Den fjerde narren än feltes i vårt spann.

Han, han och ni, min kung, och jag -- o bistra öden!

Vi äro kärleks-tjufvar och ha förtjenat döden.

Låt dessa gå, så skall jag förtälja er min yra.

Dum. Nu talet blifvit jemt.

Bir. Ja väl, nu äro vi fyra. —

De maka sig ej undan.

Kon. Bort, bort, du tröga par!

Skalle. Här redligt folk blir bortkördt, men skälmarna få bli kvar. (*SKALLE och JACQUETTE gå*).

Bir. Ett famntag, mina kära herrar kära!

Vi äro också kött och blod, minsann.

Så haf som himmel gifva oss den lära,

Att ungdomsblod ej fjättrar bära kan.

Vi kunna icke strida mot naturen,

Och därför blef vår ed som mened svuren.

Kon. Var detta bref ett prof på kärlekspina?

Bir. Ni frågar det? — Hvem skådar Rosalina.

Som ej likt vilden, när af solens kind

En liten rand ur östern stiger varm,

Sitt hufvud böjer och, af glansen blind,

En kyss åt stoftet ger med ödmjuk barm?

Hvad djerf och oförvägen örn-syn lät

En blick mot hennes himla-panna gå,

Som ej blef blind af hennes majestät?

Kon. Hvad yra kommer dig att rasa så?

Min sköna är en sol, men din en prick

Så fin att knappt ett synglas får den fatt.

Bir. Ej jag är jag, ej blicken då är blick;

Om hon ej vore, vore dagen natt.
 Till hennes kind mång tusende behag
 I samlad tropp, som till en marknad, vandra
 Och stråla fram ur hvarje anletsdrag:
 Ej klandret sjelf der något har att klandra.
 O, hade jag all fager talans makt! —
 Fy, hvilken grannlåt! — Hon den ej behöfver;
 Må krämarnu prisa sina varors prakt,
 Allt sådant är min sköna vida öfver.
 En skrynklig munk, som sett hur seklet flytt,
 Blir femti qvitt vid hennes ögons värma:
 Af skönhet lifvad blir han ung på nytt,
 Och ålderns kryckor sig till vaggan närma.
 Hon lyser som en sol på jorderike.

Kon. Så svart som ebenholtz din sköna är.

Bir. Som ebenholtz? O träd förutan like!

En brud af sådant träd för mig hur kär!
 Låt stafva ed; med fingrarna på bok
 Jag svärja vill att fågring ej är fager,
 Om ej på hennes blick den blifvit klok;
 På hennes kind är svärtan skönhets dager.

Kon. Hur tokigt! svart är satans mantelbräm,
 Fångtornets hy och nattens ögonbryn,
 Men ljuslett strålar himlens diadem.

Bir. En hvitklädd djefvul villar värst vår syn.
 Om svarta moln min flickas panna täcka,
 Så sörjer den att smink och lånadt hår
 Med svek och konster kärlekslåga väcka,
 Och svart blir skönt då hon i dagen går.
 Af hennes kind förvandlas verldens tycke:
 Naturlig rodnad kallas re'n för smink,
 Och ros på kind ej mer är kindens smycke,
 Men svartnar strax vid hennes minsta vink.

Dum. Att henne likna, sotarn svart sig målar.

Long. Nu kolarn anses vara snygg och ren.

Kon. Och negern stolt med svarta huden prålar.

Dum. Nu lyser natten; bort med facklors sken!

Bir. Ej edra damer ut i regn sig våga,
De frukta visst att färgen skall gå ur.

Kon. Otvättad mö har väckt din ömma låga,
Hon kunde tåla vid en liten skur.

Bir. Till domedag jag henne schön vill kalla.

Kon. Då skrämmer hon dig mer än sjelfva hin.

Dum. Att hon blir älskad, som är sämst af alla!

Long. Min sko och hon ha samma hy så fin.

Bir. Om dina ögonstenar vore gatan,
För nätt var hennes fot att trampa der.

Dum. De såge då de trakter, — fy för satan! —
Som skådas då man vändes upp och ner.

Kon. Männ' ej vi äro kära allesamman?

Bir. Jo visst; och falskt vi svurit alla tre.

Kon. Biron, bevisa då, att kärleksflamman
Ej syndig är, ej vi menedare.

Dum. Ack ja, en smula tröst vi böra ha!

Long. Ett råd uti din hjerna nu bör svarfvas;
Ett knep, en list att djefvulen bedra!

Dum. Recept mot mened!

Bir. Sådant just oss tarfvas. —

Nå väl, gif akt, ni kärlekens drabanter!

Betänk hvad först ni aflagt ed uppå:

Att fasta, grubbla, inga qvinnor skåda —

Pur hädelse mot ungdoms kungamakt!

Säg, kan ni fasta? Magen är för ung,

Och återhållsamhet plär sjukdom afla;

Och då ni löfte aflagt att studera,

Har en och hvar af er sin bok försvurit.

Säg, kan ni grubbla jemt och spekulera?

Hur skulle ni, min kung, och du och du

Ha funnit djupet utaf herrlig visdom

Förutan hjelp af fagert kvinno-anlet?

Ur kvinno-ögon drar jag denna lärdom;

De äro grunden, böckerna och skolan,

Hvarur Prometheus hemtade sin eld.

Att plugga jemt och läsa slår i fjetrar

De rörliga lifsandarna i blodet,
 Liksom en trägen rörelse och äflan
 Utmattar vandrarns muskel-kraft till slut.
 Ej skåda på en qvinnas anlete!
 Då har ni ock er afsagt ögats bruk,
 Ja, forskningen åt hvilken ni er egnat,
 Ty hvilken auktor uti hela världen
 Predikar skönhet så som qvinno-ögat?
 Till oss är lärdomen ett bihang blott,
 Och der vi äro, är vår lärdom ock.
 Om nu i qvinno-ögon vi oss spegla,
 Så se vi ock i dem vår lärdom all.
 Vi gjorde forskningslöfte, gode herrar;
 I denna ed afsade vi oss boken.
 När kunde ni, min kung, och du och du
 Med blytungt grubbel nånsin hafva diktat
 Så glödhet vers, som den ni rikligt fick
 Af sköna lärarinnors ögonkast?
 All annan tröghörd kunskap stängs i hjernan
 Och ger åt sina skröpliga pedanter
 Knappt nödtorfts-skörd för oerhördt besvär;
 Men kärlek, inlörd i en qvinnas öga,
 Ej lefver blott i hjernan murad in,
 Den strömmar, styrd af lefnadlustig kraft,
 Som tanken snabb igenom hvarje nerv
 Och ger åt hvarje nerv en dubbel nerv
 Långt öfver deras art och kallelse.
 Den ger åt ögat utmärkt skarpsynthet;
 Ett älskar-öga bländar örnens blick;
 Ett älskar-öra hör det minsta prassel,
 Då tjuften står och lyss och märker intet.
 Långt mera retlig kärleks känsel är
 Än hornen på den skalbetäckta snigeln,
 Och kärleks smak är läckrare än Bacchi.
 Är kärlek ej i mod en Hercules,
 Som jemt bestormar Hesperiders träd?
 Som Sphinx så slug, så ljuf och musikalisk

Som Phœbi luta med hans gullhår strängad?
 Då kärlek talar, stämma gudar in
 Och lulla himlen in i harmoni.
 Ej skalden nånsin vågar ta till pennan,
 Förr'n han i kärleks suckar doppat den:
 Då tjusar han med dikten vildens öra
 Och utsår ömhet i tyrannens bröst.
 Ur qvinno-ögon drar jag denna lärdom:
 De gnistra städs af Prometheisk eld,
 De äro konsten, böckerna och skolan,
 Som famna, nära, lysa hela världen,
 Och utom dem ej något fins som duger.
 Afsvärja qvinnor! Narrar göra så,
 Och narrar blifven J om eden hålles.
 För visdoms skull — ett ord som alla älska —
 För kärleks skull — ett ord som älskar alla —
 För manköns skull, som qvinnans upphof är,
 För qvinköns skull, som oss till männer gör,
 Låt oss bli eden qvitt och få oss sjelfva,
 Ty hålles eden mista vi oss sjelfva.
 Gudfruktigt är att så försvärja sig:
 Barmhertigheten sjelf fullbordar lagen;
 Hvem skiljer kärlek från barmhertighet?

Kon. Sanct Amor då! Till strids, J riddersmän!

Bir. Ryck fram med fanorna! Gå på, god' herrar!
 Burdus ikull med dem! Men laga så,
 Att i bataljen sol'n ni har på ryggen.

Long. Nu tala vi på allvar; skämt åsido!
 Vi fria väl till dessa franska flickor?

Kon. Vi fria och få ja. Nu tänkom ut
 Förlustelser för dem i deras tält.

Bir. Först låt oss föra dem från parken hit
 Och sedan hem; enhvar sin käreста
 Vid handen leder. Denna eftermiddag
 Med herrligt tidsfördrif vi muntra dem,
 Så godt som tidens korthet kan beskära.

Maskrader, lekar, skämt och muntra dansar
För kärleks fötter skola kasta kransar.

Kon. Kom, skynda innan tiden är förliden,
Af alla minst bör älskarn spilla tiden.

Bir. *Allons!* Den tistel sår, ej skördar korn;
Rättvisan har sin gång, det kan ej hjälpas.
Till lön för mened kan man lätt få horn;
Må gjordt: den sjelf sig stjelpt må gerna stjelpas!

(*De gå*).

ANDRA SCENEN.

Sammastädes.

(HOLOFERNES, NATHANAEL och DUMM *uppträda*).

Hol. *Satis quod sufficit.*

Nath. Gudskelof att vi ha er, min herre! Edra bordsdiskurser voro skarpsinniga och tankedigra, lustiga utan kitslighet, qvicka utan affektation, djerfva utan skamlöshet, lärda utan inbilskhet och paradoxa utan kätteri. Jag konverseerade *quondam* här om dagen med en af konungens sällskapare, som tituleras, benämnes eller kallas Don Adriano de Armado.

Hol. *Novi hominem tanquam te.* Hans humor är högtrafvande, hans tal peremptoriskt, hans tunga hvass, hans öga äregirigt, hans gång majestätisk och hela hans beteende fåfängeligt, löjligt och thrasoniskt. Han är för slickad, för putsad, för affekterad, för kuriös, så till sägandes, ja, att jag så må uttrycka mig, för utomlandsig.

Nath. Ett högst originellt och utsökt epitet!

(*Tar fram sin plånbok*).

Hol. Han befinnes utspinnandes sin språksamhets tråd finare än hans tankars totte medgifver. Jag afskyr sådana fanatiska fantasmer, sådana osällskapliga, krus-finurliga kumpaner, sådana *orthographie* rådbråkare som de der säga trå i stället för tråd, gull i stället för guld; g,u,l,d, icke g,u,l,l. Han bokstafverar jemnföra, jämföra; matk,

mask; faderfader *vocatur* farfar; fastlagen abbrevieras till fastan; slikt är abhominabelt — hvilket han skulle kalla abominabelt — det insinuerar mig en smula *insania*; *ne intelligis, domine?* göra topprasande, kollrig.

Nath. *Laus deo, bone intelligo.*

Hol. *Bone? bone* för *bene*: en liten örfil åt Priscianus. Får gå!

(ARMADO, MAL och SKALLE komma).

Nath. *Videsne qui venit?*

Hol. *Video et gaudeo.*

Arm. Pojk, —

Hol. *Quare* pojk? Hvarföre icke pojke?

Arm. Fridens männer, varen helsade!

Hol. Högst militäriska herre, *salutationem.*

Mal. (Till SKALLE). De ha varit på ett stort språk-kalas och ha stulit smulorna.

Skalle. Ack, de ha länge lefvat på frasernas bänkvälling. Jag undrar på att din herre icke har tagit dig för ett ord och slukat dig, ty du är hel och hållen icke så lång som *honorificabilitudinitatibus*; man sväljer dig lättare än ett russin ur en glögg.

Mal. Tyst, nu börjar ringningen.

Arm. (Till HOLOFERNES). Monsieur, ni är ju litteratör?

Mal. Ja, ja, han lär pojkar ABC-boken. — Hvad säger a, b, baklänges och med en hornkrumilur öfver?

Hol. Bä, *pueritia*, med en hornkrumilur.

Mal. Bä, ditt enfaldiga får med en hornkrumilur. Nu hör ni hur lärd han är.

Hol. *Quis, quis*, du konsonant?

Mal. Den femte af konsonanterna, om ni lägger ett ag till; hvem är nu fåret?

Hol. Bag, cag, dag, fag, gag, hag, -- jag.

Mal. Ser ni det? — Det var na, ne, ni, som blef fåret.

Arm. Nå, vid *Mediterranei* salta våg, en nått stöt, ett lifligt infalls-utfall; snipp, snapp, snorum, puff och träff; det fröjdar min intelligens; qvickhet af äkta skrot och korn.

Mal. Riktad af ett barn mot en man af gammaldags skrot och horn.

Hol. Hvad är allusionen? Hvad är allusionen?

Mal. Horn.

Hol. Du disputerar som *infantia*; gå, piska din snurra.

Mal. Låna mig ert horn att göra en snurra utaf, så skall jag kringpiska er *infamia circum circa*; en snurra af en hanrejs horn!

Skalle. Om jag inte hade mer än en endaste slant i mitt våld, skulle du få den att köpa dig pepparkakor för. — Håll, der är samma remuneration som jag fick af din herre, du qvickhets sparbössa, du förnumstighets dufvoägg. Ack, om himmelen nådeligen hade låtit dig vara mitt oäkta barn! Till hvilken lycklig fader skulle du icke göra mig! Ja, ja, du har träffat *ad unken*, spiken på hufvudet, som man säger.

Hol. Ha, jag vädrar skämd latin! Unken i stället för *unguem*!

Arm. Konsterfarne man, *præambula*; vi vilja separera oss från barbarerna. Educera ni icke ungdom i friskolan på toppen af berget?

Hol. Eller *mons*, kullen.

Arm. Efter ert ljufva välbehag, i stället för berget.

Hol. Det gör jag, *sans question*.

Arm. Min herre, det är konungens allerljufvaste välbehag och affektion att begratulera prinsessan i hennes tält på denna dags bakända, hvilken den råa pöbeln kallar eftermiddag.

Hol. Dagens bakända, högädlaste herre, är en passande, adæquat och lämpelig benämning på eftermiddagen; ordet är väl utplockadt, utvaldt, ljufvligt och ändamålsenligt, det försäkrar jag er, min herre, det försäkrar jag er.

Arm. Herre, konungen är en komplett adelsman och min förtrogne, det försäkrar jag er, — min särdeles goda vän. Hvad som i hemlighet emellan oss passerar — det låta vi nu passera: Jag ber dig, inga komplimenter; hatten på, jag ber: — och i sammanhang med andra viktiga och högst

allvarsamma ärenden, som också verkligen äro af yttersta vigt — men det låta vi nu passera; ty jag skall säga dig, att det understundom — vid jord och himmel! — behagar hans majestät att stöda sig vid min stackars skuldra samt med sina kongliga fingrar leka så här med mina *excrementa*, jag menar mina *moustaches*; men, söta vän, det låta vi nu passera. Vid jord och himmel, jag står icke här och berättar några fabler; det behagar hans höghet att bevisa vissa speciella hedersbetygelser åt Armado, en soldat, en vidtberest man, som har sett sig om i världen, men det låta vi nu passera. Hufvudsumman af *summa summarum* är, — men, söta vän, tig med det — att kungen vill att jag skall regalera prinsessan, söta hjertekornet, med någon kostelig ostentation eller skådespel, eller ögonfägnad, eller pantomim, eller fyrverkeri. Väl vetande, att herr pastorn och ert eget ljuftva sjelf äro dugtiga i sådana eruptioner och plötsliga munterhets-utbrott, så till sägandes, har jag gifvit er detta tillkänna till den ändan att jag måtte bedja om ert bistånd.

Hol. Min herre, ni måste spela de nio hjeltarna för henne. Herr Nathanael, anbelangande ett tidsfördrifvande, ett skådespelande på denna dagens bakända, som med vår tillhjälp skall representeras på konungens befallning och denna högst galanta, illustra och lärda herres — inför prinsessan — så säger jag, att intet passar så bra som att uppföra de nio hjeltarna.

Nath. Hvar vill ni finna män, hjeltomodiga nog att föreställa dem?

Hol. Ni sjelf skall spela Josua; jag eller denna tappra ädlingen, Judas Maccabæus; denna herden här skall, till följe af sin stora lem-styrka, föreställa Pompejus den store; den här pagen, Hercules.

Arm. Förlåt, min herre, ett misstag! Han har icke tillräcklig kvantitet till den hjeltens tumme; han är icke så tjock som ändan på hans klubba.

Hol. Förunnas mig att taga till orda? Han skall föreställa Hercules såsom öfvermaga. Hans uppträdande och af-

trädande skall bestå i att strypa en orm, och jag skall för det ändamålet hafva en apologi i beredskap.

Mal. Ett förträffligt påhitt! Om då någon af åhörarna hväser, så kan ni ropa: "bravo, Hercules, nu stryper du ormen!" Det är ett sätt att vända det onda till godo, men många äro icke de som äro goda nog att göra det.

Arm. Men de öfriga hjeltarna?

Hol. Jag sjelf skall spela tre.

Mal. Trefaldt hjeltmodiga man!

Arm. Får jag säga er en sak?

Hol. Vi lyssna.

Arm. Om detta icke förslår, får någon spela narr. Jag ber er, kom.

Hol. *Courage*, hederliga Dumm! Du har hela tiden icke sagt ett enda ord.

Dumm. Och icke heller förstått ett enda, min herre.

Hol. *Allons*, vi skola använda dig.

Dumm. I en dans vill jag vara med en smula, eller också spela på trumma för hjeltarna och låta dem ta sig en sväng.

Hol. Du dumma, hederliga Dumm, nu börja vi leken i fläng. (*De gå*).

FEMTE AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Utanföre prinsessans tält.

(*Prinsessan*, CATHARINA, ROSALINA, och MARIA *uppträda*).

Prinsess. Stenrika bli vi innan hem vi resa,
Om vi presenter få i sådan mängd;
En dam i diamanter murad in! —
Se hvad den kärleksyra kungen skänkt mig.

Ros. Kom der ej annat i presentens sällskap?

Prinsess. Ej annat? Jo, så många kärleksrim,
Som kunna rymmas på ett pappers-ark,
Två täta sidor, marginal och allt;
Förseglingen var Amors bild i vax.

Ros. Ett sätt att låta lilla guden växa,
Ty han har varit barn i tusen år.

Cath. Ja, och en elak klippare på köpet!

Ros. Du tål ej honom, ty han sköt din syster.

Cath. Han gjorde henne dystert, tung och sorgsen;
Hon dog deraf. Om lätt som du hon varit
Och lika pigg och käck och yr som du,
Hon kunnat blifva mormor förr'n hon dött,
Och det kan du: lätt hjerta lefver länge.

Ros. Din mörka mening lätt och ljus du göre!

Cath. Lätt tändes eld uti en mörklagd skönhet.

Ros. Mer ljus behöfs din mening att förklara.

Cath. Det kunde bränna dig, om jag det putsar,
Och därför lemnar jag mitt tal i mörker.

Ros. Allt hvad du gör, det gör du jemt i mörkret.

Cath. Men du är lätt, och ljusst du bär dig åt.

Ros. Ja lätt; — kanhända du är tung på foten?

Cath. Jag tung på foten? — Bry dig icke, du.

Ros. Åh nej; hvad ej kan hjälpas, bryr ej någon.

Prinsess. Ett muntert bollspel; vackra qvickhets-lyror! —
(Till ROSALINA).

Du har ju också något vackert fått;

Från hvem? Och hvad?

Ros. Ack, om ni visste det!

Om jag så vackert anlet fått som ni,
Jag hade något vackert fått. Se här:
Jag ock har verser fått, Biron ske tack.
Versmåttet riktigt är; om ock i öfrigt
Han måttat rätt och säkert, vore jag
Den skönaste gudinna här på jorden:
Han jemför mig med tjugotusen sköna.
O, han har målat af mig i sitt bref!

Prinsess. Är bilden lik?

Ros. Hans stil är bra, men hans beröm är illa.

Prinsess. Så skön som bläck; en herrlig konklusion!

Cath. Så skön som stora B't i förskrifts-boken.

Ros. Nej, penseln bort! Du skall få svar på tal,

Min röda, gyldene initial.

O, att din kind med O'n ej vore full!

Cath. Låt mina kopp-ärr vara, lilla gull!

Prinsess. Sä g hvad Dumain till skänks dig gifvit har?

Cath. Den handsken här.

Prinsess. Han gaf dig väl ett par?

Cath. Det gaf han mig, och utomdessa en stim

Af tusen sinom tusen kärleksrim

Befängda utaf svulst och skrymteri,

En riktig smörja, sämsta fuskeri.

Mar. Det här och perlor Longaville mig sände,

Men på hans bref det fans ej någon ände.

Prinsess. Det tror jag; brefvet borde varit kort,

Men perlebandet af en längre sort.

Mar. Ej brefvet då sig fallit fullt så torrt.

Prinsess. Det roligt är att kära karlar plåga.

Ros. De tokarna som trifvas i sin låga!

Den der Biron af qval skall få sin råga.

Om blott jag finge honom smått om hand,

Han skulle krypa, slicka, gå i band

Och lyda minsta vink som en passopp

Och rimma ändlöst utan lön och hopp.

Han skulle stå på få för mig och krusa

Och vara nöjd, när jag täcks honom snusa;

Jag skulle qväsa honom så bastant,

Att knappt han skulle vara värd en slant.

Prinsess. Klok man, som blir en tok, är värre knäckt

Än någon ann'; men narr, i visdom kläckt,

Har visdoms stöd och hjälp utaf sin bok;

Vett honom gör till lärd och rolig tok.

Ros. Ej ungdomsblod så hett till hjertat rinner,

Som ärbarhets då den af kärlek brinner.

Mar. Ej dårens dårskap så påtaglig är,

Som vis mans dårskap då han blifvit kär;

Ty allt sitt vett den token derpå spiller

Att visa klokskap uti kärleks-griller.

(BOYET kommer).

Prinsess. Der är Boyet. Hur glad han är och nyter!

Boyet. Af bara skratt mig andedrågten tryter.

Prinsess. Hvad nytt, Boyet?

Boyet. Prinsessa, faran mota!

Till vapen, flickor! Bardalekar hota

Er ljufva frid; förklädd Cupido nalkas:

Han farlig är, fastän han tyckes skalkas.

Er härsmakt mönstra, slipa qvickhets klinga,

Så framt ej genast ni har lust att springa.

Prinsess. Ha, sanct Denis mot Amor! Säg, spion,
Hvem rycker an med suckars bataljon?

Boyet. I svala skuggan af en fikonlund

Jag låg och tänkte slumra bort en stund,

Men se, då kom der att min hvila störa,

Just der jag låg och lutade mitt öra,

Hans majestät med sällskap; djupt i dungen

Jag gömde mig för herrarna och kungen.

Hör på hvad jag i smyg fick höra der:

De äro innan kort förklädda här.

En skälm till page de ärna skicka hit;

De hafva öfvat honom in med flit,

Accent och ton och allt till punkt och pricka:

"Så skall du tala, så och så dig skicka."

Men plötsligt blef man haj: "om så begaf sig

Att inför hennes höghet han kom af sig?"

"Ty," sade man, "en engel får du skåda,

Blif icke rädd, men låt förnuftet råda."

Då svarte pojken: "engel? — skadar ej;

Mig skrämmer blott hin ondes konterfej."

Då blef ett skratt, på axeln blef han klappad,

Berömd och prisad, uti rocken nappad.

Den ena grinade och svor uppå

Att bättre svar han aldrig hört än så;

Med fingrarna den andra knäppte gällt

Och skrek: "Allons! nu är det väl bestäldt;"

Den tredje skuttade och ropte hurra,

Den fjerde for ikring liksom en snurra.

Sist föllo alla ned på gräsets matta

Och började så oförnuftigt skratta,

Att sorgens tårar kommo fram, o ve!

I dårars ögon att dem varning ge.

Prinsess. Hvad säger ni? De komma på visit?

Boyet. Ja visst, ja visst! Och klädd till Moscovit

Är en och hvar af dem. De komma hit

Att prata, dansa, smickra, kurtisera

Och artig kärlekshyllning presentera

Enhvar åt sin, som kännes lätt igen

På skänkerna hon fått utaf sin vän.

Prinsess. Den saken skall ej just så lätt sig falla,

Ty vi ha lust att oss maskera alla,

Och ingen af de junkrarna skall se

Det minsta af en flickas anlete.

Du, Rosalina, skall mitt smycke bära,

Och kungen skall dig anse för sin kära.

Tag detta du, min vän, och gif mig dina,

Så skall Biron mig ta för Rosalina.

Byt smycken också ni; ett sådant joller

Skall sätta våra friare i koller.

Ros. Ja, bären edra smycken, så de synas.

Cath. Men säg hvad plan ni har med detta byte.

Prinsess. Min plan är den att korsa deras planer.

För skämt och spe de hafva sig bestämt,

Och jag vill endast sätta skämt mot skämt.

De skola en och hvar sig gjuta ut

För orätt käresta och så till slut

Som föremål för spe och gyckel vandra.

När utan mask vi återse hvarandra.

Ros. Men bör en dans med dem man taga mot?

Prinsess. Nej! Förr vi dö än röra på en fot;

Ej heller vi på deras rim-kram höra,

Men sätta våra fingrar i vårt öra.

Boyet. Ett sådant hån förkrossar talarns sinne

Och vållar en bankrutt i roll och minne.

Prinsess. Det vill jag just. Om han blir stum befunnen,

Så håller väl den andra skaran munnen.

Det bästa skämt är skämt som skämt beslår;

Vi fånga deras, vårt triumfen får.

Så gäcka vi det skämt som de bragt fram,

Och de få stå som narrar med sin skam.

(Trumpetstötter bakom scenen).

Boyet. Trumpeten hörs. Maskera er; de komma.

(Damerna maskera sig).

(Kongen, BIRON, LONGAVILLE och DUMAIN uppträda förklädda till Moscoviter. MAL, musikanter och svit).

Mal. Hell er, ni skönhetsrikaste på jorden!

Boyet. Ej skönhetsrikare än rika taftet.

Mal. Du helga krets af fagraste huldinnor,

(Damerna vända ryggen åt honom).

Som nånsin ryggen vändt åt männers blickar, —

Biron. Som nånsin ögon vändt, din skurk!

Mal. Som nånsin ögon vändt åt männers blickar.

Slut —

Boyet. Nu är det slut för dig, det har du rätt i.

Mal. Slut in oss i er gunst, ni himlens englar,

Och se ej på oss —

Biron. Och se nu på oss, din slyngel!

Mal. Och se nu på oss, strålande som solar —

Ja, strålande som solar —

Boyet. Det epitetet passar icke alls;

Det vore bättre: strålande som kjolar.

Mal. De höra icke på; jag kommer af mig.

Biron. Nyss var du så kavat; gå bort, din slyngel!

Ros. Hvad vilja dessa herrar? fråga dem;

Om de vårt språk förstå, så är vår vilja

Att utan krus sitt ärende de säga.

Boyet, hör efter hvad af oss de önska.

Boyet. Hvad önsken J utaf prinsessan, herrar?

Bir. Blott vänlighet och artig audiens.

Ros. Hvad önska de?

Boyet. Blott vänlighet och artig audiens.

Ros. Det ha de; säg, att nu de kunna gå.

Boyet. Det har ni, säger hon, nu kan ni gå.

Kon. Säg henne, att vi många mil ha mätt

Af åtrå att en dans med henne tråda.

Boyet. Han säger, att de många mil ha mätt

Af åtrå att en dans med er få tråda.

Ros. Det är ej så; spörj dem hur många tum

På milen gå; om många mil de mätt,

Så är det lätt att säga en mils mått.

Boyet. Om för att komma hit ni mil har mätt,

Och många mil, så frågar er prinsessan

Hur många tum det då på milen går.

Bir. Säg, att vi mäta dem med tunga steg.

Boyet. Hon sjelf er hör.

Ros.

Hur många tunga steg

På många tunga mil som ni har gått

Har ni på milen räknat under resan?

Bir. Vi räkna ingenting, när er det gäller;

Så rikt och så oändligt är vårt nit,

Att aldrig nånsin vårt besvär vi räkna.

Benåda oss med edert anlets solsken,

På det att vi som vildar det må dyrka.

Ros. Mitt anlet är en molnhöljd måne blott.

Kon. Lycksaligt moln, som dylik syssla fått!

Du måne klara, skin ifrån det höga,

Med dina stjernor, på vårt våta öga!

Ros. Det var en simpel bön som bara katten;

Du tigger blott om månens sken i vatten.

Kon. Gå upp och ned till skiftes i en dans;

En mer beskedlig bön ej nånsin fans.

Ros. Nå, spela upp! Nu qvick och rörlig var! —

Dock nej; jag vill ej: månen skiftat har.

Kon. Vill ni ej dansa? Så förtörnad redan?

Ros. Fullmåne var det nyss; nu är det nedan.

Kon. Ni månen är likväl, och mannen jag.

Musiken hörs; behagar ni er röra?

Ros. Mitt öra rörs.

Kon. Det borde benen göra.

Ros. Ej mot sitt främmande man njugg bör vara;
Tag hit er hand. — Men dansen kan vi spara.

Kon. Ni räckte handen —

Ros. Ja, till afsked ut;

En nigning nu, och så är dansen slut.

Kon. Gif mer af samma sort; var ej af is.

Ros. Ni får ej mer af oss för samma pris.

Kon. Sätt priset sjelfva: dröj! hvad kostar det?

Ros. Farväl af er.

Kon. En pur omöjlighet!

Ros. Då är ju handeln slut. Farväl jag ger
Åt masken dubbelt, fjerdel'n blott åt er.

Kon. Om dans ej blir, så kunna vi ju prata.

Ros. I tysthet, ja.

Kon. Ej sådant är att rata.

(De spatsera och tala sakta med hvarann).

Bir. Hvitvändta mö, sött ord jag vill er ge.

Prinsess. Mjök, honung, socker; se der har ni tre.

Bir. En trea blott! Den stickes med en sexa:

Mjöd, vört, muskat; nu börjar turen växa.

Prinsess. Min kära, söta knekt, farväl med er!

Vårt spel är slut; ni fuskar, då ni ger.

Bir. Ett ord i smyg!

Prinsess. Ej sött!

Bir. Min galla jäser.

Prinsess. Det var för bittert.

Bir. Ej åt den som snäser.

(De spatsera vidare).

Dum. Ack, byt ett enda ord med mig, ej fler!

Mar. Nå?

Dum. Vackra fröken!

Mar. Vackra kavaljer!

Der har ni för er "vackra fröken."

Dum. Hå!

Ett enda ord ännu, så skall jag gå!

(*De spatsera vidare.*)

Cath. Hvad? Har er mask ej någon tunga alls?

Long. Jag känner skälet, hvi ni frågar så.

Cath. Nå, låt mig höra skälet! — Hvad befalls?

Long. Ni bakom masken gömmer tungor två
Och ville gerna göra min till half.

Cath. Nå, godt och väl; men *veal* betyder kalf.

Long. En kalf, skön' fröken?

Cath. Nej, en skön herr-kalf.

Long. Vi dela ordet.

Cath. Hälft åt er, herr kalf!

Tag allt och fodra det; det blir en ox.

Long. Med edra infall ej er sjelf ni boxe!

Sätt inga horn på folk, min lilla hexa.

Cath. Dö då som kalf, förr'n hornen börja växa.

Long. Ett litet ord med er, förrän jag dör!

Cath. Bräk sakta då, att slagtarn ej er hör.

(*De spatsera vidare.*)

Boyet. En flicka som på gäckeri sig slår

Så skarpt och säkert med sin tunga skär

Som rak-knif då den klyfver hufvudhår;

Så hvass, så hvass, så ytterst hvass hon är,

Och hennes infall mera blixtnabbt ilar

Än kulor, vindar, svalor, tankar, pilar.

Ros. Nu ej ett ord mer, flickor! Slut, slut, slut!

Bir. Vi blefvo riktigt lagda opp till stut!

Kon. Farväl, ni tokor; ej er qvickhet biter.

Prinsess. Ett tjog farväl, ni frusna Moscoviter!

(*Konungen och de öfriga herrarna gå*)

Prinsess. De äro ej så qvicka som man tror.

Boyet. De äro ljus, dem ni blåst ut, ers nåd.

Ros. De hafva hullig qvickhet: grof och stor.

Prinsess. Ack, stackars kung. som ej sig visste rå! —

Måntro de ärna hänga sig i qväll?

Måntro med mask de ärna gå beständigt? —

Den der Biron fick just en dugtig smäll.

Ros. Ack, med dem alla stod det till eländigt,

Och kungen kunde knappt för gråt sig berga.

Prinsess. Biron han svor sig både döf och dum.

Mar. Dumain sin tjenst mig erböd och sin värja;
Stick inte hit, sad' jag, och han blef stum.

Cath. Hvad tror ni Longaville mig gaf för namn?
Jag qvalde honom, sad' han.

Prinsess. Hjerteklämma?

Cath. Precist!

Prinsess. Du sjukdom, bort i Herrans namn!

Ros. Ej simpelt folk sin qvickhet så förskämma.

Hvad tycker ni? Mig kungen trohet svor.

Prinsess. Och jag har sett Biron i kärleks-koller.

Cath. Och jag på Longaville i hjertat bor.

Mar. Som bark till träd Dumain till mig sig håller.

Boyet. Prinsessa, hör ett ord, jag er besvär:

De äro innan kort ånyo här

I egen skepnad. Allt för hårdsmlät var

Ert gäckeri; det kostar på en karl.

Prinsess. De komma åter?

Boyet. Ja; och hålla färgen,

Fast än på dem det svider in i mergen.

Byt smycken nu och blomstra, då de nalkas,

Likt blomman som i sommarluften skalkas.

Prinsess. Hvad? Blomstra? Gif ditt tal förnuftigt lopp.

Boyet. Maskerad flicka är en ros i knapp;

Tag masken af, då ses till fröjd och fromma

En molnfri engel sprucken ut till blomma.

Prinsess. Vik hädan, toker! Huru oss bete,

Om för att fria hit de sig bege?

Ros. Låt dem i egen skepnad nu bli hädda

Så bra som nyss de blefvo som förklädda.

Säg dem hvad narrar här oss gjort visiter,

Utklädda afskyvärdt till Moscoviter,

Och undra på hvad folk det kan ha varit
 Och hvarför de med sådant narrspel farit
 Och kommit hit till oss uti vårt tält
 Med råa upptåg och med löjligt kält.

Boyet. Bort, mina damer! Här är våra karlar.

Prinsess. Vips till vårt tält så fort som skrämde harar!

(*Damerna gå*).

(*Konungen, BIRON, LONGAVILLE och DUMAIN uppträda
 klädda som vanligt*).

Kon. God dag, min herre; säg, hvar är prinsessan?

Boyet. Uti sitt tält. Behagar det ers höghet
 Att skicka mig i något är'nde dit.

Kon. Begär, att hon ett enda ord blott hör.

Boyet. Det skall jag; säkert hon detsamma gör.

(*Han går*).

Bir. Han plockar infall upp som dufvan ärten,

Och därför är han jemt tillreds med snärten.

Han vandrar med sin qvickhet i en korg

Och säljer ut på marknad, krog och torg.

Vi, som vår handel drifva uti gross,

Ej hafva samma tur, Gud nåde oss!

Han flickor knipptals vid sin rock-ärm fästet;

Om han var Adam, Eva nog han frestat.

Tranchera kan han; sina tio fingrar

Han nött med slängkyss ut. Han går och slingrar

Med nya moder jemt; en riktig sprätt,

Som svärja kan vid raffel-lådan nätt,

När *faute* han slår. Han sjunga kan diskant

Så hvasst som disk-kant; han är just galant.

Han kallas jemt af flickorna "den söta,"

Och trappor med en kyss hans fötter möta;

Han blomman är som ler mot hvar och en

Och visar tandrad hvit som elfenben;

Och den som ej vill dö som kättare

Drar sista sucken: "sötaste Boyet."

Kon. Förpestad vare dock hans söta tunga!
Den störde ju Armados page, den unga.

(*Prinsessan*, ROSALINA, MARIA, CATHARINA, BOYET och
svit uppträda).

Bir. Der är han. Artighet, hvad var du väl.
Förr'n denne man dig skänkte lif och själ?

Kon. Hell, ljufva dam! Må sällhet på dig regna!

Prinsess. Ett hällregn ingen sällhet är minsann!

Kon. Tyd orden bättre; sådant skall mig fågna.

Prinsess. Nå, önska bättre då, om det ni kan.

Kon. Vi komma på besök; till slottet ned
Vi ämna föra er: är tiden läglig?

Prinsess. Mig håller tältet, håll ock ni er ed:
För Gud och mig menedarn är odräglig.

Kon. Ack, bannas ej! Ni vållat har mitt brott:
Ert ögas dygd min ed har slagit neder.

Prinsess. Skyll ej på dygden, skyll på lasten blott:
Ej dygden nånsin bryter tro och heder.
Nu, vid min jungfru-ära ren och skär
Som snöhvít lilja, hör mig högt bedyra,
Att förr jag trotsar alla plågor här
Än vill till edra salar kosan styra;
Så afskyvärdt är mig ett löftesbrott,
När fullt på allvar man har eden gått.

Kon. Ack, här ni fått som i en öken bo,
Och ingen — det är skam — gjort er visiter.

Prinsess. Så är det ej; det skall ni icke tro:
Vi haft besök af fyra Moscoviter,
Som roat oss med muntert skämt och gamman.

Kon. Hvad? Ryssar, min prinsessa?

Prinsess. Ja, ers nåd,
Och hyggligt folk, galanta allesamman.

Ros. Prinsessan säger icke sant, ers nåd;
Hon kan sitt fina lefnadsvett ej glömma:
Det är modernt att hvad som helst berömma.
Vi fyra mötte fyra Ryssar här:

En timmas tid de gjorde sig besvär
 Med väldigt prat; på hela denna timma
 Vi kunde ej förnuftigt ord förnimma.
 Jag kallar dem ej narrar, stackars flicka,
 Men törsta de, — då vilja narrar dricka.

Bir. Torrt skämt, för mig! — Er qvickhet, hulda sköna,
 Till dårskap visdom gör, liksom vi röna
 Att när vi möta solens klara blick
 Ljus qväfs af ljus. Så stort förstånd ni fick,
 Att mot dess makt och skatter utan like
 Den kloke blir en narr och arm den rike.

Ros. Då är ni klok och rik, ty ser jag rätt —

Bir. Är jag en narr och fattig på allt sätt.

Ros. Hvad ni har tagit har ni rätt att ha;

Man får ej annars ord ur munnen ta.

Bir. O, jag är er med gods och hull och hår.

Ros. Min? Hela narren? —

Bir. Mindre ej förslår.

Ros. Säg, hvilken mask bland dessa har ni burit?

Bir. Hvar? hvilken? när? Hvi frågar ni mig detta?

Ros. Här; denna; då; det hyggliga fodralet,

Hvars kärna otäck var, men vackert skalet.

Kon. De känt igen oss; nu med hån vi krossas.

Dum. Låt oss bekänna, vända allt i skämt!

Prinsess. Ni är bestört; hur står det till, min kung?

Ros. Luktvatten hit! Han svimmar! ni är blek!

Helt säkert sjösjuk på er färd från Moskwa?

Bir. Se der vårt straff för det vi mened gått!

Hvem står väl ut att hålla här god min? —

Här står jag; skjut på mig med spe och spott,

Förkrossa mig med hån och bittert grin!

Ränn tvärs igenom mig din qvickhets lans,

Med dina infall hugg mig bit för bit!

Jag skall ej mer dig bjuda opp till dans,

Ej mer mig kläda ut till Moscovit;

Jag aldrig mer skall tro på skrifveri,

Ej heller på en skolpilts pladdertunga,

Ej heller gå förklädd på frieri
 Och mina rim som blinda spelmän sjunga.
 Bort sliskigt tal och sammets-frasers prakt,
 Figurer, troper, hyperboler, glosor,
 Som, fjär'lar likt, uti mitt sinne lagt
 Fåfänglighetens ägg till mask i rosor.
 Vid denna hvita handske — om er hand
 Är hvit, det vete Gud, jag vet det ej —
 Jag svär att tala ut mitt hjertas brand
 I blångarns-ja och ärligt vadmals-nej.
 Nå väl, min skatt! — Så sant mig nåd ej tryte,
 Min håg till dig befins *sans* vank och lyte!

Ros. *Sans sans*, jag ber!

Bir.

Ack, sådant gammalt bruk

Ej lätt läggs af. — Förlåt mig, jag är sjuk;
 Jag blir väl bättre. Sakta! låt oss se:
 Skrif "Gud förbarme sig" på dessa tre;
 De pesten fått, den bor i deras hjerta;
 Från edra ögon härleds deras smärta.
 Så står det till med dem; ni är ej fri,
 Ty se! ett "Herrans tecken" bär ock ni.

Prinsess. Nej, fria äro de som detta gifvit.

Bir. Vi äro fällda; domen re'n man skrifvit.

Ros. Har ingen fara: den ej fällas plär,
 Som ständigt är i käromålen kär.

Bir. Jag vill med er ej ha att göra här.

Ros. Ni får ej heller, om min vilja rår.

Bir. Gå på, gå på! min qvickhet stilla står.

Kon. Prinsessa, lär oss vacker ursäkt göra
 För vår förbrytelse!

Prinsess. Bekänn, låt höra:

Säg, kom ni icke nyss maskerad hit?

Kon. Jo, sköna dam.

Prinsess.

Och gjorde det med flit?

Kon. Ack ja, det gjorde jag!

Prinsess.

Nå väl, bekänn:

Hvad svor ni då i örat på er vän?

Kon. Att hennes bli i glädjen som i sorgen.

Prinsess. Om hon er tar på orden, får hon korgen.

Kon. Nej, vid min tro och heder!

Prinsess. Tyst, jag ber!

En enda mened plägar vålla fler.

Kon. Om ed jag bryter, låt mig då förtvina!

Prinsess. Det skall jag; håll den därför. — Rosalina, Hvad hviskade dig Ryssen så förtroligt?

Ros. Han svor, att han mig älskade otroligt; Jag var hans ögas lust; det var ej roligt

I verlden utan mig; min man, min slaf

Han ville bli; ett afslag blef hans graf.

Prinsess. Gud signe dig och honom! Sådan man Nog vet att hålla hvad han lofvat, han.

Kon. Hvad nu? Så sant som jag på heder tror, Jag aldrig sådan ed åt fröken svor!

Ros. Jo visst! Och som en brudskänk åt er maka Ni gaf mig detta; tag det nu tillbaka.

Kon. Min tro och detta jag prinsessan skänkte: På hennes arm den der juvelen blänkte.

Prinsess. Färlåt mig! Det var hon som bar juvelen, Och herr Biron blef min, den kära själen. —

Ert perlband eller mig! Säg er begäran.

Bir. Stor tack för båda! Kan ej ha den äran. —

Nu ser jag knepet. Man har hittat på,

Då man fick nys om vår maskrad, att så

Den villa bort liksom ett jul-spektakel.

En släte-Pehr, en tok, ett narmirakel,

En sqvallerbytta, tosing, charlatan,

En söt grin-Olle, som är lärd och van

Att narra lilla hennes nåd att skratta,

Har gått i smyg att våra planer snatta.

Då bytte våra damer sina skänker,

Och vi blef narrade af deras ränker.

Till råga på vår skräck vi mened gjort

För andra gången så i smått som stort. — (*Till BOYET*).

Ja, det är ni som fuskat bort vår lek

Och narrat oss till detta sista svek;
 Ja, det är ni som noga känner tippen
 På frökens sko och ler mot hennes blick
 Tillreds med fat och tallrikar på vippen,
 Än dräng, än eldskärm, alltid lika qvick.
 Ni störde pagen; gå er väg, se så!
 Till svepning skall ni er ett lintyg få.
 Ni grinar? Men er blick ej biter värre
 Än svärd af bly.

Boyot Rätt muntert, bästa herre,
 Har denna dusten blifvit kämpad ut.

Bir. Tillreds med piken straxt! Nu är det slut.

(SKALLE kommer).

Välkommen, qvicka själ! du ändar striden.

Skalle. Ack, herre hjertandes, besked oss ge
 Om man de trenne hjeltarna vill se!

Bir. Tre hjeltar blott?

Skalle. Enhvar i denna trio

Ripresenterar tre.

Bir. Tre gånger tre är nio.

Skalle. Åh nej, herre, med er permission; jag hoppas,
 att det inte är så; ni kan inte drifva med oss så heller,
 min herre, vi vet nog hvad vi vet, vi. Jag skulle tro, att
 tre gånger tre —

Bir. Icke är nio?

Skalle. Med permission, herre, vi vet nog hur mycket
 det gör, vi.

Bir. Vid Jupiter! Jag har alltid trott, att tre gånger
 tre var nio.

Skalle. Herre hjertandes, herre, det vore synd om ni
 skulle förtjena ert bröd med att räkna.

Bir. Hur mycket gör det då?

Skalle. Herre hjertandes, herre, personerna sjelfva, aktö-
 rerna menar jag, skola visa er hur mycket det gör. Jag,
 för min del, skall, som man säger, bara reprehendera en
 person, en enda stackars person: Pump-hejus den store,
 min herre.

Bir. Är du en af hjeltarna?

Skalle. Det har behagat dem att förhjelta mig till Pump-hejus den stores roll; jag, för min del, känner icke hjelterangen så noga, men Pump-hejus svarar jag för.

Bir. Säg till dem, att de göra sig i ordning.

Skalle. Vi ska' nog göra vår sak fint, vi; det skall nog gå bra. (Går).

Kon. Biron, de skämma ut oss, låt dem ej komma hit.

Bir. Vi trotsa skammen, herre; dessutom är det bra, Om sämre lustspel dessa, än kungens sällskap, ha.

Kon. De få ej komma, säger jag.

Prinsess. På mig, o konung, denna omsorg hvälf; Det skämt är bäst, som minst vet af sig sjelf.

Då nit vill vinna gunst och icke mäktar,

Men dör i den person som sig anfäktar,

Då kommer villervallan jemt till pass;

Man ler åt masken som vill dra ett lass.

Bir. En bra beskrifning på vårt skämt, min kung.

(ARMADO kommer).

Arm. Du smorde, jag anropar dig om så stor utgift af din konungliga ljufva andedrägt, som förslår till uttalande af ett par ord.

(ARMADO talar i tysthet med konungen och ger honom ett papper).

Prinsess. Fruktar denne mannen Gud?

Bir. Hvarför frågar ni det?

Prinsess. Han talar icke som en människa, den Gud har skapat.

Arm. (Högt). Det kommer på ett ut, min vackra, söta honings-monark, ty jag bedyrar att skolmästaren är utomordentligt fantastisk, ja alltför fåfång, alltför alltför fåfång. Men vi vilja låta saken bero, som man säger, på *fortuna della guerra*. Jag önskar er sinnesfrid, aldrakungligaste societet! (Går).

Kon. Det här ser ut att bli en bra hjelterepresentation; han agerar Hector af Troja, herden Pompejus den store,

landtpresten Alexander, Armados page Hercules, och skol-
fluxen Judas Maccabæus.

Och går för de fyra aktionen med kläm,
Så kläda de om sig och spela de fem.

Bir. Fem visa sig genast.

Kon. Nej, fyra allenast.

Bir. Skolfluxen, storskräflaren, bondkaplanen, narren och
pojken.

Hur skickligt ock i lådan man sin tärning vet att styra,
Ej hela världen visa kan en sådan sinka-fyra.

Kon. Der seglar deras farkost fram; nu goda råd ä'
dyra.

Skådespelet "de nio hjeltarna."

(SKALLE *uppträder* som POMPEJUS).

Skalle. Pompejus jag —

Bir. Det ljuger du, ditt fä.

Skalle. Pompejus jag —

Boyet. Med lejon-gap på knä.

Bir. Bra sagdt, din gamla skalk; vi måste bli vänner.

Skalle. Pompejus jag, benämnd den tjocka hjelten —

Dum. Den store.

Skalle. Store, ja! — Benämnd den store hjelten,

Som ofta slog med skärm och sköld sin fiende på fälten.

På böljans rygg jag kankat hit och vill ej vara sen

Att lägga vapen ned inför Fransyskans vackra ben.

Om hennes nåd nu ville säga "tack, Pompejus," så hade
jag gjort ifrån mig.

Prinsess. Stor tack, store Pompejus.

Skalle. Så mycket är det inte värdt, men jag hoppas
att det gick perfekt; jag gjorde bara ett litet fel i stort.

Bir. Min hatt emot en tvåstyfver, att Pompejus är den
styfvaste bland hjeltarna!

(NATHANAEL *uppträder* som ALEXANDER).

Nath. Jag var i mina dar en hjelte utan klander;
Till Ost, Vest, Nord och Syd jag förde segrens svärd;
Min sköld bevisar klart, att jag är All-hexander.

Boyot. Er näsa säger nej; den sitter icke krumt.

Bir. Er näsa vädrar: nej! Nu luktade ni dumt.

Prinsess. Verldsherrskaren blir skrämnd; gå på, min Alexander.

Nath. Jag var i mina dar en hjelte utan klander.

Boyot. Det har ni rätt uti; det var ni, All-hexander.

Bir. Pompejus, du store!

Skalle. Er tjenare; mitt namn är Skalle.

Bir. Kör ut verldsherrskaren, kör ut All-hexander.

Skalle. (Till NATHANAEL). Ack, herre, ni har väntat upp och ned på verldsherrskaren All-hexander! Ni lär bli bortskrapad från de gamla tapeterna för det här, ni; ert lejon, som sitter på nattstolen med stridsyxan i tassan, lär bli en tillhörighet åt A--a—Ajax; han blir då den nionde hjelten. En verldseröfrare, och vara rädd för att tala! Fy skäm ut dig och spring, Alexander. (NATHANAEL går). Det är, med nådernas tillåtelse, en beskedlig toker till karl, en hederlig karl ser ni, och lätt förbluffad. Han är en rasande god granne, verkeligen; och en huggare på käglor; men hvad Alexander beträffar, ack, der ser ni hur det är fatt — det är en smula öfver hans krafter. Men nu skall det komma hjeltar, som skola sjunga en smula bättre ut.

Bir. Aflägsna dig, goda Pompejus.

(HOLOFERNES som JUDAS, och MAL som HERCULES uppträda).

Hol. Den store Hercules är denne puttifnask,

Som dräpte Cerberus, den fördömda *canus*;

Som liten, liten pys han re'n var rask

Och strypte ormar så uti sin *manus*.

Quoniam han än är öfvermaga,

Ergo måste jag till ordet taga. —

Gör ståtligt nu ditt *exit* och försvinn! (MAL går).

Hol. Judas är jag —

Dum. En Judas! —

Hol. Ej Ischariot, herre!

Judas är jag, titulerad Maccabæus.

Dum. Titulerad Maccabæus? Titt-ut då, du riktiga Judas!

Bir. En kyssande förrädare! Hur blef du en Judas?

Hol. Judas är jag, —

Dum. Så mycket större skam för dig, Judas.

Hol. Hvad vill ni, herre?

Boyet. Att Judas skall gå och hänga sig.

Hol. Föregå med godt exempel, jag hyllar det.

Bir. Alldeles riktigt! Judas hängde sig i ett hylletråd.

Hol. Jag förlorar inte hufvudet så lätt.

Bir. Emedan du ingen hufvud-knopp har.

Hol. (*Pekar på sitt hufvud*). Hvad är det här då?

Boyet. En knopp på en fiol.

Dum. Ett knappnåls-hufvud.

Bir. En döds-kalle på en ring.

Long. Ett hufvud på ett gammalt romerskt mynt, knappt synbart.

Boyet. Knoppen på Cæsars svärd.

Dum. Den utskurna ben-knoppen på ett kruthorn.

Bir. Sanct Görans profil på en medalj.

Dum. Ja, en medalj utaf bly.

Bir. Ja, en sådan en som en tandläkare bär på sin mössa; gå på, gå på, nu ha vi satt knoppen i ordning på dig.

Hol. Nej, konfunderat knoppen på mig.

Bir. Ingalunda; vi hafva endast gifvit dig en smula på knoppen.

Hol. Men ni har knoppat litet tokigt till vägs.

Bir. Om du ett lejon varit, vi dock förfarit så.

Boyet. Men som han är en åsna, så kan han nu få gå. Farväl, du söta Jude! — Hvad väntar han väl på?

Dum. På slutet af sitt namn, den sista stafvelsen.

Bir. På as till Jude; riktigt! — Du Jud-as, ryk och ränn!

Hol. Det der är ej gentilt, ej fint och hyggligt alls!

Boyet. Ett ljus åt Judas; annars han bryta kan sin hals.

Prinsess. Ack, stackars Maccabæus, så han har blifvit huttlad!

(ARMADO *uppträder som* HECTOR).

Bir. Göm ditt hufvud, Achilles; här kommer Hector beväpnad.

Dum. Om också mitt gäckeri skulle drabba mig sjelf, — nu vill jag vara lustig.

Kon. Hector var blott en Trojan emot denne.

Boyet. Men är det Hector?

Dum. Jag tror inte, att Hector var så skralt hopkommen.

Long. Hade Hector sådana spatser-trän?

Dum. Han har bytt ben med tuppen.

Boyet. Han står sig bäst i de smala vändningarna.

Bir. Det kan aldrig vara Hector.

Dum. Han är antingen en gud eller en målare, ty han skapar sig fysionomier.

Arm. Den vapenstarke Mars, bataljernas koloss,
Gaf Hector en present, —

Dum. En förgyld muskot-nöt.

Bir. En citron!

Long. Späckad med krydd-nejlikor.

Arm. Tyst!

Den vapenstarke Mars, bataljernas koloss,

Gaf Hector en present, arfherrn till Ilion,

En man så morsk i strid att nog han kunde slåss

Från morgon och till qväll framför sin *pavillon*.

Jag är den blomman —

Dum. Den krusmyntan.

Long. Den acklejan.

Arm. Kära herr Longaville, tygla er tunga.

Long. Jag måste snarare gifva den lösa tyglar, ty den rusar emot Hector.

Dum. Och Hector är en vindthund.

Arm. Den söta hjelten är redan död och förmultnad.
Kära hjertandes, stör inte den dödes ben i grafven; då han lefde, var han en karl. — Men jag måste vidare i texten.
(*Till prinsessan*). Söta kunglighet, benåda mig med hør-selns sinne.

Prinsess. Tala, tappre Hector; det roar oss mycket.

Arm. Jag tillbeder din ljufva nådes toffel.

Boyot. Han älskar henne fot för fot och tum för tum.

Dum. Han kan icke aln-tals.

Arm. Högt öfver Hannibal klef Hector —

Skalle. Ja, kära farbror Hector, med Hanna är det redan expedieradt; det är redan två månader gammalt.

Arm. Hvad menar du?

Skalle. Hå! om du inte spelar den ärliga Trojanen, så är den stackars flickan förlorad. Jo, så står det till. Det känns redan, hur barnet bråkar; ert är det.

Arm. Infamiserar du mig inför potentater? Du skall dö!

Skalle. Då skall Hector få stryk för Jacquettes skull, som han hjälpt till ett lif, och hängd för Pompeji skull, som han hjälpt till en död.

Dum. Du rara Pompejus!

Boyot. Du glor-rike Pompejus!

Bir. Större än stor, store, store, store Pompejus! Pompejus den ofantelige!

Dum. Hector darrar.

Bir. Pompejus är arg. — Mer furier! mer furier! Reta upp dem, reta upp dem!

Dum. Hector manar ut honom.

Bir. Ja, om han har så mycket karla-blod i sig som en loppa behöfver till qvällsvard.

Arm. Vid morgonstjernan, jag utmanar dig.

Skalle. Jag fäktar icke med morgonstjornor som brandvakten; hugga vill jag; med värjan skall det ske. Jag ber er, tag hit mina vapen igen.

Dum. Plats för de uppretade hjeltarna!

Skalle. Jag vill slåss i bara skjortan.

Dum. Hjeltemodige Pompejus!

Mal. Kära herre, låt oss pruta af en smula! Ser ni inte, att Pompejus redan drar rocken af sig? Hvad säger ni? Ni förlorar all er reputation.

Arm. Ädle herrar och krigsmän, förlåt mig; jag slåss aldrig i skjortan.

Dum. Ni kan icke ge ett afslag; Pompejus har manat ut er.

Arm. Kära själar, jag både kan och vill.

Bir. Hvad skäl har ni för det?

Arm. Den nakna sanningen är att jag icke har någon skjorta; jag går i ylle och gör penitens.

Boyet. Det är sant; det blef honom ålagdt i Rom, emedan han icke hade något linne. Sedan dess kan jag svära på att han aldrig haft något linne på kroppen, utom en af Jacques köks-handdukar, och den bär han närmast hjertat som souvenir.

(MERCADÉ uppträder).

Merc. Prinsessa, hell!

Prinsess. Välkommen hit, Mercadé;
Blott skada att du stör vår lustbarhet.

Merc. Jag sorgsen är; den nyhet som jag bringar
Min tunga tynger. — Konungen er far —

Prinsess. Är död!

Merc. Det är han; jag har sagt mitt uppdrag.

Bir. J hjeltar, bort! Nu scenen höljs i moln.

Arm. Jag, för min del, drar andan lätt; jag har sett förolämpningens dagsljus genom kloketens fina springa, och jag skall sjelf skaffa mig rätt som en soldat.

(Hjeltarna gå).

Kon. Hur står det till, ers majestät?

Prinsess. Boyet, gör anstalt; jag i qväll vill resa.

Kon. Ack nej, prinsessa; jag besvär er, stanna.

Prinsess. Gör anstalt. — Ädle herrar, hafven tack
För all er artighet; jag beder er
Af hjertat, nyss bedröfvadt, att ni täcktes
Ursäka eller glömma gunstbenäget
Det fria skämt, som här mot er vi riktat.
Om öfvermodigt vi oss hafva uppfört
I tal och svar, så bär er godhet skulden
För hvad vi vågat. — Ädle prins, farväl!
Ett sorgset hjerta har ej ledig tunga;

Förlåt, om jag tillfyllest ej kan tacka
För lätt beviljad bön om stora ting.

Kon. I sista stunden plägar tiden gifva
Åt sina syften önskad gång och utgång,
Och ofta ger den, just som den försvinner,
Sin dom i sak som länge tvistats om.
Om också sorgen på en dotters panna
Förmenar älskarns ömma leende
Den milda bön som ville sorgen dämpa,
Låt dock — ty kärlek var vårt första ämne —
Ej sorgens skyar få förjaga den
Ifrån sitt mål. Att sörja döda vänner
Är ej så gagneligt, så helsosamt
Som fröjda sig åt vänner vunna nyss.

Prinsess. Hvad? Jag förstår er ej; min sorg är dubbel.

Bår. Ett ärligt tal af sorgen bäst förstås. —
Hvad kungen menar kan ni se af detta:
För er skull tid vi spillt och spelat falskt
Med våra löften; eder skönhet, damer,
Har vanställt oss och bildat våra lynnen
Till motsats utaf det som var vår afsigt.
Så föreföllo vi er löjliga;
Ty kärlek är så full af vilda påhitt,
Så kittslig som ett barn, så yr och fåfång,
Af ögat ammad och som ögat full
Af underliga bilder och gestalter
Och vexlar hug så qvickt som föremålen
På ögats spegel hvimla om hvarann.
Om vi med sådan brokig kärleksdrägt
I edra himla-ögon oss försyndat
Emot vår löftes-ed och värdighet,
Så är det samma edra himla-ögon
Som oss förfört dertill. Om nu vår kärlek
Af er är vållad, faller hela skulden
På er igen. Oss sjelfva vi bedragit,
I det en enda gång vi öfvat falskhet
För evig trohets skull, som lägges ner

För dem som vållat båda två — för er;
 Och denna falskhet, i sig sjelf en synd,
 Så sjelf sig renar och till dygd förvandlas.

Prinsess. Vi fingo edra bref med kärlek fyllda
 Och edra skänker, kärleks sändebud,
 Men höllo dem uti vårt jungfru-råd
 För munter skämtan, artighet, kurtis,
 En vadd och stoppning för att fylla tiden.
 Allvarligare togo vi ej saken,
 Hvad oss beträffar, och bemötte därför
 Er kärlek på dess eget vis — som skämt.

Dum. Men brefven röjde mer än skämt, prinsessa.

Long. Och blickarna —

Ros. Vi tydde dem ej så.

Kon. Ack, gif oss nu på timmans sista klockslag
 Ert kärleksslöfte!

Prinsess. Allt för litet rådrum
 Att göra upp ett köp för evig tid!
 Nej, nej, min prins, ni svurit mycket falskt,
 Er synd är stor. Om för min kärleks skull —
 Om också icke sådant skäl fins till —
 Ni något göra vill, så gör så här:
 Jag tror ej på er ed; men skynda er
 Till någon enslig hydda i en vildmark
 Aflägsen ifrån världens alla fröjder;
 Dröj der, tills solen har sitt årslopp gjort
 Igenom alla Zodiakens tecken.
 Om detta ensliga och stränga lif
 Ej ändrar hvad ert blod i hettan lofvat;
 Om köld och svält, hård bädd och tunna kläder
 Ej knäcka eder kärleks muntra blommor;
 Om den består och håller prof som kärlek,
 Så kom, när året lupit ut sin bana,
 Kom, kräf af mig den lön ni så förtjenat;
 Och, vid den jungfru-hand som kysser din.
 Jag tillhör dig! Tilldess jag stänger in
 Mitt sorgsna jag i något sorgehus,

Utgjutande i fårars regn min smärta
 Vid minnet af min hulda faders död.
 Om nej du säger, skiljom hand från hand;
 Vi tänka icke mer på kärleksband.

Kon. Om nej till detta eller mer jag säger,
 Insmickrande min kraft till stilla ro,
 Må plötslig död mig drabba på mitt läger!
 Nu och till evig tid jag svär dig tro.

Dum. Än jag, min sköna? Säg, hvad önskas mig?

Cath. En hustru! — Skägg, god helsa, tro och heder:
 Om dessa tre för er jag trefaldt beder.

Dum. Ack, får jag säga: tack, min lilla hustru?

Cath. Nej, nej, min herre! Efter år och dag
 Jag skåda vill hur skägget tagit lag;
 Kom hit, när kungen har fullbordat vitet;
 Om då min gunst är stor, jag ger er litet.

Dum. Jag troget mellertid dig tjena vill.

Cath. Tyst, tyst, och svär ej mened en gång till!

Long. Maria, tala!

Mar. Efter årets lopp
 Till brud-dräkt ändras skall min sorg-salopp.

Long. Jag väntar tåligt; tiden blir dock lång.

Mar. Som sjelf ni är; så ung och sådan stång!

Bir. Så tankfull, fröken? Hulda, se på mig;
 Betrakta fönstret till min själ, mitt öga,
 Och se hvad ödmjuk bön på svar der väntar!
 Befall mig göra något för din kärlek.

Ros. Om er jag ofta talas hört, Biron,
 Förr'n jag er såg; och hela världens tunga
 Er kallade en man af gyckel full
 Och full utaf försmädelse och pikar,
 Dem ni mot alla menskor riktade,
 Som kommo inom skotthåll för er qvickhet.
 På det att denna malört måtte rensas
 Utur er hjernas feta mark, och ni,
 Om så behagar er, min kärlek vinna —
 Ty utom detta står den ej att vinna —

Skall hela året ni, från dag till dag,
Besöka stumma sjuka, tala ständigt
Med arma uslingar. Ni skall försöka
Att locka med er qvickhets högsta kraft
Den qvalda sjuklingen till leende.

Bir. Att väcka gapskratt hos en döende!

Det duger ej; det står ej till att göra;
Ej skämtet rör en själ som dödsqval lider.

Ros. Men så man tukta skall ett spefullt lynne,
Som hemtar kraft utaf det usla bifall,
Som fänigt gapskratt plägar ge åt narrar.
Ett infalls lycka ligger i det öra
Som hör derpå, men icke på den tunga
Som säger det; om nu den sjukas öra,
Utaf hans egna smärtors anskri döfvadt,
Vill höra edra glosor — fortfar då,
Och jag skall ta er och ert fel på köpet;
Men vill han ej, så lägg ni af det lynnet,
Och jag skall se er fri från detta fel
Och fröjdas hjerteligen åt er bättring.

Bir. Ett år! Nå väl, jag har ej annat val;
Ett år jag skämtar i ett hospital.

Prinsess. (Till konungen). Ja, dyre prins, nu säger jag
farväl.

Kon. Ack nej, prinsessa; låt oss er ledsaga.

Prinsess. Det blef ej vanligt slut på denna saga:
Pehr fick ej Stina. — Kära flickor, ni
Lätt kunde gjort vårt skämt till komedi.

Kon. Godt, detta slutas inom år och dag.

Bir. Den pjesen blir för lång; så tycker jag.

(ARMADO kommer).

Arm. Ack, hulda majestät, förunna mig —

Prinsess. Var det ej Hector?

Dum. Den värde Troja-hjelten.

Arm. Jag vill kyssa dina kungliga fingrar och taga afsked. Jag har gjort ett löfte; jag har lofvat Jacqueline att

tre hela år köra plogen för hennes hulda kärlek. Men, högst värderade storhet, vill ni åhöra den dialog, som de två lärda männen hafva sammansatt till ära åt ugglan och kucku? Den skulle hafva kommit på slutet af vårt skådespel.

Kon. Ropa på dem genast, vi vilja höra på.

Arm. Hollah! Kom in!

(HOLOFERNES, MAL, SKALLE, NATHANAEL, *m. fl. komma med musik*).

På denna sidan är *Hiems*, vintren; detta är *Ver*, våren; den ena ackompanjerad af ugglan, den andra af kucku. *Ver*, begyn.

Sång.

Våren. Då kattfot röd och sippa blå
Och liten lilja, silfverhvit,
Och kucku-ros med guldstoff på
I gräset nicka hit och dit,
Då börjar göken i sin topp
För äkta män ta visan opp:

Kucku,

Kucku, kucku; hvad fasligt ljud
För den som tagit sig en brud!

Då flöjten hörs kring äng och mo
Och lärkan spelar som ett ur
Och dufvan kuttrar om sin tro
Och linne bleks kring jungfrubur,
Då börjar göken i sin topp
För äkta män ta visan opp:

Kucku,

Kucku, kucku; hvad fasligt ljud
För den som tagit sig en brud!

Vintr. Då taket fullhängdt är med is
Och frusen Pehr går af och an
Och Anders hugger ved till spis
Och mjölken fryser fast i spanu

Och blodet stelnar, snöplog går,
 Då sjunger ugglan ur sitt snår:

Tuhu,

Tuhvitt, tuhu, en ton så söt,
 Då Hanna står och rör i gröt.

Då nordan hviner skarpt kring knut

Och pastorn hostar bort sin bön

Och Kajsa är så röd om snut

Och sparfven pickar smått i snön

Och glödgadt öl kring laget går,

Då sjunger ugglan ur sitt snår:

Tuhu,

Tuhvitt, tuhu, en ton så söt,

Då Hanna står och rör i gröt.

Arm. Mercurii ord låta illa, sedan Apollo sjungit. Ni
 ditåt, vi hitåt! (Alla gå).

SOM NI BEHAGAR.

PERSONER:

HERTIGEN, landsflyktig.	PROBA, narren.
FREDRIK, hertigens broder och usurpator af hans land.	OLIVARIUS ANTITEXT, en landtprest.
AMIENS, } hertigen följaktiga i	CORINNUS, } herdar.
JACQUES, } hans landsflykt.	SYLVIUS, } herdar.
LE BEAU, en hofman i usurpatorns tjenst.	WILHELM, en ung landtman.
CHARLES, Fredriks boxare.	En person som föreställer HYMEN.
OLIVIER, } söner af Riddar Ro-	ROSALINDA, den fördrifna hertigens dotter.
JACQUES, } land de Bois.	CELIA, Fredriks dotter.
ORLANDO, } Oliviers betjenter.	PHEBE, en herdinna.
ADAM, }	AGNES, en bondflicka, Wilhelms älskarinna.
DENIS, }	

Hofmän. pager, jägare, svit.

SKÅDEPLATSEN är i början nära Oliviers hus; sedermera dels vid usurpatorns hof, dels i Ardennerskogen.

FÖRSTA AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Oliviers trädgård.

(ORLANDO och ADAM uppträda).

Orl. Efter hvad jag kan påminna mig, Adam, hängde det så ihop. Han gaf mig i testamente fattiga tusen kronor; och som du säger, ålades min bror vid förlust af hans välsignelse att gifva mig en god uppfostran, och der begynner mitt bekymmer. Min bror Jacques håller han i skolan, och ryktet talar gyldene saker om hans framsteg; hvad mig angår, uppfostrar han mig som en bondlymmel här hemma, eller, egentligare att tala, låter mig gå här hemma ouppfostrad. Ty kallar ni det uppfostran för en

Yngling af min börd, hvad icke det minsta skiljer sig från att göda en ox? Hans hästar bli bättre uppfödda, ty utom sitt goda foder få de också sin undervisning på manegen, och till detta ändamål hållas beridare med mycken kostnad; men jag, hans bror, erhåller af honom ingenting annat än hull, hvarföre hans djur på gödselhögen äro honom lika förbundna som jag. Utom detta intet, som han i så ymnigt mått består mig, tycks hans uppförande ämnadt att ta ifrån mig det något, som naturen gifvit mig; han låter mig spisa ihop med sitt tjenstfolk, utestänger mig ifrån min plats som bror och undergräfvor min adelighet genom min uppfostran, så mycket som på honom beror. Se, det är hvad som bekynrar mig, Adam; och min faders ande, som jag tycker mig känna inom mig, begynner uppressa sig emot denna trældom. Jag vill icke uthärda den längre, ehuru väl jag ännu icke vet något förnuftigt sätt att bli den qvitt.

Ad. Der kommer min husbonde, er bror.

(*OLIVIER kommer*).

Orl. Gå afsides, Adam, så skall du få höra hur han ruskar opp mig.

Oliv. Nå, min herre, hvad gör ni här?

Orl. Ingenting; jag har icke lärt att göra någonting.

Oliv. Nå, hvad förderfvar ni då?

Orl. Hå, herre, jag hjälper er att förderfva hvad Gud skapat: er stackars ovärdiga bror, genom sysslöshet.

Oliv. Nå så gå på med det och blif en odugling så länge!

Orl. Skall jag vakta edra svin och äta draf med dem? Hvilken förlorad sons arfvedel har jag förstört, att jag skulle råka i sådant elände!

Oliv. Vet ni hvar ni är, herre?

Orl. Ja, herre, mycket väl; här i er trädgård.

Oliv. Vet ni hvem ni har för er, herre?

Orl. Ja, bättre än den jag har för mig vet hvem jag är. Jag vet, att ni är min äldsta bror, och genom blodsbåndets kraft borde äfven ni veta något dylikt. Nationer-

nas artighet beviljar er företråde framför mig, emedan ni är den förstfödde, men samma tradition beröfvar icke mig mitt blod, om det också vore tjugo bröder emellan oss. Jag bär inom mig lika mycket af min far som ni, ehuru, det tillstår jag, ert inträde i verlden före mig ställer er närmare den vördnad honom tillkommer.

Oliv. Hvad, pojke!

Orl. Sakta, sakta, äldsta bror! Dertill är ni för ung.

Oliv. Vill du lägga hand på mig, slyngel?

Orl. Jag är ingen slyngel; jag är yngsta sonen till riddar Roland de Bois. Han var min far, och den är tre gånger en slyngel, som säger att en sådan far hade slynglar till barn. Vore du icke min bror, skulle jag icke taga denna hand ifrån din strupe, förrän jag med den andra plockat tungan ur dig för det ordet. Du har smädat dig sjelf.

Ad. Stilla, kära herrar! För er faders minne skull, varen enige!

Oliv. Släpp mig, säger jag!

Orl. Icke förrän jag vill; ni skall höra mig. Min far ålade er i sitt testamente att gifva mig en god uppfostran. Ni har uppfödt mig som en bonde, ni har förborgat och undanhållit för mig alla de egenskaper som tillhöra en man af börd. Min faders ande hvilar med kraft öfver mig, och jag ärnar icke tåla det längre. Därföre unna mig sådana öfningar som anstå mitt stånd, eller lemna mig den arfslott som min far testamenterat mig: med den vill jag gå ut och söka min lycka.

Oliv. Och hvad vill du ta dig till? Tiggas, när den är förstörd? Godt; in med er, min herre; jag vill icke längre vara besvärad af er, ni skall få er vilja fram till en del. Jag ber er, lemna mig.

Orl. Jag vill icke vara er till besvär vidare än som tarivas för mitt eget bästa.

Oliv. Packa dig åstad med honom, din gamla hund!

Ad. "Gamla hund," är det min lön? Alldeles riktigt,

jag har förlorat tänderna i er tjenst. — Gud signe min gamla husbonde! Han skulle aldrig ha sagt ett sådant ord.

(*ORLANDO och ADAM gå*).

Oliv. Står det så till? Begynner du växa mig öfver hufvudet? Jag skall väl kureras din sturskhet och ändå icke ge några tusen kronor nånsin. Holla, Denis!

(*DENIS kommer*).

Den. Ropar hans nåd?

Oliv. Var icke Charles, hertigens boxare, här och ville tala med mig?

Den. Med er tillåtelse, han står här utanföre och anhåller enträget om företräde.

Oliv. Ropa in honom. (*DENIS går*). Det blir en god utväg, och i morgon hålles boxningen.

(*CHARLES kommer*).

Charl. God morgon, ers nåd.

Oliv. Goda monsieur Charles! — Hvad nytt vid det nya hofvet?

Charl. Der ä' inga nyheter vid hofvet, utom de gamla: att den gamla hertigen är fördrifven af sin yngre bror, den nya hertigen; och tre fyra trogna herrar ha begifvit sig i frivillig landsflykt med honom, och deras länderier och inkomster rikta den nya hertigen; därför ger han dem gerna lof att spatsera.

Oliv. Kan ni säga mig, om Rosalinda, hertigens dotter, är förvist tillika med sin far?

Charl. O nej; ty hertigens dotter, hennes kusin, älskar henne så ömt, — de ha allt ifrån vaggan varit uppfödda tillsammans — att hon skulle ha följt henne i landsflykt eller dött af sorg, om hon blifvit tvungen att stanna kvar efter henne. Hon är vid hofvet och icke mindre älskad af onkeln än hans egen dotter. Aldrig ha två fruntimmer hållit så mycket af hvarandra som de.

Oliv. Hvar vistas den gamla hertigen?

Charl. Det sägs, att han redan är i Ardenmerskogen,

och många lustiga turar med honom, och der lefva de som gamla Robin Hood i England. Många unga herrar lära dagligen sälla sig till honom och fördrifva tiden helt bekymmerlöst liksom i gyldene åldern.

Oliv. Nå, ni boxar ju inför den nya hertigen i morgon.

Charl. Ja, visst gör jag det; och jag har kommit hit för att säga er en sak. Man har så der i tysthet låtit mig veta, att er yngre bror Orlando har i sinnet att komma fram förklädd i morgon och pröfva en dust med mig. I morgon, herre, slåss jag för min ära, och den som undkommer mig utan några krossade knotor, han slipper för godt köp. Er bror är ung och klen, och för er skull skulle det göra mig ondt att tilltyga honom så illa som jag måste för min heders skull, om han inställer sig. Derföre har jag kommit hit af vänskap för er, för att säga er att ni antingen måste hålla honom ifrån hvad han ärnat, eller också icke ta illa upp hvad som kan hända honom; han kastar sig sjelf i faran, och det sker helt och hållet emot min vilja.

Oliv. Charles, jag tackar dig för din vänskap för mig; du skall finna, att jag vedergäller den på det vänligaste. Jag har sjelf fått en vink om denna min brors afsigt och har oförmärkt arbetat på att förmå honom att afstå derifrån; men han är oryggelig. Hör du, Charles, — det är den envisaste pojke i Frankrike, full af äregirighet, en afundsjuk medtäflare till alla slags talanger, en lömsk och nedrig komplottmakare emot mig, sin köttsliga bror. Derföre gör som du tycker. Jag såge lika så gerna att du vred halsen som fingret af honom: och du måste se dig före; ty om du endast liudrigt tillrättavisar honom, eller han icke med lysande heder kommer tillrätta med dig, så ställer han efter dig med gift, fångar dig med något försåtligt knep och släpper dig aldrig förrän han tagit lifvet af dig på en eller annan smygväg; ty jag försäkrar dig, och nästan med tårar tillstår jag det: det fins ingen meniska på jorden så ung och så nedrig. Jag talar likväl blott broderligt om honom; men skulle jag anatomisera ho-

nom riktigt för dig, sådan som han är, så skulle jag få rodna och gråta, och du blekna och förvånas.

Charl. Jag är hjertans glad att jag gick hit. Kommer han i morgon, så skall han få sin lön. Och kan han gå sedan på egen hand, så vill jag aldrig täfla om priset mer. Farväl, ers nåd! (*Går*).

Oliv. Farväl, goda Charles. — Nu skall jag sporra upp den vindspelaren. Jag hoppas, jag skall få se ett lyckligt slut på honom; ty mitt hjerta, jag vet icke hvarföre, hatar ingenting i världen så som honom. Likväl är han godsint. icke studerad och likväl kunnig, full af ädla tänkesätt, älskad ända till dyrkan af alla folk-klasser och verkligen så fästad i folks hjertan, synnerligen mitt eget husfolks, som bäst känna honom, att jag sjelf alldeles faller i vanpris der-vid. Men så får det icke länge förblifva; den här boxaren skall klarera saken: ingenting återstår utom att hetsa pojken dit, och det skall jag genast i färd med.

(*Går*).

ANDRA SCENEN.

En öppen plats utanför hertigens slott.

(*ROSALINDA och CELIA uppträda*).

Cel. Jag ber dig, Rosalinda, min kära kusin, var munter!

Ros. Bästa Celia, jag visar mer munterhet än jag har i min makt; och ändå vill du, att jag skall vara muntrare? Kan du icke lära mig glömma en landsflyktig far, så bör du icke begära att någon utomordentlig glädtighet skall kunna falla mig in.

Cel. Jag ser nu, att du icke älskar mig lika innerligt som jag älskar dig. Om min onkel, din landsflyktige far, hade fördrifvit din onkel, hertigen min far, och du likväl hade blifvit hos mig, då skulle jag kunnat lära min vänskap att anse din far för min. Det skulle ock du kunna, om din vänskap för mig verkligen vore så rättskaffens artad som min är för dig.

Ros. Nå väl, jag skall glömma min egen ställning för att fröjda mig öfver din.

Cel. Du vet, min far har intet barn utom mig, ej heller anledning att hoppas något; du skall sannerligen bli hans arfvinge, ty hvad han har tagit ifrån din far med våld, det skall jag gifva dig tillbaka igen af kärlek; vid min ära, det skall jag, och bryter jag den eden må jag bli ett missfoster! Således, min vackra Rosa, min goda Rosa, var munter.

Ros. Nu skall jag vara det då, och hitta på någon rolighet. Låt se: hvad säger du om att bli kär?

Cel. Åh jo, att bli det för roskull! Men älska icke någon karl på fullt allvar, och icke en gång på skämt mera än att du under en oskyldig rodnad med heder kan komma ifrån saken.

Ros. Nå, hvad skall vi hitta på då?

Cel. Låt oss sitta och förarga bort den goda hushållerskan Fortuna från sitt hjul, så att hennes gåfvor hädanefter må blifva jemnt fördelade.

Ros. Ja, om vi det kunde! Hennes välgörningar äro allt för illa anbragta, och den blinda hedersgumman misstager sig aldremest i sina gåfvor åt vårt kön.

Cel. Det är sant; ty dem som hon gör sköna, gör hon sällan ärbara, och dem som hon gör ärbara, gör hon stundom rätt fula.

Ros. Nej, nu öfvergår du från lyckans verkstad till naturens; lyckan råder i de verldsliga gåfvorna, icke i naturens bildningar.

(*PROBA kommer*).

Cel. Icke? Om naturen skapat en skön varelse, kan icke Fortuna låta henne falla i elden? — Fastän naturen gifvit oss qvickhet nog för att kunna drifva spe med lyckan, skickar icke lyckan denna narren hit för att hugga hufvudet af kursen?

Ros. I sanning, der är lyckan naturen för mäktig, när lyckan låter ett dumt naturens barn hugga qvickhufvudet af naturen.

Cel. Hvem vet? Kanhända är detta icke heller lyckans verk, utan naturens, hvilken finner vårt naturliga vett för fänigt för att diskutera om sådana gudomligheter, och derföre skickar oss denna tölp på halsen som en slipsten, ty narrens fänighet är alltid qvickhetens slipsten. — Nå, qvickhet, hvarthän vandrar du?

Prob. Fröken, ni skall komma till er far.

Cel. Har man tagit er till budbärare?

Prob. Nej, på min heder! man bad mig blott gå efter er.

Ros. Hvar lärde ni den eden, narr?

Prob. Af en viss riddare, som svor på sin heder att pannkakorna voro goda, och svor på sin heder att senapen icke dugde. Nu ansvarar jag för att pannkakorna icke dugde och att senapen var god; och ändå hade riddaren icke försvurit sig.

Cel. Hur bevisar ni det med den stora hopen af edra kunskaper?

Ros. Nå ja, tag nu nosgrimman af er visdom.

Prob. Ställ er så här fram, båda två; stryk er nu om hakan, och svär vid ert skägg att jag är en skälm.

Cel. Vid vårt skägg, om vi hade något, du är en skälm.

Prob. Vid min skälmaktighet, om jag hade någon, då vore jag det; men om ni svär vid det som icke fins, så försvär ni er icke. Icke heller försvor sig den riddaren som svor på sin heder, ty han hade aldrig någon; eller om han hade någon, hade han svurit bort den långt förut innan han nånsin såg de der pannkakorna och den der senapen.

Cel. Säg oss hvem du syftar på?

Prob. En som gubben Fredrik, er far, håller mycket af.

Cel. Min fars välvilja är nog för att ge honom heder. Nog! Tala icke mer om honom; ni får stryk endera dagen för er näsvishet.

Prob. Så mycket ömkligare, att narrar icke få omtala i sin vishet hvad visa män göra i sin narraktighet.

Cel. Du har minsann rätt; ty sedan det lilla vett, som

narrarna ha, blifvit tystadt, gör den lilla narraktighet, som de visa ha, för mycket väsen af sig. Se här kommer monsieur Le Beau.

(LE BEAU *kommer*).

Ros. Med munnen full af nyheter.

Cel. Dem han lär proppa uti oss, liksom dufvorna mata sina ungar.

Ros. Då bli vi väl gödda med nyheter.

Cel. Så mycket bättre bli vi att föra till torgs. *Bonjour, monsieur Le Beau!* Hvad nytt?

Le B. Sköna prinsessa, ni har förlorat en rolig stund.

Cel. Förlorat? På hvem?

Le B. På hvem, fröken? Huru skall jag svara?

Ros. Som er qvickhet och er lycka behaga.

Prob. Eller som ödet beslutar.

Cel. Riktigt! Det var att slå spiken på hufvudet.

Prob. Ja, om jag icke tager vara på min rang —

Ros. Så ranglar du rakt på tok.

Le B. Ni gör mig förbryllad, mina damer. Jag ville berätta för er om en skön boxning, som ni försummat att se på.

Ros. Ni kan ju säga oss hur det gick till.

Le B. Jag skall berätta er sjelfva begynnelsen; om ni behagar, kan ni sjelfva se på slutet, ty det bästa återstår och de komma just hit för att fortsätta.

Cel. Nå, begynnelsen då, som redan är död och begrafven!

Le B. Der kom en gammal man med sina tre söner —

Cel. Jag har hört en gammal saga, som börjar så.

Le B. Tre hyggliga gossar med herrlig växt och ståtlig hållning —

Ros. "Mörka hår och ögonbryn, vid afvikandet klädda" —

Le B. Den äldsta af bröderna boxade med Charles, hertigens boxare; Charles kastade omkull honom på minuten och knäckte tre refben på honom, så att det är litet hopp om att få lif i honom igen. Likaså expedierade han den

andra och den tredje. Nu ligga de der, och den stackars gubben, deras far, håller en sådan jemmerfull veklagan öfver dem, att alla åskådarne biträda honom med sina tårar.

Ros. Hu!

Prob. Men hvad är det för en rolig stund, som damerna förlorat, monsieur!

Le B. Hå, den jag talar om.

Prob. Man lärer, så länge man lefver. Det är första gången i mitt lif som jag hört, att krossade refben är något roligt för damer.

Cel. Det tycker jag också, det är visst.

Ros. Men är det någon mer, som längtar efter dylika brutna tongångar på sina benpipor? Är det någon mer, som tycker om refbens-knäckning? Skola vi se på den der boxningen, kusin?

Le B. Det måste ni, om ni stannar kvar här, ty här är den bestämda platsen för boxningen; det kommer straxt att gå för sig.

Cel. Der komma de ju redan. Låt oss nu dröja och se på.

(Trumpetskall. Hertig FREDRIK, hofmän, ORLANDO, CHARLES och sviten inträda).

H. Fr. Nå väl; då den unge mannen icke vill låta säga sig, så må han sjelf plikta för sin framfusighet.

Ros. Är det han?

Le B. Just han, min fröken.

Cel. Ack, han är för ung! Men likväl ser han ikring sig med så trygg uppsyn.

H. Fr. Hvad nu? Min dotter, min kusin! Har ni smugit er hit för att se på boxningen?

Ros. Ja, min prins, om ni behagar tillåta oss.

H. Fr. Ni torde finna det föga roligt, det skall jag säga er; striden är allt för olika. Af medlidande med den utmanades ungdom skulle jag gerna önskat kunna afråda honom, men han vill icke låta säga sig. Tala med honom, flickor; se till, om ni kan öfvertala honom.

Cel. Kalla hit honom, bästa monsieur Le Beau.

H. Fr. Gör det; jag skall aflägsna mig.

(*Hertigen går åt sidan.*)

Le B. Herr utmanare, prinsessorna vilja tala med er.

Orl. Jag afvaktar pligtskyldigast deras befallning.

Ros. Unge man, har ni utmanat boxaren Charles?

Orl. Nej, sköna prinsessa; han är sjelf den allmänna utmanaren; jag kommer blott, liksom andra, för att försöka min ungdomsstyrka emot honom.

Cel. Unge man, ert mod är för djerft för edra år. Ni har sett rysliga prof på denna mannens styrka; om ni kunde se er sjelf med våra ögon, eller bedöma er med vårt omdöme, så skulle fruktan för utgången råda er till ett mer passande försök. Vi bedja er för er egen skull tänka på er säkerhet och afstå från detta företag.

Ros. Gör det, unge man; ert rykte skall icke behöfva lida dervid, ty vi skola i vårt namn anhålla hos hertigen om att boxningen icke får gå för sig.

Orl. Jag besvär er, straffa mig icke med ett så hårdt omdöme. Jag är ganska brottslig, jag bekänner det, då jag vägrar någonting åt så sköna och ädla damer. Men låt blott edra sköna ögon och edra goda önsknningar följa mig vid mitt försök. Bli jag öfvervunnen, så vanäras en som aldrig tillgodonjutit någon aktning; stupar jag, så dör blott en som önskar det. Jag gör mina vänner ingen bedröfvelse, ty jag har ingen som begråter mig: verlden ingen orätt, ty jag äger ingenting i verlden; jag upptager der blott en plats, som bättre kan bli uppfylld när jag lemnat den tom.

Ros. Den lilla styrka jag har skulle jag vilja låta vara med er.

Cel. Min också, till en liten fyllnad i hennes.

Ros. Farväl! Himlen gifve, att jag måtte hafva misskämt er!

Cel. Hvad ert hjerta önskar, vare med er!

Charl. Nå väl, hvar är den unga kavaljeren, som längtar så att få ligga hos sin moder jorden?

Orl. Här är han, herre; men han har en mer passande afsigt i sinnet.

H. Fr. Ni skall blott försöka en gång.

Charl. Jag ansvarar ers höghet för att ni ej skall förmå honom till den andra, sedan ni så grundligt rådt honom från den första.

Orl. Ni ärnar smäda mig efteråt; ni hade då icke bordt göra det i förväg. Men till saken!

Ros. Nå, Hercules vare din hjälp, unge man!

Cel. Ack, om jag vore osynlig! Jag skulle dra benet undan den der jetten. (CHARLES och ORLANDO brottas).

Ros. Förträffliga yngling!

Cel. Om jag hade en åskstråle i min blick, nog vet jag hvem som skulle till marken.

(CHARLES störtar omkull. *Bifallsrop*).

H. Fr. Icke mer, icke mer!

Orl. Jo, jag besvär ers höghet; jag har ännu icke kommit riktigt i takten.

H. Fr. Hur är det med dig, Charles?

Le B. Han kan icke tala, min prins.

H. Fr. Bär honom bort! (CHARLES bäres ut). Hvad är ditt namn, unge man?

Orl. Orlando, min prins, yngsta sonen af Riddar Roland de Bois.

H. Fr. Om blott du varit någon annans son!

Din fader ansågs aktningsvärd af alla,

Men jag fann honom ständigt som min ovän.

Din bragd mig skulle fägnat ännu mer,

Om från ett annat hus du ledt din härkomst.

Farväl! Du är likväl en hurtig yngling;

Om blott du hade nämnt en annan far!

(*Hertig FREDRIK, Le BEAU och sviten gå*).

Cel. Männ jag gjort så, om jag min fader varit?

Orl. Men jag är stolt att vara Rolands son,

Hans yngsta son, och byter ej mitt namn,

Om Fredrik ock mig adopterade.

Ros. Min far har älskat Roland som sitt lif,

Och hela världen tänkte som min far.
Om förr jag vetat att det var hans son,
Så skulle jag min bön med tårar parat,
Förr'n så han skulle vågat sig.

Cel. Min Rosa,

Låt nu oss tacka, låt oss muntra honom;
Min faders tvära, hatuppfyllda ord
Mig gräma djupt. —

(*Till ORLANDO*).

Bra har ni fört er upp;

Om äfven så ni håller ord i kärlek,
Som nyss ni hållit mer än ni har lofvat,
Så blir er flicka lycklig.

Ros. (*Tager af sig sitt armband*). Unga herre,
Bär detta smycke, bär det som en hågkomst
Af en som är ur lyckans tjänst förskjuten
Och skulle gifva mer, om mer hon ägde. —
Vi gå, kusin!

Cel. Farväl, min vackra herre.

Orl. Jag kan ej säga tack! Mitt bättre jag
Är plundradt re'n; hvad ännu här står kvar
Är blott skottaflan, blott en liflös bild.

Ros. Han ropar oss. Med lyckan sjönk min stolthet;
Jag frågar hvad han vill. — Ni ropte, herre? —
Berömligt har ni kämpat och besegrat
Väl flera än er ovän.

Cel. Kom, kusin!

Ros. Jag kommer ju; — farväl!

(*ROSALINDA och CELIA gå*).

Orl. Hvad lidelse har fjettrat så min tunga?
Jag kan ej tala, och hon bjöd mig samtal!

(*LE BEAU kommer tillbaka*).

Orlando, arme, du är öfvervunnen;
Charles eller någon svagare har segrat!

Le B. Min bästa herre, jag er vänligt råder
Att lemna denna plats; fast ni förtjenat
Stor heder, ynnest och ett ärligt bifall,
Är dock vår hertigs lynne sådant nu,

Att han förtryter allt hvad ni har gjort.
Han är så kinkig; hvad han är i sanning.
Mer anstår er att se än mig att säga.

Orl. Jag tackar er, min herre; säg mig blott,
Hvem var väl furstens dotter af de tvenne
Som sågo på vår brottning?

Le B. Ingendera,
Om man skall döma efter deras väsen;
Dock var den mindre verkligen hans dotter.
Den andra är den landsförvista prinsens
Och hållen kvar af onkeln, usurpatorn,
Till sällskap åt hans dotter; deras vänskap
Är starkare än tvenne systrars blodsband.
Men jag kan säga er: helt nyss har fursten
Fått misshag till sin broders sköna dotter
Och grundar det på intet annat skäl,
Än det att folket prisar hennes dygder
Och ömkar henne för sin faders skull;
Och, vid min ära, detta hat skall snart
Utbrista oförmodadt. Men farväl;
Framdeles, i en bättre verld än denna,
Jag önskar mig er ynnest och bekantskap.

Orl. Farväl, jag är oändligen förbunden.

(LE BEAU *går*).

Ur askan och i elden der jag bor;
Från hårdstint furste till en hårdstint bror! —
Men, englasköna Rosalinda!

(*Går*).

TREDJE SCENEN.

Ett rum i slottet.

(CELIA *och* ROSALINDA).

Cel. Nå, kusin, nå Rosalinda! — Cupido förbarme sig!
Icke ett ord!

Ros. Icke ett att kasta åt en hund en gång!

Cel. Nej, dina ord äro för dyrbara att kasta åt han-

dar, släng några af dem åt mig. Se så, tala mig lam med förnuftiga skäl.

Ros. Då vore det ute med två stycken kusiner, om den ena förlamades af förnuftiga skäl och den andra blefve förtryckt utan alla förnuftiga skäl.

Cel. Men är då allt detta för din fars skull?

Ros. Nej, en del är för min fars enda barns skull. Ack, huru full af törnen är ändå icke denna hvardagsverld!

Cel. Det är blott kardborrar som man kastat på dig på helgdags-narri. Om vi icke gå på banade vägar, så draga våra egna klädningar dem med sig.

Ros. Ifrån min klädning kunde jag nog skaka bort dem; men dessa kardborrar ha fastnat i mitt bröst.

Cel. Hosta då, så gå de bort.

Ros. Det skulle jag nog försöka, om jag bara kunde hosta honom hit.

Cel. Se så, se så; brottas med dina böjelser.

Ros. Ack, de taga parti för en starkare brottare än jag är.

Cel. Gud hjelpe dig! Du lär väl en vacker dag boxas med honom, äfven med fara att duka under! — Men låt oss ge det här skämtet afsked och tala allvarsamt. Är det möjligt, att du i ett ögonblick fattat en så häftig böjelse för riddar Rolands yngsta son?

Ros. Hertigen min far älskade hans far innerligt.

Cel. Följer derutaf, att du skall älska hans son innerligt? På det sättet skulle jag hata honom, ty min far bar ett innerligt hat till hans far, och likväl hatar icke jag Orlando.

Ros. Ack nej, hata honom icke! För min skull icke!

Cel. Hvarföre skulle jag hata honom? Förtjenar han icke något bättre?

Ros. Låt mig derföre älska honom; och älska honom du sjelf, för det att jag älskar honom. — Se här kommer hertigen.

Cel. Med ögonen fulla af vrede.

(*Hertig FREDRIK och hofmän komma*).

H. Fr. I största hast ni gör er färdig, flicka,
Och lemnar detta hof.

Ros. Jag, onkel?

H. Fr. Ni.

Om inom tio dagar ni befinnes
Så nära detta hof som tjugo mil,
Så skall ni dö.

Ros. Ack, jag besvär ers höghet,
Låt mig få kunskap med mig om mitt brott.
Om med mig sjelf jag är i godt förstånd
Och känner mina egna önskningsar;
Om ej jag drömmer eller är förryckt, —
Hvad jag dock ej kan tro — då, bästa onkel,
Har aldrig jag, ej ens med ofödd tanke,
Förnärmat er!

H. Fr. Så talar hvarje trolös.
Berodde deras renhet blott på orden,
Oskyldiga som himlen sjelf de vore.
Det vare nog för dig, att jag ej tror dig.

Ros. Dock kan er misstro mig ej trolös göra;
Förtälj mig, hvarutaf ni drar er slutsats.

H. Fr. Du är din faders dotter, det är nog.

Ros. Det var jag då ers höghet tog hans länder,
Det var jag då ers höghet honom bortdref.
Förräderiet ärfves ej, min prins;
Och smitta våra vänner oss dermed,
Hvad gör det mig? Min far förrådde ingen.
Misskänn mig därför ej så grymt, min prins,
Att tro min fattigdom är trolöshet.

Cel. Ack, nådigaste herre, låt mig tala!

H. Fr. Ja, Celia, för din skull fick hon stanna,
Hon annars ströfvat med sin far omkring.

Cel. Då bad jag ej få äga henne kvar;
Ni ville det, ni sjelf var mild ännu.
Jag var för ung att då värdera henne,
Jag känner henne nu: är hon förrädisk,

Är jag det ock. Vi slumrat stüds tillhopa
 Och vaknat, spisat, lärt och lekt tillsammans,
 Och hvart vi gingo, liksom Junos svanor.
 Vi voro jemt ett oskiljaktigt par.

H. Fr. Hon är för slug för dig; och hennes släthet
 Och hennes tystnad, hennes tålomod
 Till folket talar, och de ömka henne.
 Du fjolla, hon beröfvar dig ditt namn,
 Och du skall stråla mera skön och dygdig
 Då hon är hädan. Öppna ej din mun;
 Oåterkallelig och fast den dom
 Skall stånda, som jag fällt: hon är förvisad.

Cel. Fäll öfver mig då samma dom, min furste;
 Jag kan ej lefva utom hennes sällskap.

H. Fr. Du är en fjolla! — och gif akt, kusin,
 Om ni förhalar tiden, vid min ära
 Och vid mitt fursteliga ord, ni dör!

(Hertig FREDRIK går med sin svit).

Cel. Hvarthän? Hvarthän, min stackars Rosalinda?
 Jag byter far med dig, jag ger dig min.
 Jag dig besvär, sörj icke mer än jag!

Ros. Jag större orsak har.

Cel. Det har du ej.

Jag ber, var lugn; du vet då ej, att fursten,
 Förvisat mig, sitt barn?

Ros. Det har han ej.

Cel. Det har han ej? Då saknar Rosalinda
 Den kärlek, som dig borde hafva lärt
 Att du och jag, min Rosa, äro ett.
 Vi skulle skiljas? Skiljas, goda flicka?
 Nej, han må söka sig en annan arfving.
 Men låt oss rådslå nu hur vi må fly,
 Hvarthän, och hvad vi skola taga med oss.
 Tro ej, att du får taga sorgen, du,
 Att ensam bära och mig lemna lottlös!
 Vid himlen sjelf, som bleknar vid vår smärta,
 Säg hvad du vill; jag måste följa dig!

Ros. Hvert taga vägen då?

Cel. Jo, till min farbror.

Ros. Ack, hvilka faror hota icke oss,

Oss flickor, på en så ofantlig resa!

Vet, skönhet lockar tjufven mer än guld.

Cel. Jag skall mig dölja djupt i armods-drägt

Och sota ned min fina hy med umbra;

Gör du detsamma; så vi färdas fram

Och reta ej till anfall.

Ros. Bättre vore

Tilläfventyrs, då jag är något högväxt,

Att helt och hållet jag till karl mig klädde:

Den granna korta sabeln vid min sida,

Ett jagt-spjut i min hand; och om i hjertat

En qvinlig fruktan, än så stor, sig gömmer,

Skall jag likväl se barsk och krigisk ut

Likt mången annan manlig mes som låtsar

Ett mod, hvaraf han endast larfven bär.

Cel. Hvad vill du ha för namn, när du blir karl?

Ros. Ej sämre namn än dundergudens munskänk;

Kom väl ihåg det, nämn mig Ganymed.

Men hvilket namn vill du då välja dig?

Cel. Ett namn som passar med min nya ställning:

Ej längre Celia, men Aliena.

Ros. Men hvad? Om vi försökte locka med oss

Den plumpa narren vid din faders hof?

Han blef oss nog ett tidsfördrif på resan.

Cel. Åh, han mig följer öfver vida världen;

Till honom friar jag. Nu låt oss gå

Och samla våra nipper och juveler

Samt tänka ut den bästa tid och väg

Till säkerhet mot hvarje efterspaning.

Så låt oss tåga utan bryderi

Till frihet hän och ej till slafveri.

(*De gå*).

ANDRA AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Ardennerskogen.

(Den landsflyktige hertigen, AMIENS och andra hofmän uppträda jagtklädda).

Hert. Nå mina vänner, bröder i min landsflykt,
Gör vanan icke detta lif mer ljuft
Än flärdens pomp och glitter? Är ej skogen
Mer fri från fara än det falska hofvet?
Här känna vi blott Adams syndastraff,
Årstiders vexling, såsom: vintrens isklor
Och stormens vilda tjut och ilska gläfs;
Men när han biter så att skinnet svider
Och krymper hop af köld, jag ler och säger:
Det är ej smicker; den rådgifvaren
Mig säger midt i synen hvad jag är.
Ljuf är den nytta oss beskärs af motgång,
Som, liksom paddan, stygg och giftbemängd,
Dock bär en rik juvel uti sitt hufvud;
Och detta lif, från verlds-bråk fjerran, finner
Hos träden språk, i källans spegel böcker,
I stenar gudligt tal och godt i allt.

Am. Jag bytte det ej bort; säll är ers höghet,
Som ödets hårdhet öfversätta kan
Uppå ett sådant mildt och stilla språk.

Hert. Kom, låt oss gå och fälla villebråd;
Dock skada att de stackars bjerta kräken,
Infödingar i denna öde stad,
Så der få blodig länd på egen jord
För våra hvassa pilar!

1 Hofm. Ja, min prins,
Det går den vemodsfulle Jacques till hjertat!
Han svär, att ni på detta sätt är värre
Än usurpatorn som har er fördrifvit.
I dag herr Amiens och jag oss smögo
Bak honom, då han vid en ek låg utsträckt,

Hvars gamla rötter skjuta ut i bäcken
 Som sorlar fram igenom denna skog.
 Då kom en stackars efterjagad hjort,
 Som redan träffad var af jägarns skott,
 Att flåsa ut; i sanning, ädle herre,
 Så djupa suckar drog det stackars djuret,
 Att hvarje andetag dess manke spände
 Så att den tycktes brista; och så stora
 Och runda följde tårarna hvarandra
 Nedåt en menlös nos i sorglig täflan:
 Då såg den sorgsna Jacques det ludna kräket,
 Der tätt bredvid vår strida bäck det stod
 Och ökte den med tårar.

Hert. Nå, och Jacques?

Predikade han ej om skådespelet?

1 Hofm. Åh jo, i tusen bilder. För det första.
 För det att djuret gret i fulla strömmen:
 "Ack, arma hjort, du gör ditt testamente
 Som verdens barn," han sade, "ger ditt mera
 Åt den som har för mycket!" Se'n, att hjorten
 Förlåten var af sammetslena vänner:
 "Rätt så," han sade, "så förskingras alltid
 I motgång våra vänners hop!" Nu sprang
 En sorglös flock, af betet mätt, förbi,
 Och ingen smekte hjorten; "ja," skrek Jacques,
 "Framåt, ni feta gödda medborgsmän,
 Se det är seden; hvarför gapar ni
 På den der uslingen som spelt bankrutt?"
 Så genomborrar han med småde-ord
 Hjertrotten uppå stad och land och hof,
 Ja sjelfva detta lefnadssätt, och svär
 Att vi blott äro röfvare, tyranner
 Och mycket värre än, som skrämma upp
 De arma djuren, ja nedgöra dem
 I deras af naturen gifna boning.

Hert. I dessa tankar lemnade ni honom?

1 *Hofm.* Ja, herre, i betraktelser och tårar
Vid hjortens snyftning.

Hert. Visa mig till stället:
Jag råkar honom gerna så beskaffad
Till sitt humör; då är han rik på ämnen.

1 *Hofm.* Jag skall på stunden föra er till honom.

(*De gå*).

ANDRA SCENEN.

Ett rum i slottet.

(*Hertig FREDRIK, hofherrar och svit uppträda*).

H. Fr. Är det väl möjligt, att ej någon såg dem?
Så är det ej: nej, skurkar vid mitt hof
Ha varit med och hulptit dem på vägen.

1 *Hofm.* Jag har ej hört att någon henne sett.
Ty hennes kammarfruar förde henne
Till sängs, och bittida på morgonstunden
De funno sängen tom och ledig redan.

2 *Hofm.* Den plumpa narnn, ers höghet, hvilken ofta
Ni täcktes skratta åt, är också borta.
Hesperia, prinsessans kammarfröken,
Bekänner att hon stått i smyg och hört
Er dotter liksom dess kusin berömma
Den unga kämpens skick och anletsdrag,
Som öfvervann helt nyss den starka Charles;
Och hon förmodar, att, hvarthelst de gått,
Den ynglingen dem följer utan tvifvel.

H. Fr. Sänd bud till brodern, hemta hit den sprätten;
Är han ej der, så för hans broder till mig,
Jag skall nog lära honom finna bror sin.
Nu fort: låt efterspaningen ej svika,
Förr'n de förrymda dårhushjonen träffats.

(*De gå*).

TREDJE SCENEN.

Utanför OLIVIERS hus.

(ORLANDO och ADAM möta hvarandra).

Orl. Hvem der?*Ad.* Hvad? Ni, min unga herre? — Ädla herre!

Ack, bästa herre! Ack, du sköna minne
 Af gamla Roland! Säg, hvad gör ni här?
 Hvi är ni dygdig? Hvi så älskansvärd?
 Och hvarför är ni ädel, stark och tapper?
 Och hvarföre så gerna öfvervinna
 Den tvära hertigens armstyfva kämpe?
 Er ära hann för hastigt för er hem.
 Ni känner icke till ett visst slags folk,
 Som hafva alla sina företräden
 Till fiender: så bli ock edra dygder
 Blott heliga förrädare mot er.
 O, hvad är detta för en verld, när det
 Som herrligt är förgiftar den som har det!

Orl. Hvad är på färde?*Ad.* Olycksalige,

Träd aldrig inom denna dörr, ty här
 Inunder detta tak bor fienden
 Till alla edra dygder, och han är
 Er bror — nej, ingen bror, men likväl son —
 Nej, icke son; han får ej kallas son
 Till den jag ville nämna som hans far. —
 Han hört ert lof, och ämnar nu i natt
 Uppbränna huset der ni plägar ligga
 Och er deri. Slår detta honom felt,
 Han lägger andra råd att mörda er.
 Jag lyssnat efter och har hört hans anslag.
 Här är ej mer ert hem, men mördarns kula;
 Afsky den, frukta den, besök den aldrig!

Orl. Men hvart skall jag då taga vägen, Adam?*Ad.* Likgodt hvarthän, blott aldrig nånsin hit.*Orl.* Hvad? Vill du, att jag betla skall mitt bröd?

På allmän väg med nedrigt våldsamt klinga
 Tilltvinga mig ett röfvadt underhåll?
 Det skulle jag? jag vet ej annan utväg;
 Men dertill — nej! Det hände hvad som helst,
 Jag underkastar mig urartads blods,
 En blodig broders, mordlust vida heldre!

Ad. Nej, gör ej det; jag har femhundra kronor,
 Som hos er får jag hopspart af min lön;
 Jag gömt dem till att bli min sköterska.
 När tjensten mattat ut min gamla kropp
 Och gubben vårdslöst slänges bort i vrån.
 Tag dem, och han som föder korpens ungar,
 Ja, skaffar sparfvén omsorgsfullt sin föda,
 Han blifve se'n min tröst på ålderdomen!
 Tag detta guld, tag mig till tjenare;
 Fast jag är gammal, är jag rask och munter,
 Ty i min ungdom blandade jag aldrig
 Upproriskt heta drycker i min blod,
 Ej heller fans jag med en oblyg panna
 På vägarna till svaghet och förslappning.
 Min ålderdom är som en kraftig vinter,
 Väl kall, men frisk. Låt mig få följa er;
 Jag skall er tjena muntert som en yngling
 I alla edra värf och äfventyr.

Orl. Ack, goda gubbe, huru klart sig speglar
 I dig den gamla världens trogna tjenstnit,
 Då tjenarn såg på pligt och ej på lön!
 Du är ej efter dessa tiders sätt
 Då ingen svetts utom för sin fördel,
 Och när den uppnåtts, dör tjenstfärdigheten
 Vid ägandet: det är ej så med dig.
 Men vet, du sköter ett förtorkadt träd,
 Som icke mäktar ens en blommas gifva
 Till lön för all din möda och din ans.
 Kom mellertid och låt oss följas åt;
 Kanske att förr'n din ungdoms lön förtärts,
 Har någon tarflig lott oss re'n beskärts.

Ad. Fort, herre, då! Till sista andedrag
 Dig trogen och tillgifven följer jag. —
 Från sjutton år, tills åtti snart jag ser,
 Jag här har bott, nu bor jag här ej mer.
 Vid sjutton år man söker lyckan re'n,
 Men åttio — den veckan är för sen!
 Den lyckan är dock mer än gods och guld,
 Att dö i frid och ha betalt sin skuld.

(*De gå*).

FJERDE SCENEN.

Ardennerskogen.

(*ROSALINDA, klädd till gosse, CELIA, klädd till herdinna,
 och PROBA uppträda*).

Ros. O Zeus! Hur matt! Lifsandarna ha tröttnat.

Prob. Jag frågar inte efter lifsandarna, bara icke benen voro så trötta.

Ros. Följde jag mitt hjertas ingifvelser, så vanärade jag mina karl-kläder och gret som en qvinna; men jag måste styrka det svagare kärilet, ty rock och byxor böra visa sig tappra emot kjortelen; alltså fatta mod, bästa Aliena.

Cel. Bär ditt kors med tålmod; jag mäktar icke gå längre.

Prob. För min del vill jag heldre bära tålmodet än bära er, fast det väl icke vore något tungt kors att bära er, ty er kassa måtte åtminstone vara bra lätt.

Ros. Nå; och detta är Ardennerskogen.

Prob. Ja, och nu är jag på Ardennerna; desto större narr är jag. Då jag var hemma var jag på en bättre plats, men när man är ute och reser får man hålla till godo.

Ros. Ja, probera det, bästa Proba. -- Se, hvem kommer der? En ung man och en gammal stadda i allvarsamt samtal.

(*CORINNUS och SYLVIUS uppträda*).

Cor. På detta sätt skall hon försmå dig evigt.

Sylv. O visste du, Corinnus, hur jag älskar!

Cor. Jag anar det, ty äfven jag har älskat.

Sylv. Nej, du är gammal, du ej anar det,

Var ock som yngling du så trogen herde

Som nånsin suckat på en hufvudgård.

Dock, om din kärlek liknat min, — ehuru

Jag tror, att ingen dödlig så har älskat —

Till huru mycket löjligt har ej då

Din fantasi och din passion förledt dig?

Cor. Till tusen saker, som jag nu förgätit.

Sylv. Då har du aldrig älskat riktigt varmt!

Om du ej minnes klart den minsta dårskap

I hvilken nånsin kärleken dig störtat,

Så har du icke älskat;

Och har du icke, så som nu jag gör,

Uttröttat folk med loftal om din sköna,

Så har du icke älskat;

Och bröt du icke upp ifrån ditt sällskap

Så tvärt som nu passionen jagar mig,

Så har du icke älskat. — Phebe, Phebe!

(*Går*).

Ros. Ack, stackars älskare!

Jag ville taga reda på ditt sår,

Men fann dervid olyckligtvis mitt eget.

Prob. Ja, och jag mitt. Jag kommer ihåg, då jag var kär, huru jag slog min plit i stycken emot en sten och bad honom hålla det till godo för det han understod sig att smyga sig in om natten till Hanna Mysing; och jag kommer ihåg hur jag kysste hennes klappråd och jufret på den kon, som hennes små knubbiga händer hade mjölkat; och jag kommer ihåg hur jag omfamnade en ärtskida i stället för henne och tog två ärter och gaf henne tillbaka och sade med gråtande tårar: bär dessa för min skull. Vi trogna älskare falla ofta på rätt lustiga kaprioler; liksom allting i naturen är dödligt, så är hela naturen i kärlekens stund dödligt rasande.

Ros. Du talar klokare än du sjelf anar.

Prob. Nej, jag anar aldrig min egen klokhet, förrän jag bryter af mig benen emot den.

Ros. Zeus, Zeus, den ynglingens passion
Är mycket lika min fason.

Prob. Och min; men dufnar liten grand hos mig.

Cel. Ack fråga, en af er, den mannen der,

Om han vill ge oss litet mat för guld;

Ty jag försmäktar nästan.

Prob. Hör du, tölp!

Ros. Tig, narr; han är ju icke slägt med dig.

Cor. Hvem ropar?

Prob. De som äro mer än ni.

Cor. De vore annars mycket klena.

Ros. Tyst! —

God afton!

Cor. Likaledes, bästa herre;

God afton allesamman!

Ros. Kära herde,

Om man för guld och goda ord kan få

I denna öken någonting, så säg

Hvar man kan hvila och förpläga sig:

Den unga flickan här, af resan trött,

Försmäktar.

Cor. Herre, jag beklagar henne

Och önskar mer för hennes skull än min

Att vara sjelf i stånd att hjälpa henne;

Men jag är herde hos en annan man

Och klipper icke sjelf den ull jag vaktar.

Min herre är af girigt sinnelag

Och sköter icke om att finna vägen

Till himmelriket genom gästfrihet.

Dessutom är hans mark och hjord och koja

Till salu nu, och intet fins i fällan —

Sjelf är han borta — som ni kan förtära;

Men hvad som fins, det må ni gerna se,

Välkomnade af mig åtminstone.

Ros. Hvem är då köparn till hans mark och hjordar?

Cor. Den unga herden som ni såg här nyss,

Som föga tänker efter hur han köper.

Rös. Kan det bestå med redlighet, så ber jag
Att du vill köpa hydda, mark och hjordar;
Din köpeskillning skall du få af oss.

Cel. Din lön skall ökas. Stället mig behagar;
Jag skulle gerna lefva här för alltid.

Cor. Till salu är det hela, det är säkert.
Följ med mig; om ni sedan tycker om
Afkastning, mark och lefnadssättet här,
Skall jag er bli en tjenare så huld
Och sluta handeln genast med ert guld.

(*De gå*).

FEMTE SCENEN.

Ett annat ställe i skogen.

(*AMIENS, JACQUES, med flera uppträda*).

Am. (*Sjunger*).

Den som vid lummig stig
Vill hvila sig med mig
Och sjunga dagen lång
Med foglarna sin sång,

Välkommen, välkommen till linden!

Han störd ej är
Af andra här

Än vintren och skarpa vinden.

Jacq. Mer, mer, jag ber dig, mer.

Am. Det gör er melankolisk, herr Jacques.

Jacq. Det är jag tacksam för. Mer, jag ber dig, mer.
Jag kan suga melankoli ur en sång, liksom vesslan suger
ägg. Mer, jag ber dig, mer.

Am. Min röst är sträf; den kan icke behaga er.

Jacq. Jag ber er icke behaga mig, jag ber er sjunga.
Låt höra: ännu en strof; kallar ni det icke strofer?

Am. Som ni behagar, herr Jacques.

Jacq. Godt. Jag behöfver icke veta deras namn, de
äro mig ingenting skyldiga. Vill ni sjunga?

Am. Mera för det att ni begär det, än för det att det roar mig.

Jacq. Nå, om jag nånsin tackar någon människa, så skall det bli er; men hvad man kallar komplimenter, det förefaller mig liksom när två markattor möta hvarandra; och när någon tackar mig rätt hjertligt, förekommer det mig som om jag skänkt honom en slant och han ger mig tiggärvälsgnelsen tillbaka. Se så, sjung; och den som icke vill, kan hålla munnen!

Am. Nå väl, jag skall sluta sången. — Duka emellertid; hertigen vill traktera sig under detta träd, — han har varit ute och sökt er hela dagen.

Jacq. Och jag har varit ute hela dagen för att väl slippa honom. Han är för spetsfundig för mig. Jag tänker likaså mycket som han, men jag tackar himlen och gör intet väsen af det. Se så, slå nu edra driller.

Alla. (*Sjunga*).

Den som för bygdens frid
Försakar flärdens strid,
Som skördar sjelf och sår
Och nöjs med hvad han får,
Välkommen, välkommen till linden!
Han störd ej är
Af andra här
Än vintren och skarpa vinden.

Jacq. Jag skall ge er en vers på samma ton, som jag gjorde i går till trots af min poetiska förmåga.

Am. Och jag skall sjunga den.

Jacq. Den låter så här:

Om någon på försök
Sjelf gör sig till ett ök
Och flyr från gods och gull
För sällsamhetens skull,
Duc ad me, duc ad me, duc ad me!
Så narr han är,
Fler bröder här
I skaror honom vänta.

Am. Hvad betyder det der *duc ad me?*

Jacq. Det är en grekisk besvärjelseformel för att mana narrar i en trollkrets. Nu skall jag gå och lägga mig att sofva, om jag kan; kan jag icke, så skall jag svärja och dundra mot allt förstfödt i Egypten.

Am. Och jag skall gå och uppsöka hertigen; måltiden är färdig. *(De gå åt olika sidor).*

SJETTE SCENEN.

En annan trakt af skogen.

(ORLANDO och ADAM uppträda).

Ad. Kära herre, jag förmår icke gå längre. Ack, jag dör af hunger! Här lägger jag mig ner och mäter ut min graf. Farväl, goda herre!

Orl. Hvad nu, Adam? Är det helt och hållet förbi med ditt mod? Lef ännu litet; styrk dig litet, muntra dig litet. Om denna rysliga skog hyser något vildt, så skall antingen jag bli dess eller det bli din föda. Din inbillning är närmare döden än dina krafter. För min skull, var lugn; håll ännu en stund döden från lifvet på dig; jag skall straxt vara hos dig igen, och om jag icke förer något med mig att förtära, så ger jag dig lof att dö; men om du dör innan jag kommer, så gäckar du min möda. — Godt, du ser lifligare ut, jag skall straxt vara tillbaka. Men du ligger här midt i blåsten. Kom, jag skall bära dig till något lugnare ställe, och du skall icke dö af hunger, om här fins något lefvande i denna ödemark. Var vid godt mod, Adam. *(De gå).*

SJUNDE SCENEN.

En annan trakt af skogen.

(Ett dukadt bord. Den landsflyktige hertigen, AMIENS, hofmän och betjening uppträda).

Hert. Jag tror han är förvandlad till ett djnr;
I menniskogestalt syns han ej till.

1 Hofm. Min furste, nyss han bortgick härifrån;
Här var han munter, hörde på en sång.

Hert. Blir han, af skrän hopfogad, musikalisk,
Då blir i sfererna disharmoni.

Sök honom; säg, att jag vill träffa honom.

(JACQUES kommer).

1 Hofm. Han spar min möda med att komma sjelfmant.

Hert. Hvad nu, min herre? Låta sina vänner
Så fria till sig, är det skick och skäl?
Hvad? Ni ser munter ut?

Jacq. En narr, en narr!

Der borta mötte jag en narr i skogen,
En brokig narr, — o, jemmerfulla verld! —

Så sant jag lefver, mötte jag en narr;
Han sträckte sig och värmdde sig i solen
Och trätte på Fortuna ganska grundligt
Och sammanhängande — en brokig narr!

"God morgon, narr," sad' jag. "Nej," svarte han,
"Nämn mig ej narr, förr'n himlen sändt mig lycka."

Så tog han upp ett sol-ur ur sin ficka,
Och då han sett derpå med matta ögon,
Han sade ganska riktigt: "Tio slagen;"
"Nu se vi," fortfor han, "hur verlden går:

För blott en timma sedan var hon nio,
Och efter än en timma är hon elfva;

Och så från stund till stund vi mogna, mogna,
Och se'n från stund till stund vi vissna, vissna;

Och så är visan slut." När så jag hörde
En brokig narr predika öfver tiden,

Så gol mitt hjerta som en midnattstupp,
För det att så det dagas kan hos narrar.

Och utan uppehåll jag skrattade
En timma åt hans sol-ur. — Ädle narr!

En värdig narr! Ja, lefve narrens kåpa!

Hert. Hvad är det för en narr?

Jacq.

En ädel narr?

Han varit hofman, och han påstår äfven
 Att damerna, om blott de äro unga
 Och sköna, hafva gåfvan att förstå det.
 Uti sin hjerna, torr liksom en skorpa
 På bottnen i en matsäck efter resan,
 Han packat in rätt underbara lager
 Af tänkspråk, dem han sedan plockar fram
 I form af smulor. Den som vore narr!
 Narrkåpan är min enda ärelystnad.

Hert. Den skall du få.

Jacq.

Det är min enda önskan,

Blott ni vill kratta rent ert bättre vett
 Ifrån allt ogräs af den falska tanken
 Att jag är klok. Jag måste ha min frihet
 Och lof att lika djerft som vinden blåsa
 På hvem jag vill, ty sådant tillhör narren;
 Och den som gisslas värst utaf min dårskap,
 Han måste skratta bäst; och hvarför måste?
 Det hvarför är så öppet som en kyrkväg,
 Ty den som narrn har sårat med sin visdom,
 Han är en större narr, hur ondt det gör,
 Om han ej synes känslolös för slaget,
 Ty annars blef den vises dårskap blottad
 Just genom narrens snärtningar på måfå.
 Sätt kåpan på mig, låt mig fritt få språka
 Allt hvad mig lyster; jag skall rensa kroppen.
 Fördrifva smittan ur den onda verlden,
 Om tåligt blott man följer mitt recept.

Hert. Åh fy! Jag vet väl hvad du ville göra.

Jacq. Hvad annat väl än godt, för tusan plåtar!

Hert. Den största synd, då synd du ville straffa:

Ty sjelf en tygellös krabat du varit,
 Så sinligt vild som sjelfva djurets drift;
 Och alla skylda sår och dolda smittor
 Som du på egen hand förskaffat dig,
 Dem skulle du i verlden sprida kring.

Jacq. Ha! Hvem predikar väl mot högfärds synd

Och träffar dermed blott ett enskildt hufvud?
 Hvad? Sväller ej dess flod som hafvets svall,
 Tills sista, sista styfvern verkar ebb?
 Åt hvilken borgarhustru syftar jag,
 Ifall jag tycker borgarhustrur bära
 Furstinnors prakt på föga värdig skuldra?
 Kan någon säga att jag menat henne,
 När hennes grannes hustru är som hon?
 Och om en man, fastän ur sämsta hopen,
 Hörs säga — i den tron att han är ment —
 "Mitt slöseri ej kostar er det minsta,"
 Och dermed just bekräftar hvad jag sagt:
 Välan, så säg då hvaruti jag väl
 Har förolämpat honom? Har jag rätt.
 Så förolämpar han sig sjelf; om icke,
 Så flyr mitt tadel likt en vildgås fritt
 Och angår ingen. — Men, hvem kommer der?

(*ORLANDO kommer med draget svärd*).

Orl. Håll, ät ej mer.

Jacq. Jag än en bit ej smakat.

Orl. Och skall ej heller, förr'n ni mättat nöden.

Jacq. Af hvilken ras har denna tupp sin härkomst?

Hert. Har nöden så dig öfverväldigat?

Hvad? Eller är det hat till goda seder,

Att du så fattig är på höflighet?

Orl. Ni träffat pulsen straxt; den hårda nöden

Har med sin törntaggt slitit af mig larven

Af slipad höflighet; dock är jag folk

Och känner seder. — Håll, det säger jag!

Den dör, som något rör af dessa frukter,

Förr'n jag, förr'n mitt behof är tillfredsstäldt.

Jacq. Kan ni ej tillfredsställas med förnuft,

Så måste jag väl dö.

Hert. Hvad vill ni? Vänligheten mer än tvång

Skall tvinga oss till vänlighet tillbaka.

Orl. Jag nästan dör af hunger; gif mig mat.

Hert. Sitt, håll till godo vid vårt bord: välkommen!

Orl. Så vänligt talar ni? Förlåt, jag ber;

Här föreställde jag mig allting vildt,
Och därför tog jag an en sådan ton
Af sträf befallning. Men hvemhelst ni är,
Som i en vild och otillgänglig öken,
I dessa vemodsfulla skuggors hägn,
Försummar och förspiller tröga timmar;
Om nånsin ni har skådat bättre dagar,
Om nånsin varit der som klockor ringa,
Om nånsin delat goda menskors fester,
Om nånsin torkat från er kind en tår
Och rönt hvad ömkan är och hvad att ömkas;
Då blifve ömkan här det enda tvånget.
I hopp derom jag blygs och gömmer svärdet.

Hert. Vi skådat bättre dagar, det är säkert,
Och helga klockor kallat oss till templet,
Och vi ha delat goda menskors fester
Och torkat från vår kind de klara droppar
Som fromt medlidande har lockat fram.
Sitt därför ned beskedligt och tag för er,
Tag allt hvad vi förmå och ni kan önska
Att dermed tillfredsställa ert behof.

Orl. Så uppskjut då er måltid blott en stund,
Tills jag, likt hinden, har sökt upp min hjortkalf
Och matat honom. Det en gubbe är,
Som stapplat med mig många tunga fjät
Af ren tillgifvenhet. Förr'n han är mättad
Som trycks af dubbel börda, svält och ålder,
Jag sjelf en bit ej smakar.

Hert. Hemta honom;

Vi vänta mellertid till dess ni kommer.

Orl. Välsignad vare ni för denna tröst! (Går).

Hert. Nu ser du, att ej ensamt vi ha pröfvat
Hvad ofärd är. Den stora verldsteatern
Har flera sorgespel, än denna scen
Som spelas utaf oss.

Jacq. Ja, hela världen
 En skådebana är, och alla menskor,
 Så män som qvinnor, spela på densamma.
 Hvar har sin stund att komma och att gå,
 Och en har många roller för sin listid.
 Sju åldrar äro akterna. Först barnet,
 Som qväljs och skriker i sin ammas famn;
 Se'n grinig skolpilt med sin packa böcker
 Och med sitt glatta morgonanlet kryper
 Som snäckan trög till skolan; derpå älskarn,
 Som pustar, lik en masugn, vemodsvisor
 Om flickans ögonbryn. Soldaten se'n,
 Som full af svordom, lurfvig som en björn,
 Om hedern sticken, lysten efter gräl,
 Uppsöker bubblan ära midt i gapet
 Uppå kanonerna. Så kommer domarn
 Med kullrig mage proppad med kapun,
 Sträng blick och skägget efter reglor klippt,
 Med tänkspråk full och med prejudikater.
 Hans roll är slut; i sjetten åldern syns
 En mager narr, en pantalon i tofflor,
 Glasögon, stora fickor på sin nattrock
 Och ungdoms-permissioner ännu sparda,
 En verld för vidsträckt för hans skrumpna vador;
 Hans mandoms basröst öfvergår igen
 Till barndomens diskant med gnäll och dallring.
 Den sista scenen af dem allesamman,
 Som slutar detta rika skådespel,
 Är barndomen på nytt, fullkomlig glömska
 Och utan tänder, syn och smak och allt.

(*ORLANDO kommer tillbaka med ADAM.*)

Hert. Välkommen med er vördnadsvärda börda;
 Låt honom spisa.

Orl. Jag tackar på hans vägnar.

Ad. Det behöfdes;
 Jag kan knappt tala för att tacka sjelf.

Hert. Välkommen, håll till godo; ej jag vill
Er störa än med frågor om ert öde.
Gif oss musik; min goda frände, sjung.

Am. (*Sjunger*).

Blås, blås, du vintervind!
Hur skarp emot min kind

Du också vara må,
Så grymt du icke bräns
Som otacks plåga käns

I själens djup ändå!

Hej ho! Sjung hej ho! Hej ho i det gröna!
Falsk är ju all vänskap, och fjollor de sköna.
Vill slikt du ej röna,
Så fly i det gröna!

Frys, frys, du vinterfrost!
Så djupt ej tär din rost
Som en välgerning, glömd.

Mer lindrigt är ditt band
Af is kring haf och land,
Än köld i själen gömd.

Hej ho! Sjung hej ho! Hej ho i det gröna!
Falsk är ju all vänskap, och fjollor de sköna.
Vill slikt du ej röna,
Så fly i det gröna!

Hert. Är ni den goda Rolands yngsta son,
Som ni mig ärligt hviskat att ni är,
Och som hans afbild vittnar för mitt öga
Så troget målad, lefvande hos er,
Var hjertligt helsad då! Jag är den hertig,
Som älskade er far. Af edra öden
Det öfriga förtälj uti min grotta. —
Välkommen, goda gubbe, som din herre!
Gif mig er hand! — Håll gubben varsamt opp
Och kom, förtälj mig nu ert lefnadslopp.

(*De gå*).

TREDJE AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Ett rum i slottet.

*(Hertig FREDRIK, OLIVIER, hofmän och svit).**H. Fr.* Ej skådat honom sedan dess? Omöjligt!

Bestode ej mitt bättre jag af nåd,
 Jag sökte ej långväga föremål
 För hämd, då du är här. Men akta dig!
 Sök upp din bror, hvarhelst han finnas må;
 Tänd upp ditt ljus och sök, för honom hit
 Död eller lefvande förr'n året slutat;
 Kom annars aldrig mer tillbaka hit
 Till detta land att söka här din utkomst!
 Ditt gods och allt hvad du har kallat ditt,
 Af något värde, faller till vår kassa,
 Tills med din broders mun du kan dig fria
 Från allt som vi dig hafva misstänkt för.

Oliv. Ack, om ni kände här vid lag mitt sinne!
 Jag aldrig i min dar min bror har älskat.

H. Fr. Dess större skurk är du! — På dörrn med
 honom!

Säg till, att vederbörande må lägga
 Beslag uppå hans hus och egendom;
 Gör detta straxt, och bringa honom bort. *(De gå).*

ANDRA SCENEN.

Skogen.

(ORLANDO kommer med ett papper i handen).

Orl. Min kärleks vittnen, verser, fladdren här;
 Och du, trekrönta nattens drottning, skåda
 Med kyska ögon från din bleka sfer
 Det sköna namn, som öfver mig skall råda!
 Hvert träd, o Rosa, är en tafla mer,
 Och i dess bark jag skall mitt hjerta skrifva,

Att för hvart öga som i skogen ser
 Det må ett vittne till min dyrkan blifva.
 Upp, upp, att i hvart träd ett namn förvara
 Af denna sköna, kyska, onämnbara!

(*Går*).

(CORINNUS och PROBA komma).

Cor. Och hur behagar er det här herdelifvet, herr Proba?

Prob. Uppriktigt sagdt, herde, i och för sig sjelf betraktadt är det ett bra lif; men som herdelif betraktadt är det strunt. Som ensligt betraktadt tycker jag rätt bra om det; men som isolerad lif betraktadt är det ett rätt ömkligt lif. Nå ja, som på landet betraktadt behagar det mig väl; men som icke på hofvet betraktadt är det tråkigt. Som det är ett måttligt lif, ser ni, så är det efter mitt humör; men som det går litet knappt till här, så är det rasande litet i min smak. Har du någon filosofi i kroppen på dig, herde?

Cor. Nej, icke mer än att jag vet att ju mer man är sjuk, desto sämre mår man, och att den som saknar gods och penningar och förnöjsamhet, han saknar tre goda vänner: — att regnet väter, och att elden bränner; att godt bete gör fåren feta, och att en stor orsak till natten är brist på sol: att den som icke kommer till förstånd hvarken genom naturen eller konsten, har antingen att beklaga sig öfver sin uppfostran eller också är han af ett dumt slägte.

Prob. Det kan man kalla en naturfilosof! — Har du nånsin varit på hofvet, herde?

Cor. Nej minsann jag det har varit.

Prob. Då är du evigt förlorad.

Cor. Nej, jag hoppas —

Prob. Jo, evigt förlorad! Liksom ett illa förloradt ägg, brändt på ena sidan.

Cor. För det att jag aldrig varit vid hofvet? Och skälet?

Prob. Hm! Om du aldrig varit vid hofvet, så har du aldrig sett goda seder; har du aldrig sett goda seder, så

måste dina seder vara onda, och allt ondt är synd och ige-
nom synd blir man evigt förlorad; du är i en betänklig
belägenhet, herde.

Cor. Nej, aldrig ett grand, Proba. Det som är goda
seder vid hofvet är lika löjligt på landet, som landtliga se-
der skulle bli utskrattade på hofvet. Ni sade mig ju, att
vid hofvet bugar ni er icke, utan kysser er hand; det vore
en temligen otreflig höflighet, om hofmännen vore herdar.

Prob. Bevis, kort och godt, bevis!

Cor. Åh, vi handtera ju jemt och samt våra får, och
deras skinn är flottigt, som ni vet.

Prob. Hafva då icke hofmännen handsvett? Och är icke
ett fårs flottighet så sund som en människas svettighet? En-
faldigt, enfaldigt! Bättre bevis, säger jag.

Cor. Dessutom äro våra händer hårda.

Prob. Desto förr känna edra läppar till dem. Enfal-
digt än en gång. Kraftigare bevis!

Cor. Och de äro ofta nedtjärade af plåstringen med få-
ren. Inte vill ni, att vi ska' kyssa tjära? Hofmännens hän-
der dofta af mysk.

Prob. Enfaldiga människa! Du maskars spis i jmfö-
relse med ett godt stycke kött! Lär af de vise och begrunda
det: mysk är af ringare härkomst än tjära; det är bara nå-
got otäcktyg af en katt. Bättre bevis, herde!

Cor. Ni har för mycken hofmans-qvickhet för mig.
Jag låter det bli dervid.

Prob. Bli dervid? Att vara evigt förlorad? Gud hjelpe
dig, enfaldiga karl! Himlen inympa förstånd på dig, ty du
är svag.

Cor. Herre, jag är en ärlig arbetare; jag förtjenar sjelf
mina kläder och min föda, hatar ingen, afundas ingens lyc-
ka; glad öfver andras välgång, finner jag mig i mina egna
bekymmer, och min största stolthet är att se mina får beta
och lammen di.

Prob. Återigen en enfaldig synd af er, att ni för edra
får och baggar tillsamman och icke skäms att lefva af bo-
skapens umgänge; att vara kopplare åt en skällgumse och

förråda en årsgammal tacka åt en gammal krönt och skefbent bagge, tvärt emot alla äktenskapets lagar. Blir du icke fördömd för det, så vill fan sjelf icke ha några herdar; jag kan annars icke se huru du skulle undslippa det.

Cor. Här kommer unga herr Ganymed, min nya matmors bror.

(*ROSALINDA kommer, läsande på ett papper*).

Ros. "Från Misisippi och till Sind
Juvel ej fins lik Rosalind;
Och buren på en vestanvind
Kring verlden flyger Rosalind.
Hvar målnings eld blir matt och blind,
Hur skön den är, mot Rosalind.
Åt ingen dödlig kransar bind,
Blott åt den sköna Rosalind.

Prob. Så der skulle jag kunna rimma åt er hela åtta år i rad, middags-, qvällsvars- och soft-tid undantagen; det går i den rätta mjölkmanglartrafven till torgs.

Ros. Bort, narr!

Prob. Som till exempel:
Längtar hjorten efter hind,
Då han söke Rosalind.
Trängtar katten vid en grind,
Så gör också Rosalind.
Korna älska mycket lind,
Så gör också Rosalind.
Du som skördar, kärfvar bind
Se'n på skull'n med Rosalind.
Lycklig vind är stormig vind,
Sådan vind är Rosalind.
Den som söker rosenkind,
Finner tagg och Rosalind.

Det är ett riktigt falskt versgalopp. Hvarför belamrar ni er med sådant?

Ros. Tyst, dumma narr! Jag fann det på ett träd.

Prob. Det trädet bär minsann onda frukter.

Ros. Jag skall ta er och ympa det med, och då ympar jag det med mispel, ty edra infall multna innan de äro halfmogna, och det är mispelns egenskap.

Prob. Talat har ni, men om det är klokt eller icke, det må skogen afgöra.

(*CELIA kommer med ett papper i handen*).

Ros. Tyst, här kommer min syster, också läsande; låt oss gå afsides.

Cel. (*Läser*).

Skulle dessa trån då tiga,
 Fast de gro på folktom jord?
 Nej, hvartenda skall jag viga
 Att förkunna mina ord:
 Än om huru pilgrimslifvet
 Genomlöper banans mått,
 Och hur det, till målet drifvet,
 Gått en ringa handsbredd blott.
 Än hur falskhet eder bryter,
 Vänner skiljas, en och en;
 Men, der hvarje tänkspråk tryter,
 Och på hvarje större gren,
 Rosas namn skall vara skrifv~~et~~
 Och hvar läsare skall se
 Att åt henne himlen gifvit
 Hvar förtjenst han kunnat ge.
 Himlen bjöd naturen samla
 Alla spridda skönhetsdrag
 Från vår samtid, från de gamla
 Till en enda tafas dag.
 Hon på den förena ville,
 Helena, din sköna bild,
 Atalanta, allt ditt snille
 Med en själ mer god och mild.
 Såsom himlen det beslutit,
 Stolthet af Cleopatra,
 Kyskhet af Lucretia;

Allt i Rosas själ han gjutit,
 Och af tusendes behag
 Skaptes Rosas anletsdrag.
 Sådant himlen Rosa gaf,
 Mig att dö som hennes slaf.

Ros. Ack, du goda Jupiter! — (*Till CELIA*). Med hvilken tråkig kärlekspredikan har du icke utledsnat din församling utan att en gång ropa: "hafven tålmod, käre själar!"

Cel. Såå! Vänner bak ryggen? — Lemna oss ett ögonblick, herde; följ honom, gosse.

Prob. Kom, herde, låt oss göra en hederlig reträtt, om icke med rubb och stubb, åtminstone med pick och pack.
 (*CORINNUS och PROBA gå*).

Cel. Hörde du verserna?

Ros. Åh ja, jag hörde dem allesamman och fler till, ty somliga af dem hade fler fötter än verserna kunde bära.

Cel. Det gör ingenting; fötterna kunde bära verserna.

Ros. Ja, men fötterna voro lama och kunde icke bära sig utan verserna, och derföre stodo de helt lamt i versen.

Cel. Men kunde du höra utan förvåning, att ditt namn både hänger och är inristadt i dessa träd?

Ros. Jag hade redan hunnit sju dagar af nio förbi all förvåning då du kom, ty se här hvad jag fann på en palm. Jag har aldrig varit så omrimmad alltsedan Pythagoras tid, då jag var en irländsk råtta och blef ihjeligifven med rim, efter hvad jag dunkelt vill erinra mig.

Cel. Kan du gissa hvem som gjort detta?

Ros. Är det en karl?

Cel. Med en kedja om halsen, som du en gång burit. Skiftar du färg?

Ros. Hvilken? Jag ber dig.

Cel. O himmel! O himmel! Det är en svår sak för vänner att kunna träffa hvarandra; men berg kunna försättas af jordbäfningar och så möta hvarandra.

Ros. Nej, säg hvem är det?

Cel. Är det möjligt?

Ros. Jag ber dig med den aldrahäftigaste enträgenhet, säg mig hvem det är.

Cel. O underbart, underbart och högst underbart underbart, och ännu en gång underbart och sedan öfver alla utropstecken!

Ros. Ack, kära hjertandes, tror du, för det att jag nu är utstyrd som en karl, att mitt hjerta också är klädt i rock och byxor? En tums längre uppskof är en upptäckts-resa åt söderhafvet. Jag ber dig; säg mig, hvem är det? Qvicka tankar, och tala fort! Ack att du kunde stamma, så att du kunde störta denne okände ur din mun så som vinet kommer ur en trånghalsad butelj! Antingen för mycket på en gång, eller ock ingenting alls. Jag ber dig, drag korken ur din mun, på det att jag må dricka dina nyheter.

Cel. Då kunde du ju få en karl med i klunken.

Ros. Är han utaf Guds skapade varelser? Hvad för sorts karl är han? Är hans hjessa värd en hatt, eller hans ansigte värdt ett skägg?

Cel. Nej, skägg har han endast obetydligt.

Ros. Hå, himlen skall beskära honom mer, om han är tacksam; jag skall gerna vänta på hans skäggväxt, blott du icke hindrar mig från bekantskapen med hans ansigte.

Cel. Det är den unga Orlando, som i samma handvändning vände upp och ner på boxarens ben och ditt hjerta.

Ros. Nej, åt fanders med allt skämt! Tala allvarsamt och som en ärlig flicka.

Cel. På mitt hedersord, det är han.

Ros. Orlando?

Cel. Orlando.

Ros. Ack, ack, hvad skall jag nu med rock och byxor? -- Hvad gjorde han, då du såg honom? Hvad sade han? Hur såg han ut? Hur var han klädd? Hvad gör han här? Frågade han efter mig? Hvar är han? Hur skildes ni åt, och när kommer han igen? Svara mig med ett ord.

Cel. Låna mig först Gargantuas mun; det skulle bli ett allt för stort ord för en mun sådan som brukas nu för ti-

den. Att svara ja och nej på alla dessa artiklar, det är mer än att svara efter katkesen.

Ros. Men vet han, att jag är här i skogen och i karlkläder? Ser han lika frisk ut som den dagen han brottades?

Cel. Det är lika lätt att räkna solgränden som att lösa en älskandes problemer. Men njut nu en liten försmak af mitt sammanträffande med honom, och läppja på det med mycken uppmärksamhet. Jag fann honom under ett träd som ett affallet ekollon.

Ros. Det må väl heta Jupiters träd, om det faller sådan frukt.

Cel. Hör mig, min bästa fröken.

Ros. Fortfar!

Cel. Der låg han, utsträckt som en sårad riddare.

Ros. Fastän det är en ömklig syn, så pryder det marken ändå.

Cel. Ropa ptro! åt din tunga; den gör krumsprång i otid. Han var klädd som jägare.

Ros. Olyckliga förebud! Han kommer att mörda mitt hjerta.

Cel. Jag kan sjunga min visa utan chor; du bringar mig ur tonen.

Ros. Vet du då icke, att jag är qvinna? När jag tänker, måste jag tala. Vidare, bästa du.

(*ORLANDO och JACQUES komma*).

Cel. Du förvillar mig; — tyst, kommer han icke här?

Ros. Det är han! Låt oss smyga oss undan och observera honom. (*CELIA och ROSALINDA gömma sig*).

Jacq. Jag tackar er för ert sällskap, men jag skulle minsann lika gerna hafva velat vara allena.

Orl. Likaledes jag; men för höflighetens skull tackar jag er också för sällskapet.

Jacq. Himlen vare med er! Låt oss råkas så litet som möjligt.

Orl. Jag önskar, att vi måtte bli mindre bekanta.

Jacq. Jag ber er, förderfva icke flera träd med kärleks-sånger i barken.

Orl. Jag ber er, förderfva icke flera mina verser genom att läsa dem så ömkligt.

Jacq. Rosalinda är hennes namn?

Orl. Alldeles det.

Jacq. Det namnet behagar mig icke.

Orl. Man kom icke att tänka på att behaga er, då hon döptes.

Jacq. Huru är hon växt?

Orl. Just så stolt som mitt hjerta.

Jacq. Ni har ett riktigt öfverflöd på artiga svar. Har ni icke haft bekantskap med någon guldsmeds-hustru och samlat dem ur deviser på ringar?

Orl. Icke det just; men jag svarar er liksom de tapetfigurer, ur hvilkas mun ni har studerat edra frågor.

Jacq. Ni har ett flinkt förstånd; det måtte vara gjordt af Atalantas hälar. Vill ni, så skola vi sätta oss ner och förbanna vår herrskarinna verlden och allt vårt elände?

Orl. Jag vill icke banna någon lefvande varelse i verlden mer än mig sjelf; ty hos mig sjelf bo de flesta fel jag känner.

Jacq. Ert största fel är det att vara kär.

Orl. Det är ett fel som jag icke ville bortbyta emot er största dygd. Jag är trött vid er.

Jacq. Jag sökte minsann efter en narr då jag fann er.

Orl. Han har gått och dränkt sig i bäcken derborta; se ner i bäcken, så får ni se honom.

Jacq. Der får jag se min egen person.

Orl. Som tycks mig vara antingen en narr eller en nolla.

Jacq. Jag vill icke uppehålla mig med er längre. Farväl, min goda *signor Amoroso!*

Orl. Det fögnar mig att se er gå. *Adieu, chevalier de la melancholie!*

(JACQUES går. CELIA och ROSALINDA komma fram).

Ros. Jag vill tala med honom som en näsvis lakej, och som sådan drifva litet skämt med honom. — Hör ni, jägare?

Orl. Rätt väl; hvad vill ni?

Ros. Hör på vackert, hvad är klockan?

Orl. Hvad tid på dagen, skulle ni säga. Här fins ingen klocka här i skogen.

Ros. Då är här icke någon trogen älskare heller här i skogen; annars skulle en suck för hvar minut och ett jemmerrop för hvar timma ge tidens tröga gång tillkänna likasåväl som en klocka.

Orl. Ack, hvarför icke tidens snabba gång så gerna? Skulle icke det ha varit lika så väl sagdt?

Ros. Alldeles icke, min herre. Tiden går olika steg med olika personer. Jag skall säga er med hvem han går i pass, i traf, i galopp, och hvem han står tvärt stilla med.

Orl. Nå, med hvem trafvar han?

Ros. Ah, han trafvar bra tungt med en ung flicka emellan förlofningen och bröllopsdagen. Om det icke är mer än åtta dagar emellan, så är ändå tidens traf så tungt, att det förekommer henne som åtta år.

Orl. Och med hvem går han i pass?

Ros. Med en prest som icke kan latin och en rik man som icke har podager; ty den förre sofver godt, emedan han icke kan studera, och den sednare lefver gladt, emedan han icke känner någon vedermöda; den förre är fri ifrån bördan af för mycken torr och utmerglande lärdom, den sednare känner icke till den svåra tråkiga nödens börda. Med dessa går tiden passgången.

Orl. Med hvem galopperar han då?

Ros. Med en tjuf till galgen; ty om det också går så långsamt som fot för fot, så tycker han ändå att han kommer fram för bittida.

Orl. Med hvem står tiden alldeles stilla?

Ros. Med advokater under ferierna, ty de sofva ifrån det ena tinget till det andra och veta icke huru tiden löper.

Orl. Hvar bor ni, min snälla gosse?

Ros. Hos denna herdinna, som är min syster; här vid skogens rand, liksom garneringen på en klädning.

Orl. Är ni född här i trakten?

Ros. Ja som en kanin, hvilken, som ni vet, alltid plär bli qvar der han är född.

Orl. Ert uttal är något renare än ni kunnat förvärfva på en så aflägsen ort.

Ros. Det har mer än en sagt mig; men saken är den, att jag har lärt att tala af en gammal andelig onkel, som var stadsbo i sin ungdom och förstod sig allt för väl på goda tonen, ty han fick det infallet att bli kär. Jag har hört många vackra predikningar af honom emot kärleken, och tackar himlen att jag icke är qvinna och icke behöfver ta åt mig alla de befängda saker han påbördade könet.

Orl. Kan ni påminna er några af de förnämsta synder, som han lade qvinnan till last?

Ros. Der voro icke några förnämsta; den ena liknade den andra som ett runstykke, och hvartenda fel såg alldelles ojemförligt ut tilldess något medfel ställde sig vid sidan.

Orl. Nå, men nämn mig några af dem.

Ros. Nej, jag vill icke förspilla mitt läkemedel utan på de sjuka. Här ströfvar någon omkring i skogen och förderfvar våra unga träd med att skära Rosalinda i deras bark, hänger oder på hagtorn och elegier på björnbärsbuskar; och allt det der, kan ni tänka, för att förguda Rosalindas namn. Råkade jag den kärlekskrämaren, skulle jag vilja ge honom ett godt råd, ty han tyckes vara besvärad af kärlekens hvardagsfrossa.

Orl. Jag är just den som så der anfäktas af kärleken; jag ber er, säg mig ert botemedel.

Ros. Icke ett enda af min onkels kännetecken slår in på er. Han lärde mig huru jag skulle kunna urskilja en som är kär, och jag är säker på att ni icke sitter fången i den buren.

Orl. Hvilka voro då hans kännetecken?

Ros. Infallna kinder, det har ni icke; blåa ringar kring ögonen, det har ni icke; liknöjdt sinne, det har ni icke; oputsadt skägg, sådant har ni icke, -- men det skänker jag er efter, ty, uppriktigt sagdt, ert skägg tyckes hafva fallit på en äldre brors lott. -- Och sedan skulle edra

strumpeband sitta lösa, mössan vara utan band, ärmarna utan knappar, skorna utan remmar och hela er klädsel utvisa en förtviflan som bryr sig om ingenting i hela världen. Men så är icke ni; ni tyckes snarare småaktigt noggrann i er klädsel, tyckes snarare vara förälskad i er själf än i någon annan.

Orl. Sköna gosse, ack om jag kunde öfvertyga dig om att jag älskar!

Ros. Öfvertyga mig? Så gerna kunde ni öfvertyga er älskarinna, hvilken också, det svarar jag för, är mera böjd för att låta öfvertyga sig, än för att tillstå att hon är det. Det är en af de punkterna, i hvilka fruntimren gerna beslå sitt samvete med osanning. Men är det då visst, att det är ni som hänger på träden de der verserna, hvori Rosalinda så mycket beundras?

Orl. Jag bedyrar, unge man, vid Rosalindas hvita hand, att det är jag; jag är den olycklige.

Ros. Men är ni då så kär som edra rim försäkra?

Orl. Hvarken rim eller reson kunna uttrycka huru mycket.

Ros. Kärleken är intet annat än en galenskap och förtjenar lika väl mörk arrest och karbas som andra galningar; och skälet hvarför den icke på detta sätt straffas och kureras är det, att sjukdomen är så allmän att de som skulle sköta karbasen äro kära sjelfva. Likväl tror jag mig kunna bota den med ett godt råd.

Orl. Har ni nånsin botat någon på det sättet?

Ros. Ja en, och det gick så till. Han skulle inbilla sig, att jag var hans kärleks föremål, hans älskarinna, och hvar dag skulle han fjäsa för mig. Jag, som nu är en grillfångare, visade mig orolig, qvinlig, kinkig, trånande, högmodig, fantastisk, fjollig, obeständig; än i tårar, än i skratt; något af hvar passion, men intet i det hela, så som barn och qvinnor vanligen äro till kulören: än glad, än ledsen vid honom; än förekommande, än fränstötande; än gret jag efter honom, än rynkade jag näsan åt honom, så att jag jagade min trogna tillbedjare ifrån ett anfall af

kärleksraseri till ett anfall af verkligt raseri, som bestod deruti att han afsvor verldens buller för att tillbringa sitt lif i en klostervrå. På detta sätt kurerade jag honom, och så vill jag äfven åtaga mig att tvätta ert hjerta så rent som ett friskt fårhjerta, så att der icke skall synas en fläck af kärlek mera.

Orl. Ni skulle icke kunna kurera mig.

Ros. Jag skulle kurera er, om ni blott ville kalla mig Rosalinda och komma hvar dag till min koja och fjäsa för mig.

Orl. Nå, vid min trofasta kärlek, det skall jag göra; säg mig hvar den är.

Ros. Kom, skall jag visa er. Emellertid skall ni säga mig hvar ni har ert hem här i skogen. Kom nu.

Orl. Af allt mitt hjerta, goda gosse.

Ros. Nej, ni skall kalla mig Rosalinda. — Kom, syster, låt oss gå. (De gå).

TREDJE SCENEN.

Skogen.

(*PROBA och AGNES komma. JACQUES observerar dem på afstånd*).

Prob. Se så, skynda dig nu, kära Agnes; jag skall samla ihop getterna åt dig, Agnes. Nå, Agnes? Är jag bra nu, Agnes? Är du nöjd med mitt simpla väsende?

Agn. Ert väsende? Hå bevars! Hvad är det för ett väsende?

Prob. Jag är här tillsammans med dig och dina getter, liksom den illparigaste af alla poeter — den hedersmannen Ovidius — var tillhopa med Geterna.

Jacq. Hvilken illa inqvarterad lärdom! Sämre än Jupiter under ett halmtak.

Prob. När ens verser icke bli förstådda, och ens goda infall icke mötas af det nyfikna barnet förståndet, det tar mera lifvet af en människa än en stor räkning i ett litet

vårdshus. -- Jag ville verkligen önska, att gudarna hade gjort dig poetisk.

Agn. Poetisk! Jag vet icke hvad det är att vara poetisk. Är det någonting beskedligt i ord och gerningar? Är det någonting lefvande? Är det sant?

Prob. Nej, visst icke; ty den sannaste poesi diktar som mest, och älskare äro mycket begifna på poesi; och hvad de svära på poesi, det kan man säga att de dikta som älskare.

Agn. Kan ni då önska, att gudarna måtte ha gjort mig poetisk?

Prob. Det önskar jag visst, ty du svär för mig att du är dygdig; om du nu vore poet, så kunde jag ha något hopp om att du diktade.

Agn. Vill ni då icke, att jag skall vara dygdig?

Prob. Nej, visst icke, så framt du icke vore bra ful, ty dygd förenad med skönhet, det är som honungs-sås på socker.

Jacq. En sinnrik narr!

Agn. Nå väl, jag är icke skön, och därför ber jag gudarna ge mig dygd.

Prob. Godt; men att kasta bort dygd på en ful och otreflig qvinna, det är som att bjuda läckra rätter på ett orent fat.

Agn. Jag är icke otreflig, fastän jag tackar gudarna att jag är ful.

Prob. Nå, pris vare himlen för din fulhet! Otrefligheten kan komma sedan. Men det må nu vara hur det vill jag gifter mig med dig, och har i sådan afsigt vidtalt pater Olivarius Antitext ifrån byn här näst intill, och han har lofvat att komma hit här i skogen och viga oss.

Jacq. Det der sammanträdet ville jag gerna öfvervara.

Agn. Nå, gudarna gifve oss glädje!

Prob. Amen! Den som nu vore rädd af sig, kunde lätt studsa tillbaka vid det här försöket, ty här ha vi intet annat tempel än skogen och ingen annan församling än hornboskapen. Men hvad gör det? Friskt mod! Horn äro förhatliga, men de äro oundvikliga. Det heter: mången vet

ingen ända på sitt goda: rätt; mången har goda horn och vet ingen ända på dem. Nå, det är hemgiften som man får med sin hustru, ingenting af ens egen tillverkning. Horn? Nå ja! — fattigt folk endast? — Nej, nej! Det ädlaste högdjur har dem likaså ståtliga som uslingen. Bör väl den ogifte därför prisas lycksalig? Nej; liksom en befäst stad är förmer än en by, så är en gift mans panna ärofullare än en ungarls släta tinningar, och så mycket ett skyddsvärn är bättre än värnlöshet, så mycket är ett horn dyrbarare än om det saknas.

(*Pater OLIVARIUS ANTITEXT kommer*).

Här kommer pater Olivarius. — Välkommen, pater Olivarius Antitext! Vill ni expediera oss här under det här trädet, eller ska' vi följa er till ert kapell?

Pat. Ol. Fins här ingen som kan öfverlemna bruden åt er?

Prob. Jag vill icke ha henne till skänks af någon.

Pat. Ol. Visst måste hon bli öfverlemnad af någon, annars är icke äktenskapet lagligt.

Jacq. Skynda, skynda; jag skall bli giftoman.

Prob. God afton, min goda herre — hvad ni heter. Hur mår ni, min herre? Välkommen! Tack för sist, vackert! Det fagnar mig att se er. Vi har litet smussel för oss här, — min herre. Var så god och sätt hatten på!

Jacq. Skall ni gifta er, ni brokiga nurr?

Prob. Ja. Liksom oxen har sitt ok, hästen sin kapson och falken sin bjellra, så har också människan sina begär; och liksom dufvorna kyssas, så vill också äktenskapet snafsa efter.

Jacq. Och ni, en man af bildning, vill bli vigd under en buske som en tiggare? Gå till kyrkan och skaffa er en dugtig prest, som kan säga er hvad äktenskapet är; den här fogar er bara ihop som ett par golftiljor; endera af er torkar in och kastar sig lös igen, liksom rått virke.

Prob. (*Afsides*). Jag kan icke finna annat än att det vore bättre att bli kopulerad af den här än af en annan,

ty han ser verkligen icke ut att viga folk riktigt; och om jag icke blir vigd riktigt, så har jag en god förevändning framdeles att ge hustru min på båten.

Jacq. Följ mig, min vän, och låt säga dig.

Prob. Kom, sköna Agnes, följ med mig;

Som hustru, eller annars, jag måste hafva dig.

Farväl, pater Olivarius!

Icke så här:

”O, söta Olivier!

O, raska Olivier!

Du får icke öfverge mig!”

Utan så här:

Undan! Hva ba?

Marsch som jag sa’;

Jag vill icke viga af dig.

(JACQUES, PROBA och AGNES gå).

Pat. Ol. Betyder ingenting! Ingen af alla de här fantastiska skälmarna skall narra mig ifrån mitt embete.

(Går).

FJERDE SCENEN.

Samma skog. Utanföre en koja.

(ROSALINDA och CELIA uppträda).

Ros. Icke ett ord mer! Jag vill gråta.

Cel. Gråt då; men var god och besinna, att tårar icke anstå en karl.

Ros. Men har jag icke orsak att gråta?

Cel. Så förträfflig orsak som man kan önska sig. Alltså, gråt.

Ros. Sjelfva hans hår äro utaf en falsk färg.

Cel. Litet brunare än Judas; ja, hans kyssar äro riktiga Judas-barn.

Ros. Men hans hår är ändå af en rätt vacker färg.

Cel. Förträfflig färg; kastanjebrunt har alltid varit din hufvudfärg.

Ros. Och hans kyssar äro så heliga som en hostias vidrörande.

Cel. Han har köpt sig ett par af Dianas allagda läppar. En nunna af vinterns orden kysser icke mera öfversinligt. Det är en ordentlig kyskhetens frost i hans kyssar.

Ros. Men hvarföre svor han att komma så här dags och kommer icke?

Cel. Ja, det fins verkligen ingen sanning i honom.

Ros. Tror du det?

Cel. Åh, icke tror jag just, att han är någon ficktjuf eller någon hästbytare; men hvad hans uppriktighet i kärlek beträffar, så förekommer han mig likaså ihålig som en upp- och nedvänd bågare, eller en maskstungen nöt.

Ros. Icke uppriktig i kärlek?

Cel. Åh jo, när han är kär; men det tror jag icke att han är.

Ros. Du hörde honom högtidligen bedyra, att han var det.

Cel. Var är icke är; och för öfrigt är en älskares ed icke tillförlitligare än en krögares; de besvärja begge falska räkningar. Han är nu din far hertigen följaktig här i skogen.

Ros. Jag mötte hertigen i gård och råkade ut för ett strängt förhör af honom. Han frågade mig, af hvad härkomst jag var; jag svarade "af lika så god som ni;" då skrattade han och lät mig gå. Men hvarföre tala om föräldrar, då det fins en sådan man som Orlando?

Cel. Åh, det är en tapper man! Skrifver tappra verser, talar tappra ord, svär tappra eder och bryter dem tapert, kors och tvärs, på sned emot sin älskarinnas hjerta, liksom en klen tornerare som sporrar sin häst blott på ena sidan och bryter sin lans bakvändt. Men allting är tapert, när ungdomen sitter i sadeln och dårskapen har tyglarna. Hvem kommer der?

(CORINNUS kommer).

Cor. Mitt herrskap! Ni så ofta efterfrågat
Den herde, som sin kärlek klagade

Och som ni såg hos mig i gräset sitta
 Och prisa så den stolta otacksamma,
 Hans ömhets föremål.

Cel. Nå, hvad om honom?

Cor. Om ni vill se en lifligt spelad scen
 Emellan trogen kärleks bleka skepnad
 Och stolthetens och hånets röda glöd,
 Så drag er undan; jag skall föra er
 Till skådeplatsen.

Ros. Dit vi oss bege,
 Ty kärlek lefver af att kärlek se.
 Kom, för oss an; det fattas icke mycket
 Att äfven jag kan spela med i stycket.

(*De gå*).

FEMTE SCENEN.

En annan trakt af skogen.

(*SYLVIVS och PHEBE uppträda*).

Sylv. Ack, söta Phebe, håna mig ej, Phebe!
 Säg, att du mig ej älskar; säg det dock
 Med mindre bitterhet. Skarprättarn sjelf,
 Hvars barm af dödens vanda åsyn hårdnat,
 Ej faller bilan ned på ödmjuk nacke,
 Förrän han först ursäktat sig; vill ni
 Då vara grymmare än han som lefver
 Och rörs i blod?

(*ROSALINDA, CELIA och CORINNUS komma på afstånd*).

Pheb. Jag vill ej bli din bödel;
 Jag flyr dig för att icke skada dig.
 Du säger mig, att mina ögon mörda;
 Rätt artigt verkligen, rätt sannolikt,
 Att ögon — dessa svaga, späda ting,
 Som för atomer sluta fegt sitt stängsel —
 Förtjena nämnas mördare, tyranner!
 Nu ser jag skarpt på dig af allt mitt hjerta,

Nu döde dig mitt öga, om det kan!
 Nå, låtså dåna! Fall till marken ned!
 Kan du det ej, så blygs, o blygs, att ljuga
 Och påstå att min blick förfvar mord!
 Låt se det sår som mina ögon ristat!
 Om med en knappnål blott du rispar dig,
 Blir alltid någon liten skråma kvar;
 Om du dig stöder mot en kärfve säf,
 Syns dock en stund ett märke kvar i handen;
 Men mina ögon, som emot dig blixtrat,
 Ha ingen skada gjort, ej heller fins
 I ögat någon kraft att skada.

Sylv.

Phebe,

Om nånsin — sådant nånsin kommer nog —
 Du spørjer kärleks makt från friska kinder,
 Då svida såren, de osynliga,
 Af Amors djerfva pil.

Pheb.

Tilldess, farväl!

När denna timme slår, så plåga mig
 Med ditt begabberi och skona icke;
 Men intill dess vill jag ej skona dig.

Ros. (Franträder). Och hvarför? Svara! Hvilken var
 er mor,

Att med en sådan fröjd ni håna kan
 Den arma karln? Var ock er skönhet större, —
 Och större är den ej, det svär jag på,
 Än att den utan ljus kan gå till sängs —
 Har ni fördenskull rätt att visa er
 Så öfvermodig och så känslolös?
 Men hvad är detta? Hvarför ser ni på mig?
 Jag kan ej finna någonting hos er
 Utöfver hvad natur'n jemt för till torgs.
 Jag tror minsann hon äfven mig vill tjusa?
 Nej, stolta skönhet, hoppas icke det!
 Ert korphår, edra ögonbryn af kol,
 Er mjölk-kind, edra svarta perle-ögon
 Förmå ej mig att bringa er min hyllning. —

Ni narr till herde! Hvarför dyrka henne,
 En qualmig sunnan pösande af töcken?
 Ni, tusen gånger hyggligare karl
 Än hon är flicka! Narrar, lika er,
 Det är som proppa denna verlden full
 Med barn af elakt lynne och af sjelfsvåld.
 Af er, ej af sin spegel, smickras hon;
 I er hon ser sig skönare, än något
 Af hennes anletsdrag kan göra henne. —
 Men känn er sjelf, min sköna; fall på knä,
 Med fastor tacka himlen för en man,
 Ty som en vän jag hviskar er i örat:
 Sälj då ni kan; hvar marknad är ej er,
 Tigg honom, älska honom, hör hans anbud,
 Ty fulhet fulast är hos kostföraktarn.
 Tag henne till dig, herde; — nu farväl!

Pheb. Ack, hulda gosse, banna så ett år;

Långt bättre än hans böner är din vrede.

Ros. (*Afsides*). Han har förälskat sig i hennes fulhet,
 och hon i min harm. Om det så förhåller sig, skall jag
 peppra henne med bittra ord lika fort som hon svarar dig
 med rynkor i pannan. Hvarför ser ni så på mig?

Pheb. Allsicke utaf hat till er.

Ros. Jag ber er, fatta ingen smak för mig.

Ty jag är falskare än drucknas löften;

Dessutom tycker jag ej om er alls.

Om ni vill veta hvar jag har mitt hem,

Så är det vid olive-dungen der. —

Kom med mig, syster, — Håll dig tappert, herde! —

Kom, syster. — Litet mildare, herdinna;

Ej stolt! Om hela verlden såge er,

Så blind som han väl ingen vore mer. --

Kom till vår hjord.

(ROSALINDA, CELIA och CORINNUS gå).

Pheb. Nu, herde, ser jag huru sant det är:

"Hvem blef, om ej vid första blicken, kär?"

Sylr. Min bästa Phebe!

Pheb. Ack, hvad vill du, Sylvius?

Sylv. Min bästa Phebe, ack, beklaga mig!

Pheb. Jag är bekymrad för dig, goda Sylvius.

Sylv. Hvarhelst bekymmer är, der är ock hjelp.

Är ni bekymrad för mitt kärleksqval,
Gif mig er kärlek; qvalet och bekymret
Fördrifvas båda då.

Pheb. Du har min kärlek; du min nästa är.

Sylv. Jag ville hafva er.

Pheb. Åh, det är snålhet.

Det var en tid då jag dig hatade;
Än är det icke så att jag dig älskar,
Men efter du så väl om kärlek talar,
Så tål jag nu ditt sällskap, hvilket förr
Jag tråkigt fann. Nu må du tjena mig,
Men vänta ingen annan vedergällning
Än glädjen att få vara mig till tjänst.

Sylv. Så helig, så fullkomlig är min kärlek,
Och jag i sådan fattigdom på ynnest,
Att jag det anser som den högsta skörd
Att hemta spridda axen efter honom
Som hambär fulla kärivar. Spill blott stundom
Ett drag på munnen; deraf skall jag lefva.

Pheb. Du känner ynglingen, som var här nyss?

Sylv. Ej närmare; men ofta ha vi träffats,
Och han har köpt den hydda och den mark,
Som gamle Carlot rådde om förut.

Pheb. Tro ej jag älskar honom, fast jag frågar;
En grälig pojke; — men han talar väl; —
Hvad bryr jag mig om ord? — Men ord ha verkan,
När den som talar vinner dem som höra.
En hygglig gosse; — icke just så hygglig,
Men rätt högfärdig; dock, det kläder honom;
Det blir en hygglig karl. Utseendet
Af hela karlen är det bästa; förr
Än tungan sårar, helar ögat åter.
Just icke lång; lång nog för sina år;

Hans ben så der blott; mellertid rätt vackra;
 Det var en smäsöt rodnad på hans mun;
 En smula mera stark och mogen rodnad
 Än kindernas; fullkomligt samma skilnad
 Som mellan mörkt och högrödt röjdes der.
 Det gifves flickor, Sylvius, som, om de
 Så stycktals granskat honom, som jag gjort,
 Helt nära råkat att förälska sig;
 Jag hvarken hatar eller älskar honom,
 Dock har jag större skäl till hat än kärlek.
 Hvad hade han för rätt att banna mig?
 Han kallade mitt hår och ögon svarta
 Och, nu jag mins det, viste mig förakt;
 Jag undrar på att jag ej svarade;
 Men, lika godt, jag träffar honom nog.
 Jag vill ett spefullt bref till honom skrifva,
 Och du skall bära fram det; vill du det?

Sylc. Af hjertat gerna, Phebe.

Pheb.

Straxt jag skrifver.

Jag ämne har i hufvud och i hjerta;
 Min sträfva bitterhet skall honom smärta.
 Kom, följ mig, Sylvius.

(*De gå*)

FJERDE AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Samma skog.

(*ROSALINDA, CELIA och JACQUES uppträda*).

Jacq. Hör du, min snälla gosse, låt oss bli närmare
 bekanta med hvarandra.

Ros. Det sägs, att ni är en melankolisk herre.

Jacq. Det är jag; jag tycker mer om det än skratta.

Ros. De som öfverdrifva ettdera äro afskyvärda men-
 niskor och ge sig till pris åt allt möjligt tadel, värre än
 drinkare.

Jacq. Hå, det är bra att vara trumpen och ingenting
 säga.

Ros. Då är det också bra att vara en stock.

Jacq. Jag har hvarken den lärdes melankoli, som är täflan; eller musikälskarens, som är fantastisk; eller hofmannens, som är högmödig; eller soldatens, som är äregirig; eller juristens, som är politisk; eller damernas, som är kinkig; eller älskarens, som är allt det der sammanlagdt; utan det är en melankoli efter mitt sinne, tillredd af många *simplicia*, ett extrakt af mångahanda föremål, och i sjelfva verket är det mina enskilda betraktelser på mina resor, hvilkas oftare öfvervägande invefvar mig i en ganska humoristisk vemodighet.

Ros. En resande? Nå, ni lär minsann icke ha liten orsak att vara vemodig. Jag fruktar att ni har sålt er egen jord för att se andras, ty att ha sett mycket och ingenting ha, det är att ha rika ögon och fattiga händer.

Jacq. Men jag har vunnit erfarenhet.

(*ORLANDO kommer*).

Ros. Och er erfarenhet gör er vemodig. Då ville jag heldre ha en narr som gjorde mig munter, än en erfarenhet som gjorde mig vemodig. Och så att ha rest efter det till!

Orl. Frid, glädje, sällhet, bästa Rosalinda!

Jacq. Nej, himlen vare med er, om ni talar blankvers.
(*Går*).

Ros. Farväl, herr resande! Låt se att ni läspar och kläder er barockt; nedsätter värdet på alla fördelar i ert eget land; ligger i gräl med edra stjernor, och nästan snäser vår Herre för det att han skapat er så och icke annorlunda; annars tror jag knappt, att ni har simmat i en gondol. — Nå, Orlando, hvar har ni varit hela den här tiden? Ni, en älskare? Spelar ni mig ett sådant spratt en gång till, så kom aldrig mer för mina ögon.

Orl. Sköna Rosalinda, det är icke en timma sednare än jag lofvade.

Ros. En älskare glömma sina löften en hel timma! Den som delar en minut i tusen delar och blott försum-

mar en enda del af tusendedelen, när det gäller kärlek: om honom kan man säga, att Cupido klappat honom på axeln, men hjertat är helt, derom är jag säker.

Orl. Förlåt mig, älskade Rosalinda.

Ros. Är ni så senfärdig, så kom aldrig för mina ögon; då skulle jag likaså gerna se att en snigel gjorde mig den äran.

Orl. En snigel?

Ros. Ja, en snigel; ty om han också kommer långsamt, så bär han sitt hus med sig, och det är bättre enkesäte än ni kan ge er hustru. Dessutom för han sitt framtida öde med sig.

Orl. Och hvad är det?

Ros. Åh, horn: det, hvarför ni så gerna är edra hustrur förbundna; men snigeln är på förhand beväpnad med sin lott af det slaget och förekommer sin hustrus elaka rykte.

Orl. Dygden arbetar icke i horn, och min Rosalinda är dygdig.

Ros. Och jag är er Rosalinda.

Cel. Han behagar kalla dig så; men han har en Rosalinda, som ser bättre ut än du.

Ros. Kom, fria till mig, fria till mig, ty nu är jag i mitt söndagslygne och kunde tilläfventyrs ge er mitt ja. Hvad skulle ni säga mig nu, om jag vore er verkliga och riktiga Rosalinda?

Orl. Jag skulle kyssa er först, innan jag sade någonting.

Ros. Nej, ni gjorde rättast, om ni försökte att säga någonting först; och sedan — om ni komme af er, och icke visste hvad ni skulle säga — kunde ni ta er anledning att kyssa. Goda talare, när de komma af sig, begyuna harkla; och när älskare — det himlen afvände — sakna samtalsämne, så är det det klokaste partiet att kyssa.

Orl. Men om man nu blir nekad kyssen?

Ros. Då nödsakar hon er att be derom, och då har ni genast talämne.

Orl. Hvem skulle väl kunna komma af sig inför sin älskarinna?

Ros. Det skulle ni, om jag vore er älskarinna; annars skulle jag nödgas anse min dygd för starkare än min finthet. — Men är jag icke er Rosalinda?

Orl. Det roar mig att kalla er så, emedan jag gerna vill tala om henne.

Ros. Nå väl, i hennes person säger jag: jag ger er korgen.

Orl. Då dör jag i egen person.

Ros. Nej, för all del, uträtta den saken genom kommissionär. Den stackars världen är redan nära sex tusen år gammal, och under hela den tiden har ännu ingen dött i egen person, *videlicet* af kärlek. Troilus fick sin hjerna utslagen af en grekisk klubba; likväl gjorde han hvad han kunde för att dö i förväg, och han är ett utaf kärlekens underverk. Leander, han skulle ha lefvat i många goda år, om också Hero hade gått i kloster, så framt icke en varm midsommarsnatt kommit emellan, ty den goda gossen gick bara ut att bada i Hellesponten, fick krampen och drunknade; och de enfaldige krönikeskrifvarne på den tiden funno, att orsaken var — Hero af Sestos. Men det är alltsammans luttet osanning; människor ha dött alltjemt, och maskar ha ätit upp dem, men icke är det kärleken som vållat det.

Orl. Jag skulle icke vilja, att min rätta Rosalinda vore af samma tanke; ty jag bedyrar, att en enda rynka i hennes panna skulle döda mig.

Ros. Vid denna hand! det skulle icke döda en fluga en gång. Men hör på, nu skall jag vara er Rosalinda i en mera medgörlig sinnes-stämning; begär hvad ni vill, jag beviljar er det.

Orl. Älska mig då, Rosalinda.

Ros. Ja, det skall jag, Fredagar, Lördagar och alla dagar.

Orl. Och vill du hafva mig?

Ros. Ja, och tjugo sådana till.

Orl. Hvad säger du?

Ros. Är ni icke en god människa?

Orl. Jag hoppas det.

Ros. Nå, kan man få för mycket af det som är godt?
— Kom, Celia, du skall vara prest och viga oss. — Gif mig er hand, Orlando. — Nå, syster?

Orl. Vig oss nu, jag ber.

Cel. Jag kan icke orden.

Ros. Du skall begynna så här: "Jag frågar dig Orlando" —

Cel. Godt! Jag frågar dig, Orlando de Bois, om du vill hafva denna föreställda Rosalinda till din äkta maka?

Orl. Ja.

Ros. Ja, men när?

Orl. Bevars, nu genast; så fort hon hunnit viga oss.

Ros. Då måste ni säga: "Jag Orlando de Bois tager dig Rosalinda nu till min äkta hustru."

Orl. Jag Orlando de Bois tager dig Rosalinda nu till min äkta hustru.

Ros. Jag kunde väl fråga efter edra papper, men lika godt, — Jag Rosalinda tager dig Orlando de Bois nu till min äkta man. Så förekommer flickan presten, och, i sanning, flickans tankar gå alltid före hennes handlingar.

Orl. Så är det med alla tankar; de äro bevingade.

Ros. Men säg mig nu, huru länge ni vill behålla henne, sedan hon kommit i ert våld.

Orl. En evighet och en dag.

Ros. Säg en dag, och utelemna evigheten. Nej, nej, Orlando, karlarna äro April såsom fästmän och December såsom äkta makar; flickorna äro Maj så länge de äro flickor, men himmelen förändrar sig så snart de blifvit hustrur. Jag skall bli mer svartsjuk på dig än en turturdufhane på sin turturdufva; mer skrik-aktigt än en papegoja emot regn; mer lysten efter nytt än en apa; mer oregerlig i mina begärelser än en markatta. Jag skall gråta för ingenting liksom Diana på vattenkonsten, och det när du är ständ för munterhet; jag skall skratta som en hyena, och det när du har lust att sofva i fred.

Orl. Men skall min Rosalinda göra det?

Ros. Ja, vid mitt lif! Hon gör som jag gör.

Orl. Ack, men hon är förståndig!

Ros. Annars skulle hon icke ha vett att göra det. Ja förståndigare, desto förtretligare. Stänger ni dörrarna för ett fruntimmers vett, så går det ut genom fönstret; slår ni till fönstret, så kryper det igenom nyckelhålet; stoppar ni till nyckelhålet, så flyger det ut genom skorstenen med röken.

Orl. En man som hade en hustru med så mycket vett, han kunde säga: "Vett, hvart skall du taga vägen med min hustru?"

Ros. Det stickordet kunde ni spara, tills ni träffar er hustrus vett på vägen till er grannes sängkammare.

Orl. Och hvilket vett skulle kunna vara vettigt nog att ursäkta sådant?

Ros. Åh, hon säger till exempel, att hon var på vägen dit för att söka er. Ni ertappar henne aldrig utan ett svar, med mindre ni ertappar henne utan tunga. Ack, den hustru som icke kan skjuta skulden på sin man då hon begår något fel, låt henne aldrig amma sitt barn sjelf, ty hon uppföder det till ett dumhufvud.

Orl. Nu lemnar jag dig på två timmar, Rosalinda.

Ros. Ack, bästa vän! I två timmar kan jag icke vara dig förutan.

Orl. Jag måste uppvakta hertigen vid middagsbordet. Klockan tu är jag hos dig igen.

Ros. Ja ja, gå, gå; jag visste nog, att ni skulle bära er åt så; mina vänner ha varnat mig; det kunde jag just tro. Er hala tunga har fångat mig. — Det är blott en förskjuten, och så — kom, död! Det var ju klockan tu?

Orl. Ja, söta Rosalinda.

Ros. På min heder, och på fullt allvar, och så sant jag är en ärlig människa, och vid alla dessa små eder, som icke äro farliga: om ni bryter ett enda grand af ert löfte, eller kommer en minut efter den bestämda tiden, så skall jag anse er för den mest genomdrifna förbundsbrytare, den trolösaste älskare och den aldra-ovärdigaste till den ni kallar er Rosalinda, som kunnat utväljas ibland det stora bandet

af oredliga menniskor. Derföre, akta er för min dom och håll ert löfte.

Orl. Icke mindre samvetsgrant, än om ni vore min verkliga Rosalinda. Farväl!

Ros. Godt, tiden är den gamla domaren, som ransakar alla sådana förbrytare; det skall tiden utvisa. Farväl!

(*ORLANDO går*).

Cel. Du har med ditt kärleksprat burit dig mycket illa åt emot vårt kön; vi måste draga dig rock och byxor öfver hufvudet och låta verlden se hvad fogeln gjort i sitt bo.

Ros. Ack, kusin, kusin, kusin, min allrasötaste lilla kusin! Om du bara visste på huru många fannars djup jag ligger i kärlekens haf! Men det kan icke utpejlas; min passion har en outgrundelig botten, liksom portugisiska viken.

Cel. Säg snarare, att den är bottenlös; ju mer passion du öser uti, ju mer rinner det ut igen.

Ros. Nej, må den der elaka Venus-bastarden, som blef alstrad af svärmeri, aflad af grillen och född af dårskap; den der blinda tjuftojken, som dårar hvarje dödligs öga, emedan han sjelf inga har — må han döma huru djupt jag sjunkit i kärlek. — Jag skall säga dig, Aliena, jag kan icke mera umbära Orlandos åsyn. Jag skall gå och söka mig litet skugga, der jag kan sucka till dess han kommer tillbaka.

Cel. Jag går och lägger mig att soffa. (*De gå*).

ANDRA SCENEN.

En annan trakt af skogen.

(*JACQUES och hertigens hofmän uppträda jagtklädda*).

Jacq. Hvem fällde hjorten?

1 Hofm. Jag, herre.

Jacq. Låt oss presentera honom för hertigen som en romersk eröfrare; det skulle passa sig rätt bra att sätta hjorthornen på hans hufvud i stället för segerkrans. Har ni ingenting att sjunga för tillfället, jägare?

2 Hofm. Åh jo, herre.

Jacq. Sjung då; lika godt om ni håller ton, bara det blir något skräål utaf.

Sång.

Den 1. Den hjorten fällt, hvad är hans lott?

Den 2. Båd' hud och horn till lön han fått.

Den 1. Sjung honom hem:

Fast horn du bär, så blif ej flat;

Förr'n du blef född, var det sirat.

Alla. Fast horn du bär, så blif ej flat;

Förr'n du blef född, var det sirat.

Den 1. Din farfars farfar bar det,

Och likså bar din far det.

Alla. Ett horn, ett horn, ett horn så stort

Är icke blott för roskull gjordt. *(De gå).*

TREDJE SCENEN.

En annan trakt af skogen.

(ROSALINDA och CELIA komma).

Ros. Hvad säger du nu? Är icke klockan öfver tu?
Och ingen Orlando här!

Cel. Jag ansvarar för att han med rent hjerta och förbryllad hjerna har tagit sin båge och sina pilar och gått sin väg — för att sofva. Se, hvem kommer der?

(SYLVIVUS kommer).

Sylv. Till er mitt budskap lyder, sköna yngling; —
Min goda Phebe bad mig lemna detta.

(Aftemnar ett bref).

Jag vet ej innehållet, men jag slutar
Af hennes mörka blick och vreda miner,
Då hon det skref, att hvad som står deri
Lär vara mycket skarpt. Förlåt mig, herre,
Ty sådant rår ej sändebudet för.

Ros. Vid detta papper sjelfva tålamodet
Ursinnigt kunde bli och börja gräl.

Om slikt man tål, så tål man allt: hon säger,
 Att jag är ful, har intet lefnads-vett,
 Är full af högfärd, att hon mig ej älskar,
 Om ock en karl så rar som Phoenix vore.
 För tusan! Hennes kärlek är ju ej
 Den hare, som jag går och jagar efter.
 Hvi skrifva så till mig? Nej hör du, herde,
 Det här lär du väl sjelf ha hittat på.

Sylv. Nej, tro mig, jag ej känner innehållet;
 Hon har med egen vacker hand det skrifvit.

Ros. Se så, ni är en narr,
 Och kärlek bragt er till det yttersta.
 Jag såg ju hennes hand; den är af läder,
 En sandstensfärgad hand; jag trodde riktigt
 Hon hade ett par klippingshandskar på,
 Och det var händerna, — kökspigehänder;
 Men det gör ingenting; jag påstår blott,
 Att aldrig hon har spunnit hop det här;
 Det har en karl satt hop och skrifvit äfven.

Sylv. Tro mig, det är af henne.

Ros. Pompös är stil'n, en stil att mana ut med,
 Så grym och blodig. Ha, hon trotsar mig,
 Som Turken christenheten! Qvinnans hjerna
 Är alltför vek för slika jettefraser,
 Slik negerqvickhet, mera svart till verkan
 Än den ser ut till. — Vill du höra brefvet?

Sylv. Om er behagar; brefvet ej jag hört,
 Men allt för mycket blott af Phebes grymhet.

Ros. Hon mig för-phebar: hör tyrannen bara!

(*Läser*).

”Du, en gud med herdenamn,
 Hvars förtrollning flickan dårat,” —
 Är det möjligt att en qvinna kan smäda så?

Sylv. Det kallar ni att smäda?

Ros. ”Säg hvi du i lånad hamn

Har ett qvinligt hjerta sårat?”

Har ni väl nånsin hört ett sådant spe?

"Männer fäst på mig sitt öga,
Deras blick mig sårat föga."

Liksom jag vore ett vilddjur!

"Om en blick af djupt förakt
På mitt hjerta haft den makt
Att i kärleks band det slå,
Hvad bör mildhet ej förmå?
Om mig onda ord förföra,
Hvad skall då ett godt ej göra?
Han som detta till dig bär
Icke vet att jag är kär;
I hans hand mitt bref besvara;
Om ditt hjerta tar emot
Hvad jag nedlagt för din fot,
Mig och allt hvad jag kan vara,
Eller att du det ej gör,
Ty då vet jag att jag dör."

Sylv. Det kallar ni att smäda?

Cel.

Stackars herde!

Ros. Beklagar du honom? Nej, han förtjenar icke beklagas. — Och du kan älska en sådan kvinna? Hvad? Göra dig till ett instrument att spela falska toner på? Odrägligt! Gå nu tillbaka — ty jag ser, att kärleken har gjort dig till ett tålmodigt kräk — och säg henne detta: att om hon älskar mig, så ålägger jag henne att älska dig; vill hon icke det, så vill jag icke ha något med henne att beställa, såframt icke du beder för henne. — Om du älskar uppriktigt, så marsch! — och icke ett ord mer, ty här kommer mer folk.

(*SYLVIVUS går. OLIVIER kommer*).

Oliv. God morgon, vackra barn; jag ber er, säg
Hvar uti denna skog en hydda står
Omgärdad rundtomkring utaf oliver?

Cel. I vester härifrån, i nästa dal,
En rad af pilträäd längs åt bäckens sorl —
Ni lemna den åt höger — för er dit;

Vid denna tid dock huset sjelf sig vaktar,
Der fins ej någon hemma.

Oliv. Om ögat nåusin lära kan af tungan,
Jag borde på beskrifning känna er;
En sådan drägt och ålder: "gossen blond,
Af qvinlig fägring, förekommer er
Liksom en mognad syster; flickan, småväxt,
Är mer brunett än hennes broder." Är ni
Ej ägare till hyddan som jag söker?

Cel. Det är ej skryt att svara ja på frågan.

Oliv. Orlando helsar er och sänder honom,
Som han sin Rosalinda plägar kalla,
Sin blodbestänkta näsduk. Är det ni?

Ros. Ja, det är jag; men hvad betyder detta?

Oliv. En sak som gör mig skam, om ni vill höra
Med hvem ni talar, hvar och huru klädet
Blef blodbestänkt.

Cel. Jag ber er, säg oss det.

Oliv. Då nyss Orlando hade skiljts från er,
Han gaf ett löfte att han skulle komma
Om tvenne timmar. Genom skogen skred han
Idislande sin bitterljufva kärlek.
Hvad hände? Han åt sidan blickade,
Och se hvad syn! I skuggan af en ek,
Hvars grenar tiden hade mossbeklädt,
Hvars topp var kal af ålderdomens torka,
En tras-höljd man beväxt med yfvigt hår
På ryggen låg och sof; ikring hans hals
En grön och gyldne orm sig slingrat fast
Och smög sig med sitt eldigt grymma hufvud
Emot hans öppna mun; men snodde plötsligt,
Då han Orlando varseblef, sig lös
Och gled i sicksack undan i en buske.
Men i dess skugga en lejinna låg
Med torra spenar, hufvudet mot marken,
På lur som katten för att vänta blott
Tilldessa den sofvande sig rörde, ty

Det är det djurets konungsliga lynne
 Att ej slå ned på hvad som synes liflöst.
 Orlando, som det såg, gick fram till mannen
 Och fann sin bror, hans älsta bror det var.

Cel. Ack,

Jag honom hört om denna brodren tala
 Som om den aldra-onaturligaste
 Bland dödlige.

Oliv. Han hade rätt deri,

Jag vet rätt väl att han var onaturlig.

Ros. Men till Orlando! — Lemnade han brodern
 Till rof åt den uthungrade lejinna?

Oliv. Två gånger vände han sig bort och tänkte
 Att göra så; men mildhet, ädlare
 Än hämden alltid, och naturens makt,
 Mer stark än frestelsen, gaf honom in
 Att strida mot lejinna, hvilken föll
 I blinken för hans hand; af bullret då
 Jag väcktes upp utur min onda sömn.

Cel. Är ni hans bror?

Ros. Och var det er han frälste?

Cel. Och var det ni som efterstod hans lif?

Oliv. Jag var, jag är det ej; jag blygs ej mer
 Att säga hvem jag varit, när min bättring
 Så ljuf mig synes se'n jag är förändrad.

Ros. Än blodet på hans näsduk?

Oliv. Strax på stund! —

När mellan oss från början och till slut
 Berättelserna badat mildt i tårar
 Om hur jag irrat hit till dessa öknar,
 Med mera, förde han mig bort till fursten,
 Som skänkte mig förfriskning och beklädnad
 Och mig förtrodde åt min broders kärlek;
 Han strax mig förde till sin grotta, der
 Han klädde af sig; och så här på armen
 Lejinnan undanslitit litet kött,
 Som blödt alltjemt: nu föll han i en svimning

Och ropte Rosalinda då han föll.
 Jag väckte honom upp, förband hans sår;
 En stund derefter, då han fann sig styrkt,
 Han sände hit mig, främling som jag är,
 Att göra er hans ursäkt att han brutit
 Sitt löfte, samt att lemna denna näsduk,
 Som färgats i hans blod, åt unga herden
 Den han på skämt sin Rosalinda kallar.

Cel. Hvad är det? Ganymed, min Ganymed!

(ROSALINDA *svimmar*).

Oliv. Hm! Många svimma när de skåda blod.

Cel. Det här är mer! — Kusin! — Min Ganymed!

Oliv. Åh se, han qvicknar!

Ros. Blott jag vore hemma!

Cel. Vi skola följa hem dig; —

Jag ber er, hjälp mig till att leda honom.

Oliv. Var rask, min gosse! — Är ni karl? Ni saknar
 Ett manligt hjerta.

Ros. Jag tillstår, att jag saknar det. Ack, min herre,
 det här måtte kunna kallas att förställa sig med besked!
 Jag ber er, säg er bror huru väl jag kan förställa mig. —
 Hej, hoppsan!

Oliv. Det här var ingen förställning; er blekhet aflägger
 ett allt för giltigt vittnesbörd på att det var allvar.

Ros. Jag bara låtsade så, jag försäkrar er det.

Oliv. Nå, fatta mod och låtsa nu vara karl.

Ros. Det gör jag; men med rätta borde jag blifvit
 fruntimmer.

Cel. Kom, du blir allt blekare och blekare; låt oss gå
 hem. Följ oss, bästa herre.

Oliv. Det vill jag, jag måste ha besked
 Om ni min bror ursäktar, Rosalinda.

Ros. Jag skall hitta på någonting; men, jag ber er,
 tala om för honom huru väl jag kan förställa mig. —
 Kom och följ oss.

(*De gå*).

FEMTE AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Samma skog.

(PROBA och AGNES komma).

Prob. Har ingen fara, det blir nog tid till det; tåla dig, min goda Agnes.

Agn. Presten var minsann rätt bra, trots allt hvad den der gamla herrn pratade.

Prob. Åh, en usel pater Olivarius, Agnes, en eländig textvrängare! Men, Agnes, det är en gosse här i skogen, som gör anspråk på dig.

Agn. Ja, jag vet nog hvem det är; men han har icke det ringaste med mig att beställa. Här kommer den ni menar.

(VILHELM kommer).

Prob. Det är mig en riktig vederqvickelse att få se en sådan tölp. Vi som ha ett godt förstånd, vi ha, min själ, mycket att svara för. Vi måste ha vårt spel, vi ä' icke i stånd att låta bli.

Vilh. God afton, Agnes.

Agn. God afton, Vilhelm.

Vilh. God afton, herre.

Prob. God afton, kära vän. Hatten på hufvudet, hatten på hufvudet, nå hatten på hufvudet, säger jag! Hur gammal är ni, min vän?

Vilh. Fem och tjugo, herre.

Prob. En stadgad ålder. Och du heter Vilhelm?

Vilh. Vilhelm, herre.

Prob. Ett vackert namn. Och är född här i skogen?

Vilh. Ja, gudskelof, herre.

Prob. "Gudskelof," — ett bra svar. Är du rik?

Vilh. Åh ja, så der, herre.

Prob. "Så der," det är bra, rätt bra, rätt utmärkt bra: — men ändå är det inte alldeles riktigt, det är bara så der. Är du förständig?

Vilh. Ja, herre; jag har ett litet nått förstånd.

Prob. Hå, du talar bra. Nu kommer jag ihåg ett ord-språk: "En dåre menar sig vis vara, men en vis man vet att han är en dåre." När den hedniska filosofen ville äta en vindrufva, så öppnade han munnen i detsamma han skulle stoppa den i munnen; dermed betecknade han, att vindrufvor voro gjorda för att ätas och läpparna för att öppnas. — Du håller af den här flickan?

Vilh. Det gör jag, herre.

Prob. Gif mig din hand. Är du lärd?

Vilh. Nej, herre.

Prob. Så lär då detta af mig: att hafva är att hafva; ty det är en figur i retoriken, att när man håller våtvaror ur en bägare i ett glas, så blir den ena tom och det andra fullt; ty alla våra författare komma öfverens om att *ipse* är han; nu är du icke *ipse*, ty jag är han.

Vilh. Hvad för en han, herre?

Prob. Jo den han, herre, som skall gifta sig med denna flickan. Alltså, du tölp, uppgif — hvilket på hvardags-språket heter lemna — gemenskapen — hvilket på bond-ska heter funderingen — med denna qvinsperson — som i allmänna lefvernet heter flicka, hvilket sammanlagdt betyder: uppgif gemenskapen med denna qvinsperson, eller, tölp, du är förlorad; eller, för att vara tydligare, dör; väl till förståendes, jag mördar dig, kaputtar dig, förvandlar ditt lif till död, din frihet till slafveri. Jag skall traktera dig med gift, käpp eller stål; jag skall bugta med dig i krumbugter, jag skall tillintetgöra dig med politik; jag skall mörda dig på etthundrafemtio fasoner: derföre, bäfva och fly!

Agn. Gör det, kära Vilhelm.

Vilh. Gud låte er bli slug, herre!

(*Går*).

(CORINNUS kommer).

Cor. Herrskapet söker er. Skynda, skynda!

Prob. Spring, Agnes, spring, Agnes; — jag kommer efter, jag kommer efter.

(*De gå*).

ANDRA SCENEN.

Sammastädes.

(ORLANDO och OLIVIER uppträda).

Orl. Är det möjligt, att ni efter en så obetydlig bekantskap fattat tycke för henne? Knappt såg ni henne, förrän ni älskade henne; knappt älskade ni, förrän ni förklarade er; knappt förklarade ni er, förrän ni fick ja. Och ni står fast vid ert beslut?

Oliv. Gör er inga betänkligheter, hvarken i anseende till den stora brådskan, hennes fattigdom, vår ringa bekantskap, min hastiga förklaring eller hennes hastiga samtycke; utan säg med mig, att jag älskar Aliena; säg med henne, att hon älskar mig; kom öfverens med oss båda, att vi äro skapade för hvarandra. Det skall bli till er fördel, ty min fars hus och alla gamla Rolands inkomster öfverlåter jag åt er för att sjelf lefva och dö här som en herde.

(ROSALINDA kommer).

Orl. Ni har mitt samtycke. Fira i morgon ert bröllop; jag skall bjuda hertigen och alla hans muntra följeslagare. Gå och bered Aliena derpå, ty se här kommer min Rosalinda.

Ros. God dag, min bror!

Oliv. God dag, min sköna syster!

Ros. Ack, min kära Orlando, så det smärtar mig att se dig bära ditt hjerta i band.

Orl. Det är min arm.

Ros. Jag tänkte, att ditt hjerta blifvit såradt af ett lejons klor.

Orl. Såradt är det, men af en flickas ögon.

Ros. Har er bror talat om för er huru skickligt jag dånade, då jag såg er näsduk?

Orl. Ja, och större underverk än det.

Ros. Åh, jag vet hvar ni är hemma. — Ja, det är sant, aldrig gick någonting så fermt, om icke en batalj mellan två baggar, och Cæsars thrasoniska skryt: "jag kom,

såg och vann." Er bror och min syster hade icke träffats, förrän de sågo; icke sett, förrän de älskade; icke älskat, förrän de suckade; icke suckat, förrän de frågade hvarann om orsaken; icke fått veta orsaken, förrän de sökte bote-medlet: och af dessa steg ha de gjort en trappa till äkta ståndet, som de hastigt måste gå uppföre, annars bli de för hastiga dessförinnan. De äro i ett ordentligt kärleksraseri, och de måste tillsamman; påkar kunna icke skilja dem åt.

Orl. De fira i morgon sitt bröllop, och jag skall bjuda hertigen dit. Men huru bittert är det icke att endast få se lycksaligheten med annor mans ögon! Så mycket mera skall jag då vara på svärmodighetens höjd, ju lyckligare jag måste skatta min bror för det att han nått målet för sina önskingar.

Ros. Hur då? Kan icke jag i morgon vara er i Rosalindas ställe?

Orl. Jag kan icke längre lefva af inbillning.

Ros. Då vill icke heller jag längre plåga er med fåfängt tal. Vet då, — ty nu talar jag icke utan betydelse — att jag vet att ni är en ädling som det är mycket godt uti; jag säger icke detta, för det att ni skall fatta någon hög tanke om mitt vetande, eftersom jag säger att jag vet; ej heller eftersträfvat jag en högre aktning, än som kan bereda mig någorlunda förtroende för ert eget bästas skull, och icke för min berömmelses. Tro då, om ni behagar, att jag förmår åstadkomma underbara ting. Jag har sedan tre års ålder varit bekant med en svartkonstnär af den djupaste insigt i sin vetenskap, utan att likväl vara fördömlig. Om ni älskar Rosalinda så af innersta hjerta som edra åtbörder utskrika, så skall ni fira ert bröllop med henne på samma gång som er bror förenas med Aliena. Jag vet i hvilken brydsam belägenhet hon befinner sig, och det är mig icke omöjligt, ifall ni ingenting har deremot, att i morgon ställa henne fram för edra ögon i mencklig verklighet och utan minsta fara.

Orl. Talar du på nyktert allvar?

Ros. Det gör jag, vid mitt lif, hvilket jag aktar ganska

högt, ehuru jag erkänner att jag förstår svartkonst. Derföre gör er i ordning på bästa sätt, och bjud ihop edra vänner; ty, om ni vill, firar ni ert bröllop i morgon, och det med Rosalinda, — om ni vill.

(SYLVIUS och PHEBE komma).

Se, der kommer en flicka, som älskar mig, och en gosse, som älskar henne.

Phéb. Ni gjort mig ganska mycken orätt, yngling.

Att visa brevet som jag skref er till.

Ros. Det rör mig icke; det mitt uppsåt är

Att visa er mitt hat och mitt förakt;

En trogen herde följer edra steg;

Se honom, älska honom; han er tillber.

Phéb. Lär honom, herde, hvad det är att älska.

Sylv. Att vara idel suckar, idel tårar,

Som jag för Phebe.

Phéb. Och jag för Ganymed.

Orl. Och jag för Rosalinda.

Ros. Och jag för ingen qvinna.

Sylv. Att vara idel trohet, idel ömhet,

Som jag för Phebe.

Phéb. Och jag för Ganymed.

Orl. Och jag för Rosalinda.

Ros. Och jag för ingen qvinna.

Sylv. Att vara idel, idel svärmeri,

Passion och önsknningar från topp till få;

Pur dyrkan, lydnad, undergifvenhet,

Pur ödmjukhet, otålig tålighet,

Pur renhet, saktmod och ståndaktighet.

Som jag för Phebe.

Phéb. Och jag för Ganymed.

Orl. Och jag för Rosalinda.

Ros. Och jag för ingen qvinna.

Phéb. (Till ROSALINDA). Om så det är, hvi smädar du min kärlek?

Sylv. (Till PHEBE). Om så det är, hvi smädar du min kärlek?

Orl. Om så det är, hvi smädar du min kärlek?

Ros. Till hvem var det: "hvi smädar du min kärlek?"

Orl. Till den som ej är här och ej mig hör.

Ros. Jag ber er, icke mer om den saken; det är som när vargarna tjuta emot månen. — (*Till SYLVIUS*). Jag skall hjälpa er, om jag kan. — (*Till PHEBE*). Jag skulle älska er, om jag kunde. — I morgon träffas vi allesamman. — (*Till PHEBE*). Jag skall hålla mitt bröllop med er, om jag nånsin håller mitt bröllop med någon flicka, och jag skall hålla mitt bröllop i morgon. — (*Till ORLANDO*). Jag skall tillfredsställa er, om jag nånsin tillfredsställt någon, och ni skall i morgon fira ert bröllop. — (*Till SYLVIUS*). Jag skall göra er nöjd, om det ni önskar gör er nöjd, och ni skall i morgon fira ert bröllop. — (*Till ORLANDO*). Så visst ni älskar Rosalinda, in finn er. — (*Till SYLVIUS*). Så visst ni älskar Phebe, in finn er. — Och så visst jag ingen qvinna älskar, skall jag infinna mig. — Och så farväl! Jag har gifvit er mina föreskrifter.

Sylv. Jag uteblifver ej, så framt jag lefver.

Pheb. Ej heller jag.

Orl. Ej heller jag.

(*De gå*).

TREDJE SCENEN.

Sammastädes.

(*PROBA och AGNES komma*).

Prob. I morgon är den glada dagen, Agnes; i morgon hålla vi vårt bröllop.

Agn. Det längtar jag efter af allt mitt hjerta, och jag hoppas att det är ingen obeskedlig längtan, att längta efter att få bli gift som alla andra här i verlden. Här komma två af den landsflyktiga hertigens pager).

(*Två pager komma*).

1 Pag. Lyckligt möte, min goda herre!

Prob. Ja, min själ, ett rätt lyckligt möte! Kom, sitt ner och sjung en visa.

2 Pag. Det ska' vi göra. Sätt er emellan oss.

1 Pag. Ska' vi dra till helt oförfäradt utan att harkla, spotta eller klaga öfver heshet, det vanliga företalet till en dålig röst.

2 Pag. Ja visst, ja visst; och båda i en ton, som två tattarkärngar på en häst.

Sång.

En ungersven med kärestan sin
 Med ett hej och ett ho och ett hej lolilo
 Sig gångar uti en kornåker in
 En vårqväll blid, den ljufliga giljetid
 Då foglarna slå tirliritt i det blå;
 Ljuft är det att älska då.

Bland gungande ax vid grönskande led
 Med ett hej och ett ho och ett hej lolilo
 Der lade de unga tu sig ned
 En vårqväll blid, den ljufliga giljetid
 Då foglarna slå tirliritt i det blå;
 Ljuft är det att älska då.

Der sjunger den ungersven och hans vif
 Med ett hej och ett ho och ett hej lolilo
 "Ett blomster som vissnar är vårt lif"
 En vårqväll blid, den ljufliga giljetid
 Då foglarna slå tirliritt i det blå;
 Ljuft är det att älska då.

Och därför man nyttje hvar stund med id
 Med ett hej och ett ho och ett hej lolilo,
 Ty kärleken är vår blomningstid
 En vårqväll blid, den ljufliga giljetid
 Då foglarna slå tirliritt i det blå;
 Ljuft är det att älska då.

Prob. Sannerligen, mina unga herrar, fastän den visan

icke säger mycket, så var dock sången ojemförligt omelodisk.

1 Pag. Ni bedrar er, min herre; vi höllo takt, vi förlorade icke tempo.

Prob. På min heder, jo; jag anser det för förloradt tempo, att förlora sin tid på att höra någonting så rasande. Gud vare med er och förläne er bättre röst en annan gång! — Kom, Agnes. (*Alla gå*).

FJERDE SCENEN.

En annan trakt af skogen.

(*Hertigen, AMIENS, JACQUES, ORLANDO, OLIVIER och CELIA uppträda*).

Hert. Och du, Orlando, tror, att denna gosse Kan göra allt hvad han har lofvat dig?

Orl. Jag stundom tror och stundom icke tror. Lik den som fruktar hoppas då han fruktar.

(*ROSALINDA, SYLVIUS och PHEBE komma*).

Ros. Blott tålmod, tills vårt fördrag är uppgjordt. (*Till hertigen*).

Jag skaffar Rosalinda, och ni lofvar Att öfverlemna henne åt Orlando?

Hert. Ja, gifve jag än kungariket med.

Ros. (*Till ORLANDO*). Ni tar då Rosalinda, om hon kommer?

Orl. Ja, om än alla rikens kung jag vore.

Ros. (*Till PHEBE*). Om jag det vill, med mig ni håller bröllop?

Pheb. Ja, skulle jag än dö i nästa stund.

Ros. Men om ni vägrar hålla det med mig. Så ger ni er åt denna trogna herde?

Pheb. Ja, det är sagdt.

Ros. (*Till SYLVIUS*). Och ni är nöjd med Phebe, om hon vill?

Sylv. Om också hon och döden vore ett.

Ros. Jag lofvat ställa detta allt i ordning;

Håll ord, o hertig, att ge bort er dotter: —

Håll ord, Orlando, att ta mot hans dotter: —

Håll ord, o Phebe; bröllop håll med mig,

Men om ni vägrar det, gif denne ja; —

Håll ord, o Sylvius, att behålla henne,

Om mig hon ej vill ha; — och nu jag går

Att häfva alla dessa tvifvelsmål.

(ROSALINDA och CELIA gå).

Hert. Då jag den gossen skådar, mins jag lifligt

En del utaf min dotters anletsdrag.

Orl. Den första gången som jag honom såg

Jag trodde att han var er dotters bror;

Men, gode hertig, han är infödd här

I denna skog och kunskap fått i mången

Förtviflad vetenskap utaf en onkel,

Den han beskrifvit som en kunnig trollkarl

I dessa skogars mörker undangömd.

(PROBA och AGNES komma).

Jacq. Här förestår säkert en ny syndaflod, och de här paren ämna sig visst in i arken. Här kommer ett par rätt sällsamma djur, som på alla tungomål heta narrar.

Prob. Helsa och *salutem* åt er alla!

Jacq. Goda prins, bed honom vara välkommen. Det är den brokiga själen, som jag så ofta träffat här i skogen. Han svär på att han varit hofman.

Prob. Den som tviflar på det, han må sätta mig på prof. Jag har dansat min menuett, jag har smickrat min donna, jag har varit politisk emot mina vänner och pole-rad emot mina fiender; jag har ruinerat tre skräddare, jag har haft fyra dueller på halsen och höll nära på att slåss i den ena.

Jacq. Hur blef det bilagdt?

Prob. Jo, vi inställde oss och funno att grälet stod på sjunde punkten.

Jacq. Hvad? Sjunde punkten? Hvad tycks om den karlen, nådig herre!

Hert. Jag tycker rätt bra om honom.

Prob. Tack för det, herre! Jag önskar er detsamma. Jag tränger mig in här, herre, ibland de landtliga paren för att svärja och försvärja mig, alltsom äktenskapet binder och kött och blod bryter. — En fattig mö, herre, ser illa ut, men min är hon; ett stackars infall utaf mig, herre, att ta hvad ingen ann' vill ha. Rik dygd, herre, bor som en girigbuk i ett fattigt hus, liksom en perla i en otäck ostra.

Hert. Han är minsann rätt qvick och sinnrik.

Prob. Allt efter en narrs tillgångar under ett så ljuft feber-anfall.

Jacq. Men den sjunde punkten! Hur fann ni affären på den sjunde punkten?

Prob. Jo, det var en lögn i sjunde graden baklänges. — Rakare i lifvet, Agnes! — Som till exempel så här, herre. Det var en viss man vid hofvet; jag kunde icke fördra snitten på hans skägg; han lät säga mig, att om jag icke tyckte att hans skägg var väl klippt, så vore han af helt annan tanke; det kallar man höflig återförvisning. När nu jag lät helsa honom tillbaka att det icke var väl klippt, så helsade han mig igen att han klippte sitt skägg efter sin egen smak; det kallar man beskedlig pik. Om jag nu påstode ännu en gång att det var illa klippt, och han svarade att det förstod jag icke; det kallar man groft svar. Skedde det än en gång, och han svarade att det icke var sant; det kallar man rask tillrättavising. Skedde det än en gång, och han svarade att jag ljuger; det kallar man handgriplig kontraskymf: dernäst kommer villkorlig lögn, och så ren lögn.

Jacq. Och huru ofta sade ni, att hans skägg icke var väl klippt?

Prob. Jag vågade icke gå längre än till villkorlig

lögn, icke heller tordes han skylla mig för ren lögn; och så mätte vi våra värjor och gick vår väg.

Jacq. Kan ni nu om igen uppräknå lögnens grader?

Prob. Åh herre, vi duellera på prent, efter bok, lika som ni har böcker för goda seder. Jag skall räkna upp graderna för er. Första: höflig återförvisning; andra, beskedlig pik; tredje, groft svar; fjerdå, rask tillrättavisning; femte, handgriplig kontra-skymf; sjette, lögnen med villkor; sjunde, rena lögnen. Från allt detta kan ni reda er, utom ifrån rena lögnen, och till och med ifrån den med ett om. Jag mins en gång, då sju fredsdomare icke kunde förlika ett gräl; men när parterna träffades, hittade den ena af dem på ett om; till exempel: "om ni sade så, då sade jag så," och de togo hvarann i hand och drucko brorskål. Det der om är den rätta fredsstiftaren; det är en ogemen kraft i det der om.

Jacq. Är det icke en rar gosse, nådig herre? Han förstår allting så väl, och är ändå bara en narr.

Hert. Han begagnar sin narkåpa, som en fogeljägarå sin målade häst; han gömmer sig bakom den och skjuter.

(HYMEN, ROSALINDA *i fruntimmersdrägt, samt CELIA upp-träda; högtidlig musik*).

Hymen. (Sjunger).

Sig himlens englar glåda,

Når jordens väsen träda

I ljuf förening.

Tag, prins, af Hymens händer

Ditt barn, som himlen sänder

I helig mening.

Slut henne i den ynglings arm,

Hvars hjerta bor i hennes barn.

Ros. (Till hertigen).

Jag lemnar mig åt er, ty er jag är. — (*Till ORLANDO*).

Jag lemnar mig åt er, ty er jag är.

Hert. Om synen säger sant, är du min dotter.

Orl. Om synen säger sant, min Rosalinda.

Pheb. Om synen ej bedrar,
Jag mig bedragit har.

Ros. (*Till hertigen*). Jag äger ingen far, om icke er.
(*Till ORLANDO*).

Jag äger ingen man, om icke er.
(*Till PHEBE*).

Jag äktar ingen qvinna, om ej er.

Hymen. Håll! Jag skall tviflet ända
Och bladet snart sig vända,
Jag är en konstig man.
Nu åtta, hand i hand,
Här knyta Hymens band,
Om sanningen är sann.
(*Till ORLANDO och ROSALINDA*).

Er blott skiljer dödens smärta,
(*Till OLIVIER och CELIA*).
Ni och ni är nu ett hjerta.
(*Till PHEBE*).

Han måste nu er ymest vinna,
Om ej ni älska vill en qvinna.
(*Till PROBA och AGNES*).

Ni ä' trogna hvar sin skatt,
Liksom mörkret mot sin natt. —
Brölloppssången sjunga vi;
Fråga nu hvarandra ni,
På det att er förundran må sig ända
Och ni förstå hur detta kunnat hända.

Sång.

Hvart äktenskap gör Juno glad;
Ett jordiskt paradiset!
Befolkar Hymen ej hvar stad?
Jo, Hymen vare pris!
Ja, pris och ära! sjung, var glad,
Ty Hymen styr båd' land och stad.

Hert. (*Till CELIA*).

Välkommen, Celia, till mitt hjerta här!
Ej mindre än min dotter du mig är.

Phob. (Till SYLVIUS).

Jag bryter ej mitt ord, nu är du min;
Din ömhet nödgar mig att blifva din.

(JACQUES DE BOIS *uppträder*).

J. de B. Förunna mig att säga några ord:
Jag är den gamla Rolands andra son
Och bär till denna ädla krets ett budskap. —
Då hertig Fredrik fann, att hvarje dag
Till denna skogstrakt män af värde flydde,
Drog han en krigsmakt hop, som ryckte ut,
Af honom anford, för att gripa här
Hans broder samt åt svärdet honom offra.
Till gränsorna af denna skog han kom;
En gammal helig man der mötte honom,
Omvände honom genom fromma samtal
Från detta fälttåg och från hela världen;
Sin krona lemnar han sin bror igen
Och alla landsförvista deras gods.
För min sannfärdighet jag med mitt lif
I borgen går.

Hert. Välkommen, unge man!
Du skattar rikt till dina bröders bröllop:
Frändömda gods åt en och åt den andra
Ett vidsträckt land, ett mäktigt hertigdöme.
Men först i denna skog vi böra sluta
Hvad väl begyntes och hvad väl bereddes;
Se'n skall en hvar af denna glada flock
Som onda dar och nätter med oss delat
Få ut sin andel i vår nya välgång,
Alltsom förtjenst och börd berättiga.
Emellertid — bort med den nya prakten
Och till vår muntra landtlighet tillbaka!
Stäm upp musik! Ni brudgumar och brudar,
I dansen svingen edra glada skrudar!

Jacq. Ett ord, min herre! Om jag hörde rätt,

Har hertigen en andlig lefnad valt
Och låter hofvets prakt och gamman fara?

J. de B. Det gör han.

Jacq. Det gör ock jag; af dessa ny-omvända
Man inycket har att höra och att lära. —

(*Till hertigen*).

Jag åt er nya lycka nu er lemnar;
Ert tålmod, er dygd ha den förtjenat; —

(*Till ORLANDO*).

Er åt en kärlek, all er trohet värd; —

(*Till OLIVIER*).

Er åt ert gods, er brud och edra vänner; —

(*Till SYLVIUS*).

Er åt en tungt förvärfvad äkta säng; —

(*Till PROBA*).

Och er åt käbblen; på er kärleksresa
Ni blott för tvenne månader har matsäck. —
Njut nu er fröjd och edra bägrar kransa;
Jag annat göra har än det att dansa.

Hert. Håll, Jacques, blif kvar!

Jacq. På inga lustbarheter!

Om ni mig något vill, så fins jag kvar

Uti det bo ni öfvergifvit har.

(*Går*).

Hert. Välan, så öppnom då vår muntra fest,

Och glädjen blifve först och sist vår gäst!

(*Dans*).

ANMÄRKNINGAR.

CYMBELINE.

Sid. 2. Cassibelan, Trinobanternas konung, stred emot Julius Cæsar. Tenantius, Cymbelines far, var Cassibelans brorson och efterträdare. Shakspeare gör Cymbeline till konung öfver hela Britannien.

Sid. 7. O vore de i Afrika, d. v. s. i en öcken, der prinsen icke hade någon som kunde hjälpa sig.

Sid. 20. Hvad? Äro karlarna då tokiga? Jachimo låtsar sig vara hänryckt öfver Imogens skönhet samt harnsen på Leonatus, hvilken han på ett listigt sätt framställer såsom otrogen mot Imogen. Han anställer samma sida enjmförelse emellan Imogen och hennes påstådda rival: "en apa ställd emellan tvenne slika qvinnor" m. m. Denna scen emellan Jachimo och Imogen är värd uppmärksamhet.

Sid. 24. Som i ett romerskt bad. De romerska badhusen hade elakt rykte.

Sid. 27. Tuppkammen har ni på. Allusion på narrmössorna, som voro försedda med en tuppkam ofvantill.

Sid. 29. En stenbilds uti ett grafchors sköt. Shakspeare alluderar här på de monumenter af sten, som ses i gamla domkyrkor och föreställa de döda personerna sofvande med hopknäppta händer.

— Berättelsen om Tereus läses i Ovidii metamorphoser VI, 423—674.

Sid. 30. Ett två tre. Malone klandrar skalden för det att han nyss låtit kammarfrun säga att klockan är nära tolf, men nu låter den slå tre. Klandret är orättvist: tiden går fortare i skådespelet än på urtaflan. Öfversättaren gör denna anmärkning, emedan nyare och ovana dramaturger ej sällan begå det misstaget att behandla den dramatiska tiden som

rentaf

rentaf borgerlig tid. Dessutom finnes knappt något skåde-
spel af Shakspeare, som röjer mer af skaldens teaterkänne-
dom än just Cymbeline.

Sid. 38. Rummets tak, m. m. Hela beskrifningen på
Imogens sängkammare är en beskrifning på ett praktrum i
England på Elisabeths tid.

Sid. 39. Blekna, om ni kan! D. v. s. om ni kan undgå
att rodna af vrede. Så förklarar Johnson detta ställe. Mä-
hända oriktigt. Posthumus är redan så blek, att han icke kan
blifva blekare, och Jachimos ord innebära ett gäckeri deröf-
ver. Så tror åtminstone öfversättaren att stället bör förstås
i enlighet med Jachimos karakter. Jmfr Jachimos sataniska
hån straxt nedanför: "jag tycker just jag henne skådar."

Sid. 43. Staden Lud. Trinobantum, som också hette
Caer Lud, och sedermera London, var återuppbygdt af Cassi-
belans äldre bror Lud.

Sid 44. Pannonier och Dalmatier. Dessa folkslags
uppror emot Romarne inföll egentligen under Tenantii rege-
ring. Malone.

Sid. 45. Med lika giftig mun som hand. Italienarne
voro kända för att vara giftblandare.

— Okunnig är jag i hvad han befallt mig.
I am ignorant in what i am commanded. Steevens för-
klarar dessa ord så: "jag förstår mig icke på konsten att
mörda." Troligare är att Pisanio menar: "Jag skall icke
låtsa om att jag fått en sådan befallning."

Sid. 48. Med fräck turban. I de på Shakspeares tid
allmänt lästa riddarromanerna förblandades ofta jettar och
Saracener med hvarandra.

Sid. 52. Jag, arma, är urmodig klädning lik, m. m.
På Shakspeares tid brukade man vanligtvis gömma gamla
kläder. Var tyget alltför dyrbart, hände det någon gång att
man sprättade upp en klädning och sydde om den. Imogens
mening med liknelsen är: "vore jag en simpel, fattig qvinna,
så fick jag lefva; nu är jag en prinsessa, derföre skall jag
rödjas ur vägen." — Då drottning Elisabeth dog, lemnade hon
efter sig mer än tretusende klädningar.

Sid. 61. Dö, eller detta. *Or this, or perish.* Meningen är: "om jag icke på det sätt, som jag nu har i sinnet, bedrager Cloten, är jag förlorad."

Sid. 63. Om här det fins ett bildadt väsen, m. m. Meningen är: "Om någon bildad menniska här fins, så må han svara mig; bor här en vilde, så må han utan att säga något gifva mig hvad jag behöfver och antingen taga betalning derföre eller skänka det för intet." — Detta ställe må tjena till ett exempel på Shakspeares ordkarghet i *Cymbeline*, ett stycke som är mycket svårt att förstå, om man icke är temligen van vid skaldens tankegång och stil.

Sid. 70. — — — I dem båda
Ha sorg och tålmod med sina rotskott
Förenat sig.

Öfversättaren har följt den äldre läsarten:

— — — *I do note
That grief and patience, rooted in them both,
Mingle their spurs together.*

hvilken utan tvifvel är den ursprungliga och rätta. Det är Pope som ändrat *them both* till *him both* och derigenom förderivat detta sköna ställe. Den gamla läsartens *them* refererar sig till orden *smile* och *sigh* några verser ofvanföre. Det är således i Imogens suck och leende som sorg och tålmod förenat sina rotskott.

Sid. 76. Talgoxen skall, m. m. Det svenska namnet på den fogel som af Engelmännerna stundom kallas *ruddock* stundom *Robin-redbreast* lär vara rödhake, rotgel; öfversättaren har tagit sig den friheten att i hans ställe substituera en mera allmänt bekant fogel, hvilket så mycket mera torde ursäktas som — så vidt öfversättaren vet — den svenska folksagan icke om någon fogel har att berättas detsamma som den engelska om *Robin-redbreast*: att nemligen han, då han påträffar döda menniskor, skyler deras anleten med mossor. På denna vackra folksaga alluderar Shakspeare här.

Sid. 81. Dessa stackars spadar. Imogen menar sina händer.

Sid. 97. Jag talar emot mitt eget interesse, m. m. Detta infall, så väl som hela scenen emellan Posthumus och fängvaktaren, bör icke undgå läsaren.

ANMÄRKNINGAR.

De torde icke vara många i vårt land, som läst *Cymbeline* i originalet; stycket är ett af Shakspeares minst kända, men det förtjenar mycken uppmärksamhet och är en frukt af Shakspeares fullmognade snille; några påstå, att det skall vara diktadt näst efter *Lear* och näst före *Macbeth*. andra att det är Shakspeares aldrasista arbete. Det är icke allenast märkvärdigt för sina många sköna ställen, utan, hvad mera är, för det helas synnerligen konstnärliga behandling. Det sätt på hvilket femte akten utvecklar sig och afslutas är något som icke nog af kännare kan beundras. Att *Johnson* skyller hela detta skådespel för absurditet och dumhet (*imbecility*), bör nu för tiden icke kunna förvilla en eftertänksam läsares omdöme.

KÄRT BESVÄR FÖRGÄFVES.

Love's labour's lost är ett af de svåraste, om icke det svåraste, af alla Shakspeares skådespel att öfversätta, ehuru väi originalet är klart och lättfattligt att läsa för en och hvar som är någorlunda hemmastadd i Engelskan. Har man i Hamlet, Macbeth, Cymbeline, Timon, *Winter's tale* m. fl. att kämpa med dunkla och svårtydda ställen eller många på hvarandra hopade mellanmeningar, så har en öfversättare af *Love's labour's lost* den svåra uppgiften att efterbilda originalets klarhet och skalkaktiga ton, på samma gång som han är bunden af alliterationer, konstiga versformer och flerdubbla rim, emellan hvilka rätt ofta ordlekar äro inpassade. Dertill kommer en mängd grofva tvetydigheter, moderna och omtyckta på Shakspeares tid, och som nu mera måste mildras, men ej helt och hållet kunna undertryckas. Öfversättaren fäster kännares uppmärksamhet på dessa omständigheter för att förbereda en mild dom öfver de friheter, dem han nödgats taga sig för att vara originalet i dess helhet så trogen som möjligt.

Sid. 7. Det var sättet, m. m. I originalet är en ordlek med orden *manner* och *form*, af hvilka det sednare betyder både form och bänk.

— Ja, feta saker, m. m. I originalet säger kungen:

Will you hear this letter with attention?

Biron svarar:

As we would hear an oracle.

Dervid gör Skalle denna anmärkning:

Such is the simplicity of man to harken after the flesh.

Påtagligt är att något skälmaktigt ligger under denna replik, men hvaruti detta skälmaktiga egenteligen består, derom gifva åtminstone de kommentatorer, som öfversättaren haft tillfälle att se, ingen upplysning. Tieck fäster med rätta uppmärksamheten

samheten

samheten på ordet *oracle*, men säger sig icke kunna förklara hvad anledning detta ord kunde gifva till Skalles infall. Öfversättaren har trott sig komma denna gåtas lösning på spåren genom en analogi. Han erinrade sig nemligen ett par ställen i något annat skådespel, det han likväl icke för tillfället bestämdt kan citera, på hvilka Shakspeare leker med orden *whore's* och *worse*; det är icke otroligt, att Skalle här tänker sig en dylik aspiration framför ordet *oracle* och derpå grundar sin speglösa. Att vokalen *o* i *oracle*, åtminstone i nutidens engelska, ej har alldeles samma uttal som i det förstnämnda ordet gör ingenting till saken, ty det är samma förhållande med *o't* i *worse*. Vare härmed huru som helst, öfversättaren har åtminstone sökt att med bibehållande af meningen i Skalles replik sätta denna i komisk rapport med Biron's, hvilket utan tvifvel var äsyftadt af Shakspeare.

— "Store ståthållare" m. m. Att detta bref, likasom allt hvad Armado säger, är parodiskt behandladt af Shakspeare, inses lätt. Armado "talar icke som en menniska, den Gud har skapat." Jmfr sid. 000.

Sid. 11. Det trifs aldrig en styfver hos honom. I originalet är en ordlek med *cross* motsäga och *cross* slant (Kreuzer).

— Ni är kavaljer och kan raffla. Tärningspel var mycket i gång på Shakspeares tid; skalden uttrycker på många ställen sitt hat emot detsamma.

— Det kan en konstridarhäst lära er. En Skotte vid namn Banks gjorde på Shakspeares tid stort uppscende i London med sin dresserade vallack Morocco. som knnde spela kort, räkna o. s. v. Samma Banks blef häktad i Paris för hexeri, men frikänd. I Rom blef han sedan verkligen å bål bränd tillika med sin häst. Det är på denna Morocco som Shakspeare här alluderar.

Sid. 23. Mal sjunger. Visan saknas i originalet.

Sid. 24. Stoppa händerna i fickan. Enligt Steevens ett satiriskt lugg åt målare som, okunniga i konsten att måla nakna partier, begagnade sig af dylika konstgrepp.

— Vår käpphäst är ju glömd. Jmfr nota till Hamlet, sid. 60.

Sid. 25. Förlåt att midt i synen, m. m. Det komiska i detta den ståtliga Spanjorens utrop torde ej undgå läsaren.

— *l'envoy*. En konst-term lånad från den fransyska poesien. Prof på en sådan finnes p. 26.

Sid. 27. Jude-själ. *Jew* lär enligt Johnson hafva varit ett komiskt smek-ord på Shakspeares tid.

Sid. 28. Lillgamla lillpytts-jetten Don Cupido. Öfversättaren har följt Theobalds läsart: *This senior-junior giant-dwarf*. Uptons läsart *This signior Julio's giant-dwarf*, som gifvit anledning till frågan om huruvida Shakspeare kände till Guilio Romanos målning af Cupido, synes vara mycket sökt. Vanligen läses: *signior Junio's*.

Sid. 31. *Veni, vidi, vici*. Dessa Cæsars ord äro i originalet komiskt öfversatta: *came, saw and overcame*. Derpå grundar sig den i svenska öfversättningen anbragta ordleken.

— Kung Cophetua. Jmfr noten till Richard den andre, sid. 77.

Sid. 32. Så hör du ett nemæiskt lejon vråla. Dessa verser äro en art af *post-scriptum* till Armados bref.

Sid. 33. Drottning Ginevra var konung Arthurs gemål.

Sid. 34. Holofernes. I denna pedantiska skolmästares person lär Shakspeare, enligt Warburton, hafva förlöjligt en viss Florio, som var italiensk språkmästare i London. Samma Florio, som också utgifvit en italiensk ordbok under titel "*A world of words*," hade i någon af sina skrifter mycket hårdt bedömt Englands dramaturger. "De skådespel," säger han, "som nu gifvas i England, äro hvarken riktiga komedier eller riktiga tragedier, utan framställningar af historier utan allt *decorum*." I företalet till en ny upplaga af den nämnda ordboken, och som utkom flera år efter sedan detta skådespel blifvit uppfördt för drottningen, anses Florio gifva ett hugg åt Shakspeare, då han säger: "Må Aristophanes och hans komedianter göra skådespel och grina åt Soerates; samma grin, med hvilket de vilja nedsätta honom, skall endast tjena till att upplöja hans dygd."

— *Coelum*, -- luften, fästet, himmelen, m. m. I *the world of words* förklarar Florio det italienska ordet *cielo*

ANMÄRKNINGAR.

cielo med *heaven, the sky, firmament or welkin*; likaledes *terra* med *anie ground, earth, countrie, land, soile*.

Sid. 35. Tacksamma vara frukter mera rara. Originallet är här rimmadt på sätt som öfversättaren gjort det, utan att likväl riktig meter är iakttagen.

Sid. 36. Prinsessan stod och sköt så snällt, m. m. Detta ställe i originallet är omöjligt att ordagrannt öfversätta, emedan svenskan saknar de många olika benämningarna på viltbråd som finnas i Engelskan. Såsom motsvarande mot *pricket* har öfversättaren vågat det nyskapade ordet *spets-hjort*. Att detta Holofernes' skaldeprof är en parodi på den tidens klangdikter faller genast i ögonen. Dess satiriska andemening är denna: "när förnämt folk företaga sig något, blir bedriften alltid förstörad; prinsessan sköt en simpel hjortunge, som snart växte till en ståtlig kronhjort samt till femtio, ja hundrade sådana."

Sid. 37. Mantuanus, en latinsk poet i femtonde århundradet; hans egenteliga namn var Baptista Spagnolus, tillnamnet hade han af sin födelsestad.

— *Vinegia, Vinegia*, m. m. en citation ur Florios *Second Frutes*.

Sid. 39. De sätta nät för beckasin, och jag är fast för en liten beck-kusin. Biron talar här om beck med afseende på Rosalinas svarta ögon och mörka hy. Originallets ord *they have pitch'd a toil, I am toiling in a pitch* har man nödgats öfversätta något fritt för att ungefärligen återgifva ordleken.

Sid. 41. Han bär sitt papper, m. m. Förbrytare som stodo vid pålen hade på bröstet en lapp, på hvilken deras brott stod upptecknad.

Sid. 54. De nio hjeltarna. Skådespelet om de nio största hjeltarna i världen, *the nine worthies*, plägade uppföras för det lägre folket vid julfester och andra lustbarheter.

Sid. 55. Nu börja vi leken i fläng. Jmfr noten till sid. 35.

Sid. 56. Så skön som stora B't i förskriftsboken. Initialerna voro vanligtvis rödmålade. Denna ära tillkom A,

men

men dess granne B fick förblifva svart. Detta är en pik åt Rosalina för hennes mörka hy.

Sid. 58. Sanct Denis. Frankrikes skyddspatron.

Sid. 59. Klädd till Moscovit. Ryssland var ännu någonting nytt för Engelsmännen på Shakspeares tid. Det var därför modernt att på maskrader kläda ut sig till Ryss. Denna plägsed hade börjat under Henrik den åttondes regering.

Sid. 60. Ej skönhetsrikare än rika taftet. Boyet alluderar på damernas masker, som voro af taft.

Sid. 61. Hvad önska de? Läsaren erinre sig, att fröken Rosalina här föreställer prinsessans person.

Sid. 68. *Sans*. Det var en tid modernt att nyttja det franska *sans* i stället för modersmålets *without*. Rosalina tycker icke om denna affektation.

— "Gud förbarme sig." Så brukade man skrifu öfver dörren till de hus, i hvilka pest-sjuka funnos. Mörka fläckar på huden voro tecken till att den sjuke icke kunde räddas: sådana fläckar kallades Herrans tecken, *the Lord's tokens*. Detta uttryck nyttjas här tvetydigt för att beteckna de presenter, som prinsessan fått af konungen.

Sid. 69. Liksom ett jul-spektakel. Vid de lustbarheter och skådespel, som vanligen gåfvos emellan jul-afton och trettondags-afton, hände någon gång att åskådare och andra muntra personer blandade sig i spelet för att åstadkomma villervalla.

Sid. 72. Med lejongap på knä. På gamla målningar och trädsnitt ser man ofta sådana prydnader på krigshjeltars knän eller axlar.

Sid. 73. Er näsa säger nej, m. m. Allusion på Alexanders bild på mynt och dylikt.

— A — a — Ajax. Läsaren erinre sig, att namnet Ajax på Engelska uttalas lika med ordet *a jakes* (ett afträde).

Sid. 74. Hylleträd. Öfversättaren har begagnat det skånska ordet *hyll* (fläder), för att kunna återgifva originalets lek med de dubbla betydelserna af ordet *elder*.

— Jud-as. I Engelskan betyder den sista stafvelsen

ANMÄRKNINGAR.

velsen i namnet Judas åsna, (*ass*). Jmfr noten till Hamlet sid. 65.

Sid. 75. En förgyld muskot-nöt. Sådana brukades till nyårs-gåfvor; likaledes citroner eller apelsiner späckade med kryddnejlikor.

Sid. 76. Den ärliga Trojanen. Jmfr noten till Henrik IV, förra delen sid. 22.

Sid. 77. Emedan han icke hade något linne. Detta lär, enligt Warburton, alludera på en berättelse om en Spanjor, som, dödligt sårad i en duell, förordnade att han skulle begravas utan att afklädas. Anledningen var densamma som don Armados.

Sid. 80. Nu och till evig tid, m. m. Straxt efter denna vers äro sex utelennade af det skäl att deras innehåll förekommer längre ned: förmodligen har skalden, vid en omarbetning af stycket, glömt att stryka ut dem.

Sid. 81. Ett infalls lycka, m. m. Skarpsinnigheten i denna Rosalinas anmärkning torde ej undgå läsaren.

— Ett år jag skämtar i ett hospital. Detta är icke sagdt på allvar af Biron. Det är en fin pik åt konungen och de andra herrarna, med hvilka han ärnar umgås.

Sid. 82. Hvad fasligt ljud, m. m. Jmfr noten till M. N. D. sid. 28.

En redogörelse för detta qvicka lustspel har öfversättaren gjort i ett akademiskt program under titel: Shakspeare och skalderna. Lund, 1848.

SOM NI BEHAGAR.

Vid detta skådespel har öfversättaren samma erkännande att göra och samma tacksamhet att förklara, som vid Richard den andre. Han har begagnat Thomanders förträffliga förarbete.

Sid. 4. Ardennerskogen. I fransyska Flandern emellan Charlemont och Rocroy. Shakspeare beskriver denna skog som om den låge i ett tropiskt klimat; der finnas lejon och palmer.

Sid. 5. Der lefva de som gamla Robin Hood i England. D. v. s. ett äfventyrligt, muntert och romantiskt lif. Jmfr noten till Två ungherrar från Verona sid. 47.

Sid. 7. Fortuna. Celia föreställer sig här Fortuna som en gammal blind hushållerska, som sitter vid sin spinnrock.

Sid. 11. Den allmänna utmanaren. Jfr noten till Mycket väsen för ingenting, sid. 2.

Sid. 13. Är blott skottaflan. I originalet *quintain*, en maschin, som begagnades att rida sperr emot vid landtliga torneringar.

Sid. 15. För min fars enda barns skull. Efter läsarten *for my father's child*.

Sid. 19. Liksom paddan, m. m. Enligt folksagan hade paddan i sitt hufvud en sten, som, om den sönderstöttes och blandades med varmt vin, häfde förgiftningar.

Sid. 25. En ärtskida. Öppnade ärtskidor brukades af fruntimmer till hårprydnad. Förnäma damer brukade sådana af guld; ärtorna föreställdes af perlor.

Sid. 29. Allt förstfödt i Egypten, d. v. s. alla högvälborna personer; möjligen menas hertigen.

Sid. 34. Hela världen en skådebana är. Denna Shakspeares beskrifning på de sju åldrarna är verldskunnig.

— En pantalon i tofflor. Allusion på *il Pantalone*,

talone, en stående karakter på italienska teatern, och som föreställdes som en gammal mager man i tofflor.

Sid. 34. Och utan tänder, m. m. I originalet är det fransyska *sans* använt i stället för *without*. På detta ställe behöfver ej det franska ordet intagas i öfversättningen. Jmfr noten till sid. 68 af Kärt Besvär förgäfvos.

Sid. 41. "Hafven fålamod, käre själar!" Detta infall gäller puritanerna och deras långa predikningar.

— Jag hade redan hunnit sju dagar, m. m. Jmfr Henrik VI, 3 d. sid. 47.

— Alltsedan Pythagoras tid, m. m. Allusion på Pythagoras' lära om själavandringen. Då Steevens och Malone berätta, att de irländska poeterna kunde döda råttor med sina verser, så är väl dermed menadt *carmina* i den romerska meningen af besvärjelse-sånger.

Sid. 42. Gargantua, en jette, som på en gång slukade sex pilgrimer, som händelsevis kommo på hans tallrik. Se Rabelais.

Sid. 44. Liksom de tapetfigurer, m. m. Man brukade på gamla målningar anbringa deviser vid munnen på människofigurerne.

Sid. 55. "Hvem blef, om ej vid första blicken, kär?" Denna vers är lånad ur Marlowes poem Hero och Leander, som på den tiden var mycket läst och omtyckt.

Sid. 58. Annars tror jag knappt, att ni har simmat i en gondol, d. v. s. varit i Venedig. Venedig var, hvad nöjen och lustbarheter beträffade, den tidens Paris. Många unga och rika Engelmän förstörde der sin förmögenhet och välfärd.

Sid. 61. Skratta som en hyena. Hycnans skri sades hafva likhet med ett hånskratt.

Sid. 65. Hon har med egen vacker hand det skrivit. Efter Mason, som läser: *with her own fair hand*.

Sid. 71. När den hedniska filosofen, m. m. Parodi på de många obetydliga anekdoter, som berättas om flere af forntidens stora män.

ANMÄRKNINGAR.

Sid. 79. Allt efter en narrs tillgångar, m. m. Enligt Farmers läsart.

Sid. 80. Vi duellera på prent, efter bok, m. m. Den bok, på hvilken Shakspeare här alluderar, är Vincentio Saviolos "*Of honour and honourable quarrels.*"

— Hymen. Rosalinda kommer fram likasom af ett trolleri, och det passar sig derföre icke illa att hon framföres af en mytologisk person. Hymen förekom dessutom i nästan alla den tidens allegoriska skådespel vid bröllopfester.

Ehuruväl mycken omsorg blifvit använd på korrekturet, har dock i de föregående delarna ett och annat tryckfel insmugit sig, som icke blifvit rättadt i annmärkningarna. Öfversättaren begagnar tillfället att fästa uppmärksamheten på ett sådant, som förvillar meningen. I tredje bandet sid. 81 står

Om icke tårar

Med sina våta kinder qväft min röst,

Läs: våta kinder; originalet har *moist impediments.*
